

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

65'inci Birleşim
12 Mart 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, İstiklal Marşı'nın kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin konuşması

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, 12 Mart Erzurum'un düşman işgalinden kurtuluşunun 107'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, kırmızı et fiyatlarına ve besicilere ilişkin açıklaması

2.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

3.- Kırklareli Milletvekili Veedi Gündoğdu'nun, emekliye verilecek bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması

4.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

5.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

6.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

7.- Aydın Milletvekili Seda Sarıbaş'ın, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

8.- Kütahya Milletvekili Adil Biçer'in, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

9.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, emekliye verilecek bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması

10.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Ekrem İmamoğlu'nun 15 Martta Trabzon'da yapacağı toplantıya ilişkin açıklaması

11.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Mehmet Akif Ersoy'un "Bu Uğursuz Gecenin" şiirine ilişkin açıklaması

12.- Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir'in, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

13.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana Seyhan Baraj Gölü havzası içinde yer alan yapılara ilişkin açıklaması

14.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, elektrik faturalarına ilişkin açıklaması

15.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, veteriner hekimlerin taleplerine ilişkin açıklaması

16.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigüt'in, 12 Mart Kamışlı katliamının 21'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

17.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

18.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Siirt'in ulaşım sorununa ilişkin açıklaması

19.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, süt üreticisinin sorunlarına ilişkin açıklaması

- 20.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'in, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 21.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, süt üreticisinin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 22.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, emekliye verilecek bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması
- 23.- İstanbul Milletvekili Yahya Çelik'in, 12 Mart Erzurum'un düşman işgalden kurtuluşunun 107'nci yıl dönümüne ve İstiklal Marşı'nın kabulünün seneidevriyesine ilişkin açıklaması
- 24.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van kayyımına ilişkin açıklaması
- 25.- İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı'nın, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 26.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, emekliye verilecek bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması
- 27.- Erzurum Milletvekili Abdurrahim Fırat'ın, 12 Mart Erzurum'un düşman işgalden kurtuluşunun 107'nci yıl dönümüne ve İstiklal Marşı'nın kabulünün seneidevriyesine ilişkin açıklaması
- 28.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 29.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, Ankara'nın trafik sorununa ilişkin açıklaması
- 30.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'ın, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 31.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, SGK tarafından ödeme kapsamı dışında bırakılan ilaçlara ilişkin açıklaması
- 32.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 12 Mart 1971 muhtırasına, İstiklal Marşı'nın kabulünün 104'üncü yıl dönümüne, Mehmet Akif Ersoy'a ve Ahmet Kaya'ya ilişkin açıklaması
- 33.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstiklal Marşı'nın kabulünün 104'üncü yıl dönümüne, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın emeklilerin bayram ikramiyesiyle ilgili bugün sorulan soruya verdiği cevaba, Genel Başkan Yardımcısı Erhan Usta'nın yasa teklifine, Avrupa Birliği'nin sığınmacı çocukların eğitimi için Türkiye'ye gönderdiği paraya, okulların önündeki metamfetamin satışına, Kilis'teki taşımacıların şikâyetine ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin Suriye'nin kuzeyinde yaptığı binalara ilişkin açıklaması
- 34.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, İstiklal Marşı'nın kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ve Yusuf Akçura ile Galip Erdem'in vefatlarının yıl dönümlerine ilişkin açıklaması
- 35.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 10 Martta SDG lideri Mazlum Abdi ile Suriye Geçici Yönetimi Cumhurbaşkanı Colani arasında imzalanan mutabakata, 12 Mart Gazi olaylarının ve Kamışlı katliamının yıl dönümlerine, iktidar tarafından ilan edilen "Aile Yılı"na ilişkin açıklaması
- 36.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, 12 Mart askerî muhtırasının ve Gazi olaylarının yıl dönümlerine, İzmir'deki bir geri dönüşüm şirketinin atıklarına, siyasi iktidar sahiplerinin Cumhuriyet Halk Partisine bakışına, Cumhurbaşkanının ilan ettiği "Emekliler Yılı" ile "Aile Yılı"na ve Türkiye'nin gündemine ilişkin açıklaması
- 37.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, İstiklal Marşı'nın Gazi Mecliste kabulünün 104'üncü yılına ve 12 Mart muhtırasına ilişkin açıklaması
- 38.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın, barışa ve Nevroz'a ilişkin açıklaması
- 39.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 40.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in satışa nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 41.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, terörist örgütlerin yeni Suriye'deki HTŞ iktidarıyla el sıkışmasına ilişkin açıklaması
- 42.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, önceki gün Antalya'da yaşanan hadiseye ve yoksulluğa ilişkin açıklaması
- 43.- Sakarya Milletvekili Ali İnci'nin, 12 Mart 1971 muhtırasının yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 44.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Schengen vizesine ilişkin açıklaması
- 45.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'nun, Hatay'ın Yayladağı ilçesine bağlı Kışlak Mahallesi'nin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 46.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'in Erikçe Kent Ormanı'na ilişkin açıklaması
- 47.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, İstiklal Marşı'nın kabul edililişinin 104'üncü yılına ilişkin açıklaması
- 48.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, çiftçinin ve esnafın kamu bankalarından kredi taleplerine ilişkin açıklaması
- 49.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, İnegölspor'a ilişkin açıklaması
- 50.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Gazipaşa ilçesinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması
- 51.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir'in Gaziemir ilçesindeki nükleer atıklara ilişkin açıklaması
- 52.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 53.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

54.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

55.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, 12 Mart İstiklal Marşı'nın kabulüne ilişkin açıklaması

56.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, akademisyenlerin özlük ve ekonomik sorunlarına ilişkin açıklaması

57.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Karaman İl Sağlık Müdürlüğü'nün şebeke suyuyla ilgili dün yaptığı duyuruya ilişkin açıklaması

58.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Manavgat Devlet Hastanesi inşaatına ilişkin açıklaması

59.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması

60.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya'nın Kaş ilçesi Yeşilköy Mahallesi'nde bulunan çıraklık okuluna ilişkin açıklaması

61.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

62.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, ceviz ithalatına ilişkin açıklaması

63.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın satışa nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Türkiye'de nüfus artış hızının düşmesinin nedenlerini, bu durumun sosyal ve ekonomik etkilerini, nüfusun yaşlanmasının yol açabileceği sorunları ve bu sorunların çözümüne yönelik politikaları tespit edebilmek amacıyla 12/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 20 milletvekili tarafından, belediye kaynaklarının siyasi propaganda yapmak için kullanılıp kullanılmadığının araştırılması ve bu konuda gerekli yasal düzenlemelerin yapılarak kamu yararının korunması amacıyla 12/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, emeklilerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla 12/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş ve arkadaşları tarafından, okul içi ve okul çevresi güvenliğinin sağlanması, öğrenci ve öğretmenlerin güvenli ortamlarda eğitim öğretim faaliyetleri yapmaları amacıyla 12/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına satışa nedeniyle konuşması

2.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın satışa nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına satışa nedeniyle konuşması

3.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında CHP Genel Başkanına satışa nedeniyle konuşması

4.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın, Ankara Milletvekili İdris Şahin'in 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşması sırasında şahsına satışa nedeniyle konuşması

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190)

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Bursa Milletvekili Emel Gözükkara Durmaz ile 95 Milletvekilinin İklim Kanunu Teklifi (2/2927) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 198)

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 190) Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin oylaması

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, parti değiştiren milletvekillerinin mal varlıklarının araştırılmasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/24655)

12 Mart 2025 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65'inci Birleşimini açıyorum.
Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, İstiklal Marşı'nın kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, görüşmelere başlamadan önce, İstiklal Marşı'nın kabulünün 104'üncü yıl dönümü nedeniyle birkaç cümleyi sizlerle paylaşmak isterim.

Kıymetli milletvekilleri, tam yüz dört yıl önce bugün, bu Meclisin, yüce Meclisin çatısı altında bizlerin oturduğu koltuklarda oturan kurucu kadro İstiklal Marşı'nın kabulünü şu sözlerle tarihe yazdırmıştır: Kırşehir Vekili Müfit Efendi, o günün Maarif Vekili Hamdullah Suphi Bey'i kastederek "Reis Bey, bir şey arz edeceğim. Hamdullah Suphi Bey'in bu marşı kürsüden bir daha okumasını rica ediyorum." der ve bu cümlelerin ardından "Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,/Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak." cümleleriyle İstiklal Marşı'nı dönemin Meclis Başkanı kürsüden okur. Bizler de bugün, yüz dört yıl sonra aynı ruh, aynı heyecanla İstiklal Marşı'nın kabulünün 104'üncü yıl dönümünü kutluyoruz. (AK PARTİ, CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) O gün Mecliste yankılanan dizeler milletimizin bağımsızlığa olan sarsılmaz inancının simgeleri idi; o ruh bugün de dimdik ayakta, yüreklerimizde yaşıyor ve son olarak diyoruz ki: Allah bir daha bu millete İstiklal Marşı yazdırmayı nasip etmesin. (AK PARTİ, CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, 12 Mart Erzurum'un düşman işgalden kurtuluşunun 107'nci yıl dönümü nedeniyle söz isteyen Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, 12 Mart Erzurum'un düşman işgalinden kurtuluşunun 107'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

Sayın milletvekilleri, "Maziye dair kutlu yaşanmışlığı olmayan ulusların gelecekle ilgili güçlü hayal ve tasavvurları olamaz." genelgeçer gerçeğine bağlı olarak binlerce yıllık şanlı tarihî müktesebatımızın bizlere yüklediği sorumluluk nesilden nesile karakter edindiğimiz hürriyet ve bağımsızlık yüksek ilke ve ülküsüdür. Bu kutlu karakterin abide temsilcileri şanlı Türk tarihinin hemen hemen her kritik döneminde saldırı ve işgal sağanağına mahkûm şartlarda bile yeniden dirilip istiklallerini tüm cihana haykırmayı başarmışlardır. İşte, bugün yani 12 Mart günü Erzurum'un düşman işgalinden kurtuluşu ve akabinde Türk'ün bağımsızlık ve istiklal karakterinin dizelere dökülüp ses ve sedalarda bayraklaşan İstiklal Marşı'mızın kabulünü şanlı, şerefle ve gururla kutlamaktayız. Bu vesileyle, Osmanlı-Rus Savaşı sonrası bitap düşmesine rağmen yine de vatanın bir karış toprağına namahrem eli değmesin diye ölüme meydan okuyan kahraman şehitlerimizi ve onların kahramanlıklarını dizelere nakşeden Millî Şair'imiz Mehmet Akif Ersoy'u rahmet ve minnetle anıyor, hatıraları önünde tazimle eğiliyorum.

Sayın milletvekilleri, bu kahraman ecdadın kutlu mirasının temsilcileri olan dadaşlar, taşıdıkları vakar gereği her daim şükür, sabır, kanaat ve millî ve manevi değerlere sadakatleriyle maşerî vicdanlarda sembolleşmişlerdir. Dadaşlar diyarı Erzurum, her türlü coğrafi ve iklim güçlüklerinin yanı sıra deprem kuşağında bulunması ve çok geniş ve engebeli bir arazide yer almasına rağmen yine de yılmadan, yakınmadan ve yüksünmeden varlığını idame ettirmeye büyük gayret göstermektedir. Diğer bir ifadeyle, yıldan yıla topyekûn bu güçlüklerden dolayı göçe revan olan nüfus kaybına rağmen Erzurum yine de eğitimden sağlığa, tarım ve hayvancılıktan turizm ve ticarete bölgenin her bağlamda taşıyıcı kolunu ve hizmet merkezi olma misyonunu büyük bir özveriyle sürdürmektedir.

Genelde Doğu Anadolu'nun ve özelde Erzurum'un her türlü olumsuzluğa rağmen hâlâ hayvancılıkta önemli bir yere sahip olması her türlü takdire şayandır. Bu bağlamda çeşitli projeler adı altında desteğini esirgemeyen Hükûmetimize şükranlarımızı sunuyoruz. Bu arada, Bakanlığımızın teşvik ve destekleriyle ivme kazanan süt siğirciliği konusunda son günlerde süt alım fiyatlarında yaşanan spekülasyonların bertaraf edilmesi adına gerek Bakanlığımıza bağlı kurumlarca ve gerekse yerel yönetim dinamiklerinin katkısıyla süt üreticilerinin helal alın terine halel getirilmemesini açıkça talep etmekteyiz. Kısaca, üretimi teşvik edip, aynen yazın buğdayda olduğu gibi ihtiyaç fazlası olduğunu söyleyip fırsatçılara bırakılmaması gerekmektedir. Bunun yerine, açıklanan taban fiyatıyla alınıp üretime sokulması veya o da olmuyorsa vatandaşlarımızın ve özellikle evlatlarımızın beslenmesinin hizmetine ücretsiz sunulması gerekmektedir. Bu bağlamda, tabii, öncelikli görev ve sorumluluk Bakanlığımız ve ilgili kurumlara düşmekte ve ikinci dereceden ise yine valilik ve yerel yönetimlerin güdümünde ticaret odalarına ve borsalara çok büyük sorumluluk düşmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, öte yandan, daha önce de ifade ettim, bölgemizin gerçekten coğrafi şartlarını dikkate aldığımızda sağlık bağlamında, sağlık hizmetleri bağlamında tüm bölgeye hizmet sunması hasebiyle ve çok geniş bir coğrafyaya hâkim olması nedeniyle bir ağız ve diş sağlığı hastanesinin gerekliliği elzemdir. Yine, şehrimizin yoğunlaşan kuzey bölgesi dikkate alınarak bir butik sağlık merkezinin programa geçirilmesi ve ambulans dağıtım programı gündeme geldiği dönemlerde de filomuzun güçlendirilmesi yine Bakanlığımızın yetkililerinden en önemli talebimizdir.

Saygıdeğer milletvekilleri, öte yandan, ağır trajik sonuçlara düşer kaldığımız depremler sonrası çok yerinde bir kararlar deprem bölgelerine ve İstanbul'a "Yarısı Bizden" diye bir kampanya başlatıldı kentsel dönüşüm bağlamında. Kentsel dönüşüm bağlamındaki bu iyileştirme projesine Erzurum'un da bir an önce dâhil edilmesi en yüksek talebimizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

KAMİL AYDIN (Devamla) - Son olarak şunu ifade etmek isterim ki hane ve iş yeri ısınmalarında uzun süreli ve yoğunluklu kullanımından dolayı doğal gazın -Hükûmetimizin alıcınalık gösterip destek sunmasına rağmen- yükünün yine de bir hayli fazla olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, kıymetli hemşehrilerim adına bir hususu da bölgede yetkili doğal gaz şirketi olan PALEN'den hassaten dikkate almalarını istirham etmekteyim. Ağır şartlarda, yüksek özveriyle bölgeye hizmet eden şirketlerimizin cefakâr çalışanlarına şükranlarımı sunarken aynı zamanda, muhtarlarımızla yaptığımız toplantılar sonrası edindiğimiz bilgiler ışığında şunu belirtmek isterim ki bazı köylere hiçbir kriter gözetmeksizin doğal gaz hattı çekilirken hemen civarlarındaki diğer köy ve mahallelerin çeşitli teknik şart eksikliğinden dolayı mahrum bırakılması rahatsızlık yaratmaktadır. Bu bağlamda, gerekirse sorumluluk paylaşarak altyapının her yerleşim yerine götürülmesi yerinde olacak ve bu hizmet köyden kente göçü de önleyici bir etken olacaktır diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP, AK PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz talebi, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü münasebetiyle söz isteyen Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'e aittir.

Buyurun Sayın Işık Gezmiş. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

2.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizleri ekranları başında izleyen kıymetli yurttaşlarımız; sizleri Ulu Önder'imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün, Ata'mın Meclisinden sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bugün, Dünya Emekçi Kadınlar Günü vesilesiyle söz almış bulunuyorum ve ilk önce dünyada ve ülkemizde kadın mücadelesine emek veren tüm kadınlara sonsuz saygılarımı iletiyorum. Cumhuriyetin ilk yıllarında Ulu Önder'imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk Avrupa'daki pek çok ülkeden önce kadınlara seçme ve seçilme hakkını vermenin yanı sıra eğitimde, ailede, siyasal hayatta ve sosyal alanda eşit hakları vermiştir. Her biri birer cumhuriyet kadını olan Sabiha Gökçen, Süreyya Ağaoğlu, Safiye Ali, Halide Edip Adıvar gibi değerli isimler öncü oldu, yol açtı gelecek nesillere. Bundan yüz yıl önce pek çok hakka sahip olan Türk kadını maalesef bugün 2024 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu'na göre 146 ülke arasında 126'ncı sırada. AKP iktidarında yirmi üç yılda 8 bin kadın katledildi. Kadınlar, bırakın hak mücadelesi bir yana, can mücadelesi vermeye başladı. Bir gecede çıktığınız İstanbul Sözleşmesi'nden bu yana 1.226 kadın katledildi.

Şimdi sizinle Adalet Bakanlığından alınmış bazı verileri paylaşmak istiyorum: Son altı yılda mağduru kız çocuğu olan cinsel istismar vakalarının sonuçları var bu tabloda. Cezalandırma oranları yüzde 45, onda da ne ceza aldıkları belli değil; faili ceza almamış davalar ise yüzde 55 oranında. Sonuç: Kız çocuklarımız istismara uğruyor, istismarcılar ceza almıyor, yarından fazlasına ceza verilmemiş. Emin olun ki tacize uğrayıp mahkemeye gidemeyen kız çocuğu sayısı bunun en az 3 katıdır. Gidenlere de deniliyor ki: "Mağdur değilsiniz." Sizin aklınız alıyor mu bunu sayın milletvekilleri? Unutulmaması gerekir ki cezasızlık cesaretlendirir. Biz bu yüce Meclisin çatısı altındaysak önce kız çocuklarımıza sahip çıkmak zorundayız.

Sayın milletvekilleri, aslında pek çok şey yolunda gitmiyor, her şey bir baskı aracına dönüştü. On iki yıl önceki Gezi bahane edilerek sanat camiasına, belediyeler üzerinden muhalefete peş peşe operasyonlar düzenleniyor, soruşturmalar gerçekleştiriliyor. Türkiye'de gazeteciler yazdıkları veya söyledikleri şeyler nedeniyle cezaevinde tutuluyor. İktidarın çıkarlarına uymayan her haber, her köşe yazısı, her televizyon programı baskıyla susturuluyor, susturulmak isteniyor. Sosyal medyada ülke gidişatındaki sıkıntılara dikkat çekmek ağır cesaret gerektiren bir eyleme dönüşmüş durumda yani muhalif olan her şeye topyekûn bir savaş hâli var.

İnsani Özgürlük Endeksi'ne gelirse Türkiye 165 ülke arasında 128'inci sırada; Haiti, Zambiya, Uganda gibi ülkelerden geri kalmış durumdayız. Endeks diyor ki: Hukukun üstünlüğü, ifade özgürlüğü ve bilgi alma kategorilerinde Türkiye'de istikrarlı bir düşüş var. Bakın, gördüğünüz gri çizgi dünyayı gösteriyor. Dünyada istikrarlı kalırken 2000'li yılların başında yükseliş gösteren özgürlük seviyesi Türkiye'de 2013 sonrası keskin bir düşüşe geçmiş, 2021 yılında dip seviyeye ulaşmıştır.

Sayın milletvekilleri, gençlerden bahsediyoruz ve bahsedeceğiz. Bu ülkede "Mustafa Kemal'in askerleriyiz!" diyen teğmenler disiplinsizlik gerekçesine dayanılarak ordudan ihraç edildi. Sizi rahatsız eden neden belli ki "Mustafa Kemal'in askerleriyiz!" demeleriydi. Şunu bilin ki biz cumhuriyetin evlatları hepimiz Mustafa Kemal'in askerleriyiz ve Mustafa Kemal Atatürk'ün ilke ve inkılaplarından asla vazgeçmeyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Işık Gezmiş, tamamlayın lütfen.

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Devamla) - Hukuksuzlukla, zorbalıkla bu ülke yönetilemez. Unutmayınız ki gecenin en karanlık anı şafağa en yakın andır diyerek saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Van'ın yerel sorunları hakkında söz isteyen Van Milletvekili Gülderen Varlı'ye aittir.

Buyurun Sayın Varlı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle ekranları başında bizi izleyen tüm halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Bugün Van'ın yerel sorunlarını konuşacağız ama ondan önce, öncelikle son bir haftadır Suriye'nin Lazkiye, Tartus, Dera ve Humus kentlerinde sivillerin ve yaşam alanlarının doğrudan hedef alınması, Arap Alevilerine yönelik katliam görüntüleri kabul edilemez. Geçici hükümetin farklı inanç ve kesimleri kapsamayan yönetim anlayışının bir sonucu olan ve basına yansıyan işkence görüntüleri bölgenin geleceği açısından derin kaygılar uyandırmaktadır. Özgür, eşit ve demokratik bir Suriye'yi inşa etmenin yöntemi farklı inanç ve kültürlerin bir arada yaşayabileceği bir ortamın inşasından geçmektedir. Buradan Suriye'de Alevilere ve diğer halklara yapılan katliamı kınıyor, vicdan sahibi olan tüm kesimleri yapılan bu zulme karşı sesini yükseltmeye davet ediyorum.

Değerli milletvekilleri, yoksullukla boğuşan Van halkı eğitim, sağlık, ulaşım gibi temel kamusal hizmetlere bile ulaşmakta zorlanıyor. Van bölge illeri arasında en büyük kentlerden biri olmasına, sınır kapıları ve yüksek ticari kapasitesine rağmen Van halkı geçinememektedir. İktidarın politikaları ve kayyum pratikleriyle Van'da turizm faaliyetleri, kültürel etkileşim ve ticari iş birliği her gün daha fazla azalmaktadır.

Van halkı "Yeter!" diyerek 31 Mart seçimlerinde 14'te 14 yapmasına rağmen devam ettirilen kayyum politikaları Van'ı işsiz ve göç veren bir kente dönüştürdü, üretimin azalmasına ve ekonomik krizin derinleşmesine sebebiyet verdi. Birçok sektörde maaş asgari ücretin bile altındadır. Halkın alım gücünün düşmesiyle esnafın satış miktarı azalmakta, yüksek kira bedelleri, enerji maliyetlerinde artış yaşanmakta ve tedarik zincirleri aksamaktadır; bu da esnafın kârlılığını ve devamlılığını olumsuz etkiliyor. Bakın, derinleşen ekonomik krizde Van'da yerel ekonominin sürdürülebilirliği tehlike altındadır. Van Lokantacılar ve Fırıncılar Odasının yaptığı açıklamaya göre, 2024 yılının ilk on ayında Van ilinde çoğu gıda sektörü olmak üzere gıda ve içecek sektöründe faaliyet gösteren 600'den fazla esnaf kepenk kapatmak zorunda kalmıştır.

Değerli halklarımız, Van'ın sahip olduğu coğrafi koşullar, geniş mera, yayla ve çayır alanlarıyla beraber tarım ve hayvancılık faaliyetleri, ekonomik faaliyetler içinde son derece önem taşımaktadır ancak yasaklı alanlardan dolayı bitme noktasına getirilen hayvancılık ve tarımsal üretim nedeniyle Van üretim kenti konumundan tüketim pozisyonuna getirilmiş durumdadır. Oysa hayvancılık, sağladığı birçok istihdam alanıyla ilin kalkınmasını etkileyen en önemli faktörlerin başında gelmektedir. Yaşanan kuraklıkla beraber artan yem ve ot fiyatları, yasaklı mera alanları ve çobanların istihdam sorunu gün geçtikçe Van'da hayvancılığı azaltmakta, üretimi düşürmekte ve çiftçilik yapanları üretimden uzaklaştırmaktadır. Tarımsal üretim ve hayvancılık yapamayan halk, sağlanmayan iş imkânlarından dolayı göç etmektedir. Göçle beraber nüfus oranı da düşmektedir.

Dikkatinizi çekerim, Van'da kronikleşen sorunlar arasında yol, trafik ve ulaşım da yer almaktadır. Şehrin trafik sorununu büyük ölçüde hafifleteceği öngörülen 41 kilometrelik çevre yolunun yapımı 2010 yılında başlamış ancak aradan geçen on beş yıla rağmen yolun ne zaman tamamlanacağı belirsiz. On beş yılda bitmeyen bir yol! Bakın, tamamlanmayan çevre yolu ve ulaşım sorunu sadece trafik meselesi değil, aynı zamanda ekonomik kalkınmayı da sekteye uğratan ciddi bir engeldir. Yol ve ulaşım sorunu çözülmeyen Van'da ne turizm gelişebilir ne de ticaret canlanabilir.

Buradan yetkililere sesleniyorum: Van esnafını darboğaza sürükleyen nedenler ivedilikle araştırılmalı ve çözümler üretilmelidir. Van'ın kalkınması için acil yatırımlar yapılmalıdır. Van Çevre Yolu derhâl tamamlanmalıdır. Şehir içi yolların iyileştirilmesi için acil eylem planları açıklanmalıdır. Bu meseleleri çözmek için yetkili kurumlar derhâl harekete geçmelidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerlerinden birer dakikayla söz vereceğim.

İlk söz, Samsun Milletvekili Murat Çan'a aittir.

Buyurun Sayın Çan.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, kırmızı et fiyatlarına ve besicilere ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Vatandaşımız kırmızı et fiyatları yüzünden perişan. İftar sofralarının beti bereketi kaçtı. Seçim bölgem Samsun'da Bafra, Vezirköprü, Çarşamba, Alaçam besiciliğinin en yaygın olduğu ilçelerimiz ve her gittiğimiz yerde besicimizin isyanını dinliyoruz. Küspenin, yemin fiyatı aldı başını yürüdü. Peki, iktidar ne yapıyor? İthalatla et fiyatlarını terbiye etmeye çalışıyor. Besiciliğimizin ve kırmızı et piyasasının hâli işte budur. Canlı hayvan ithalatı artık kontrolden çıktı, sadece bu yılın ocak ayında 136 bin büyükbaş hayvan ithal edildi.

Hayvancılığımızın bu felaketten kurtulması için, besicimizin gün yüzü görmesi için, üretimi önceleyen, besiciye nefes aldırın politikaların uygulanması için önce AKP iktidarından kurtulacağız. Bu nedenle "Derhâl seçim!" diyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı...

Buyurun Sayın Yazmacı.

2.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - İstiklal Şairi'miz Mehmet Akif Ersoy'un kalemiyle tarihe kaydolun millî birlik ve beraberliğimizin mutabakat belgesi İstiklal Marşı'mızın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümünü kutluyorum.

İstiklal Marşı'mızla ortaya konulan değerlere her zaman sahip çıkacağız. Millî Şair'imiz Mehmet Akif Ersoy'un ideallerini yaşatmaya devam edeceğiz. Mehmet Akif Ersoy'u ve vatanımızın hürriyeti için canını feda eden tüm kahraman şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Rabb'im bayrağımızı ve İstiklal Marşı'mızı kıyamete kadar var etsin.

"Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.

O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;

O benimdir, o benim milletimindir ancak."

BAŞKAN - Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu...

Buyurun Sayın Gündoğdu.

3.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, emekliye verilecek bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bolluk ve bereket ayı olarak anılan ramazan ayı, vicdanı ve merhameti kaybetmiş AKP sayesinde yoksulluk ayına dönüştü. Emekliler, asgari ücretliler "İftar sofraları nasıl kurulacak?" diye kaygı duyuyor. Çarşı pazar yangın yeri olmuş, millet aç açıkta. Sizler mükellef iftar sofralarında nasıl zenginleştiğinizi anlatıyorsunuz.

TÜRK-İŞ'e göre açlık sınırı 23.324 lira, yoksulluk sınırı 76 bin liraya dayanmış. Enflasyon nedeniyle son iki ayda en düşük emekli maaşı 1.073 lira, asgari ücret 1.640 lira erimiş. Yarattığınız bu acı tablodan çıkmak, emeklinin bayramda yüzünü güldürmek için 4 bin lira değil, en az bir maaş ikramiye vermek zorundasınız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer...

Buyurun Sayın Özer.

4.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - İlelebet bağımsızlığımızın yegâne sembollerinden olan İstiklal Marşı'mızın kabulünün 104'üncü yılı kutlu olsun.

Kökleri maziye, ufku istikbale uzanan medeniyetimizin, inancımız, değerlerimiz ve asil milletimizin şanlı yürüyüşü İstiklal Marşı'mızın her mısrasında yankılanmaktadır.

"Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!

Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?

Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...

Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal."

Milletimizin azmini ve iradesini yansıtan İstiklal Marşı'mız, geçmişten geleceğe uzanan bir meşale gibi yolumuzu aydınlatmaya devam etmektedir. İstiklal Marşı'mızın kabulünün yıl dönümünde, milletimizin gönlünde müstesna bir yere sahip olan Vatan Şairi'miz Mehmet Akif Ersoy başta olmak üzere istiklal mücadelemizin tüm kahramanlarını rahmet ve minnetle anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Rize Milletvekili Harun Mertoğlu...

Buyurun.

5.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) - İstiklal Şairi'miz Mehmet Akif Ersoy'un kalemiyle tarihe kaydolun millî birlik ve beraberliğimizin mutabakat belgesi İstiklal Marşı'mızın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümünü kutluyorum.

Mehmet Akif Ersoy ve vatanımızın hürriyeti için canını feda eden tüm kahraman şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyorum. Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmasın.

"Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,

Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.

Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,

Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım."

BAŞKAN - Kütahya Milletvekili Mehmet Demir...

Buyurun Sayın Demir.

6.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MEHMET DEMİR (Kütahya) - İstiklal Şairi'miz Mehmet Akif Ersoy'un kalemiyle tarihe kaydolan millî birlik ve beraberliğimizin mutabakat belgesi İstiklal Marşı'mızın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yılını kutluyorum.

Mehmet Akif Ersoy ve vatanımızın hürriyeti için canını feda eden tüm kahraman şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Rabb'im bayrağımızın ve İstiklal Marşı'mızın kıymetini kıyamete kadar var etsin.

"Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
'Medeniyet' dediğin tek dişi kalmış canavar?"
BAŞKAN - Aydın Milletvekili Seda Sarıbaş...
Buyurun Sayın Sarıbaş.

7.- Aydın Milletvekili Seda Sarıbaş'ın, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SEDA SARIBAŞ (Aydın) - İstiklal Şairi'miz Mehmet Akif Ersoy'un kalemiyle tarihe kaydolan millî birlik ve beraberliğimizin mutabakat belgesi İstiklal Marşı'mızın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümünü kutluyorum. Rabb'im bayrağımızı ve İstiklal Marşı'mızı kıyamete kadar var etsin.

"Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın."
Mehmet Akif Ersoy ve vatanımızın hürriyeti için canını feda eden tüm kahraman şehitlerimizi rahmetle anıyorum.
BAŞKAN - Kütahya Milletvekili Adil Biçer...
Buyurun Sayın Biçer.

8.- Kütahya Milletvekili Adil Biçer'in, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ADİL BİÇER (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, milletimizin bağımsızlık ve hürriyet aşkının, vatan sevgisinin mısralara döküldüğü, Türk milletinin ortak vicdanı ve ruhu hâline gelen İstiklal Marşı'mızın kabulünün 104'üncü yıl dönümünü idrak ediyoruz. Bu marş, yalnızca bir şiir değil bir milletin küllerinden yeniden doğuşunu, bağımsızlık aşkını haykıran bir destandır. Bu destanın ilmek ilmek yazıldığı topraklardan biri de Kütahya'dır. Kütahya, Büyük Taarruz'un hazırlıklarının yapıldığı, Dumlupınar'da şanlı zaferin kazanıldığı kahramanlar diyarıdır. Kütahya'nın dağlarında yankılanan top sesleri, düşmanı bu topraklardan süpüren yiğitlerin haykırıları, bugün İstiklal Marşı'nın ruhunda yaşamaktadır.

"Bastığın yerleri 'toprak' diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı."
Bu duygu ve düşüncelerle, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere İstiklal Harbi'mizin tüm kahramanlarını, Millî Şair'imiz Mehmet Akif Ersoy'u ve aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.
BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal...
Buyurun Sayın Aksakal.

9.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, emekliye verilecek bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Emeklilerimize verilecek olan bayram ikramiyesinin 4 bin lira olarak belirlendiği önceki gün açıklandı. İlk kez 2018 yılında dinî bayramlar öncesi uygulamaya konulan bu ikramiye bin lira olarak verilmiş ve o günün şartlarında amacına uygun bir miktar olarak belirlenmişti. Örneğin, o tarihte bin lirayla Kurban Bayramı'nda orta hâlli bir kurbanlık koç ya da o parayla yaklaşık 4 çeyrek altın alınabiliyordu. 2025 yılındaki bayramlar için açıklanan rakamın belirlenmesinde elbette küresel, siyasi ve ekonomik gelişmelerin varlığının yanında, Covid-19 pandemisinin ve ardından 6 Şubat deprem felaketinin yarattığı yıkımların da olumsuz etkileri yadsınamaz. Belirlenen bayram ikramiyesinin toplam tutarının hiç olmazsa orta hâlli bir kurbanlık koç değerinin yarısı düzeyinde oluşacak şekilde düzenlenmesi; örneğin Ramazan Bayramı ikramiyesinin 5 bin lira, Kurban Bayramı ikramiyesinin de 7 bin lira olarak yeniden değerlendirilmesi daha hakça olacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez...

Buyurun Sayın Suiçmez.

10.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Ekrem İmamoğlu'nun 15 Martta Trabzon'da yapacağı toplantıya ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, iktidarı korku saldı. AKP, Cumhurbaşkanı adayımız Sayın İmamoğlu'nun 15 Mart 2025 tarihinde Trabzon'da halkımızla buluşmasını engellemek için devletin kurumlarını kullanmıştır. Toplantı için talep ettiğimiz salon boşken başka bir salonda yapılacak turnuva talep ettiğimiz salona kaydırılmış ve "Salon dolu." denilerek talebimiz reddedilmiştir. Bu engelleme girişimleri, halkın iradesini hiçe sayan baskıcı bir anlayışın ürünüdür. Bu tür manevralarla Ekrem İmamoğlu'nu da Cumhuriyet Halk Partisini de halkımızı da engelleyemezsiniz. Korkunun ecele faydası yok. Atı alan Üsküdar'ı geçti, gidiyorsunuz ve bunu görüyorsunuz. Trabzonlular ve Karadenizliler, kendi ilinde kendi evladına yapılan bu haksızlığın hesabını sandıkta soracaktır.

Tüm Trabzonluları, Karadenizlileri 15 Mart Cumartesi günü saat 20.30'da Ortahisar Belediyemizde Sayın İmamoğlu'yla buluşmaya bekliyorum.

BAŞKAN - Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz...
Buyurun Sayın Yaz.

11.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Mehmet Akif Ersoy'un "Bu Uğursuz Gecenin" şiirine ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - "Ya Rab, bu uğursuz gecenin yok mu sabahı?
Mahşerde mi biçarelerin, yoksa felahı!
Nur istiyoruz... Sen bize yangın veriyorsun!
Yandık... diyoruz... Boğmaya kan gönderiyorsun!
Esmezse eğer bir ezeli nefha, yakında
Ya Rab, o cehennemle bu tufan arasında
Toprak kesilip, kum kesilip âlem-i İslam;
Hep fışkıracak yerlerin altındaki esnam!
Bizâr edecek, korkuyorum, Cedd-i Hüseyin'i
En sonra, salîb ormanı görmek Hameyn'i
Bin üç yüz otuz beş senedir, arz-ı Hicaz'ın
Ateşli muhitindeki sûzîşli niyazın
Emvâcî hurûş-âver olurken melekûta
Çan sesleri boğsun da gömülsün mü sükûta?
Sönsün de İlahî şu yanan meş'al-i vahdet
Telsîs ile çöksün mü bütün âleme zulmet?
Üç yüz bu kadar milyonu canlandıran iman
Olsun mu beş on sersemin ilhâdına kurban?"
Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir...
Buyurun Sayın Aldemir.

12.- Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir'in, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

CÜNEYT ALDEMİR (Tokat) - "Korkma!" diye başlayan, milletimizin bağımsızlık ruhunu mısralara nakşeden İstiklal Marşı'mız aziz milletimizin inancının ve cesaretinin en güçlü ifadesidir. İstiklal Şairi'miz Mehmet Akif Ersoy, o destansı dizeleri kaleme alırken zulmün ve garbın hayâsızca akınları karşısında milletimizin karakterini ortaya koymuştur.

"Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?

Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.

Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,

Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda."

Akif'in "Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın." dediği mücadele ruhu bugün her alanda Türkiye'yi güçlendirmeye devam etmektedir. Rabb'im bayrağımızı ve İstiklal Marşı'mızı kıyamete kadar var etsin.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Bilal Bilici...
Buyurun Sayın Bilici.

13.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana Seyhan Baraj Gölü havzası içinde yer alan yapılara ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Adana Seyhan Baraj Gölü havzası içinde çok sayıda baraka tarzı işletmeler ve çarpık yapılar bulunmakta. Bu yapılar, 3194 sayılı İmar Kanunu'na aykırı inşa edilmiş olup çevre ve ses kirliliği oluşturmakta, asayiş problemi yaratmakta, hijyen kurallarına da uygun işletilmemektedir. Buralar, kısacası, işgal edilen alanlardır. İşgal edilen bu alanlar, ne Çevre Şehircilik Bakanlığı ne de Tarım Bakanlığı tarafından gündeme alınmıştır. Şimdi, izin versinler, Cumhuriyet Halk Partisi belediyeleri olarak Adana Büyükşehir Belediyesi başta olmak üzere belediyelerimiz bu konuya el atsınlar, bu alanları dönüştürerek vatandaşımızın hizmetine açsınlar diyorum.

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...
Buyurun Sayın Sarı.

14.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, elektrik faturalarına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP'nin zam politikaları vatandaşın cebini delik deşik etmeye devam ediyor. Elektrik zamlarıyla vatandaşımız çarpılmış durumda. Recep Tayyip Erdoğan İl Başkanırken "Vatandaş bu kirayı nasıl ödeyecek, bu elektrik faturalarını nasıl ödeyecek?" diye soruyordu. Şimdi ben soruyorum: Vatandaş bu elektrik faturalarını ve kiralalarını nasıl ödeyecek? Yaptığınız zam öyle bir zam ki geçen ay 950 lira gelen fatura 3.700 lira, başka bir vatandaşımızın 1.150 lira gelen faturası ise 3.900 liraya çıkmış durumda. Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in özelleştirme zamanında "Elektrik fiyatları ucuzlayacak." diyerek öve öve bitiremediği özelleştirme politikalarının sonucunda ne yazık ki vatandaşımız mağdur olmuş durumda. Soruyorum Bakana: Onu kim kandırdı, nasıl kandırıldı, nasıl bu duruma düştü? Bunu merak ediyorum. 1 Ekim 2013'te 1 kilovatsaat 36 kuruşken şu anda 7 lira olmuş durumda. Demek ki neymiş? Özelleştirme çözüm değilmiş. Elektrik dağıtımı ve üretimi kamulaştırılmalıdır.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...
Buyurun Sayın Kara.

15.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, veteriner hekimlerin taleplerine ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

AKP döneminde pek çok meslek grubu özlük hakları açısından ya yerinde saydı ya da ciddi kayıplara uğradı. Bunlardan biri de veteriner hekimlerdir. Çeşitli zoonoz hastalıklarla uğraşan, ülkemizin ücra köşelerinde görev yapan veteriner hekimler bir süredir haklarını istiyorlar. 3600 ek gösterge düzenlemesinin dışında bırakılan, fiilî hizmet zammından yararlanamayan, maaşları iyileştirilmeyen veteriner hekimler, içinde bulundukları durumun Anayasa'ya aykırı olduğunu dile getirmekte olup son derece haklıdır. Talepleri gayet basit ve açık: Ek gösterge verilmesi; ücretlerinin, emeklerinin ve eğitimlerinin karşılığını alacağı bir ücret düzeyidir. Birçok hayati riskle karşı karşıya kalan veteriner hekimler sağlık meslek gurubuna dâhil edilmeli, sağlıkta şiddet yasası kapsamına alınmalı ve yılda iki ay fiilî hizmet zammı yeniden düzenlenerek mevzuata eklenmelidir.

Teşekkür ediyorum.
BAŞKAN - Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigüt...
Buyurun Sayın Sayyigüt.

16.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigüt'in, 12 Mart Kamışlı katliamının 21'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞÜT (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün 12 Mart, 2004 yılında Suriye'de Baas rejiminin gerçekleştirdiği katliamın 21'inci yıl dönümü. Kamışlı'da rejim güçleri tarafından onlarca insan katledildi ve dünya buna sessiz kalırken rejim tarafından ırkçı saldırılar organize edildi. Baas rejiminin amacı, kimliği ve onuru için direnen Kürt halkının özgürlük mücadelesini bastırmak ve sindirmektir. Geline aşamada halkların ve inançların bir arada özgürce yaşadığı Rojava realitesine şahit oluyoruz. Rojava; kadınlar, çocuklar ve tüm farklı kesimler için güvencedir. Dolayısıyla tüm dillerin ve inançların özgürce bir arada yaşadığı bir Suriye için ilhamdır.

Bu vesileyle Kamışlı, Gazi ve tüm katliamları kınıyor, yaşamını yitirenleri saygıyla anıyorum. Halklara barış dolu bir gelecek diliyorum.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan...
Buyurun Sayın Özcan.

17.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; millî birlik ve beraberliğimizin mutabakat belgesi olan İstiklal Marşı'mızın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilisinin 104'üncü yıl dönümünü tebrik ediyorum.

"Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli."

Dünyada istiklal marşı yazan şairler arasında milletin var olma mücadelesine bizzat katılmış, toplumunun değerlerini ve kişisel ahlakını sağlam bir ikelilikle kendi şahsında bütünleştirmiş, İstiklal Marşı'nı arzu eden Gazi Meclisin üyesi bir milletvekili olmuş ve bütün bu özellikleri kendi şahsına toplamış başka bir isim yoktur.

İstiklalimizi borçlu olduğumuz, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm aziz şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyorum.

Millî şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un ideallerini yaşatmaya devam edeceğiz. Rabb'im İstiklal Marşı'mızı kıyamete kadar var etsin.

BAŞKAN - Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş...

Buyurun Sayın Sarıtaş.

18.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Siirt'in ulaşım sorununa ilişkin açıklaması

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Siirt'in ulaşım sorunu, yıllardır çözülmeyen ve özellikle kırsal kesimde yaşayan yurttaşlarımızı mağdur eden bir mesele. İlçeler arasındaki yolların büyük kısmı asfaltlanmış olsa da hâlâ dar, virajlı ve birçok kazaya sebebiyet veriyor. Pervari, Şirvan ve Eruh gibi ilçelerde yolların durumu çok daha vahim. Özellikle Pervari'nin Doğanköy'ü kış aylarında çamura teslim olurken Eruh'un Kuşdalı, Yanıkses, Bilgili köyleri ve Sarıtepe mezarları hâlâ toprak. Bu yolların düzensizliği köylülerin sağlık ve eğitim hizmetlerine erişimini ciddi şekilde engellemektedir. Bir an evvel Siirt'in köy yolları yapılmalı, onarılmalıdır diyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül...

Buyurun Sayın Bülbül.

19.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, süt üreticisinin sorunlarına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - 1 litre süt 1,5 kilo yem alabilmeli, 1 kilogram et 25 kilogram yem alabilmeli ama gerçek bu mu? Süt üreticisi, artan maliyetler karşısında ayakta durmakta güçlük çekiyor. Ulusal Süt Konseyi, tavsiye edilen süt fiyatını litre başına 17,15 TL olarak açıkladı ancak üreticiler sütlerini 13-14 TL'ye satmak zorunda kalıyor. Üzerine artan girdi maliyetleri eklendiğinde üretici zararını bile karşılayamıyor. Bir torba yemin fiyatı 700 TL'yi aşıyor, dün yeme 30 TL zam geldi. Üretilen süt yem fiyatına yetmiyor, süt inekleri kesiliyor. Tarım Bakanlığı sorunları görmezden geliyor, üreticiyi sahipsiz bırakıyor.

Çözüm belli: Ulusal Süt Konseyi, belirlenen süt fiyatının altında alım yapılmasını yasaklamalı; devlet, kontrol mekanizmasını çalıştırarak üreticinin sütünü değerinde satmasını sağlamalı; Toprak Mahsulleri Ofisi, acilen görevini yapmalı, çiftçinin ve besicinin sahipsizliğine son vermeli.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Bayburt Milletvekili Orhan Ateş...

Buyurun Sayın Ateş.

20.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'in, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ORHAN ATEŞ (Bayburt) - İstiklal Şairi'miz Mehmet Akif Ersoy'un kalemiyle tarihe kaydolan millî birlik ve beraberliğimizin mutabakat belgesi İstiklal Marşı'mızın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümünü kutluyorum.

"O zaman vecdile bin secde eder, varsa taşım,

Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,

Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,

O zaman yükselerek arşa değer belki başım."

Mehmet Akif Ersoy ve vatanımızın hürriyeti için canını feda eden tüm kahraman şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Rabb'im bayrağımızı ve İstiklal Marşı'mızı kıyamete kadar var etsin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer...

Buyurun Sayın Gürer.

21.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, süt üreticisinin sorunlarına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Başkan.

Çiğ süt, süt inekçiliği yapan küçük aile işletmelerine para kazandırmamaktadır. Küçük aile tipi işletmelerinde sıcak süt depolama olanağı bulamayan üretici, Ulusal Süt Konseyinin belirlediği fiyatın altında süt satmak zorunda kalmaktadır. Ulusal Süt Konseyi tavsiye fiyatı 17 lira 55 kuruş iken ülke genelinde araçlar sütü 14 lira civarında toplamaktadır.

Sürekli artan yem fiyatlarıyla süt inekçiliği sürdürülebilir olmaktan çıkmaktadır. Yem ve sanayi sütünde ve de sütte mamul fiyatlar sürekli artmaktadır. Hayvancılık yaparak geçimini sağlayanın sıkıntısı sürerken rafta ürün alan vatandaşın daralan alım

gücüyle ürüne erişimi de sorunlu olmaktadır. Aracı, sanayici ve de marketçi satış fiyatlarını giderine göre artırmaya devam ederken süt inekçiliği yapan ise zarar etmektedir; vatandaş da rafta yüksek fiyatlarla ezilmektedir.

Teşekkürler Başkan.

BAŞKAN - Düzce Milletvekili Talih Özcan...

Buyurun Sayın Özcan.

22.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, emekliye verilecek bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması

TALİH ÖZCAN (Düzce) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ramazan ayındayız, bayram yaklaşıyor ancak evlerde bolluk ve bereket yerine yokluk ve sefalet var. Gıda fiyatları el yakmaya devam ediyor. İki ramazan arasında 39 gıda ürününün 36'sında fiyatlar tavan yaptı.

16 milyon emekli dört gözle bayram ikramiyesini bekliyordu ancak yine hayal kırıklığına uğradılar. 2018 yılında bayram ikramiyesi asgari ücretin yüzde 68'i kadardı, bugün asgari ücretin yüzde 18'ine denk geliyor; milyonlarca emeklimiz torununa harçlık bile veremez duruma geldi. Emekliler bayrama mutlu ve huzurlu girmek istiyor; bayram ikramiyesi en az bir emekli maaşı kadar olmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Yahya Çelik...

Buyurun Sayın Çelik.

23.- İstanbul Milletvekili Yahya Çelik'in, 12 Mart Erzurum'un düşman işgalden kurtuluşunun 107'nci yıl dönümüne ve İstiklal Marşı'nın kabulünün seneidevriyesine ilişkin açıklaması

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; binlerce yıllık tarihe sahip necip milletimiz omuz omuza nice destanlar yazmıştır, ata ocağım Erzurum'un kurtuluşu da bunlardan bir tanesidir. 16 Şubat 1916 tarihinden itibaren bir taraftan Rus ordusu, diğer taraftan Ermeni çeteleri kadın, çocuk, yaşlı demeden katliamlar yapmıştır ancak bütün imkânsızlıklara rağmen ecdadımız iman dolu göğsünü siper ederek hayâsızca akınlara karşı durmuştur. Başta, Kazım Karabekir Paşa kumandasındaki 9'uncu Kafkas Kolordusu olmak üzere Alvarlı Efeler, Nene Hatunlar, Erzurumlu yiğitler 12 Mart 1918 tarihinde Erzurum'u düşman işgalinden kurtarmıştır. Akabinde yapılan Erzurum Kongresi'yle Millî Mücadele kıyama kalkmıştır. Bu güzel günü ve anlamlı bir tevafuk olan İstiklal Marşı'mızın kabulünün seneidevriyesini kutluyor; ecdadımızı rahmetle, minnetle yâd ediyorum.

Erzurumlu hemşehrilerime en kalbî selamlarımı gönderiyorum.

BAŞKAN - Van Milletvekili Gülderen Varlı...

Buyurun Sayın Varlı.

24.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van kayyımına ilişkin açıklaması

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Kayyım hak gaspları artıyor, durmuyor; Van kayyımı tarafından geçen hafta JINKART ve Sosyal Kart projelerinin iptal edildiğini dile getirmiştik. Şimdi de öğrencilere sunulan eğitim desteğine göz diken gasp yönetimi 3.117 öğrenciye verilen bursu durdurarak öğrencilerden adli sicil belgesi istemiştir. Hangi sebeple adli sicil belgesi istiyorsunuz? Kayyım rejimi, geldiği günden beri, seçilen yönetimin projelerini iptal ederek mağduriyetleri artırmaya çalışmaktadır. Hurdaya dönüştürülen çöp konteynerleri yüzünden sokaklar çöp içinde ve halk, salgın hastalıklarla karşı karşıya bırakılmaktadır. Belediyeler, kimsenin şirketi değil halkındır. İrade gasbına, kul hakkına giren ve öğrencilerin aldığı bursa bile göz dikenleri Van halkı asla unutmayacaktır.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Şengül Karslı...

Buyurun Sayın Karslı.

25.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - İstiklal Şairi'miz Mehmet Akif Ersoy'un kalemiyle tarihe kaydolan millî birlik ve beraberliğimizin mutabakat metni İstiklal Marşı'mızın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümünü kutluyorum.

"Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!

Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.

Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.

Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;

Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl."

Vatanımızın hürriyeti için canını feda eden tüm kahraman şehitlerimizi rahmetle anıyorum.

Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmasın.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Âmin.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Ayhan Barut...

Buyurun Sayın Barut.

26.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, emekliye verilecek bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, biz sadaka değil, halkımızın hakkını istiyoruz ancak tuzu kuru beyzadeler sanki kafalarını kuma gömmüşler bu feryadı duymuyorlar, sanki gözleri görmüyor, kulakları işitmiyor.

Emeklilerimiz açlık, sefalet ve yoksulluk dayatmasıyla karşı karşıya bırakıldı. 2018 yılında 1.000 lira belirlenen emekli ikramiyesi 2021'de 1.100, 2003'te 2.000, 2024'te 3.000 lira olmuştu. Şimdi de sadaka verir gibi emekli bayram ikramiyesinin 4.000'ya liraya yükseltilmesi için teklif Meclise sunuldu. İnsanda biraz utanma, sıkılma olur. Nedir bu garziniz, nedir bu bitmez kininiz emeklilerimize? Allah'tan korkun, kuldan utanın. En az asgari ücret kadar bayram ikramiyesi verilmesi, maaşlarının da insanca yaşam koşullarını sağlayacak hâle getirilmesi için mücadelemizi sürdüreceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Erzurum Milletvekili Abdurrahim Fırat...

Buyurun Sayın Fırat.

27.- Erzurum Milletvekili Abdurrahim Fırat'ın, 12 Mart Erzurum'un düşman işgalden kurtuluşunun 107'nci yıl dönümüne ve İstiklal Marşı'nın kabulünün seneidevriyesine ilişkin açıklaması

ABDURRAHİM FIRAT (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Erzurum'un düşman işgalinden kurtuluşunun 107'nci yıl dönümünü anmanın onurunu yaşıyoruz. 12 Mart 1918, sadece bir kurtuluş günü değil aynı zamanda bir halkın azminin, dayanışmasının ve geleceğine sahip çıkma iradesinin en güçlü örneklerinden biridir. Zor şartlara rağmen Erzurum halkı el ele vererek şehrini savunmuş, umut ve kararlılıkla yeniden ayağa kalkmıştır. Bu anlamlı günde, başta Erzurum halkı olmak üzere emeği geçen tüm kahramanları rahmet ve minnetle anıyorum; geleceğimizin umut, dayanışma ve kardeşlikle güçlenmesini diliyorum. Erzurumlu hemşehrilerimizin bu anlamlı gününü yürekten kutluyorum.

Ayrıca, bugün bağımsızlığımızın sembolü olan İstiklal Marşı'mızın kabulünün yıl dönümünü de idrak ediyoruz. Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmamasın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla...

Buyurun Sayın Aşıla.

28.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - "Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.

Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!"

Milletimizin bağımsızlık ruhunu ve iman dolu mücadelesini dizelere döken İstiklal Marşı'mızın kabulünün yıl dönümünde Mehmet Akif Ersoy'u rahmet ve minnetle anıyoruz. İstiklal Marşı bu aziz milletin inancının, kararlılığının ve asla sönmeyecek hürriyet aşkının sembolüdür. Aynı ruh ve inançla mücadele etmeye devam edeceğiz.

Onun için, karbon salımı ve sözde küresel iklim değişikliği bahane edilerek yapay et, her türlü gıdayla insanları kendilerine mahkûm etmek, tarımı ve hayvancılığı bitirmek isteyen, insanlığa ve insan fitratına saldıran tüm siyonist projelerin karşısında dimdik duracağız diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Burak Akburak...

Buyurun Sayın Akburak.

29.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, Ankara'nın trafik sorununa ilişkin açıklaması

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkürler.

Başkent Ankara dünyanın en kötü trafiğe sahip şehirleri listesinde 28'inci sırada yer aldı. Bu, yalnızca bir trafik meselesi değil aynı zamanda plansız büyüme, göç hareketleri ve yetersiz ulaşım politikalarının sonucu. Özellikle 6 Şubat depremleri sonrası artan göç, başkentte ulaşım sistemini iyice zorlamakta. Şehirleşme ve toplu taşımadaki plansızlıklar ile ana arterlerdeki aşırı yük Ankaralıların her gün trafikte saatlerine mal oluyor. Çözüm sadece yolları genişletmek ya da yeni hatlar açmak değil; asıl çözüm, deprem bölgelerindeki kentlerin bir an önce yaşanabilir hâle getirilmesi ve bu yatay nüfus hareketliliğinin tersine çevrilmesi. İnsanlar yaşadıkları şehirlerden daha fazla uzak kalmamalı; aksi takdirde, Ankara'da trafik sıkışıklığı da yaşam kalitesi de her geçen gün kötüye gidecek. Acilen başkentimize yakışır, kapsamlı ve sürdürülebilir bir ulaşım stratejisi oluşturulmalıdır.

BAŞKAN - Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış...

Buyurun Sayın Alkayış.

30.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'ın, İstiklal Marşı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Bugün, milletimizin bağımsızlık ve hürriyet mücadelesinin en güçlü ifadesi olan İstiklal Marşı'mızın kabulünün 104'üncü yıl dönümünü idrak ediyoruz. Mehmet Akif Ersoy bu eşsiz eserinde milletimizin azmini, fedakârlığını ve inancını mısralara dökerek bağımsızlık ruhumuzu pekiştirmiştir. Bu marş yalnızca bir şiir değil, aynı zamanda bir istiklal yemini ve bir şiir manifestosudur.

"Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.

O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;

O benimdir, o benim milletimindir ancak." mısralarıyla başlayıp devam eden kıtalarda hislerimize Mehmet Akif Ersoy tercüman olmuştur.

Bu vesileyle, başta Mehmet Akif Ersoy olmak üzere, bağımsızlık uğruna mücadele eden tüm kahramanlarımızı rahmet, minnet ve şükranla anıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

Buyurun Sayın Yontar.

31.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, SGK tarafından ödeme kapsamı dışında bırakılan ilaçlara ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, SGK tarafından bazı ilaçlar geri ödeme kapsamına alınırken bazı ilaçlar nedense görmezden gelinmektedir. Örneğin, meme kanseri tedavisinde kullanılan "Orserdu" adlı ilaç SGK tarafından karşılanmamaktadır. Bir ay kullanılan bir kutunun fiyatı yaklaşık 13 bin lira olan bu ilacın her hasta tarafından karşılanamayacağı gerçeğinden hareketle, söz konusu ilacın geri ödeme listesinde olmamasının sebebi nedir? Geri ödeme listesinde bulunmayan bazı ilaçlara kim tarafından, nasıl karar verilmektedir?

Asgari ücretin açlık sınırının altında olduğu ülkemizde, vatandaşların hayati önemdeki ilaçlara ulaşımını kolaylaştırmak gerekirken ödeme kapsamı dışına çıkarılan ilaçların sağlık açısından ciddi sonuçlar doğurabileceği hususunda ne düşünüyorsunuz? Özellikle, kanser ilaçları konusunda acilen çalışma yapılmasını bekliyoruz. Hastalarımızı göz göre göre ölüme terk etmeyelim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, ben de söz istedim, ilk yazdıran da ben oldum ama ne hikmetse bana sıra gelmedi.

BAŞKAN - Sayın Sakik, ilk 30'da değilsiniz; daha sonra, arada tekrar söz vereceğim size.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Çok özür diliyorum, bakın, Kâtip arkadaşımız... İlki İYİ Partiden bir arkadaşımız, 2'nci bendim. Benden sonra gelenlerin hepsine söz verdiniz ama benim ismim okunmadı.

BAŞKAN - Sayın Sakik...

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sırrı Bey, ben 28'den kazanmışım, girmişim.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Beraber girdik, neyse...

BAŞKAN - Arkadaşlar, sayın milletvekilleri, bir saniye...

Sayın Sakik, sisteme giren ilk 30 milletvekilinin söz taleplerini karşıladım.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Gelip ilk yazdıranlardan biriyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - İsminiz burada yazılı, Grup Başkan Vekillerinden sonra sizlere de söz vermeye devam edeceğiz.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN - Grup Başkan Vekillerimizden ilk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Grup Başkan Vekili Selçuk Özdağ'a aittir.

Buyurun Sayın Özdağ.

32.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 12 Mart 1971 muhtırasına, İstiklal Marşı'nın kabulünün 104'üncü yıl dönümüne, Mehmet Akif Ersoy'a ve Ahmet Kaya'ya ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün 12 Mart, 2 konu bizi ilgilendiriyor.

12 Mart 1971 muhtırası... Türkiye'de son yetmiş yıldaki darbeler tarihi: 1960 darbesi, 1971 muhtırası, 1980 darbesi, 1997 postmodern darbesi, ardından e-muhtıralar ve de 15 Temmuz 2016 yılındaki bir darbe. Bu darbelerin tamamı bizim demokrasimize, aynı zamanda milletteşmemize ve aynı zamanda ekonomimize çok ciddi zararlar verdi. 1971'le ilgili, bu darbeyle ilgili rahmetli Sayın Süleyman Demirel'in kendisine şöyle söylemiştim: "Şapkanızın hukukunu koruduğunuz kadar nedense Parlamentonun hukukunu koruyamamıştınız." O da "Ne yani şapkamı darbecilere mi bırakacaktım?" diyerek takıldı. Sonra, 6 defa giden, 7 defa gelen bu Süleyman Demirel, Başbakanlık yapan, Cumhurbaşkanlığı yapan şahıs "Korktum, Selçuk Bey, korktum; onlarda silah vardı, bende ise oy vardı." ifadesini kullandı. Bütün darbelere karşıyız, bütün darbelere karşı olduğumuz gibi aynı zamanda demokrasiyi kullanarak demokrasinin imkânları üzerinden devleti ele geçirme gibi darbelere de karşıyız. Hiç kimse milletin devletini, bir cemaatin veyahut da bir etnisitenin veya bir mezhebin veyahut da bir ekolünün, bir ideolojinin devleti yapamayacaktır inşallah.

Diğer bir konuya gelince, bugün İstiklal Marşı'nın kabulünün 104'üncü yıl dönümü. Biliyorsunuz, büyük bir imparatorluk kurmuştuk Anadolu coğrafyasında; imparatorluğumuz yıkıldıktan sonra bizi tekrar geldiğimiz yere, Orta Asya'ya göndermek istediler. Ne oldu o zaman? Yunan burada, İtalyan burada, Fransız burada, İngiliz burada, Rus burada, Ermeniciler -Ermeniler değil- Taşnak

ve Hınçaklar burada ve bize diyorlardı ki: "Geldiğiniz yerden tekrar ayrılın, tekrar geldiğiniz yere gidin." Böyle bir iklimde, 20 Aralık 1873 tarihinde Mehmet Akif Ersoy dünyaya geldi ve kendisinin hayatı 2 yaşından itibaren Çanakkale Bayramı'nda geçti, orada yetişti ve büyüdü. Siyaset insanı, devlet insanı ve siyasetçi olmak istiyordu; Mülkiyeye yazıldı, Mülkiyeye yazıldıktan çok kısa bir zaman sonra babasını kaybetti, ardından evleri yandı, baktı ki yok yoksullar hemen mesleğini değiştirdi, veteriner hekimliği yani baytarlığı tercih etmişti. Hatta birisi bir gün bunu hafife almak adına "Siz baytardınız." dediği zaman "Nereniz ağrıyordu?" diyecek kadar da esprili bir kişiydi. Akif, iyi bir yüzücüydü, sporcuydu, iyi bir koşucuydu, güreşçiydi, centilmen bir sportmendi, edebiyatçıydı, ilim insanıydı, veteriner hekimdi, Teşkilat-ı Mahsusanın bir neferiydi, öğretmendi, hatipti ve aynı zamanda Arapça, Farsça ve Fransızca'yı çok iyi bilen bir yazardı. Altı ay içerisinde Kuran-ı Kerim'i hıfz etmiş, aynı zamanda Kuran-ı Kerim'i tefsir edecek kadar da mükemmel bir din âlimiydi. Balkan Savaşlarında, Çanakkale savaşlarında ve Kurtuluş Savaşı'nda, İstiklâl Harbi'mizde tamamen yanında yer aldı Teşkilat-ı Mahsusanın bir ferdi olarak. Aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisinde de Burdur Milletvekili olarak milletvekilliği yapmıştı.

Hamdullah Suphi Tanrıöver'in Millî Eğitim Bakanlığı döneminde, biliyorsunuz, istiklal marşı için bir yarışma açıldı, 500 lira verildiği için de kabul etmedi. Ardından, Hamdullah Suphi Tanrıöver'in ve de aynı zamanda Kuran-ı Kerim'in ilk tefsirini yapanlardan Hasan Basri Çantay'ın -ki kendisinin çok değerli bir arkadaşıydı- ısrarları sonucunda bu yarışmaya katıldı, kazandı. Yazmış olduğu şiir "İstiklal Marşı" olarak kabul edildi. Paraya ihtiyacı vardı, evleri yoktu, paltosu bile yoktu; kendisi o 500 lirayı tuttu Darül Mesai Vakfına bağışladı. Ardından, biliyorsunuz, kendisi İstiklal Savaşı sonrasında çeşitli sıkıntılar yaşadı. Türkiye'mizde -maalesef, özellikle son yıllarda bizim hainlerimiz de kahramanlarımız da dönemseldir- Akif yalnızlaştırılmak istendi dönemin rejimi tarafından, sistem tarafından, birileri tarafından. Kendisi zorunlu olarak Mısır'a gitmişti. Mısır'a gitmeden önce de evini ziyaret edenler "Ya, veba salgını oluştu. Siz çok değerli bir din âlimisiniz, bir dua etseniz de bu veba salgını ortadan kalsın." dedikleri zaman, ömür boyu hem Türkiye'deki evinde yani İstanbul'daki evinde hem de Mısır'da yaşadığı süre içerisinde Mısır'daki evinde Pasteur'ün resmini arkasında barındırdı ve döndü, dedi ki: "Bir Pasteur daha çıkartın, o bir ilaç bulsun. Veba salgınını ancak bu şekilde ortadan kaldırabiliriz."

Mehmet Niyazi Özdemir'in bir anekdotuyla devam etmek istiyorum. Mehmet Niyaz Özdemir anlatmıştı, şöyle söylemişti: "Mısır'da son dönemlerini yaşıyor kendisi, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e bir mektup yazdı, mezarının İstanbul'da olmasını istedi. Mustafa Kemal izin verdi ve Türkiye'ye geldi, son günlerini yaşıyordu; Mustafa Kemal, üç arkadaşını ona geçmiş olsun ve hoş geldine gönderdi; 'Söyleyin Akif'e, isteseydim onu Anadolu topraklarına sokmazdım ve onun yazmış olduğu İstiklal Marşı'nı da değiştirdim.' dedi. 'Söyleyelim mi?' dediler. 'Söyleyin.' dedi. Gittiler ve söylediler. Akif, şöyle yatağından biraz doğruldu ve şöyle söyledi: 'Evet, Gazi, beni Anadolu'ya sokmayabilirdi ama İstiklal Marşı'nı değiştirmeye asla gücü yetmezdi.'"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, tamamlayın lütfen.

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - "Geldiler ve Gazi'ye söylediler. Gazi şöyle söyledi: 'Evet, bu sözü ancak bana Akif söyleyebilir.'"

Değerli milletvekilleri, 2021 yılı, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütün partilerin ortak teklifiyle "İstiklal Marşı Yılı" ilan edilmişti. Bence Akif'in Safahat'ını herkes başucu eseri olarak yanında bulundurmalı, Mehmet Akif Ersoy'u da gerçek hayatıyla beraber bir rol model olarak yanımızda bulundurmalıyız.

Akif, Müslümanlıkla ilgili olarak da şunu söylüyordu:

"Müslümanlık neredel! Bizden geçmiş insanlık bile...

Âlem aldatmaksa maksat, aldanana yok, nafil!

Kaç hakiki Müslüman gördümse, hep makberdedir;

Müslümanlık, bilmem ama, galiba göklerde dir!"

İnanmış bir mümini din bezirganlarının sevmesi mümkün değil elbette.

Tevfik Fikret'le çok çatışmaları oldu; biliyorsunuz, Tevfik Fikret başka bir dünyaya inanıyor, Akif başka bir dünyaya inanıyordu. Tevfik Fikret vefat ettiği zaman da kendisinin aleyhinde konuşanları hemen susturmuştu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, son cümlelerinizi alayım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Tamamlayacağım.

"Tevfik Fikret'le mücadele ettik ama Tevfik Fikret çok değerli bir şairdi, o iyi bir insandı; ona da benim bulunduğum yerde laf söyletmeyeceğim." ifadesini kullanmıştı.

Değerli milletvekilleri, kendisi Abdülhamit'le de çatıştı biliyorsunuz. Abdülhamit -Abdülhamit bizim sultanımızdı- imparatorluğu yaşatmak için otoriterdi, mecburdu otoriter olmaya; o ise, Akif ise hürriyete vurgun bir şahıstı, istibdada karşıydı. Şimdi bu ihtilaflar üzerinden birileri Abdülhamitçi, birileri Akifçi; zaman zaman iyi insanların iyi yönleri olabileceği gibi eksik yönleri de olabilir; Akif de bizimdi, Mustafa Kemal de bizimdi, Abdülhamit de bizimdi.

Ve evladı da çok büyük sıkıntılar yaşadı biliyorsunuz, kendisi de çok büyük sıkıntılar yaşadı. Mısır'dayken Kur'an tefsirini yapmak istemişti, kendisine tahvil etmişlerdi, para da vermişlerdi; çok aç biilaç yaşıyordu ama tamamlayamayacağını anladığı zaman da o parayı geri gönderdi, "Alın." dedi, "Hak etmediğim bir şeyi asla kabul edemem." ifadesini kullanmıştı Akif. Evladı Tahir de şöyle yaşadı: Çetin Altan'ın yanına gitti evladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Efendim, müsaade ederseniz tamamlayayım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Çetin Altan'ın yanına gidince "Benim babam Akifti." dedi, "Açım, perişanım." dedi ve Çetin Altan cüzdanını bıraktı, onun parasının hepsini aldı götürdü ve birkaç gün sonra bir kamyonun içerisinde ölü olarak bulundu. Vefasızlık çok kötü bir şey, o nedenle artık biz geçmişte zaman zaman çatıştığımız, fikirlerimizin ayrıştığı insanlarla da barışmak

mecburiyetindeyiz. Bence Akif'e karşı bir özür borcumuz var, Akif'in bir iadeitibara da bir ihtiyacı yok ama bir iadeitibara da bir ihtiyacı var diyorum.

Son söz olarak da şunu söylemek isterim: Ahmet Kaya'dan bahsedeceğim bitirmeden. Ahmet Kaya ilk kasetini yaparken ve son şarkı olarak da bir Cenk Marşı'nı, Uğurlar Ola Marşı'nı yapmıştı. Şöyle söylüyordu Akif şiirinde:

"Ey sürüden arkaya kalmış yiğit!
Arkadaşın gitti, hadi sen de git.
Bak ne diyor cecdi şehidin, işit:
'Hadi git evladım, uğurlar ola!'"

Hadi git evladım, açıktır yolun.
Zalimlere karşı bükülmez kolun;
Bayrağı çek, ön safa geçmiş bulun,
Uğrun açık olsun, uğurlar ola!"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Akif'i rahmetle anıyorum ve diyorum ki: Allah bir daha bu millete İstiklal Marşı yazdırmazın.

Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti devleti! Yaşasın Mehmet Akif Ersoy! Yaşasın İstiklal Marşı'mız! Korkma!

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili Turhan Çömez'e aittir.

Buyurun Sayın Çömez.

33.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstiklal Marşı'nın kabulünün 104'üncü yıl dönümüne, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın emeklilerin bayram ikramiyesiyle ilgili bugün sorulan soruya verdiği cevaba, Genel Başkan Yardımcısı Erhan Usta'nın yasa teklifine, Avrupa Birliği'nin sığınmacı çocukların eğitimi için Türkiye'ye gönderdiği paraya, okulların önündeki metamfetamin satışına, Kilis'teki taşımacıların şikâyetine ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin Suriye'nin kuzeyinde yaptığı binalara ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

"Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak."

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın.
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın."

İstiklal Marşı'mız, aziz Türk milletimizin bağımsızlık ruhunun, inancının, direncinin ve esarete asla boyun eğmeyen bir özgürlük aşkının ifadesidir. İstiklal Marşı'mız, bir şiir değildir, Türk milletinin emperyalizme karşı verdiği destansı mücadelenin kanla, canla ve imanla yazılmış bir manifestosudur. İstiklal Marşı'mız, yokluk içinde varlık mücadelesi veren aziz milletimizin dünyaya bir haykırışı, bir meydan okuyuşudur.

İstiklal Marşı'mızın kabulünün 104'üncü yıl dönümünü kutluyor, büyük şairimiz Mehmet Akif Ersoy'u ve bize bu marşı armağan eden başta aziz Atatürk'ü ve bütün kahraman ecdadımızı rahmet, minnet ve şükranla yâd ediyorum; ruhları şad, mekânları cennet olsun. Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmazın.

Saygıdeğer milletvekilleri, Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan bugün partisinin grup toplantısını bitirdikten sonra bir basın mensubunun sorduğu soru üzerine -emeklilerin bayram ikramiyesiyle ilgiliydi bu soru- aynen şu ifadeyi kullandı: "Kızım, beni dolduruşa mı getirmek istiyorsun? 3.000 liradan 4.000 liraya çıktı, daha ne olsun?" Şimdi, bu ifade, aslında başta Sayın Cumhurbaşkanı olmak üzere AK PARTİ camiasının toplum gerçeklerinden ne kadar uzak, ne kadar bu gerçeklere duyarsız olduğunu gösteriyor. Allah aşkına, 3.000 lira 4.000 lira olsa ne olur? Aradaki 1.000 liralık fark 12 litrelik bir tüp gazın fiyatıdır ve siz, 2018 yılında bu kararı verdiğinizde veya bu ikramiye belirlendiği zaman 1.000 lirayla başladı, bugün 4.000 liraya çıktı. Bakın, yüzde 33'lük bir artış söz konusu oldu bu sene. 2018'de TÜİK'in enflasyon rakamına baktığımızda bunda çok daha fazla artış yapılması beklenir. Öte yandan, yine asgari ücrete baktığımızda bu oranın çok daha yüksek olması gerekir. Bakın, şöyle yıllara göre dağılımına baktığımız zaman, memur, daha doğrusu emeklilere verilen ikramiyenin giderek azaldığını görüyorsunuz. Tabii, bu azalmayı Sayın Erdoğan fark etmemiş, öyle anlaşıyor; iktidar cenahı da fark etmemiş, öyle anlaşıyor. Ben, birçok kere yapmış olduğum çağırımı bir kere daha buradan yapmak istiyorum, iktidar mensuplarına açık bir davette bulunuyorum: Gelin, akşam saat beşten sonra çarşıya pazara çıkalım, özellikle pazarları dolaşalım. Bakın, akşam beşten sonra emeklileri göreceksiniz orada; fileleri boş, poşetleri boş emekli vatandaşlarımızı göreceksiniz; nasıl feryat ettiklerine tanık olacaksınız, nasıl serzenişte bulunduklarına tanık olacaksınız ve onların, tezgâhların altından çürümüş ve ezilmiş ürünleri toplamaya gayret ettiklerine tanık olacaksınız. Allah aşkına, toplum gerçeklerinden uzaklaşmayın. "3.000 lirayı 4.000 liraya çıkardık." diyerek kendinizi tatmin etmeye, mutlu etmeye çalışmayın. Millet aç, millet feryat ediyor. Çocuklar akşam yatağa aç giriyor. Her 4 çocuktan 1'i maalesef yatağa aç giriyor. Kadınlarımızın tenceresi kaynamakta zorluk çekiyor, buzdolapları boş, sabah uyanan gençler "Günü nasıl geçireceğiz?" diye kaygı duyuyorlar. Allah aşkına, toplum gerçeklerinden uzaklaşmayın.

Partimizin ekonomi politikalarından sorumlu Genel Başkan Yardımcımız Sayın Erhan Usta bir yasa teklifi verdi ve başta Genel Başkanımız olmak üzere 28 milletvekili bu yasa teklifini onayladı. Buradan bütün milletvekillerine çağrı yapıyorum: Son derece

önemli bir yasa teklifi bu; buna lütfen onay verin, buna lütfen destek verin. Eğer bu bahsettiğimiz teklifin kaynağının nereden geleceği konusunda bir kaygınız varsa ya da bunu bilemiyorsanız ya da anlamıyorsanız gelin bize kaynağının da ne olduğunu, ne olması gerektiğini size izah edelim ve bu teklifte nelerin olacağını kısaca ben size özetleyeyim: En düşük emekli maaşı asgari ücretten az olmayacak dolayısıyla bunu net olarak ortaya koymamız lazım. Yani iktidara geldiğinizde emekli maaşı asgari ücretten fazlaydı. Bugün sokakta vatandaşa sorduğumuzda "Niye bizim emekli maaşımız yıllar önce asgari ücretle eşit veya fazlaydı da şimdi çok altına indi?" diye şikâyetle bulunuyor.

Tabiiyla, bu yasa teklifinde en düşük emekli maaşının asgari ücretten az olmayacağını kayda bağladık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Yine, aynı şekilde memur emeklilerine seyyanen bir zam verileceğini ifade etmişti Sayın Erdoğan, bunu da seçim öncesi bir Twitter mesajıyla kamuoyuna duyurmuştu. Bu seyyanen zamlar yapılmadı. Bu zammın yapılmasıyla ilgili yine bir maddemiz var teklifin içerisinde.

Öte yandan, emekliye verilecek olan bayram ikramiyelerinin, iki bayramda ödenecek ikramiyenin 1 asgari ücret olması konusunda da bir teklifimiz var. Ve hedef enflasyon güncellendiği takdirde yine memurlara ve memur emeklilerine verilecek olan maaşlarda da bir düzenleme yapılması gerektiğini burada kayda aldık; bu konuda destek bekliyoruz.

Şimdi, önemli bir konuya temas edeceğim, o da şu: Bakın, geçtiğimiz aylarda Avrupa Birliği Türkiye'ye tam 700 milyon euro para gönderdi. Bu parayı gönderirken de bir şart ortaya koydu, neydi bu şart? Bu para sığınmacı çocukların eğitimlerine harcanacaktı. Maddeler tek tek elimde, şartlar da elimde, isterseniz detaylarını paylaşabilirim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu 700 milyon euroyu gönderen Avrupa Birliği diyor ki: Biz, 23 ildeki veya Türkiye'deki 23 vilayette okuyan sığınmacı öğrencilerin, sığınmacı ailelerin çocukları için bu parayı gönderiyoruz. Bu parayı kılık kıyafet için kullanacaksınız, kırtasiye için kullanacaksınız, eğitim materyalleri alacaksınız, temizlik işinde kullanacaksınız, okulların güvenliği için kullanacaksınız, transport yani çocukların taşınması için kullanacaksınız, ayrıca Arapça dersi için kullanacaksınız.

Bakın, kendi bölgemden örnek vereceğim, Türkiye'nin her yerinde böyle olduğunu da biliyorum; Allah aşkına, çocukları köylerden kasabalara taşıyamıyorsunuz, onların taşıma ücretlerini veremiyorsunuz, taşıma ücretleriyle ilgili mazot parası bulamıyorsunuz ama sığınmacıların Avrupa'dan gelen parayla çocuklarını evlerinden alıp onları götürüp okullarına kadar taşıyorsunuz. Bizim okullarda temizlik Hak getire, hijyen Hak getire; okullara sabun koyamıyorsunuz ama bu okulların temizlenebilmesi için şirketlere ihale yapıyorsunuz ve Avrupa'dan gelen parayla, bu ihaleyle okullarını temizliyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım, bu konuyu tamamlayayım müsaadenizle.

BAŞKAN - Son cümlelerinizi alayım Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Yine, bunun yanı sıra maalesef önemli bir problem olan metamfetamin satanlar artık okulların önünde cirit atarken sığınmacı çocukların okuduğu okulların önünde güvenlik önlemleri alıyorsunuz.

Bugün Kilis'ten bir şikâyet aldım. Kilis'teki taşımacılar toplandılar, bu şikâyetlerini bana iletiler, dediler ki: "Aylardır sığınmacı çocuklarını taşıyoruz, evlerinden alıyoruz, bunları okullarına kadar götürüyoruz. Avrupa Birliği bu parayı vermiş Hükümetimize, Avrupa Birliği 700 milyon euroyu götürüp Millî Eğitim Bakanlığına vermiş. Bakanlık bizim paramızı ödemiyor." Allah aşkına, baktığınız her yerde rant ve talan görüyorsunuz. Memleketin altını da üstünü de sattınız, kökünü kuruttunuz. Avrupa'dan gelen paraya da el koymuşsunuz ve taşıma ihalesini verdiğiniz şirketlerin parasını ödemiyorsunuz. Buradan Sayın Grup Başkan Vekiline bununla ilgili bilgi alması konusunda ricada bulunacağım çünkü sorduğumuz soru önergelerinin hiçbirine cevap gelmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Son bir cümleyle bitiriyorum.

BAŞKAN - Son cümle Sayın Çömez.

Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu konuda gerekli adımların atılmasını kendi dikkatlerine sunuyorum.

Son bir cümle: Hatırlıyorsunuz, Türkiye Cumhuriyeti devleti Suriye'nin kuzeyine 120 bin konut yaptı, yanı sıra tam 825 okul yaptı, yanı sıra çok sayıda hastane, sağlık merkezi yaptı, yanı sıra bir tıp fakültesi, bir üniversite hastanesi yaptı, pek çok devlet kuruluşu ve kurumu yaptı. Bütün bunları yaparken biz eleştirdiğimizde dedi ki: "Türkiye'deki 10 milyon sığınmacı geri dönecek, onlara yapıyoruz." Ama maalesef bunun gerçek olmadığı ortaya çıktı, sığınmacılar geri dönmedi. Dün Şara'yla öte yandan PYD/YPG liderliğinin ya da oradaki Kobani'nin yapmış olduğu sözleşmede anladık ki artık Afrin'den göç etmiş insanlar yerlerine gidecekler, buna hiçbir itirazımız yok ama burada Türkiye'nin yapmış olduğu, milyarlarca lira harcayarak yapmış olduğu bu eserlerin, bu binaların ne olacağı konusunda da iktidarın bize net, açıklayıcı bir cevap vermesi gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sıradaki söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Filiz Kılıç'a aittir.

Buyurun Sayın Kılıç.

34.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, İstiklal Marşı'nın kabulünün 104'üncü yıl dönümüne ve Yusuf Akçura ile Galip Erdem'in vefatlarının yıl dönümlerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden necip Türk milleti, 12 Mart 1921'de kabul edilen İstiklal Marşı'mızın 104'üncü yıl dönümünü idrak etmekteyiz. Millî Şair'imiz Mehmet Akif Ersoy'un kaleminden dökülen bu eşsiz marş yalnızca bir şiir değil milletimizin hürriyet aşkının ve bağımsızlık iradesinin mısralara dökülmüş hâlidir. İstiklal Marşı'mız Kurtuluş Savaşı'nın en çetin döneminde milletimize umut ve moral aşılayan, bağımsızlık ruhunu perçinleyen bir destandır. Bugün, vatan toprağında özgürce yaşayabiliyor, ay yıldızlı al bayrağımızı gururla dalgalandırabiliyorsak bunda Millî Mücadele kahramanlarımızın yanı sıra Mehmet Akif'in bizlere emanet ettiği bu ruhun büyük payı vardır. Liderimiz Devlet Bahçeli'nin de dediği gibi: "İstiklal Marşı Türk milletinin varoluş senedir. İstiklal Marşı'nı anlamayan millî kimliği kavrayamaz."

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk milliyetçiliği ve düşünce dünyasında önemli bir yere sahip olan büyük fikir insanı, tarihçi ve siyasetçi Yusuf Akçura'yı vefat yıl dönümünde rahmet ve minnetle anıyorum. Akçura, Türkçülük akımının öncü isimlerinden biri olarak millet bilincinin inşasında ve Türk dünyasının birliği yolunda önemli katkılar sunmuştur. "Üç Tarz-ı Siyaset" adlı eseriyle Türk milletinin geleceğine dair derinlemesine analizler yapmış, bizlere önemli fikir mirasları bırakmıştır. O "Tarih milletlerin hafızasıdır. Hafızasını kaybeden milletler benliklerini de kaybederler." diyerek tarih bilincinin ve millî kimliğin önemini bizlere hatırlatmıştır. Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli Türk milliyetçiliğinin önemine değinerek "Türk milleti ecdadından aldığı ilhamla geleceğini büyük bir şuurla inşa edecektir." demişlerdir. Bu söz, Yusuf Akçura'nın bizlere bıraktığı mirası en iyi şekilde özetlemektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; büyük Türk milliyetçisi, gazeteci ve fikir adamı Galip Erdem'in de vefat yıl dönümünü idrak etmekteyiz. Galip Erdem kalemiyle ve fikirleriyle Türk milliyetçiliği davasına önemli katkılar sunmuş, ömrünü milletine adanmış bir şahsiyetti. O, gençlere daima şu öğüdünü verirdi: "Davamız imanla yoğrulmuş bir irfan davasıdır." İşte, bizler de onun gösterdiği bu yolda imanla, irfanla ve azimle yürümeye devam etmeliyiz. Onun mücadelesi ve azmi bizlere inanç ve kararlılıkla yolumuza devam etme sorumluluğunu yüklemektedir. Kendisini rahmet ve minnetle anıyoruz. Liderimiz Devlet Bahçeli'nin de Galip Erdem'in mücadelesine dair söylediği şu söz onun değerini bizlere bir kez daha hatırlatmaktadır: "Galip Erdem, Türk milliyetçiliği davasının fikir sancaklarından biri olmuştur. Onun kalemi millî şuurun en güçlü seslerindendir."

Bizler ecdadımızın emanet ettiği bu kutsal mirasa sahip çıkmalı, onların ideallerini yaşatmalı ve gelecek nesillere aktarmalıyız. İstiklal Marşı'mızın taşıdığı ruhu, Yusuf Akçura'nın fikirlerini ve Galip Erdem'in mücadelesini anlayarak aynı bilinçle yolumuza devam etmeliyiz. Geçmişimizi bilmek, geleceğimizi inşa etmenin en güçlü adımıdır.

Bu duygu ve düşüncelerle İstiklal Marşı'mızın kabulünün yıl dönümünde Mehmet Akif Ersoy'u rahmetle anıyor, Yusuf Akçura ve Galip Erdem'i saygıyla yâd ediyorum; ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Bütün hazırunu saygı ve muhabbetlerimle selamlıyorum.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e aittir. Buyurun Sayın Koçyiğit.

35.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 10 Martta SDG lideri Mazlum Abdi ile Suriye Geçici Yönetimi Cumhurbaşkanı Colani arasında imzalanan mutabakata, 12 Mart Gazi olaylarının ve Kamışlı katliamının yıl dönümlerine, iktidar tarafından ilan edilen "Aile Yılı"na ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan. Ben de sizleri ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Evet, 10 Martta bölgemizde çok önemli bir gelişme oldu. SDG güçleri lideri Mazlum Abdi ve Suriye Geçici Yönetimi Cumhurbaşkanı Colani arasında bir mutabakat imzalandı. Tabii, bu mutabakatın, özellikle 2011'den beri iç savaş yaşayan ve 8 Aralık 2024 tarihinde de yönetimi değişen Suriye açısından çok kritik ve tarihî bir adım olduğunu ifade etmemiz gerekiyor. Özellikle Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra 4 parçaya bölünen; Kürtlerin, Suriye'deki varlığının dahi inkâr edildiği, eski rejim tarafından varlığının dahi inkâr edildiği bir yerden bugün, Kürtlerin, Suriye'nin asli unsuru olduğu ve haklarının anayasal güvenceye alınacağına dair bir mutabakatın imzalanmış olmasından büyük bir mutluluk ve büyük bir memnuniyet duyduğumuzu ifade etmek isterim.

Tabii, bu mutabakat sadece Kürtler açısından değil, özellikle de Suriye'de yaşayan Arap Alevileri, Dürziler ve orada yaşayan diğer halklar açısından da çok önemli tarihî bir kazanımdır çünkü onların haklarını da anayasal güvenceye alan, onların siyasal katılımının önünü açan çok önemli maddeleri içeriyor yine bu mutabakatın kendisi.

Yine -önemli- anlaşma maddelerinden biri olan bütün Suriye'de derhâl ateşkesin ilan edilmesini çok önemsiyoruz çünkü 6 Marttan beri Tarsus ve Lazkiye'de Alevilere yönelik çok ciddi bir katliam vardı. Bu katliama karşı, Suriye Demokratik Güçlerinin ilk günden itibaren hem kamuoyuna yaptıkları açıklamalar hem yürüttükleri diplomasi hem de bu mutabakat metninin ön şartı olarak Alevilere yönelik katliamın durdurulmasını ortaya koymuş olmalarından da yine memnuniyet duyduğumuzu ve bu anlamıyla bu akan kanın durması yönünde herkesin de daha fazla çaba sarf etmesi gerektiğini de ifade etmek istiyorum. Bu mutabakatın hem bölge barışına hem ülkemizdeki Kürt sorununun demokratik çözümüne de olumlu anlamda katkı sunacağını...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - 2 teröristin yaptığı anlaşmanın bizim ülkemizi bağlayan hiçbir tarafı yoktur.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ...ve bu konuda Suriye'nin demokratik, eşitlikçi, özgürlükçü, çoğulcu bir sistem kurması için herkesin emek vermesi, herkesin barıştan yana tutum alması gerektiğini de bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, sayın vekiller; bugün aynı zamanda 12 Mart Gazi katliamının yıl dönümü. 12 Mart 1995 yılında Alevilerin oturduğu bir kahvehanenin taranmasıyla başlayan, günlerce süren, hem Alevi iş yerlerinin yağmalanması hem de 22 canımızın yaşamını yitirmesiyle sonuçlanan olayların 30'uncu yıl dönümündeyiz. Evet, bu ülkede ne yazık ki -dün de ifade ettik- Aleviler hep güvercin tedirginliğinde yaşadılar. Her zaman bir gerekçe bulundu; Alevilerin canları, iş yerleri, malları ne yazık ki her zaman birileri tarafından hedef kılınabildi. Tabii, sadece Gazi katliamı değil Çorum'un kendisi, Sivas'ın kendisi, Malatya katliamının kendisi ve buna benzer birçok katliam aslında bu ülkede sistematik olarak Alevilere yönelik işlenen katliamlarda ve suçlarda bir cezasızlık politikası olduğunu da bizlere gösteriyor. Bu, Gazi katliamında da önümüze çıktı. Evet, Gazi katliamında da ne yazık ki bütün bu süreç

araştırılmadı, failler açığa çıkarılmadı, faillerin arkasındaki karanlık odaklar açığa çıkarılmadı ve biz, Maraş'la, Çorum'la, Sivas'la yüzleşemediğimiz gibi ne yazık ki Gazi katliamıyla yüzleşemedik, Alevi toplumundan özür dilenmedi ve bu anlamıyla zararlar da giderilmedi; bunun altını çizmemiz gerekiyor.

Barış içinde olan bir toplum aynı zamanda adaletin de sağlandığı bir toplumdur. Bugünlerde barışı çok konuşuyoruz. O anlamıyla bütün toplumsal kesimlere karşı işlenen suçların gerçek anlamda adaletli, hakkaniyetli bir şekilde adaletle çözülmesi, adaletin tesis edilmesi barışın biricik ön koşuludur. Bu konuda da Meclisi daha fazla duyarlı olmaya davet ediyorum.

Yine, aynı şekilde, bugün Kamışlı katliamının da yıl dönümü. Orada da iki takımın maçı sonrasında çıkan olaylarda 52 insan yaşamını yitirmişti. Ben hem Gazi katliamında hem Kamışlı katliamında yaşamını yitiren bütün canlarımızı saygıyla, minnetle, rahmetle anıyorum. Ne olursa olsun adalet mücadelemizi bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da devam ettireceğimizin altını çizmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, sayın vekiller; evet, AKP iktidarı biliyorsunuz "Aile Yılı" ilan etti. Bu Aile Yılı aslında en nihayetinde iktidarın kadına yönelik tutumunu da konuşmamızı gerekli kılıyor. Öncelikle, bu politikaların ve söylemlerin, kadınları yalnızca doğurganlık üzerinden tanımlayan, onları âdeta birer doğum makinesi gibi gören yaklaşımının bir yansıması olduğunu da ifade etmek istiyoruz ve bunu şiddetle eleştiriyoruz. Aile Yılı altında yapılan açıklamalarda kadınların emeği ve toplumdaki yeri yalnızca ne yazık ki çocuk doğurma meselesine indirgeniyor fakat aile kurumunun güçlendirilmesi adına yapılan çağrıların çok ciddi sorunlar yarattığını da ifade etmemiz gerekiyor. Çünkü sadece kadınları ev içinde tanımlıyor, aile içinde tanımlıyor, anne olarak tanımlıyor ve onların toplumdaki, çalışma yaşamındaki konumlarını reddediyor, özgürlüklerini de kısıtlıyor; bunu ifade etmek gerekiyor. Yine, kadınları sadece çocuk doğurmak üzerinden tanımladığı için aslında kadınların bireysel kimliklerini, eğitim, çalışma ve sosyal hayattaki eşitlikçi haklarını da göz ardı ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülecek olan kanun teklifinde "doğum yardımları" adı altında sunulan sosyal politikaların aslında özellikle de Cumhurbaşkanının iki dudağı arasında olmasını eleştiriyoruz. "Aile Yılı" adı altında sunulan doğum teşvik paketleri, faizsiz evlilik kredileri kadınlara toplumsal sorumluluklarını yerine getirmek için tek bir rol biçmektedir, o da evlenmek ve anne olmak. Oysaki kadınların gerçekten ihtiyaç duyduğu şey ve sosyal hukuk devletinde olması gerekenler, çocukların sağlıklı koşullarda büyüebilmesi için sosyal güvence, güvenli kreş, eşit işe eşit ücret, tam zamanlı, güvenceli, kayıtlı istihdam ve aile içinde kadına zimmetlenen bakım emeğinin toplumsallaştırılmasını sağlayacak politikaların bir an önce hayata geçirilmesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bu nedenle, devletin görevi, kadını doğurma üzerinden tanımlamak değil kadınların kendi bedenleri ve hayatlarıyla ilgili seçim yapabilme, eğitim alma, çalışma, sosyal alanda eşitlikçi haklara sahip olma ve özgürlüklerini kullanabilme imkânı sunmaktır. Bu anlamıyla, kadın bakanlığını Aile Bakanlığı yapan iktidarı, bu ülkenin en derin sorunlarından biri olan toplumsal cinsiyet eşitsizliği sorununu çözmek için Aile Yılı değil eşitlik yılı veya toplumsal cinsiyet eşitliği yılı ilan etmeye davet ediyoruz. Daha fazla bizi yok saymaktan vazgeçiniz ve en başta da bakış açınızı değiştiririz diye buradan çağrı yapmak istiyorum.

Genel Kurulu selamlıyorum.

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Murat Emir'e aittir.

Buyurun Sayın Emir.

36.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, 12 Mart askerî muhtırasının ve Gazi olaylarının yıl dönümlerine, İzmir'deki bir geri dönüşüm şirketinin atıklarına, siyasi iktidar sahiplerinin Cumhuriyet Halk Partisine bakışına, Cumhurbaşkanının ilan ettiği "Emekliler Yılı" ile "Aile Yılı"na ve Türkiye'nin gündemine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün 12 Mart; 12 Mart askerî muhtırasının yıl dönümü ve bir kez daha bu yüce Meclisin çatısı altında demokrasiye bağlılığımızı ifade etmek isterim. 12 Mart askerî muhtırası sonrasında özellikle Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idam edilmesi, sonrasında Mahir Çayan ve arkadaşlarının Kızıldere'de katledilmesi ve buna benzer sol sosyalist hareketlerin üzerine ağır ve sert bir şekilde gidilmesi Türkiye demokrasisi açısından tam bir kırılmaya dönüşmüştür. Buradan bu katledilen devrimcileri de anmak isterim.

Yine, Gazi katliamının da yıl dönümü. Hepimizin bildiği gibi, yüzleşilmeyen, üzerine olması gerektiği gibi gidilmeyen katliamlar tekrar ediliyorlar. Sivas katliamı bunun bir örneğiydi, Gazi katliamı yine bunun bir örneği ve bunların üzerine olması gerektiği gibi gidilmedikçe, bunlar yargılanmadıkça, failler bulunmadıkça, failler korundukça da maalesef ülkemizde böylesine katliamlara tanık olmaya devam ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, önemli bir sağlık ve çevre sorununu gündeme getirmek isterim: İzmir'de bir geri dönüşüm şirketinin atıkları başka 2 şirket tarafından Torbalı'da Yoğurtçular Mahallesi'ne bırakılırken yakalandı. Bunu yakalayan İzmir Büyükşehir Belediyemiz, oysa bunu seyreden bir Çevre Bakanlığı var, bu tam bir skandaldır. Radyoaktif madde karışmış olan toprak bizim yasalarımıza göre, yönetmeliklerimize göre Çevre Bakanlığının ağır denetiminde olması gereken bu işlemler Çevre Bakanlığının

umursamazlığı ve görevini yapmaması sonucunda maalesef açık alana bırakılmıştır. O bölgedeki çocuklar, insanlar ağır sağlık tehlikesi altındadırlar ve bildiğimiz gibi, maalesef, radyoaktivite zaman içerisinde kendini gösterecek bir sorun olduğu için de uzun dönemde de ciddi sağlık risklerine maruz bırakılmışlardır. Burada, altını çizmek istediğim nokta, Nükleer Düzenleme Kurumu "Ekovar" isimli bir şirketi görevlendiriyor bu nükleer sızıntı olan toprağı alması için ve bu şirketin de normalde A tipi uluslararası bir şirket tarafından gözetlenmesi gerekiyor ama bunlar yapılmamış şu ana kadar, bu tam bir skandaldır.

Yine, aynı şekilde, bu atıkların Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu yani TENMAK tarafından alınması gerekirken bunlar alınmamış. Kamunun, Bakanlığın ağır ihmali söz konusu ve bunun da mutlaka üzerine gitmesi gerekiyor. Bakınız, Bakanlık bir "tweet" atıyor, "11 milyon lira ceza kestim." diyor ama böylesine ağır bir sağlık skandalının cezası 11 milyon olamaz. Buna göz yuman, görevini yapmayan yetkililer hakkında mutlaka soruşturma açılmalıdır.

Yine, bir resim daha paylaşayım. İşte, ülkemizde radyoaktif madde kalıntısı bulunan toprak açıkça bir yerden getiriliyor 3 kamyonla, bir başka yere, çocukların yaşadığı, insanların yaşadığı yere boşaltılıyor ve bunun da bedeli 11 milyon liralık ceza.

Şimdi, biraz önce milletvekillerimiz benim de onurlandığım bir şekilde İstiklal Marşı'mızın 104'üncü kabul ediliş yılını kutladılar ama... Yani, evet "Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak," diye başlıyor millî marşımız. Evet, al sancağımız sönmeyecek bu şafaklarda ama bu şafaklarda radyoaktif sızıntı oluyor, buna bir şey söylemeniz lazım. Bu topraklarda birileri bütün mevzuatı tersine çevirip kamyonlarca radyoaktif madde dolu toprağı bir başka yere getirip atabiliyorlar. Asıl, eğer siz yüz dört yıl önceki o ruha sahip çıkacaksanız, işte şafaklara sahip çıkmanın tam da yeridir; bu şafaklarda radyoaktif madde sızıntısı var. (CHP sıralarından alkışlar)

Yine, yeri gelmişken söyleyelim, onurla ve gururla söyleyelim: Yüz dört yıl önce millî marşımız kabul edildiğinde onu 100 Cumhuriyet Halk Fırkası milletvekili ayakta alkışlamıştır ve bunu da buradan mutlaka kayda geçirmek gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Siyasi iktidar sahipleri İkinci Dünya Savaşı'ndaki o ekmek karnelerini, o zorlukları Cumhuriyet Halk Partisine yüklerler ama millî marşı, Bayrak Kanunu'nu, İstiklal Savaşı'mızı bir türlü Cumhuriyet Halk Partisine mal edemezler ama biz buradan bir kez daha söylemiş olalım.

Sayın Cumhurbaşkanı bu yılı "Aile Yılı" ilan etti, geçen yılı da "Emekliler Yılı" ilan etmişti. Geçen yıl emeklilerin belini kırdılar, emeklileri mahvettiler; açlığa, yoksulluğa, sefaletle mahkûm ettiler. Sadece bir örneğini vereceğim, sürenizi almayacağım Sayın Başkan: 2018'de verilen 1.000 lira ikramiye asgari ücretin yüzde 62'siydi ama şimdi verdikleri 4.000 lira asgari ücretin sadece yüzde 18'i; üç kat daha düşmüş alım gücü bakımından.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Şimdi, böyle bir yıla "Emekliler Yılı" dediler ve Sayın Cumhurbaşkanı yine bildiğimiz ve alışageldiğimiz şekilde "Başka şeyler de olabilecek mi? Emekliler umutla bir artırım bekliyorlar." sözünü söyleyen, soran gazeteciye de azarladı "Daha ne olsun?" dedi. Daha ne olması gerektiğini bir kez de buradan söylemiş olalım, asgari ücretin yüzde 62'si olsaydı yani sadece 2018'de verilen verilseydi olması gereken 13.793 lira. İşte, Sayın Cumhurbaşkanı, "Daha ne olsun?" sorusunun cevabı, olması gereken, hiç olmazsa ikramiyenin 13.793 lira olmasıdır.

Peki, "Bu Aile Yılı nereden çıktı?" diyorsunuz. Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: Boşanmalar artıyor, evlilikler azalıyor. Doğru, doğru teşhis ama Sayın Cumhurbaşkanı muhalefet partisi lideri mi? Yirmi iki yıldır Sayın Cumhurbaşkanı yönetmiyor mu bu Türkiye'yi? Eğer boşanmalar yüzde 104 artmışsa bunun sorumlusu Cumhurbaşkanı değil mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, tamamlayalım lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Gençler bu ülkede umut görmüyorlar, bu ülkede evlenecek maddi kaynak bulamıyorlar, iş bulamıyorlar. Çocuk yapacak cesaretleri yok, çocuklarını okula gönderecek, en basit şeyleri bile alacak hâlleri kalmamış gençlerin, dönüyorsunuz "Aile Yılı ilan ettik." diyorsunuz. Anlaşıldı, bu yıl da ailelerin belini bükecekler. Sizden rica ediyorum, 2025'i hiçbir şeyin yılı yapmayın çünkü neyin yılı yaparsanız o yıl onların belini büküyorsunuz. Tabii, bunları çözemeyince ailenin niye çöktüğünü, niye zayıfladığını görmezden geliyor, bir LGBT tartışması açmaya çalışıyor. Bakın, Türkiye'nin gündemi açıktır, yoksulluktur, sefalettir; Türkiye'nin gündemi LGBT değildir, çıkartın onu aklınızdan. Varsa cesaretiniz gelin, emekliye verdiğiniz ikramiyeyi 13 bin lira yapalım. Hodri meydan! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sıradaki söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

37.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, İstiklal Marşı'nın Gazi Mecliste kabulünün 104'üncü yılına ve 12 Mart muhtırasına ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün milletimizin bağımsızlık aşkının, imkânsızlıklar içinde gösterdiği dirayetin ve vatan sevgisinin kelimelere döküldüğü en büyük eserlerden biri olan İstiklal Marşı'mızın Gazi Meclisimizde kabulünün 104'üncü yılını hep birlikte idrak ediyoruz. Bugün bir milletin küllerinden doğuş serencamının dizelere işlenmiş destanıyla bir kez daha gurur duyuyoruz. İstiklal Marşı'mız, aziz milletimizin tarih sahnesindeki varlık mücadelesinin en gür sesidir. Çanakkale'den Sakarya'ya, Dumlupınar'dan İzmir'e kadar şehadete komşu cephelerde canını hiçe sayarak mücadele eden ecdadımızın istiklal haykırışıdır. Şanlı marşımız, esaret kabul etmeyen bir milletin vatanına, bayrağına ve hürriyetine nasıl sarıldığının güçlü ifadesidir. Düşmanın topraklarımızı işgal ettiği; milletimizin açlıkla, yoksullukla ve imkânsızlıkla

sınındığı makûs günlerde dahi şanlı ecdadımız cesaret ve imanını asla kaybetmemiştir. Bugün ezanlarımız susmuyorsa, bayrağımız gönderden inmiyorsa o dizelerde anlatılan ruhu yaşatarak diri tuttuğumuz içindir.

"Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet

Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal." diyerek bu toprakların tapusunun ecdadımızın mübarek kanlarıyla mühürlendiğini haykıran marşımız, istiklal ve istikbalimizin teminatıdır. İşte tam da bu yüzden İstiklal Marşı'mızı yalnızca okumuyor; o ruhu yaşamak, hissetmek, anlamak ve her kelimesini yüreğimize kazımak için el birliğiyle çalışıyoruz. O ruh ki 1071'de Malazgirt'te, 1453'te İstanbul'da, 1915'te Çanakkale'de, 1922'de Dumlupınar'da ve bugün hâlâ vatanın dört bir yanında dimdik ayakta. Bundan sonra da ayakta durmaya ilelebet devam edecektir. Bu duygu ve düşüncelerle başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, aziz şehitlerimizi, kahraman gazilerimizi ve İstiklal Marşı'nı bize armağan eden büyük mütefekkir Mehmet Akif Ersoy'u hürmet ve rahmetle yâd ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 12 Mart 1971, bu demokrasiye vurulmuş ağır darbenin, milletin hür iradesiyle iktidara gelmiş bir hükûmete karşı silahın gölgesinde verilen karanlık muhtıranın tarihidir. Milletin seçtiği yöneticileri istifaya mecbur bırakmak ne hukuka ne vicdana ne ahlaka ne de akla ve izana sığan bir garabettir. O karanlık günlerde kendisini milletin üzerinde gören müstebkirler, demokrasinin gücünü hiçe saymak ve bu suretle Hükûmete parmak sallayarak tehdit naralarının gölgesinde istikrar safsatalarıyla karanlık planlarını devreye sokmuşlardır. 12 Mart muhtırası siyasi kaosu, ekonomik çöküntüyü ve toplumsal huzursuzluğu da beraberinde getirmişti. Demokrasiye olan güven sarsılmakla kalmamış, hukuksuzluk ve nobranlık normalleştirilmeye çalışılmıştı. Bu vesileyle, bir kez daha altını çizmekte fayda görüyoruz ki Türkiye'de darbeler dönemi kapanmıştır. Bu millet artık muhtıralara, darbelere, vesayet oyunlarına, demokrasi düşmanlarına boyun eğmeyeceğini defalarca göstermiştir. 15 Temmuzda olduğu gibi, tarihin her safhasında halkın iradesine kastedenlere karşı aziz milletimiz canı pahasına direnmiş ve demokrasinin namusunu korumuştur, bundan sonra da aynı kararlılıkla devam edecektir. Bugün, bizlere düşen görev, tarihimizin karanlık sayfalarından ders almak, demokrasimizi daha da güçlendirmek, milletin iradesini tüm fânî güçlerin üzerinde tutmak. Şunu herkes çok net bir şekilde idrak etmelidir ki artık Türkiye'de silahların gölgesinde verilen emirlerle değil, milletin özgürce verdiği kararlarla bir gelecek inşa edilecektir. Allah bir daha bu millete 12 Martları, 27 Mayısları, 28 Şubatları ve 15 Temmuzları yaşatmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın Sayın Yenişehirlioğlu.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Bitiriyorum.

Türkiye Cumhuriyeti demokrasisiyle, hukukun üstünlüğüyle ve millet iradesiyle ilelebet payidar olacaktır. Tüm demokrasi şehitlerimizi rahmetle yâd ediyor, millî iradenin istikametinden ilerlemeye devam edeceğimizi bu vesileyle bir kez daha tekrar ediyor, teşekkürlerimi sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, öneriyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Türkiye'de nüfus artış hızının düşmesinin nedenlerini, bu durumun sosyal ve ekonomik etkilerini, nüfusun yaşlanmasının yol açabileceği sorunları ve bu sorunların çözümüne yönelik politikaları tespit edebilmek amacıyla 12/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

12/3/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 12/3/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Selçuk Özdağ

Muğla

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Selçuk Özdağ tarafından, Türkiye'de nüfus artış hızının düşmesinin nedenlerini, bu durumun sosyal ve ekonomik etkilerini, nüfusun yaşlanmasının yol açabileceği sorunları ve bu sorunların çözümüne yönelik politikaları tespit edebilmek amacıyla 12/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 12/3/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere YENİ YOL Partisi Grubu adına söz talebi Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun'a aittir.

Buyurun Sayın Torun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubu olarak sunmuş olduğumuz grup önerisi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Nüfus artışı, bir ülkenin iş gücü, üretim kapasitesi ve sosyal güvenlik sistemi gibi birçok alanını doğrudan etkileyen bir konudur. Nüfus, ekonomik büyümenin sağlanması için bir motor görevi görmektedir. Bugün Türkiye'nin karşı karşıya olduğu tehlikelerin belki de en büyüğü doğurganlık hızındaki düşüştür. 2001 yılında Türkiye'de toplam doğurganlık hızı 2,38 iken 2023 yılı

itibarıyla 1,51'e gerilemiştir. Bu oran Türkiye'nin nüfusunun hızla azalacağına ve yaşlanacağına işaret ediyor. Bir ülkenin nüfusunun yenilenmesi için doğurganlık hızının 2,10 olması gerekiyor. Türkiye'de doğurganlık hızı bu seviyenin oldukça altındadır. Bu, demografik yapıımızdaki olumsuz değişimlerin ne kadar acil ve önemli bir sorun olduğunu açıkça göstermektedir. Bakın, sizlere bir tablo göstereceğim: Bu tabloda dünya ortalaması, altında Avrupa Birliği ortalaması var; Türkiye Avrupa Birliği ortalamasının bile altında. Dünya genelinde doğurganlık oranı ortalaması 2,31; Avrupa Birliği ortalaması 1,54'tür. Bu veriler Türkiye'nin hem dünya hem de Avrupa'yla kıyaslandığında nüfus artışı konusunda geride kaldığını göstermektedir.

Bu durum özellikle sosyal güvenlik sistemi üzerinde büyük bir baskı yaratacaktır. Sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliği, emek arzının korunması, dolayısıyla da iş gücü piyasasında istihdamın artmasıyla doğrudan ilişkilidir. Eğer bu konuda somut adımlar atılmazsa ülkemiz büyük bir ekonomik ve sosyal krizle karşı karşıya kalacaktır. Eğer nüfus bu hızla azalırsa ülkenin iş gücü piyasası daralacak ve ekonominin büyüme hızı düşecek, yurt dışından göçmen işçi almak zorunda kalacağız. Eğer bu hızlı düşüş sürerse 2050'de göçmen asker istihdam etmek zorunda kalacağız.

Sayın milletvekilleri, bugün bu sorunla mücadele etmek adına Meclis Başkanlığına bir kanun teklifi verdik. Teklifin amacı, çocuk sahibi olmak isteyen ailelerin karşılaştıkları zorlukları hafifleterek onları bu konuda teşvik etmektir. Bu hafta Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülecek kanun teklifinde çocuk yardımları da var ancak, maalesef bunlar yeterli değil. 2025'in Aile Yılı ilan edilmesi doğru bir adımdır, bu adımın gerçekçi düzenlemelerle desteklenmesi gerekiyor.

Biz, kanun teklifimizde 3 ve daha fazla çocuk sahibi olan annelere on beş yıl prim ödeme şartıyla 40 yaşında emeklilik hakkı tanınmasını teklif ediyoruz. Bu, annelere büyük bir güvence sağlayacaktır. Ayrıca teklif, çocuklu aileleri desteklemek amacıyla her çocuk için belirli oranlarda maddi yardım yapılmasını içeriyor. İlk çocuk için en düşük emekli maaşının üçte 1'i, ikincisi için üçte 2'si, 3 çocuğu olan aileye ise en düşük emekli maaşı miktarında maddi yardım yapılması öneriliyor. Bunlar 18 yaşına kadar devam edecek. Burada sabit bir destekten ziyade enflasyon oranında bu yardımın artırılması imkânı ortaya çıkıyor. Bu yardımlar sadece çocuk sahibi olmayı teşvik etmekle kalmayacak, aynı zamanda ekonomik anlamda da ailelere destek sağlayacaktır.

Bir diğer önemli düzenleme ev hanımlarına yönelik olacaktır. En az 3 çocuk sahibi olan ve 40 yaşını dolduran annelere yine hane gelirinin 3 asgari ücretin altında olması ve talep etmeleri hâlinde her ay en düşük emekli maaşı kadar bir destek ödemesi yapılmasını teklif ediyoruz. Bu, özellikle evde çocuk bakımını üstlenen anneler için büyük bir güvence olacaktır. Burada şartımız hane gelirinin 3 asgari ücretin altında olmasıdır.

Ayrıca, kadınların iş gücüne katılımını artırmak amacıyla 100 çalışanı bulunan tüm iş yerlerinde kreş açma zorunluluğu getirilmesini teklif ediyoruz. Devlet, özel sektördeki kreş masraflarının yarısını karşılayarak annelerin iş hayatına katılmasını teşvik etmelidir. Kreşlerin açılması ailelerin çocuk bakımını kolaylaştıracaktır. Anne ve babanın kreş imkânı olmayan iş yerlerinde çalışmaları hâlinde kendilerine her ay kreş ücreti ödemesi yapılacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Torun, tamamlayın lütfen.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bu trendi, düşüş trendini acilen geri döndüremezsek, on yıl sonra bu teşviklerle dahi geri döndüremeyiz. Gelişmiş ülkeler bu konuda bir örnektir, onlar trendi geri çeviremedikleri için göçmen alıyorlar.

Bu teklifimize "Bütçeye ciddi yük bindiriyor." diye itiraz edecek iktidar vekillerine sesleniyorum: Sırf seçim kazanmak için kahvede okey oynayan EYT'lilere para bulduğunuz gibi bu beka sorunu için de para bulun; itibardan biraz tasarruf yapın, 5'li çetenin vergi muafiyetlerini kaldırın, kamu-özel iş birliği projelerine ödediğiniz paralardan tasarruf edin ve rantiyeye ek vergi koyun. Bugün Sayın Cumhurbaşkanı da tevafuken bu konunun öneminden bahsetti, siz de artık bu konuyu ciddiye alın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde, İYİ Parti Grubu adına söz talebi Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'ya aittir.

Buyurun Sayın Taşcı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; nüfus artış hızının düşmesi, medya polemikleri, siyasi atışmalar için popüler olmayan ama aslında tıpkı gıda güvenliği, tarım üretiminin daralması, tıpkı su kaynaklarının tükenişi gibi Türkiye'nin gelecekteki yer ve yönünü belirleyecek birkaç asli başlıktan biri, bir millî güvenlik meselesi gerçekten, zira varlık ve yokluk meselesi. Azalıyoruz, işin özeti bu ve dünya çoğalırken azalıyoruz, tehdidin boyutlarından bir tanesi de bu.

TÜİK verilerine göre, 2001 yılında 2,38 olan doğurganlık hızımız 2023 yılında 1,51'e geriledi, üstelik dünya ortalaması 2,31 iken. Hanidir Avrupa'ya karşı avantaj söylemimizin temeli nüfusumuzun gençliği idi, kim ne kadar farkında bilmiyorum ama Fransa, İrlanda, Almanya ve daha birçok Avrupa ülkesi doğurganlık hızında Türkiye'yi geçmiş durumda yani Avrupa'dan daha hızlı yaşlanmaya aday bir Türkiye veya Türkiye'den daha hızlı gençleşmeye aday bir Avrupa tablosuyla karşı karşıyayız.

TÜİK'in nüfus projeksiyonlarına göre, yaşlı nüfus oranının 2030'da yüzde 12,9; 2040'ta yüzde 16,3; 2060'ta yüzde 22,6 olması ama daha trajik olarak ne öngörüyor biliyor musunuz, Türkiye'nin 2100 yılı nüfusunun 54-55 milyonlarda olması. Bu, şu demek: Bugün doğan bir çocuk 75 yaşına geldiğinde, nüfusu 54-55 milyonlarda olan ve nüfusunun yarısı 65 yaş üstü olan bir toplumun mensubu olacak. Yani nasıl bir toplum? Daha çok okula, üniversiteye değil de daha çok hastaneye, huzurevine, bakımevine ihtiyacı olan bir toplum, iş gücüne katılımı düşmüş bir toplum, üretimi düşmüş ama tüketimi artmış bir toplum yani bağımlı bir toplum. Aslında, genç nüfusla övünmek dışında hiçbir yatırım yapmamış olmanın, gençlerin iyi eğitim alabilecekleri, mesleklerini yapabilecekleri, kazançlarıyla insan onuruna yakışır hayat sürebilecekleri bir ülke, onlara temel hak ve hürriyetlerini kullandıkları için dövülmedikleri, sövülmedikleri yaşanılabilir bir ülke emanet edemiyor oluşumuzun kaçınılmaz sonucu olan bir toplum.

Ben, aile kurumunun güçlendirilmesi gerektiğine, çocuk sahibi olmanın teşvik edilmesi gerektiğine de inanmakla birlikte, bir kadının doyuramayacağı bir çocuğu doğurmak istememesini anlayabiliyorum. Koruyamayacağı bir çocuğu doğurmak istemeyebilir bir kadın. Çocukların 14 yaşındaki Mattia Ahmet gibi pazarda gezerken hunharca katledildiği; Aras, Işık, Miraç, Peri, Nefes gibi daha bebekken garibanlığın ateşinde cayır cayır yandığı bir yeryüzü cehenneminde çocuk sahibi olmak istemeyebilir aileler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Taşcı.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bu, suçlanması değil, anlaşılması gereken bir durumdur. Bir diğer tehlike de bu nüfus dönüşümünün maruz kaldığımız demografik işgalle eş zamanlı olmasıdır. Vatan toprağı içinde sözde vatanlar, millet içinde sözde milletler türetilmeye çalışılırken Türk milletini çoğaltmak hepimiz için vatani bir görevdir.

Dolayısıyla, sebepleri tespit edip hem doğurganlık artışını sağlayacak sosyoekonomik politikaların hem de yaşlı nüfusun toplumdaki ve istihdamdan dışlanmayacağı entegrasyon politikalarının tespiti için bir komisyon kurulması ihtiyaçtır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'ya aittir.

Buyurun Sayın Otlu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Değerli Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen değerli izleyicilerimiz ve ayrıca hapishanelerdeki kadın arkadaşlarımdan da geçmiş 8 Mart'ını kutlayarak başlamak istiyorum.

Evet, epeyce tartışıldı, AKP iktidarı Aile Yılı ilan etti "ailenin güçlendirilmesi" diyor ama aileye karşıymış gibi tartışmalar yapılıyor. Biz "ailenin güçlendirilmesi" derken aile içindeki şiddetin yok olmasını söylüyoruz, aile içindeki yoksulluğun yok olmasını söylüyoruz; aile içinde kadına sadece iyi eş, iyi anne dışında hiçbir rol vermeyen anlayışa karşıyız.

Peki, siz aileyi güçlendirirken ne yapıyorsunuz? Erkek yargıyla iş birliği yapıp kadın cinayetlerini meşrulaştırmaya çalışıyorsunuz. Geçen yılı saymıyorum, bu yıl üç ayda 72 kadın katledilmiş erkek şiddeti tarafından.

Peki, şiddeti yok etmek için hangi önerileri, yasaları devreye soktunuz? İstanbul Sözleşmesi'nden bir gecede vazgeçtiniz.

Kadınlara diyorsunuz ki: "Çok çocuk doğurun." Peki, iktidara geldikten sonra ilk yaptığınız şey ne oldu? İlk önce kadınları eve göndermek için eve geri dönüş yasası gibi kreş hakkını kadınların elinden aldınız. Yani baktığımızda, sizin "aileyi güçlendirme" dediğiniz şey logonuzdaki gibi değil, böyle iki elini açmış 3 çocuğun olduğu mutlu aile tabloları ancak reklamlarda oluyor. Yani eğer kadınlara "Çocuk doğurun." diyorsanız, kadınların gerçekten toplumsal cinsiyet eşitliğini, aile içerisinde eşit olduğunu kabul edip o çocuklara bakacak kadar para vermeniz gerekiyor ama bu ülkede çocuğu olan kadınlar bir tane bez bile alamıyor; tek bezi almaya gittiğinde utançla gidiyorsa, mama alamıyorsa, çocuğunu doktora götüremiyorsa, çocuğunun beslenmesini sağlayamıyorsa bu bir sorundur.

Çocukları niye doğurmasını istiyorsunuz? Sermaye egemenliğinin güçlenmesi için istiyorsunuz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Olacak şey mi şimdi bu?

ÇİÇEK OTLU (Devamla) - Sizin desteklediğiniz sermaye egemenliği için işçi kadınlara diyorsunuz ki: "Daha fazla işçi çocuklar doğurun, MESEM'lerde okutun, çıraklık yaptırın." Kız çocuklarına diyorsunuz ki: "Eğer bu okullarda -MESEM'lerde- okur ve bitirseniz size çeyiz için kredi vereceğiz." Evet, rahatsız olabilirsiniz ama hayatın gerçekleri bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Otlu, tamamlayın lütfen.

ÇİÇEK OTLU (Devamla) - Yani kadınları yok sayan, değersizleştiren, ikinci cins gören, kadının olmadığı bir ülkeyi değil, gerçekten nefes aldığımız, gerçekten toplumsal cinsiyet eşitliğinin olduğu, eşit ve özgür bir yaşamın olduğu, şiddetin olmadığı bir ülkeyi kurmayı hayal ediyoruz. O yüzden de 8 Martlarda "Eşit ve özgür yaşamda ısrarcıyız." dedik, o yüzden de "Bedenimiz bizimdir." diyoruz ve kaç çocuk doğuracağımıza, sizin emek sömürünüze karşı her zaman itirazımızı yükselteceğiz, isyanda olduğumuzu söyleyeceğiz; böyle yoksullukla, emek sömürsüyle kadınların sömürülmesine de itiraz edeceğiz.

Aileye karşı değiliz, özgür ailelerden, eşit ailelerden yanayız. O yüzden de hiç kimse bizim aileye karşı olduğumuza yönelik propaganda yapmasın; kadınların eşitliği sağlansın, kadınların özgürlüğü sağlansın.

Kadınlara yönelik şiddetin olmadığı bir dünya diliyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Manisa Milletvekili Selma Aliye Kavaf'a aittir.

Buyurun Sayın Kavaf. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SELMA ALİYE KAVAF (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisinin grup önerisi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün, burada, ülkemizin ekonomik ve sosyal geleceğini doğrudan etkileyecek hayati bir meseleyi konuşuyoruz; Türkiye'de nüfus artış hızının düşmesi ve bunun uzun vadeli etkileri. Kalkınmanın sürdürülebilir olması nüfus politikamızın da kontrollü, verimli ve refah odaklı olmasıyla mümkündür. Türkiye genç ve dinamik nüfusuyla ekonomik büyümesini uzun yıllar sürdürebilmiştir ancak bugün karşı karşıya olduğumuz demografik dönüşüm bu avantajımızı hızla kaybetme riskini taşıyor. Son yıllarda doğurganlık oranımız 2,1'in altına düşmüş, hatta bazı bölgelerde 1,5 seviyelerine gerilemiştir. Bu gidişat plansız bırakılırsa gelecekte ülkemizin iş gücünü, sosyal güvenlik sistemini ve üretim kapasitesini doğrudan etkileyecektir. Çalışan nüfus azalırken yaşlı bağımlılık oranı artacak, sosyal devletin yükü büyüyecektir. Bunun sonucunda, gelişmiş ülkelerin bugün karşılaştığı gibi emeklilik sisteminde krizler, iş gücü eksikliği ve ekonomik durgunluk gibi sorunlarla yüzleşmek zorunda kalabiliriz. Ancak çözüm plansız bir nüfus artışı değil, kontrollü, verimli ve sürdürülebilir bir büyüme modelidir. Bugün ihtiyacımız olan şey, sadece sayısal bir nüfus artışı değil, nitelikli, üretken ve refah içinde büyüyen bir toplum inşa etmektir.

Bu noktada üç konuya dikkat çekmek istiyorum: Aileleri desteklemek, barınma, sağlık ve eğitim olanaklarını güçlendirerek çocuk sahibi olmayı teşvik etmek, kadınların iş ve aile hayatı arasında seçim yapmak zorunda kalmadığı bir model oluşturmak, çalışan annelere kreş desteği, esnek çalışma modelleri ve uzun vadeli sosyal yardımlar sunmak, gençleri geleceğe güvenle bakacakları bir ülke inşa ederek teşvik etmek, işsizlik oranlarını azaltmak, istihdam imkânlarını artırarak gençlerin aile kurmasını destekleyen politikaları geliştirmek. Türkiye'nin nüfus politikası kalkınmaya entegre edilmiş, ekonomik büyümeyle uyumlu ve refahı artıran bir model üzerine inşa edilmelidir, ne kontrolsüz bir artış ne de durgunlaşan bir nüfus doğru çözümdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavaf, tamamlayın lütfen.

SELMA ALİYE KAVAF (Devamla) - Biz, üretim gücümüzü koruyacak, gençlerimize güvenli bir gelecek sunacak, sosyal güvenlik sistemimizi sürdürülebilir kılabacak bir yol haritası belirlemeliyiz. Bu konuda, başta iktidar olmak üzere hepimizin omuzlarına yüklenmiş bir sorumluluk vardır. Gelecek nesillere sadece sayıca değil, eğitilmiş, güçlü ve refah içinde büyüyen bir Türkiye bırakmak istiyorsak, kontrollü ve sürdürülebilir bir nüfus politikasını vakit geçirmeden hayata geçirmemiz gerekir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Edirne Milletvekili Fatma Aksal'a aittir.

Buyurun Sayın Aksal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FATMA AKSAL (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisi grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Sizleri ve ekranları başında bizi dinleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken aziz milletimizin ve tüm İslam âleminin ramazanı şerifini tebrik ediyor, ramazan ayının ülkemize, milletimize barış ve huzur getirmesini Yüce Mevla'dan niyaz ediyorum.

Bağımsızlığımızın simgesi İstiklal Marşı'mızın kabulünün 104'üncü yıl dönümünde aziz milletimizin destansı mücadelesini mısralarında yaşatan Millî Şair'imiz Mehmet Akif Ersoy ve tüm kahramanlarımızı rahmetle ve minnetle yâd ediyorum.

Nüfus artış hızındaki düşüş sadece ülkemiz için değil, tüm dünya için üzerinde önemle eğilinmesi gereken en önemli sorunlardan biri hâline gelmiştir. Bu mesele, ülkelerin sadece ekonomik, sosyal ve kültürel dengelerini etkilemekle kalmayıp âdeta bir varoluş meselesi hâline gelmiştir. Japonya'da Tohoku Üniversitesi Yaşlı Ekonomisi ve Toplum Araştırma Merkezinde yapılan çalışmalar, 2720 yılında Japonya'da 14 yaş altında sadece 1 çocuk kalacağını tahmin etmektedir. Ülkemizde de maalesef, çocuk ve genç nüfusumuz azalırken yaşlı nüfusumuz tarihimizde ilk defa yüzde 10'un üzerine çıkmış, ortalama yaşımız 34 yaş sınırına dayanmıştır. Henüz Japonya, Avrupa ve diğer gelişmiş ülkeler kadar olmasa da çocuk sayımız giderek azalmaktadır.

AK PARTİ hükûmetleri olarak, 2002 yılından beri nüfus artışını teşvik edici politikaları uygulamaya koyduk. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde en az 3 çocuk çağrısı yaparak aileleri daha çok çocuk sahibi olmaya teşvik ettik. 2025 yılını Aile Yılı ilan ederek, Aile Bakanlığımız bünyesinde faaliyet gösterecek 2 önemli kurumu, Aile Enstitüsü ve Nüfus Politikaları Kurulunu tahsis ettik. Yeni evlenecek gençlerimize Aile ve Gençlik Fonu dâhilinde verdiğimiz faizsiz kredi desteğini 81 ilimizin tamamında uygulamaya geçirdik. Doğum yardımı tutarında ciddi oranlarda artışa gittik. Gençlerimizin yuva kurmasını kolaylaştırıyor, kadınlarımızın gözü arkada kalmadan çocuklarını bırakacakları kreş sayısını artırarak ülke genelinde yaygınlaştırıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aksal, tamamlayın lütfen.

FATMA AKSAL (Devamla) - "Kadınsız kalkınma da demokrasi de yarım kalır." şiarıyla, nüfusumuzun yarısını oluşturan kadınların bir yandan ekonomiden siyasete hayatın her alanında yer almasının önünü açarken diğer yandan iş ve aile yaşamlarının uyumlarını kolaylaştıracak tedbirleri hayata geçiriyoruz.

Hiç şüphesiz bu mesele sadece AK PARTİ meselesi değil, Cumhuriyet meselesi değil, iktidarıyla, muhalefetiyle, sivil toplum kuruluşlarıyla tüm milletimizin ortak meselesidir diyorum.

Yüce Meclisinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunacağım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, grup önerimizin oylamasından önce karar yeter sayısı istiyoruz efendim.

BAŞKAN - Oylama sırasında karar yeter sayısı talebi vardır, karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kâtip Üyeler arasında uzlaşmazlık, anlaşmazlık vardır, o nedenle elektronik yöntemle oylamaya geçeceğim.

Oylama için iki dakika süre veriyorum.

Oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.01

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

YENİ YOL Partisinin grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, öneriyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 20 milletvekili tarafından, belediye kaynaklarının siyasi propaganda yapmak için kullanılıp kullanılmadığının araştırılması ve bu konuda gerekli yasal düzenlemelerin yapılarak kamu yararının korunması amacıyla 12/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Mart 2025 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 12/3/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 20 milletvekili tarafından, belediye kaynaklarının siyasi propaganda yapmak için kullanılıp kullanılmadığının araştırılması ve bu konuda gerekli yasal düzenlemelerin yapılarak kamu yararının korunması amacıyla 12/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 12/3/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; belediyeler yerine getirmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerini ifa ederken aslında herkese eşit, tarafsız ve hukuka uygun davranmak zorundadır ancak bunun böyle olmadığını buradan, birkaç haftadır belgeleriyle birlikte izah etmeye gayret ediyorum. Bursa Büyükşehir Belediyesinden örnekler vererek, Alınur Aktaş döneminde AK PARTİ'nin afiş, broşür, kitapçık gibi her türden seçim, propaganda malzemelerinin basıldığını... Mesela, şöyle bir malzeme: Belediyenin iştirakinde, TÜGVA'nın 2022 Faaliyet Raporu.

REFİK ÖZEN (Bursa) - Faturası var mı?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Evet, faturası var, faturası var.

REFİK ÖZEN (Bursa) - Nerede faturası?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Onu da göstereceğim efendim.

Adayların lansman harcamalarının dahi belediye bütçesinden yapıldığını, sosyal yardımların parti logolarıyla dağıtıldığını, il ve ilçe merkezlerine düzenli olarak hediye ve işe paketlerinin gönderildiğini defaaten anlattık. Bursa Büyükşehir Belediyesinin iştirakli olduğu bir şirketten "gıda", "sosyal destek" çeki adı altında yapılan ramazan çeklerini bile PR işlerinde kullanmışlar.

Bakın, mesela, geçtiğimiz yıl ramazan ayında -8 Nisan 2024 tarihli bir fatura- tam 17 milyon 405 bin liralık yardım çekinin faturası bu, 17 milyon. Efendim, bunu bilenler bilir, ekinde de bunun adisyonu ve dağılımı var, bütün evraklar bilgisayarda, Büyükşehir Belediyesinin kayıtlarında. Peki, bu faturanın karşılığı olan çeklerle yapılan ödemelere bakalım. Mesela, AK PARTİ il binasında verilen kokteyl var 100 bin liralık. Başka ne var? AK PARTİ İl Başkanlığına giden paketler var, Cumhur İttifakı toplantı masrafları var, genel merkez ekibinin Bursa masrafları var, yine, Mustafa Varank'ın seçim ekibine yapılan masraflar var; anlayacağınız var oğlu var; hepsi faturalı ve belgeli. Şimdi, bunu yalnızca ben değil, geçtiğimiz hafta mevcut Bursa Büyükşehir Belediyesi Başkanı Sayın Mustafa Bozbey bu konuşmalar, tartışmalar üzerine hepsini belgeleriyle açıkladı.

REFİK ÖZEN (Bursa) - Sayın Özgür Özel'e ödediklerini de açıklasın Selçuk Bey! Hayır, ondan da bahsedilsin ama sen hiç bahsetmiyorsun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Efendim, şimdi, çok kolay; verdiğimiz araştırma önergesini kabul edin, hangi partili belediye olursa olsun, başta özel kalem harcamaları olmak üzere ne harcandıysa, nerelere harcandıysa gelin hep birlikte bakalım.

Bakınız, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın beraberindeki heyetin Bursa ziyaretiyle ilgili, 28 Mart 2024 tarihindeki programla ilgili onay alınmış, o da 1 milyon 775 bin lira; burada miting de var.

REFİK ÖZEN (Bursa) - Özgür Bey'inki 4 milyon Selçuk Bey!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Efendim, Özgür Özel Bey'in 4 milyonluk masrafına Cumhuriyet Halk Partisi cevap versin, Sayın Mustafa Bozbey de ona cevap verdi. Yani şunu mu demek istiyorsunuz...

REFİK ÖZEN (Bursa) - Hayır, siz eleştiriyorsunuz ya, mevcut Başkanı niye eleştirmiyorsunuz?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Ben bir kez daha söylüyorum: Gelin, bu araştırma önergesine "evet" deyin, hangi parti olursa olsun, özellikle belediye imkânlarını siyasete, kendi partisine kim kullandıysa ortaya çıksın hep birlikte.

Sonuç itibarıyla, belediyelerin kaynaklarının amaç dışı kullanımının en başta kul hakkına girmek olduğunu, beytülmale el uzatmak anlamına geldiğini ama aynı zamanda da demokratik rekabeti zedelediğini biliyoruz. Bütün bu nedenlerle, belediye bütçelerinin hangi kalemlere harcandığının araştırılması lazım. Kamu kaynaklarının siyasi amaçlarla kullanılıp kullanılmadığının denetlenmesi ve mevcut yasal düzenlemelerin bu tür usulsüzlükleri önleyecek şekilde güçlendirilmesi için bir Meclis araştırması açılması zorunlu hâle gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Efendim, tamamlayayım.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, buyurun lütfen.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Belediye hizmetlerinde her türlü yanlışlıklar veya usulsüzlüklerden arındırılmış, şeffaf bir dönemin inşası için bir Meclis araştırması komisyonu kurulmasını öneriyoruz.

"Evet" oylarını hususen AK PARTİ Grubundan bekliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Başkanım, ismim geçti, sataşmadan söz istiyorum.
BAŞKAN - Sayın Sakik'in acelesi vardı, bir söz vereceğim, arkasından da size söz vereceğim.
Sayın Sakik, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, barışa ve Nevroz'a ilişkin açıklaması

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

"Barış" deyince kimyası bozulanlar, dün Rojava sizin kimyanızı bozdu, yakın tarihte, bekleyin, burada da barış sağlanacak ve kimyanız bozulacak ve bağırma da devam edeceksiniz.

Önümüzdeki hafta Nevroz haftası. Amed'e, Van'a, Ağrı'ya, Kirmanşah'a, Hewler'e, Süleymaniye'ye, Rojava'ya, Nevroz'u bayram olarak gören tüm halklara selam olsun. Nevroz "..."¹ Hem baharı hem barışı selamlayacağız. Bu dönemin barış dönemi olmasını diliyoruz. İmralı'da yirmi altı yıldır ağır tecride rağmen tüm sorumluluğu yüklenip irade gösteren, sadece Türkiye'de değil tüm kardeş coğrafyada demokratik toplum paradigması için çabalayan Sayın Abdullah Öcalan'ı buradan selamlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Barış için bedel ödeyen, cezaevinde, yurt dışında sürgünde olan tüm dostlarıma Nevroz'da kavuşmak dileğiyle.

Ve Fransız düşünürün dediği gibi "Tüm savaşlar iç savaşlardır çünkü bütün halklar kardeştir." diyorum.

Nevroz "..."²

Teşekkürler.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Sakik.

Buyurun Sayın Varank.

Süreniz iki dakika ve uzatmayacağım. Yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim lütfen.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MUSTAFA VARANK (Bursa) - İnşallah vermem Başkanım.

Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım; İYİ Parti Milletvekili Selçuk Türkoğlu bir süredir benim ismini geçirerek benim seçim harcamalarımı Bursa Büyükşehir Belediyesine yaptırdığımla ilgili iddialarda, ithamlarda, iftiralarda bulunuyor. Bu iddiayı ilk gündeme getirdiğinde çok açık konuşmuştum. "Ben seçim masraflarımın hepsini kendim karşılarım, buna CHP'li belediyeler de şahittir. CHP'li belediyelerin mekânlarına oturduğumda da kendi ücretimi kendim öderim. Ben hiçbir faturamı bir kamu kuruluşuna ödetmem. Böyle bir iddia varsa bu bir iftiradır ve bunu ispat etmeyen alçaktır, namussuzdur." diye çok açık bir şekilde burada konuştum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve bu iddiayı ortaya atan milletvekili bu Meclisin kürsüsünden "Ben bu belgeleri Grup Başkan Vekilimize vereceğim, savcılığa teslim edeceğim." dedi. Üzerinden iki hafta geçti, ortada ne bir belge var ne savcılığa gidip yapılmış bir başvuru var.

Değerli arkadaşlar, belki siz siyaseti öyle yapıyor olabilirsiniz, paralarınızı birilerine ödetiyor olabilirsiniz.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Bu ne terbiyesizlik ya!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - 250 binlik oyunuzu 40 bine indirip arada farklı ilişkilere giriyor olabilirsiniz ama bu sizin siyaset tarzınız. Biz öyle siyaset yapmıyoruz, biz kendi harcamalarımızı helal paralarımızla yaparız, kamunun kaynaklarını asla kendimize karıştırmayız. Tekrar söylüyorum: Seçim harcamalarımızı biz kendi cebimizden yapıyoruz. Bu bir iftiradır, ispat etmeyen alçaktır, şerefsizdir!

Genel kurulu saygıyla selamlıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - 3 büyükşehir belediye başkanını süresi bitmeden neden görevden aldınız o zaman?

KAYHAN TÜRK MENOĞLU (Van) - Ne bağırıyorsun!

YÜKSEL SELÇUK TÜRK OĞLU (Bursa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, yerinizden vereceğim bir dakika.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sataşma var Sayın Başkanım.

YÜKSEL SELÇUK TÜRK OĞLU (Bursa) - Kürsüden cevap vereyim.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Kürsüden lütfen Sayın Başkanım.

YÜKSEL SELÇUK TÜRK OĞLU (Bursa) - Yeni bir sataşmaya müsaade etmeyeceğim.

BAŞKAN - İnşallah, inşallah!

Buyurun.

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

2.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa Milletvekili Mustafa Varank'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; namussuzluk, şerefsizlik, haysiyetsizlik bence beytülmale el uzatmakla olur; bu bir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Doğru!

ÖMER İLERİ (Ankara) - Aynen öyle!

EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) - Aynen öyle!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - İki: Rahat olun, savcıya da gidecek... Ben buradan... Üç haftadır şahit millet, bir "tweet" atana savcı sabah beşte polis gönderiyor.

EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) - Ne alakası var!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ne alakası var!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Söylüyorum, ısrarla savcılar görevi davet ediyorum.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Ne alaka!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bakın, bugüne kadar bekledim ve cuma günü Bursa'da bunları vereceğim, hiç endişeniz olmasın. Neden onu istediğinizi de tahmin ediyorum. Tabii, istiyorsunuz ki bu işler güvenli limanlarda görüşülsün. Bakın, ben bir belge gösteriyorum, bir daha söylüyorum, bu, BURFAŞ'a ait, işte biraz önce bahsettiğim 17 milyonluk çekle alakalı belge. Benden sonra Sayın Büyükşehir Belediye Başkanı da çıktı "Doğrudur." dedi ve gösterdi. Buranın adisyonlarını okuyorum ya, burada var belki 200'e yakın kalem, ödemeler. Mesela, bir tanesi...

Hemen tamamlıyorum efendim.

(Hatibin kürsüdeki suyu içmesi)

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Allah kabul etsin(!)

EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) - Oruç gitti, oruç(!)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Efendim, ben şeker hastasıyım, unuttum. Evet, fidyemi ödüyorum. 180 liradan da ödemiyorum yetmediği için.

Başıyorum: "Mustafa Varank'ın ekibi... Mustafa Varank ve misafirleri... Mustafa Varank ve misafirleri... Mustafa Varank ve ekibi... Mustafa Varank seçim arabası..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlıyorum efendim.

Bunların hepsi Büyükşehir Belediyesinde kayıtlı. "Dilekçe ver." dedim, Sayın Mustafa Varank'a geçen gün "tweet" ile seslendim: Hiç öyle savcılığa, vesaireye gerek yok, ver bir dilekçe belediye, iste "Bana ait bir malumat var mı?" de. "Benim afişim BURFAŞ tarafından bastırıldı mı?" de.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyoruz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Onlar da diyecek ki: "Evet, bastırıldı." Neden bahsediyorsun? Cuma günü ben bunu savcılığa vereceğim, hiçbir sorun yok.

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Ver, ver.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Sen de bunların cevabını vereceksin.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Başkanım, kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Ben kendisine hem kamu davası hem de hakaret davası hem de tazminat davasını da açtım, gelsin mahkemede hesaplaşsın cesareti varsa.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Cesaretimiz hep var, hiç sorun yok. Biliyorsunuz "Mahkemeler bizim." diye... Çok mu zor oralara gitmek? Çok mu zor belediyeye yazmak iki satır? Mustafa Bozbey doğruluyor.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Otur lan!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Akşama kadar bağıriyorsunuz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Efendim, gerçekler zorunuza mı gitti?

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 20 milletvekili tarafından, belediye kaynaklarının siyasi propaganda yapmak için kullanılıp kullanılmadığının araştırılması ve bu konuda gerekli yasal düzenlemelerin yapılarak kamu yararının korunması amacıyla 12/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneri üzerine, YENİ YOL Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Birol Aydın'a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. İYİ Partinin önerisi üzerine YENİ YOL Grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Tabii, ramazan ayındayız, iftar saati de artık yaklaşıyor. Cümlelerimi, bu durumu da bu vakti de göz önünde bulundurarak kurmaya gayret ediyorum. Söyleyeceklerimi kendimi tutarak ifade edeceğimi en başta ifade edeyim. Zira "Ey oruç, tut bizi!" diye

mahyalara ramazan ayında astığımız, ramazan ayını, orucu kültürleştirdiğimiz bir medeniyetin mensuplarıyız çünkü evet, oruç hem tutulur, oruç aynı zamanda tutar, oruç sizi tutmuşsa, siz de orucu tutmuşsunuz demektir.

Değerli arkadaşlar, belediyelerin kaynaklarının siyasi propaganda amaçlı kullanılmasının incelenmesi adına verilen bir öneriyi konuşuyoruz. Büyük-küçük, iktidar-muhalefet, il-ilçe fark etmeksizin söylüyorum: Bugün, ülkemizde belediye bütçelerinin başta siyasi olmak üzere birtakım tarafgirlikler üzerinden hoyratça kullanıldığı, yaygın bir kabuldür, gerçekliktir. Oruç, kamu malına uzatılan elleri tutmuyorsa vay halimize! Ramazan ayında dahi kurulan iftar çadırları, yapılan etkinlikler üzerinden adrese tanımlı kişi ve şirketlere kaynak aktarımı yapılıyorsa vay halimize! Yolsuzluğun, hırsızlığın ramazan öncesi ve ramazan sonrası olmaz şüphesiz fakat insanın "Bari en azından ramazanda yapmayın." diyesi geliyor. Belediye eşittir ihale vurgunu, haksız rant, bankamatik memuru; bu, yaygın bir kabuldür, bu, hem algıda böyle ve maalesef büyük çoğunlukla da gerçektir. Kamu kaynakları kişilerin, grupların ve siyasi partilerin güç ve servet mücadelesi adına farklı kılıflarla kullanılamaz, kullanılmamalıdır. Önce belediyeyi kazanmak için 3 harcıyı belediyeyi kazandıktan sonra 30 almak, daha sonra bir sonraki seçimi kazanmak için 300 yandaşa, eş dosta harcamak bir gelenek hâline geldi. Eğer bu anlayıştan kurtulmazsak, ülkemizi ve milletimizi bu zihniyetten kurtarmazsak A gelir, B gider, hiçbir şey değişmez; bir dönem şu parti, diğer dönem diğer parti kamu kaynaklarını bir avuç yandaşa peşkeş çekmeye devam eder.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aydın, tamamlayın lütfen.

BİROL AYDIN (Devamla) - Sonra da "3 bin liralık emekli ikramiyesini 4 bin yaptık, daha ne olsun." diye bir cümleyi kurmak durumunda kalınır. Üstelik bu bin liralık artış TV kanallarında üç dört dakikalık haber olur, müjde olur maalesef. Hem de bu haber yapılırken, bu artış yapılırken Allah'tan korkulmaz, kuldan utanılmaz, insanımızdan hiç sıkılmaz.

Belediyeler üzerinden deveyi havuduyla götürüp emekliye bin liralık artış müjde olarak takdim eden siyaseti, anlayışı, zihniyeti bari ramazanda yapmayın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'a aittir.

Buyurun Sayın Olan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımız; belediye bütçelerinin amaç dışı kullanımı sadece son dönemlerde yaşanan bir gelişme değildir. Özellikle 11 Eylül 2016 tarihinde başlayan iktidarın kayyım politikası, yerel yönetim kaynaklarının iktidar lehine bir ganimet gibi harcanmasına neden olmuştur. 31 Mart 2014 tarihinde Demokratik Bölgeler Partisi tarafından kazanılan ve benim de Bitlis Belediyesi Eş Başkanı seçildiğim süreçte 102 belediyemizden 95'ine kayyum atandı.

Valiler valilik koltuğunda otururken devletin bütçesini dert ederken; belediye başkan vekili sıfatıyla belediye koltuğunu gasbettiklerinde halka hizmet yerine jakuzili odalar, görkemli toplantılar, altın tespihler ve iktidarın seçim propagandaları için kullanılan bütçeyi dönüştüren bir canavara dönüşüyorlar. Yolsuzluk ve hırsızlıklarından dolayı kayyumların aynı dönem içinde birkaç kez görevden alınmalarına rağmen ne yazık ki bu tavır ve davranış devam etmektedir. 2014 seçimlerinde yerel halkın iradesini gasbenden anlayış, 2019'da ve 2024 dönemlerinde de aynı şekilde devam etmiştir. İktidarın atadığı kayyumlar Bitlis Belediyesinde 32 milyonluk borcu 500 milyona, Mardin Büyükşehirde 3,5 milyara, Siirt Belediyesinde 457 milyona, Batman Belediyesinde 3 milyara, Hakkâri Yüksekova Belediyesinde 1 milyara ve Diyarbakır Belediyesinde de 4 milyara borcu çıkararak bu borçları halkın sırtına yüklediler. AKP iktidarı, Kürt illerinde ve daha birçok ilde yapılacak seçimde DEM PARTİ'nin kazanacağını bildikleri için kayyumlarıyla belediyeleri âdeta iş göremez hâle getirmek istemektedir. Kayyım pratiklerine bakıldığında Cizre Belediyesinin kayyımı 10 adet binayı ve 2 parkı bedelsiz olarak diğer kurumlara devretti. Yine, Lice Belediyesi kayyımı, belediyeye ait 1.400 metrekaarelik taşınmazı Lice İlçe Emniyet Müdürlüğüne devretti. Nusaybin Belediyesi kayyumu, Nusaybin Gençlik Merkezini İlçe Emniyet Eğitim Müdürlüğüne yirmi beş yıllığına bedelsiz olarak tahsis etti. Bu listeyi elbette ki uzatmak mümkündür.

Yerel yönetimlerin kamu hizmetleri için kullanılması gereken ödeneklerin kayyumlar tarafından iç edilmesi, iktidarın yerel yönetim politikasını zaten ortaya koymaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Olan, tamamlayın lütfen.

HÜSEYİN OLAN (Devamla) - Tamam Başkanım.

Bakınız, 2016 yılında bölgede bulunan 17 il ve ilçenin toplam borcu 713 milyonken kayyumlar üç yılda bu borcu 5 milyar TL'ye, 2024 yılında ise 24 milyar TL'ye çıkarmıştır. Biz boşuna, kayyum gasptır, talandır demiyoruz. Kayyum hukuksuzlukların legal olduğu alanda, iktidara ait diğer belediye başkanları da bu talan anlayışının parçası olmuş ve kamu kaynaklarını kendi partilerinin, siyasi partilerinin lehine harcamışlardır. Hukuksuzluğa ve adaletsizliğe her yerde "Dur!" demek, bununla mücadele etmek ve toplumun ahlaki değerlerini korumak hepimizin görevidir. Aksi takdirde bir virüs gibi tüm bedene yayılan amansız bir hastalığa dönüşmesi kaçınılmazdır diyerek sonlandırıyorum.

Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Antalya Milletvekili Cavit Arı'ya aittir.

Buyurun Sayın Arı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Belediye kaynaklarından yapılan harcamalarla ilgili Sayın Genel Başkanımız dünkü grup toplantısında ve geçen haftaki grup toplantısında özellikle Bursa Belediyesinde yapılmış olan ilgili harcamaları tek tek saydı, bu kayıtlar Bursa Büyükşehir Belediyesi kayıtlarından alınmış bilgilerdir. Örneğin; AK PARTİ İl Başkanlığına giden paketler, AK PARTİ il binasında kokteyl masrafı, AK PARTİ temayül yoklama giderleri, AK PARTİ -Ankara'nın isteği- promosyonlar, seçim çalışması, yemek, HÜDA PAR kongre bedeli -HÜDA PAR Kongresi ödenmiş- Ülkü Ocakları yemek bedeli, Büyük Birlik Partisi yemek bedeli, Demokratik Sol Parti lansman gideri, DSP yemek giderleri, TUGVA yemek bedeli gibi, say say bitmez 154 kalem; 15,5 milyonluk harcama kalemleri Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından açıklandı, Sayın Genel Başkanımız tarafından da grup toplantımızda tek tek sayıldı. Ben şimdi

buradan sayıyorum, özellikle Genel Başkanımız bunları saydıktan sonra her şeye soruşturma açan cumhuriyet savcıları ne yaptı? (CHP sıralarından alkışlar) Ve yine bakanlıklar ne yaptı? Bunu soruyorum size. Şimdi, belediyeler Cumhuriyet Halk Partisine geçtikten sonra her şey hakkında soruşturma açan savcı var, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı. Bakın, bir Meclis toplantısında dahi Meclis Başkan Vekilinin tutum ve davranışına soruşturma açıp gözetimine aldırın savcılık bu kalemlerle ilgili, bu harcamalarla ilgili ne yapmış soruyorum. Adalet herkese lazım değil mi? Sadece Cumhuriyet Halk Partisi ya da muhalefet belediyeleri olunca mı bu yargı devreye girecek? Şimdi, İstanbul Büyükşehir Belediyesinde 37 tane dosyayla ilgili, Ankara'da 97 yolsuzluk dosyasıyla ilgili hazırlıklar yapıldı ve belediyeler tarafından soruşturma yapılacakken İçişleri Bakanı, dönemin İçişleri Bakanı tarafından bu dosyalara el konuldu ve dendi ki: "Soruşturmaya biz yapacağız." Peki, burada soruyorum, İçişleri Bakanına soruyorum, AKP'li siyasetçilere, yöneticilere soruyorum: Bu dosyalarla ilgili bugüne kadar hangi işlemler yapıldı? Neredeyse üzerinden bir yıla yakın, iki yıla yakın zaman geçti; ne oldu, hangi sonuçlar alındı? Yani bu dosyalarla ilgili soruşturma yapıldı mı? İçişleri Bakanlığı hangi sonuca vardı? Sizlere soruyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Arı.

CAVİT ARI (Devamla) - Ama CHP'li belediyelere gelince ta, neredeyse on yıllık, on beş yıllık geçmişe dönük işlemlerden soruşturma yaratmaya çalışan anlayış, işte, kendileriyle ilgili, yolsuzluk iddialarıyla ilgili kıllarını kıpırdatmaz vaziyetler. Bakın, bu adalet herkese lazım olacak. Eğer adilseniz, eğer "Kul hakkı yenmesin." diyorsanız, işte, başta Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından açıklanmış olan bu harcama giderleri hakkında hesap vermelisiniz.

Ve yine, başta İstanbul, 37 dosyayla Ankara, 97 dosyayla başlayan ama diğer belediyelerde yine ortaya çıkan dosyalarla ilgili gerek savcılığın harekete geçmesini bekliyoruz gerekse İçişleri Bakanlığının AKP'li belediyeler zamanında yapılmış bu usulsüzlüklerle ilgili harekete geçmesini bekliyoruz diyorum ve sizleri adaletli olmaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Bursa Milletvekili Ayhan Salman'a aittir.

Buyurun Sayın Salman. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AYHAN SALMAN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün, bağımsızlık ve hürriyet mücadelemizin destanı olan İstiklal Marşı'mızın millî marş olarak kabul edilmesinin 104'üncü yıl dönümü. Bu vesileyle, Millî Şair'imiz Mehmet Akif Ersoy'u ve istiklal mücadelemizin tüm kahramanlarını rahmet, minnet ve şükranla yâd ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son günlerde İYİ Partinin sıkça gündeme getirdiği ancak hiçbir somut belgeye dayanmayan, temelsiz iddiaları hakkında birkaç noktaya değinmek istiyorum. Sayın Türkoğlu ve daha sonrasında da Sayın Genel Başkan Özgür Özel AK PARTİ dönemindeki Bursa Büyükşehir Belediyesi harcamalarına ilişkin birtakım iddiaları gündeme getirdiler. Neyle? Elleri ne vardı? Açıkçası, adisyon fişleri, Excel tablolarıyla bir şeyler söylediler yani helvacı kâğıtlarıyla "belge" diye ortaya çıktılar. Ortada iddia edildiği gibi belediyeye ya da şirketine kesilmiş bir fatura var mı, buna ait bir makbuz ya da banka dekontu var mı bilmiyoruz, tabii ki yok. Bunlar tamamen mesnetsiz, düzmece iddialardır. Bu iftiraları ortaya atıp ispat edemeyenler de sadece müfterilerdir.

Öncelikle şunu net bir şekilde ifade edeyim ki, biz hayalî iddialarla değil somut verilerle konuşuyoruz. İşte, buyurunuz, CHP Genel Başkanı Özgür Özel ve beraberindeki heyetin, geçtiğimiz ağustos ayında Bursa ziyaretinde ağırlandığı ve konaklaması için Bursa Büyükşehir Belediyesinin Özel Kalem bütçesinden yapılan harcama faturalarının 3 ayrı ödeme emrini Belediye Başkanı da ifade etti. Peki, tutar ne kadar? Toplam 4 milyon 229 bin TL. Hani belediye halkın belediyesiydi, hani kaynaklar millet için kullanılacak? Soruyorum size: 4 milyon 229 bin TL'yi Bursa'nın hangi ihtiyacı için harcadınız?

CAVİT ARI (Antalya) - Siz kendi hesabınızı bir verin, kendi hesabınızı! Bak tek tek sayılıyor, kayıtlarda var. Excel dediğin bu işte, bak! Excel dediğin bu.

AYHAN SALMAN (Devamla) - Sayın Türkoğlu, CHP Büyükşehir Belediyesinde yaşanan ve belgeleriyle somutlaştırılan bu konularda nedense hiç sesiniz çıkmıyor. Siz, sürekli eski bir sendikacı olduğunuzu söylüyorsunuz. Peki, bir sendikacı olarak Bursa Büyükşehir Belediyesinde çalışan emekçilerin hakkını neden hiç savunmuyorsunuz? CHP'li belediye göreve geldiğinden bu yana liyakati ayaklar altına aldı, belediye kadrolarını eşe, dosta, akrabaya dağıttı. İşini yapan, tek derdi evine ekmek götüren insanlar baskıya uğruyor, mobbing görüyor, işinden, aşından edilen binlerce insan var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

AYHAN SALMAN (Devamla) - Hani "Kimsenin ekmeğiyle oynamayacağız, namus sözü veriyoruz." diyorlardı? Hani nerede "Liyakati esas alacağız." diyenler ama zihniyet belli, çamur at izi kalsın.

Buradan bir kez daha altını çizerek söylüyorum: Bursa Büyükşehir Belediyesi şu anda Cumhuriyet Halk Partisinin yönetiminde, hodri meydan, tüm belgeler ellerinde, hukuki yollar açık ama ne yapıyorlar? Gerçekleri belgeyle, hukukla, adaletle ortaya koymak yerine iftiralarla, karalamayla gündem oluşturmaya çalışıyorlar. Aslında, bütün bu çabalarının arkasında ne olduğunu biliyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - 411 belediyeyi kaybetmeniz yatıyor arkasında, 411 belediyeyi kaybetmeniz yatıyor.

AYHAN SALMAN (Devamla) - Bir yılı aşkın süredir şehrimizde en ufak bir hizmeti dahi hayata geçiremeyenler, tabiri caizse bir tane çivi bile çakamayanlar bunun ezikliğiyle çaresizlikle geçmişe saldırıyorlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Son cümlem: Değerli milletvekilleri, biz iftiralarla değil eserlerimizle konuşuyoruz, ak belediyeler geçmişte olduğu gibi bugün de liyakate dayalı yönetimleriyle milletin kaynaklarını millet için kullanarak dünyaya örnek gösterilecek başarılarla imza atmaya devam edecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Araştırılım, iftira var mı araştırılım.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, Genel Başkanımız hakkında asılsız iddialarda bulunmuştur sayın hatip, kürsüden cevap hakkımızı kullanmak istiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Emir, süreniz iki dakika, uzatmayacağım.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında CHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) - Değerli arkadaşlar, elma ile armudu karıştırmaya gerek yok. Bakın, somut bir iddiada bulundu Sayın Genel Başkanımız, Sizin ittifakınızda kim varsa, AKP'nin, Alınur Aktaş'ın, MHP'nin, Ülkü Ocaklarının, Büyük Birlik Partisinin, Demokratik Sol Partinin Bursa'daki bütün siyasi faaliyetlerini neredeyse Bursa Büyükşehir Belediyesi karşılamış, hepsi var elimizde.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - İstanbul Büyükşehir ayda 50 milyar para harcıyor, nereye gidiyor o para?

MURAT EMİR (Devamla) - Hepsi elimizde var, bütün belgeleriyle var ve 15 milyon küsur lira buraya harcanmış.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - İstanbul Büyükşehir ayda 50 milyar para harcıyor, nereye gidiyor?

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - İstanbul'un kaynaklarıyla Türkiye'yi dolaşıyorsunuz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Petrol tankerinde nasıl taşıyor portakal?

MURAT EMİR (Devamla) - Dolayısıyla, şimdi bu iddialar yargının önüne gelmek zorunda; biz bunu iddia ediyoruz, yargının önüne gelmiyor.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - İstanbul ayda 50 milyar para harcıyor, nereye gidiyor? Bir tane proje yok, bir tane icraat yok, bir tane hizmet yok, otobüsler yanıyor. Nereye gidiyor bu para? Milletin parasını harcıyorsunuz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Portakalları, kerevizleri petrol tankerleriyle nasıl taşıyorsunuz ya?

MURAT EMİR (Devamla) - Niye? Çünkü İçişleri Bakanlığı bugüne kadar Ankara'da da İstanbul'da da diğer büyükşehir belediyelerinde de önüne gelen dosyaları işleme koymadı, bu dosyalar raflarda bekliyor.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Reklama milyarlarca para veriyorsunuz, depreme bir kuruş para harcamıyorsunuz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Petrol tankerleriyle kereviz taşıyorsunuz. Kereviz petrol tankerinde taşınır mı hiç?

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Balya balya paralar nereden çıktı ya!

MURAT EMİR (Devamla) - İstanbul için de Ankara için de hazırlanan hiçbir dosyada mahkeme izni verilmediği için daha bir tek dava açılmış değil...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - İstanbul'un Ekrem problemi var, Ekrem!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Kamyon bulamadınız da petrol tankerinde portakal mı taşımaya karar verdiniz? Böyle bir şey olabilir mi ya!

MURAT EMİR (Devamla) - ...ama bu, dosyaların içinin boş olduğu anlamına gelmiyor.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Ekrem İmamoğlu neyle geziyor?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Olacak iş değil, olacak iş değil!

MURAT EMİR (Devamla) - Diyorsunuz ya "adalet" diyorsunuz ya "yargı" diyorsunuz ya "delil" işte bunların takdir edileceği yer mahkemelerdir.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Tanker gönderelim mi, tanker?

MURAT EMİR (Devamla) - Cesaretiniz varsa mahkemeye ama cesaretiniz yoksa; gelin, araştırma önergesiyle komisyon kuralım, hepsine birden bakalım.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Ben şaşıyorum Murat Bey, portakalı nasıl taşıdınız petrol tankerleriyle ya! Bir de kabak taşıyorsunuz. Petrol tankerinde kabak taşınır mı kardeşim!

MURAT EMİR (Devamla) - Şimdi, buna cevap veremeyince, burada çaresiz kalınca dönüyorsunuz "Ya, CHP de özel temsil giderleri için yeni Belediye Başkanı para harcamış." Oraya da bakılsın.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Portakalın tanker fiyatı ne kadar? Portakalın tanker fiyatı ne kadar acaba?

MURAT EMİR (Devamla) - Bakın, o rakam gerçekten o rakam mı, başka temsil giderleri var mı, orada beytülmale el uzatılmış mı, orada bir yetimin hakkı yenmiş mi yenmemiş mi, biz bunu vermeye hazırız ama siz niye kaçıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Bu yaşma kadar böyle bir şey duymadım arkadaş! Petrol tankerleriyle kabak taşıyorlar ya!

MURAT EMİR (Devamla) - Bunun hesabını vereceksiniz. Biz başka bir şey söylüyoruz, siz başka bir yerden...

Yürekli bir şekilde cevap verin sorularımıza. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Murat Beyciğim, petrol tankerinde kabak taşıyorsunuz ya!

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - İstanbul'da kim bu Belediye Başkanı ya, çantasını almış il il geziyor!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - 4 milyon 250'yi nasıl harcadınız?

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Parlamentonun en temel sorumluluğu yasama ve denetlemedir. Maalesef, son yıllarda Meclisimiz denetleme fonksiyonunu yeterince yerine getiremiyor. Komisyonlar kurulsun bile ki çok nadiren yaşanıyor bu, komisyonlarda sorulan sorulara cevaplar verilmiyor, muhatapları gelip hesap vermiyor, bilgi vermiyor.

Bakin, Parlamentonun saygınlığını korumak ve yasama ve denetleme faaliyetini layığıyla yerine getirmek hepimizin sorumluluğu. Partimiz adına bir araştırma önergesi verildi ve bu önergeyle ilgili konuşan, grubumuz adına konuşan Bursa Milletvekilimiz Sayın Türkoğlu çok önemli belgeler paylaştı. Eliyle kaldırdı belgeyi "Buyurun, belge burada." dedi. Şimdi, size bir sorumluluk düşüyor; oturduğunuz yerden "Hayır, o belge değildir." demek yerine "Ya, bir dakika araştıralım, buyurun bunu kabul edelim." demek etik değil mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Çömez.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Senin gösterdiğin belgeler...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Siz arkadan bağıracağınız, siz arkadan sesleneceğinize el kaldırırsınız, bu kadar ahlaksızlığı, bu kadar rezilliği, bu kadar harcamayı belgeleriyle kanıtlamış birisine "Bir dakika, gelin araştıralım." dersiniz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ne kanıtları ya, ne kanıtları!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Kendinize güveniniz varsa, inanıyorsanız, belediyenizin doğru iş yaptığını düşünüyorsanız, siyasetçilerinizin ahlaklı olduğuna inanıyorsanız kaldırın o elinizi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

KEMAL ÇELİK (Antalya) - Düzgün konu! Bağırma, bağırma!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Oradan bağırarak değil mesele, elinizi kaldırın, elinizi! Kaldır elini! Cesaretin varsa elini kaldır!

Siyaset ahlak işidir, edep işidir, namus işidir, demokrasi işidir.

KEMAL ÇELİK (Antalya) - Sen kimsin! Kimsin sen!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Elini kaldır, elini! Bana değil, bana değil, biraz sonra oylanacak olan oylamaya elinizi kaldırın. Bu üslubu bütün Türkiye'ye, bütün Türkiye'ye gösteriyorum.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Siyaseti ahlaklı yapacaksınız.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bütün Türkiye sizin bu önerge konusunda ne kadar acziyet içerisinde olduğunuzu, ne kadar korktuğunuzu, ne kadar öfkeli olduğunuzu ve ne kadar acziyet içine düştüğünüzü gösteriyor. Kaldırın elinizi, cesaretiniz varsa kaldırın elinizi!

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

KEMAL ÇELİK (Antalya) - Haddini bil ya, haddini bil!

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun

40.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Arkadaşlar, lütfen.

Şimdi, efendim, ortada bir iddia söz konusu ise o iddiacının o iddiasını ispat etmesi gerekir; kaldı ki bunun yolu cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunmaktır, en normal yolu budur. "Cumhuriyet savcıları niye kendiliğinden hareket etmiyor, onu bunu araştırıyor da bunu niye araştırıyor?" demek yerine eldeki vesikaları, belgeleri cumhuriyet savcılığına teslim etmek yeterli olacaktır; kaldı ki, Bursa Vekilimiz bu konuda gerekli açıklamayı kürsüden yapıp suç duyurusunda bulunduğunu ve dava açtığını zikretmişken hâlâ cumhuriyet savcılığına o belgeleri vermiyor olmanız da ayrı bir soru işaretidir. Bunun yolu yargıdır, yargı buna karar verir, bu kadar doğal. Yani burada birbirimize bağırmanın bir manası yok.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 20 milletvekili tarafından, belediye kaynaklarının siyasi propaganda yapmak için kullanılıp kullanılmadığının araştırılması ve bu konuda gerekli yasal düzenlemelerin yapılarak kamu yararının korunması amacıyla 12/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın Aydın, bir söz talebiniz var sanırım.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, terörist örgütlerin yeni Suriye'deki HTŞ iktidarıyla el sıkışmasına ilişkin açıklaması

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Suriye'de yönetim değişikliği sonrası sevinç gösterilerinde bulunanlar bugün geline ihamet noktasını Türk milletine nasıl açıklayacaktır? Bebek katili teröristbaşından "kurucu önder" diye bahsedildiği bir ortamda terörist örgütlerin yeni Suriye'deki HTŞ iktidarıyla ABD gölgesinde el sıkışması terörün devletleşmesine kapı aralamıştır. Millî güvenliğimiz açısından bu vaziyet tam bir felakettir. Bu ihamet bedelinin milletimize ödetilmesini reddediyor ve bunu tarihe bir not olarak düşüyoruz.

Türkiye, kendi sınırları içinde ve dışında terör devleti kurmaya çalışanların oyuncağı olacak bir ülke değildir. Bugün alınmayan tedbirlerin yarın ülkemizi büyük bir kaosa sürükleyeceğini belirtiyor, Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

Buyurun.

42.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, önceki gün Antalya'da yaşanan hadiseye ve yoksulluğa ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Önceki gün Antalya'mızda ne yazık ki çok acı bir hadise yaşandı. Henüz iki ay önce evlenen hemşire bir çift maddi sebeplerden ötürü tartıştı ve bir vahşet yaşandı. Karı-koca hemşire olarak özel hastanede çalışan bu çiftimiz ağır yaşam koşullarına maalesef yenik düştü. Bu vahşet vatandaşın yaşadığı sosyoekonomik buhranın net bir sonucudur. Bu hadise, aslında sadece bir örnek çünkü habere yansımaya daha niceleri maalesef yaşıyor.

Yoksulluk, çoğu vahşetin temel sebebidir. Artık farkına varın, vatandaş ezen ekonomi politikalarınız toplumu çokertiyor. Toplumumuz bir cinnet hâli yaşarken ve yuvalar yıkılırken iktidarınızın hâlen hamaset peşinde olmasını kabul edemiyoruz.

Kendinize gelin ve durumun vahametini artık kavrayın diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın İnci...

Buyurun.

43.- Sakarya Milletvekili Ali İnci'nin, 12 Mart 1971 muhtırasının yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİ İNCİ (Sakarya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

12 Mart 1971 muhtırasının yıl dönümündeyiz. O gün vesayet odakları milletin iradesine pranga vurmaya kalkıştı, bugün de farklı yöntemlerle Türkiye'yi durdurmaya çalışanlar var. Artık eski Türkiye yok, Türkiye Yüzyılı'na yürüyen güçlü bir millet var. Bu millet tarih boyunca esareti reddetti "Hangi cılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım." diyerek özgürlüğüne sahip çıktı. Bugün de aynı ruhla sesleniyoruz: Başaramayacaksınız, bu ülkeyi vesayet altına alamayacaksınız, bu millete zincir vuramayacaksınız; ne yaparsanız yapın, milletin adamı Erdoğan'ı durduramayacaksınız. Bugün Türkiye Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, diz çöken değil, diz çöktüren bir ülke durumuna geldi. Çok şükür ki bugün Türkiye her masada ve sahada var, var olmaya devam edecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

Buyurun.

44.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Schengen vizesine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Geçen hafta Schengen vizelerinde Cascade metodu kullanıldığı takdirde vize problemlerinin bir nebze çözüleceğini anlatmıştım. Binlerce gencimiz bu konuyu dikkatli bir şekilde takip ediyor. Schengen vize mağduriyeti sadece turizm amaçlı gezginleri değil; eğitim, ticaret, sanatsal ve yatırım amacıyla yurt dışına gitmek isteyen kesimleri de zora sokmaktadır.

Cascade metodu Schengen vizesi almak durumunda olan bütün ülkeler için geçerlidir; bunlar arasında yer alan Çin ve Hindistan Türkiye'ye göre bu kuraldan daha fazla yararlanmaktadır. Avrupa'ya kara ve deniz sınırı olmayan Hindistan vatandaşları Cascade metodundan ayrıcalıklı şekilde faydalanabilirken Türk vatandaşlarının vize problemi yaşamaması kabul edilemez.

Cascade metodunun tanıtılmasına Dışişleri Bakanlığı eliyle bir an önce başlanmalıdır. Hindistan Dışişleri Bakanlığının kendi vatandaşları için yaptığı diplomatik girişimlerin daha fazlasını kendi Dışişleri Bakanlığımızdan bekliyoruz.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Mollaoğlu...

Buyurun.

45.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun, Hatay'ın Yayladağı ilçesine bağlı Kışlak Mahallesi'nin sorunlarına ilişkin açıklaması

SERVET MULLAOĞLU (Hatay) - Hatay Yayladağı ilçemize bağlı Kışlak Mahallesi'nin neredeyse tamamında orman kadastro yapılmadığından tapu sorunu vardır. 1960 yılından bugüne kadar yerleşim yeri olduğu ispatlanan alanların tapularının vatandaşlarımıza verilmesi gerekirken Orman Bakanlığı işi gücü bırakmış bir taraftan atadan kalma evlerine yıkım kararı vermiş, bir taraftan da 150'den fazla vatandaşımıza on ay hapis cezası, 6 bin lira adli para cezası, 30 bin lira avukatlık ücreti, 9.128 lira yargılama

gideri olmak üzere 45.128 TL'ye hükmetmiştir. Orman Bakanlığı, köyün muhtarı Yusuf Çetin tarafından onlarca defa başvuru yapılmasına rağmen orman kadastrounu çıkarıp sorunu çözeceğine halkımızı maddi ve manevi olarak cezalandırmıştır.

Ayrıca Kışlak'ta deprem evleri yapılmış, yapılan bu evlere kanalizasyon yapılmamıştır. Doğa harikası olan ve içme sularının bulunduğu Kızılğöl'e foseptik çukuru açılarak hem doğa katledilmiş hem de halkımızın sağlığı tehlikeye atılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERVET MULLAOĞLU (Hatay) - Derhâl bu sorunların giderilmesi gerekmektedir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztürkmen...

Buyurun.

46.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'in Erikçe Kent Ormanı'na ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - AKP iktidarı, doların yeşiline dost, doğanın yeşiline düşman. Gaziantep'in en önemli akciğerlerinden biri olan tugay arazisini Büyükşehir Belediyesinin ısrarla imara açma çalışmaları mahkemenin iptal etmesine rağmen hâlâ devam ediyor. Şimdi de Gaziantep'in diğer bir akciğeri olan Erikçe Ormanı'nın içerisinde yapılaşma yapmaya gidiyorlar.

Ormanları korumakla görevli Orman İşletme Müdürlüğü'nün Erikçe Ormanı'nın kalbine hizmet binası yapma projesi binlerce ağacın kesilmesine, orman arazisinin imara açılmasına yol açacak. Burası orman arazisi, yapılaşma olamaz; buna rağmen Gaziantep Orman İşletme Müdürlüğü'nün ruhsatsız bir şekilde burada inşaat yapmaya başladığı görülmüştür.

Erikçe Kent Ormanı insanların elleriyle diktiği ağaçlardan oluşmaktadır. Erikçe Ormanı onlarca kuş türüne, yüzlerce hayvan türüne ev sahipliği yapmaktadır. Gaziantep'linin de hafta sonu nefes aldığı, piknik yaptığı saklı bir bahçedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Orman İşletme Müdürlüğü'nü bu araziye korumaya davet ediyorum, yetkilileri de kaçak yapıyı durdurmaya davet ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, emeklilerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla 12/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, öneriyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

12/3/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 12 Mart 2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

12 Mart 2025 tarihinde Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından, verilen emeklilerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan (10939 grup numaralı) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 12 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere söz talebi Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigıt'e aittir.

Buyurun Sayın Sayyigıt. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ olarak verdiğimiz grup önerisi hakkında söz aldım. Sözlerime başlamadan önce cezaevlerindeki yoldaşlarımızı ve ekranları başında bizleri izleyen halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'de AKP'nin ekonomik tercihlerinin yarattığı tahribatın etkilerini maalesef herkes iliklerine kadar hissetti, hissetmeye de devam ediyor. Özellikle son dört yıl içerisinde döviz kurlarındaki artış ayyuka çıkan enflasyonla birlikte ciddi bir toplumsal kriz yaşandı. Bu süreç holdingler ve milyarder azınlıklar için kârını artırmanın ve parasına para katmaları için bir fırsat oldu ancak geniş toplum kesimleri için de yoksullaşma süreci olarak maalesef kendini gösterdi. Dolayısıyla siyasi iktidarın ekonomik politik tercihlerinin yanlış olduğu yaşanan fakirleşmenin büyüklüğüyle de test edilmiş durumda.

Siyasi tercihlerin ve ekonomik sonuçların en ağır etkilediği kesimlerin başında ise emekliler gelmektedir. Ömürlerini çalışarak geçirip hak ettikleri emeklilik maaşıyla geçinemeyen milyonlarca yurttaştan bahsediyorum çünkü AKP Hükûmeti sayıları 16 milyonu bulan emeklilere bir yük muamelesi yapmakta, onların beklediği iyileştirmeleri ısrarla görmemektedir. Bu sebeple 2003 yılından 2025 yılına gelinen süreç aynı zamanda emeklilerin yoksullaşma süreci olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Bugün iş arayan emekli sayısı ile yirmi iki yıl önce iş arayan emekli sayısını gelin karşılaştıralım, yirmi iki yıl önce emekli maaşının asgari ücrete olan oranı ile bugünkü oranı mukayese edelim, emekli aylığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının yıllar içerisindeki seyrine bakalım; burada tek bir şeyi göreceğiz, o da emeklilerin yıldan yıla yoksullaştığıdır.

Emeklilere ilişkin realite uluslararası araştırmalar tarafından da teyit edilmiş durumda. Ne için söylüyorum bunu? ABD merkezli bir kuruluş 2024 yılında 48 ülkeyi emeklilik aylığının miktarı, emeklilik sisteminin güvenilirliği ve sürdürülebilirliği kriterleri üzerinden karşılaştırarak bir Küresel Emeklilik Endeksi hazırlıyor; burada Türkiye, 48 ülke arasında 4'üncü sırada yer alıyor ama sonradan 4'üncü sırada yer alıyor çünkü 2024 yılı enflasyonunun TÜİK'e göre yüzde 44,38 olduğu, ENAG'ın yüzde 83,40 olarak tespit ettiği koşullarda dahi bir iyileştirme gerçekleştirilmedi. Açlık sınırının 23 bini aştığı, yoksulluk sınırının 80 bine dayandığı koşullarda emekliye sadece yüzde 15,75'lik bir zam reva görüldü. Henüz sene başında olmamıza rağmen iki aylık enflasyon toplamının yüzde 7,3'lere kadar çıkması nedeniyle yapılan zammın yarısı şimdiden gitmiş oldu; yani 14.469 TL en düşük emekli maaşı alan bir emeklinin maaşının 1.056 TL'si iki aylık enflasyon dolayısıyla şimdiden erimiş maalesef.

Sayın Başkan, değerli hazırun; emeklilerin sorunları ve talepleri ortadayken yarın Plan ve Bütçe Komisyonunda bayram ikramiyesinin 4 bin lira yapılmasına ilişkin düzenlemeyi tartışacağız. TÜİK'in enflasyon oranını yüzde 40 olarak açıkladığı ama ENAG'ın yüzde 79 olarak tespit ettiği bir süreçte getirilen kanun teklifinde sadece yüzde 25 zam oranıyla yetinilmekte maalesef. Yapılan bu düzenleme hâlihazırda zor durumda olan emeklilerin sorunlarına hiçbir çözüm üretmeyeceği gibi geleceğe dair ümitsizliklerini artırıyor, yaşamlarını daha da zorlaştırıyor.

Bu sebeple, bayram ikramiyeleri yılda 2 defa ve ilgili ayda sendikalar tarafından açıklanan en yüksek yoksulluk sınırının en az yüzde 25'ine denk gelecek şekilde, 2025 Şubat ayı için 19 bin TL olarak yeniden düzenlenmelidir. Siyasi iktidar, yumurta küfesini taşımaktan bahsedip emekçi ve emeklileri görmezden gelemez. Devlet halklar için vardır, emekçisini de emeklisini de gözetmekle yükümlüdür.

Bu sebeple, DEM PARTİ olarak emeklinin temel beklentilerini görmeyen, milyonlarca yurttaşı enflasyona ezdiren politikaları asla ve asla kabul etmiyoruz. Yurttaşına "Al, 14.469 TL ve geçin." demek gerçekten insafsızlıktır. Bunu düzeltmek, emeklilerin insan onuruna yaraşır koşullarda yaşamasını sağlamak için Hükûmetin artık adım atması elzemdir. Bu sebeple, önergemize iktidarın ve tüm muhalefet partisi grupların desteğini bekliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine, YENİ YOL Partisi Grubu adına söz talebi Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e aittir.

Buyurun Sayın Ün. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ'nin emeklilerin yaşadıkları zorlukların çözümüne dair vermiş oldukları önergeyi, emeklilerimizin insan onuruna yaraşır bir yaşam sürdürmelerini kendimize borç bildiğimiz için onaylıyoruz ve destek oluyoruz.

Ülkemizde gıda enflasyonu ocak ayında yüzde 41,8 olarak gerçekleşti; yüzde 4,4 olan OECD ortalamasının tam 10 katında arkadaşlar. Enflasyon böyle olunca yılın ilk iki ayında dahi maaşlar erimeye başladı. Mesela şu anda asgari ücret 1.640 lira eriyerek 20.504 liraya indi; en düşük emekli maaşı 1.074 lira eriyerek 13.095 liraya geriledi.

Şimdi, bu emeklilere 4 bin lira bayram ikramiyesi vereceğinizi söylediniz; buna "ikramiye" demek aslında kelimeye hakaret olur, bu bir harçlık. Hiç öyle yüksekten işte, dolarla, dövizle vesaireyle kıyaslamaya gitmeyeceğim ama bu ikramiyenin ilk verilmeye başlandığı 2018 yılındaki durumu söyleyeyim size: O zaman 1.000 TL idi ikramiye, maaş ortalaması ise 1.000-1500 TL arasındaydı yani ikramiye en kötü şartlarda maaşın yüzde 67'sine denk geliyordu. Peki, şimdi, 4 bin liralık bu harçlık neye denk geliyor? Maaşın sadece yüzde 28'ine denk geliyor. Bu parayı emekliler bayram etsin diye veriyorsanız bayramı vergilerinden vazgeçtiğiniz bir avuç azınlığa yaptırıyorsunuz, bunu bilmiş olun. Emeklilerin payına düşen, mahcubiyet içinde geçirecekleri bir bayram, emeklilerden size düşen ise koca bir ah.

Dün bir inadinız vardı arkadaşlar: "Faiz sebep, enflasyon sonuç."tu, bugün de o inadin yerini "Emekliler sebep, enflasyon sonuç." aldı. Lüks hayatlara dokunulmuyor ama iş emekliye gelince hakka hukuka rahmet okutuluyor; köprü işletenlerin imtiyazlarına dokunulmuyor ama esnafın dükkânına gulyabani gibi memur dikiliyor; sadaka gibi zam yapıp milletin onuruyla oynanıyor.

Şimdi, sürekli emekliler için yapılan ödemelerin ve EYT düzenlemesinin bütçeye yük olduğu iddia ediliyor. Bütçeden SGK'ye emekliler için yapılan transferlerin oranı artmıyor, aksine düşüyor arkadaşlar ama siz bu apaçık gerçeği bile emeklilere para vermemek için saklıyorsunuz. Yok "EYT hem sosyal güvenlik sisteminin hem de bütçenin dengelerini bozdu." yok "Sosyal güvenlik açıkları büyüyor." diyerek öfkeyi püskürtmeye çalışıyorsunuz. Ama 2024 bütçe verilerine bir bakıyorsunuz, sosyal güvenliğe ayrılan bütçe payının, emeklilere ayrılan bütçe kaynağının düştüğünü görüyorsunuz. Yani anlıyoruz ki emeklilerin sefalet ücretinin sebebi kaynak olmaması değil, kaynak ayrılmasının tercih edilmemesi. Bu arada, EYT kaynaklı borçlanmada prim tamamlama sebebiyle devlete gelen geliri hiç saymıyoruz bile.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ün, tamamlayın lütfen.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Son olarak bir konuyu daha Meclisimizin gündemine getirmek istiyorum. Biliyorsunuz, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu emeklilik sisteminde birtakım adaletsizlikler yaratmıştı. Zamanla bu haksızlıklar giderilsin diye birtakım yamalar yapıldı ama derde derman olmayan hâller hâlâ var. Emekli olduktan sonra çalışma hakkı 30 Eylül 2008 tarihine kadar sigortalı çalışmaya başlayanlara uygulanıyor, herhangi bir statüde emekli aylığı almakta olanlar sosyal güvenlik destek primi ödeyerek işçi statüsünde çalışmaya devam edebiliyor. Ancak 30 Eylül 2008 tarihinden sonra ilk defa sigortalı çalışmaya başlayanlar emekli olduktan sonra hiçbir işte çalışmıyorlar, çalışırlarsa da emekli maaşları kesiliyor. Emekliler maaşlarının kesilmemesi için devlet eliyle kayıt dışı çalışmaya mecbur bırakılıyor arkadaşlar.

Emekliler arasındaki bu tarih adaletsizliğinin bir an önce Meclisin gündemine gelerek çözüme kavuşturulmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde, İYİ Parti Grubu adına söz talebi Muğla Milletvekili Metin Ergun'a aittir.

Buyurun Sayın Ergun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; görüşülmekte olan önerge üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, 16 milyondan fazla emeklimiz var. Ülkemize emekleriyle ve alın terleriyle hizmet etmiş olan bu insanlar ne yazık ki sefaletin pençesine terk edilmiş durumdadırlar. Peki, emeklilerin bu durumda olmasının sebebi nedir? Sebebi, iktidarın ekonomik tercihleridir. İktidarın ekonomik tercihleri neticesinde 16 milyon emeklinin büyük bir kısmı açlık sınırının altında yaşar hâle gelmiş durumdadır. Emeklilerin aldıkları maaşlar beslenmelerine yetmiyor, kiralara yetmiyor, faturalarına yetmiyor, ilaç masraflarına yetmiyor yani insan gibi yaşamalarına yetmiyor. Bu duruma vicdan sahibi hiç kimse rıza gösteremez.

Muhterem milletvekilleri, İYİ Parti olarak emeklilerin mahkûm edildikleri bu durumu kabul etmemiz mümkün değildir. Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun öncülüğünde emeklilerimizin ekonomik durumunu iyileştirmeye yönelik kapsamlı bir kanun teklifi hazırladık ve Meclis Başkanlığına sunduk. Teklifimize göre, en düşük emekli maaşı asgari ücret seviyesine çıkarılacaktır. Memurlara yapıldığı gibi memur emeklilerine de 8 bin Türk lirası zam yapılacaktır. Emeklilere verilecek bayram ikramiyeleri de 11.052 Türk lirasına yükseltilecektir. Ocak ayında yapılan maaş artışlarına ilave olarak 5 puanlık ek bir zam yapılacaktır. İYİ Parti olarak hazırladığımız teklifin bütçeye etkisi kuruşu kuruşuna hesaplanmıştır. Bu teklifin hayata geçirilebilmesi için gereken kaynağın nasıl yaratılacağı da hesaplanmıştır. Zira emekliler için ihtiyaç duyulan kaynak israfın önlenmesi ve bütçe disiplininin sağlanmasıyla rahatlıkla sağlanabilir. Yeter ki iktidar samimi olsun ve İYİ Partinin teklifine destek versin. Yeter ki emekliye karşı sorumluluklarımızı bilelim, kararlarımızı vicdan ve merhamet terazisinde tartalım.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'a aittir.

Buyurun Sayın Akbulut. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce İstiklal Marşı'mızın kabulünün 104'üncü yılını kutluyorum ve Burdur'muzun ilk milletvekili, Vatan Şairi Mehmet Akif Ersoy'u şükranla, minnetle yâd ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Saygıdeğer milletvekilleri, illerimize gidiyoruz, sokaklarda geziyoruz. Tabii ki gezenimiz vardır, gezmeyenimiz de vardır ama emeklilerle karşılaştığımız zaman hepsi hayat pahalılığından muazzam derecede şikâyet ediyor, aldıkları maaşlarla yaşamsal faaliyetlerinin zorlandığını yani özellikle açlık seviyesinin altında maaş alanlar zorlandığını söylüyorlar, bir maaşın ev kirası etmediğini söylüyorlar. Haklılar mı? Haklılar. Evlerindeki elektrik paralarından bahsediyorlar, doğal gaz parasından bahsediyorlar, pazar harcamalarından bahsediyorlar ve topladıkları zaman maaşları yetmiyor.

Şimdi, önümüzde bir bayram var ve 2018 yılından beri uygulanan, dinî bayramlarda emeklilere verilen bir ikramiye söz konusu. İlk çıktığı gün bin TL'ydi, o gün için bir anlamı vardı, asgari ücretin yaklaşık yüzde 62'siydi ama bugün verilen rakam Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının "Gayet yeterli." dediği, Cumhurbaşkanının "Daha ne verelim?" dediği rakam ne yazık ki artık çok anlamsız bir duruma geldi. İşte, dün Genel Başkanımız da grup toplantısında söyledi, 2018'de asgari ücretin yüzde 62'si ediyordu ve 24 kilo dana kıyma alınabiliyordu ama bugün verilecek rakamla 5 kilo dana kıyma alınacak. Keza, aynı şekilde bir sofradan bahsetti Genel Başkan, 2024 yılında 1.370 TL'ye kurulan o ramazan sofrası bugün 2.530 TL'ye kuruluyor yani yetmiyor. Yani bu oranlara baktığımız zaman en az 14 bin TL bandında ikramiye vermemiz gerekiyor ve bunu hiç kimse cebinden vermiyor, hiç kimse bunu evindeki çeyiz sandığındaki altınlarını bozdurarak vermiyor. Bu insanlar yıllarca emek ürettiler, katma değer ürettiler ve vergi ödediler, prim yatırdılar, şimdi haklarını istiyorlar. Yarın bir gün Ramazan Bayramı'nda emeklilerimizin yüzüne rahat rahat bakabilmemiz adına bu rakamın en az 14 bin TL seviyesine çıkarılmasını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akbulut, tamamlayın lütfen.

İZZET AKBULUT (Devamla) - Yarın bir gün bayramda emeklilerimize -hepimizin ailesinde var emekliler- onların yüzlerine rahat rahat bakabilmemiz adına bu rakamın 4 bin TL'den en az 14 bin TL'ye çıkarılması gerektiğini tekrar ve tekrar hatırlatmak istiyoruz. Birçoğu, yine söylüyoruz, yaşamsal faaliyetlerini karşılamakta zorlanırken torunlarına bir bayram harçlığını verebilmeleri ve torunlarına bugün bin TL'ye dayanan bir baklava ikram edebilmeleri adına, bayram şekeri ikram edebilmeleri adına emeklilerimize bu rakamı çok görmeyelim diyorum.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Adıyaman Milletvekilleri Resul Kurt'a aittir.

Buyurun Sayın Kurt. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RESUL KURT (Adıyaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve aziz vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce İstiklal Marşı'mızın kabulünün 104'üncü yılında Millî Şair'imiz Mehmet Akif Ersoy, Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere istiklal mücadelemizin kahramanlarını rahmet, minnet ve şükranla anıyorum.

Emeklilerimizin yıllar yılı döktükleri alın teriyle ülkemizin bugünkü noktalara ulaşmasında büyük payları olmuş; kamuda, özel sektörde, tarımda, hayvancılıkta, ticarette, görev aldıkları her alanda ülkemizin büyüme ve kalkınma sürecine önemli katkıları olmuştur. 2002'de 6,5 milyon olan emekli sayısı bugün 10 milyon daha artarak 16,5 milyona ulaşmıştır. Türkiye'de 85 milyon vatandaşımız sosyal güvenlik şemsiyesi altında olup sosyal güvenlik sisteminin temelini nesiller arası dayanışma olarak, diğer bir deyişle, ödenen primlerle emekli aylıklarının finanse edilmesi ilkesiyle yönetmekteyiz. Emeklilerimizin yaşadığı sıkıntıların farkındayız. Fırsatçılık ve fahiş fiyatların emeklilerimizi, dar gelirliileri, ücretli çalışanları zorladığını çok iyi biliyoruz. Emeklilerimizi enflasyona ezdirmedik, ezdirmeyeceğiz. Emekli aylıklarındaki normal iyileştirmelere ek olarak seyyanen zamlar, ilave refah artışı paylarıyla emekli maaşlarında iyileştirmeler yaptık ve emeklilerimizi destekledik.

Özellikle belirtelim ki emekli aylıkları ödenen prim gün sayısına ve prime esas kazanca göre farklılık göstermektedir. 14.469 TL en düşük emekli aylığı iken en yüksek emekli aylığı da 94.235 TL'dir. Bu ödenen prim gün sayısı prim matrahının

farklılığından ileri gelmekte olup prim gün sayısı fazla olan, daha fazla prime esas kazancı olan sigortalıların daha yüksek maaş aldıkları bir dönemi ifade etmektedir.

Yine, Hükümetimizin iktidara geldiği yıl sonu olan 2002 Aralık ayında en düşük tarım BAĞ-KUR emekli aylığı 56 lirayken, asgari ücret 184 lirayken bugün çok yüksek oranda artışlarla karşınızdayız. 2002 yılında bir asgari ücretli evinde kullandığı 200 kilovatsaat elektrik için aylığının yüzde 20'sini, 100 metreküp doğal gaz için yine aylığının yüzde 26'sını ayırmak zorundaydı. Şimdi, aynı miktar elektrik için yüzde 2,5'ini, doğal gaz için yüzde 5,6'sını ayırıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RESUL KURT (Devamla) - Sayın Başkanım, toparlıyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

RESUL KURT (Devamla) - Emeklilerimizin sorunlarının çözümü, sosyal politikaların geliştirilmesi, emeklilik sistemlerinin iyileştirilmesi, yerel yönetimlerin emeklilere yönelik destek mekanizmalarının güçlendirilmesiyle mümkün olacaktır. Ev sahibi olmayan emeklilere kamuya ait arsalarda yapılacak sosyal konutlarda çok düşük bedellerle kirada oturabilmelerinin sağlanması önemli bir refah ve emeklilerimizi rahatlatacak uygulama olacaktır. Bizim için sosyal güvenlik sadece bir maliyet kalemi değil, toplumun birlik ve beraberliğinin teminatıdır.

DEM PARTİ Grubu tarafından verilen araştırma önergesine aleyhte olduğumu bildiriyor, sözlerime son verirken Genel Kurul ve Türkiye Yüzyılı'nın emektarı olan tüm emeklilerimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın Yıldırım, bir söz talebiniz var sanırım.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, İstiklal Marşı'nın kabul edililişinin 104'üncü yılına ilişkin açıklaması

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Teşekkürler Başkanım.

Milletimizin bağımsızlık iradesinin, azminin ve kararlılığının destanı olan İstiklal Marşı'mızın kabul edililişinin 104'üncü yılı kutlu ve mübarek olsun.

"Asım'ın nesli diyordum ya, nesilmiş gerçek.

İşte çiğnetmedi namusunu, çiğnetmeyecek.

Şüheda gövdesi, bir baksana, dağlar, taşlar...

O rüku olmasa dünyada eğilmez başlar."

Dün olduğu gibi bugün de Asım'ın nesli olarak İstiklal Marşı'yla ortaya konulan değerlere sahip çıkacak, İstiklal Marşı'nın ruhunu ve merhum Akif'in ideallerini yaşatmaya devam edeceğiz. İstiklal Marşı'mız, Peygamber Efendimiz'in hicrette Sevr mağarasında mahsur kaldıklarında Hazreti Ebubekir'e "Korkma!" hitabıyla başlayan kurucu ve köklü bir metindir.

"Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,

Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.

O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akay...

Buyurun.

48.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, çiftçinin ve esnafın kamu bankalarından kredi taleplerine ilişkin açıklaması

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Çiftçimizden, esnafımızdan, KOBİ'mizden, Türkiye'nin dört bir tarafından şikâyetler var; kamu bankalarından kredi talepleri karşılanmıyor, krediler kullanılmıyor. Bırakın yeni kredi taleplerini karşılamayı, kapattıkları kredileri dahi limit boşluğu olduğu hâlde kullanmıyorlar; ratinginde bir sıkıntı olmadığı hâlde, ticari ahlakında bir sıkıntı olmadığı hâlde, kredi şartlarına uyduğu hâlde kullanmıyorlar. Bahane olarak da aylık kredi büyüme hızıyla ilgili sınırlamayı söylüyorlar. Oysa kamu bankaları eşe dosta, akrabalara, yandaşlara verilen kredileri geri çağırırsın, onları da sınırlamalara tabi tutsun; çiftçiye, esnafı mağdur etmesin, düşük faizli kredilerle desteklesin ve kredi taleplerini yerine getirsin. Bir daha da çiftçiye, esnafı ikinci kez mağdur durumda bırakmasın diyorum, ilgilileri göreve davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Öztürk...

Buyurun

49.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, İnegölspor'a ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İktidarın ekonomi politikaları sadece vatandaş değil spor kulüplerini de boğmaya başladı. Mehmet Şimşek'in başında olduğu ekonomi yönetimi yandaş müteahhitlerin milyarlık borçlarını silerken Anadolu kulüplerine ceza üstüne ceza kesiyor. İnegölspor'un vergi ve SGK borçları nedeniyle 3 puanı siliniyor; puan silinmesi finansal sorunları çözmiyor, aksine derinleştiriyor.

Bu karar yalnızca bir futbol kulübünü değil bir şehri, bir camiayı, sporcuları, teknik heyeti ve taraftarları cezalandırmaktır. Futbol sermayenin değil halkın oyunu olmalıdır ama gelinen noktada endüstrileşen, kirlenen bir spor düzeniyle karşı karşıyayız. Kulüpler dernek statüsünde olmasına rağmen şirket muamelesi görüyor, borç yükü altında ezilirken bir de sahada kazanılan puanlar gasbediliyor. Futbolun ruhunu yok eden bu ekonomik kısıpıcı kaldırım; sporu cezalandıran değil yaşatan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya...

Buyurun.

50.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Gazipaşa ilçesinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Gazipaşa ilçemizde yaşanan elektrik kesintileri artık katlanılmaz bir hâl almıştır. Yetersiz altyapı, eski trafolar ve bakımsız direkler nedeniyle Gazipaşa ilçe merkezindeki mahalleler de dâhil neredeyse her mahallede sürekli kesintiler yaşanmakta, vatandaşlarımız mağdur olmaktadır. Elektronik cihazlar bozuluyor, esnaf iş yapamaz hâle geliyor, üreticilerimiz ve öğrencilerimiz zarar görüyor, vatandaşlarımız maddi kayıplara uğruyor, solunum cihazına bağlı hastalar ise hayati risk altında kalıyor. Ayrıca Karaçukur, Yenigüney, Çimenbağ, Üçkonak, Esenpınar ve Akoluk Mahallelerinde kırk yıldır kullanılan ahşap direkler çürümüş durumda, en ufak fırtınada kesintiler yaşanıyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını Gazipaşa ilçemize gerekli yatırımları yapmaya, eskiyen direkleri yenilemeye ve mağdur olan vatandaşlarımızın zararlarını gidermeye davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Akın...

Buyurun.

51.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir'in Gaziemir ilçesindeki nükleer atıklara ilişkin açıklaması

İBRAHİM AKIN (İzmir) - Sayın Başkan, İzmir'in sağlığı tehdit ve tehlike altındadır. İzmir'in çernobili olarak bilinen ve yıllardır uğraştığımız Gaziemir'in nükleer atıkları korkunç bir şekilde, bilimsel değerlere uygun olmayan bir şekilde taşınmaktadır. Sanki orada bir inşaat molozu varmış gibi taşınan bu durumla yıllardır uğraşıyoruz. Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından da bilimsel olarak buradan taşınmasının nasıl olacağı konusunda araştırma yapılmış ve ortaya çıkarılan değerlere rağmen şu anda, üç gündür İzmir'de yaşanan durum korkunçtur. Bu konuyla ilgili çevre hareketleri, belediyelerimiz ve aynı zamanda TMMOB yapmış olduğu açıklamalar dikkate alınarak acilen tedbir alınması lazım. Verilen cezalar tamamen teşvik niyetindedir. Bu cezaları verip kirlenme ve insanların sağlığını tehdit etme hakkını elde etmeyi kabul etmiyoruz. Böyle bir duruma bir an önce Çevre Bakanlığı tarafından acilen tedbir alınması gerekiyor. Şu anda görüşülmekte olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş ve arkadaşları tarafından, okul içi ve okul çevresi güvenliğinin sağlanması, öğrenci ve öğretmenlerin güvenli ortamlarda eğitim öğretim faaliyetleri yapmaları amacıyla 12/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, öneriyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

12/3/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 12/3/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir

Ankara

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş ve arkadaşları tarafından, okul içi ve okul çevresi güvenliğinin sağlanması, öğrenci ve öğretmenlerimizin güvenli ortamlarda eğitim öğretim faaliyetleri yapmaları amacıyla 12/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1099 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 12/3/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere söz talebi İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'a aittir.

Buyurun Sayın Özçağdaş. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Çok değerli milletvekilleri, 12 Mart, Türkiye açısından, cumhuriyetimiz açısından İstiklal Marşı'mızın kabul edilmesinin 104'üncü yıl dönümüdür. Başta "Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmasın."

diyen rahmetli Mehmet Akif Ersoy olmak üzere Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını, aziz şehitlerimizi, gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Tabii, bu antiemperyalist savaş birçok ülkenin huzurunu kaçırmıştır. Bundan tam elli yıl sonra 12 Mart 1971'deki faşist darbeyle, muhtırayla da Türkiye'de bir darbe süreci yaşanmıştır. O darbenin mağdurlarından başta Deniz, Hüseyin ve Yusuf olmak üzere antiemperyalist, tam bağımsızlıkçı özgür gençlerini de şükran ve minnetle anıyorum, "Yaşasın tam bağımsız Türkiye!" diyorum.

Şimdi, sayın milletvekilleri, Okul Müdürü İbrahim Oktugan 7 Mayıs 2024'te öğrencisi tarafından öldürüldü. 6 yaşındaki yavrumuz Miray Arslan, okulların açıldığı ilk gün, 2 Eylül 2024'te, okulda bir güvenlik görevlisi olmaması nedeniyle bahçede hayatını kaybetti. Manisa'nın Akhisar ilçesinde bir kadın öğretmenimiz, veli tarafından, sınıfında, öğrencilerinin gözü önünde darbedildi. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenimiz Resul Şahin, 21 Şubat 2025'te, yine Manisa'nın Alaşehir ilçesinde, bir öğrencisinin ağabeyi ve onun arkadaşı tarafından dersten çıkarılıp darbedildi. En son geçen hafta, Sakarya Ferizli'de Güneş Ortaokulu Müdürü Emrah Coşkun ağır bir biçimde bıçaklı saldırıya uğradı.

Sayın vekillerim, çocuklarımızı koruyamıyoruz. 242.875 çocuğumuz bu suçlardan zarar görmüş, Narin, Sıla, Ata Emre Akman, Ahmet Minguzzi gibi çocuklarımız vahşice öldürülmüş, 13 MESEM öğrencisi iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiş, yenidoğan bebekler para için öldürülmüş. Çocuklarımızı ne evde ne sokakta ne okulda koruyamıyoruz; ölüyorlar, öldürülüyorlar ve maalesef bu konuda sınıfta kalmış durumdayız. Oysa Anayasa'nın 41'inci maddesi "Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır." diyor. Bunun için Mecliste kurulmuş bir komisyonumuz var, orada çalışıyoruz.

Sayın milletvekilleri, Türkiye'de 61.111 devlet okulu var, 15 milyon 849 bin öğrencimiz var, 993 bin öğretmenimiz var yani toplamda 17 milyon yurttaşımız, 16 milyonu çocuk olmak üzere, her sabah bir okula gidiyor ve çok ilginç bir durum var; bu 16 milyon, korunması gereken bir numaralı yurttaş grubunun bulunduğu devlet kurumunun kapısında bir güvenlik görevlisi yok. Bunu defaatle Millî Eğitim Bakanlığına söyledik, uyardık; geçen yıl temmuz ayında söyledim, okulları temizlemekten, güvenliğini sağlamaktan âciz bir durumdayız, burada hamle yapmamız gerekir dedim, defaatle her konuşmamda dile getirdim. Sayın vekillerim, 1-3 Aralık 2021 tarihinde 20'nci Millî Eğitim Şûrası'nda 52 numaralı Karar var, diyor ki: "Eğitim kurumlarında uzman kütüphaneci, sağlık personeli, teknik eleman, temizlik ve güvenlik personeli istihdam edilmelidir." Şimdi, bir an düşünün, üzerinden dört yıl geçmiş bu kararın, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının 23'üncü yılındayız, tapu müdürlüğünün kapısında koruma var, nüfus müdürlüğünün kapısında koruma var, herhangi bir güvenlik tedbiri olmayan, gerekmeyen her kamu kurumunda var fakat en çok korumamız gereken çocukların bulunduğu okulların kapısında bir güvenlik görevlisi yok. Toplamda 61 bin okulumuza 1 güvenlik görevlisi alınsa bunun... Sonuç itibarıyla, Türkiye'de 169 bin güvenlik görevlisi var kamuda, 169 bin ve biz bu 169 bini bu çocuklar için görevlendirmiyoruz. 61 bin yenisini alacak olsak şu anda Türkiye'de 522 bin silahlı güvenlik belgesi alan var, 263 bin silahsız güvenlik belgesi alan, iş bekleyen yurttaşımız var, bunların toplam maliyeti 32 milyar lira sevgili arkadaşlar, eğer Millî Eğitim Bakanlığı 61 bin güvenlik görevlisi alırsa maliyeti 32 milyar lira. Bu, genel bütçenin yüzde 0,2'si yani 17 milyon kişiyi korumak için gereken para bütçenin yüzde 0,2'si; Millî Eğitim bütçesinin yüzde 2,2'si. Ve sadece bir karşılaştırma olsun diye söylüyorum -ebette ki Sayın Cumhurbaşkanı en üst düzeyde korunmalıdır- sadece Cumhurbaşkanlığı Külliyesi için bu yıl harcadığımız para 4 milyar. Yani, buradaki karşılaştırmayı yaptığınızda, her gün okuluna giden 18 milyon yurttaşımız için biz bu güvenliği sağlayamıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun Sayın Özçağdaş.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, çocuk yaşamından bahsediyoruz, her yaşta çocuğumuzu kaybediyoruz; bundan daha önemli bir işimiz olduğunu zannetmiyorum. Büyük Atatürk diyor ki: "Çocuklar geleceğimizin güvencesi, yaşama sevincimizdir. Bugünün çocuğunu yarının büyüğü olarak yetiştirmek hepimizin insanlık görevidir."

Bu Meclis sorunları çözmek için var. Bu 18 milyon küçük yurttaşımız için, bu küçük hanımlar, bu küçük beyler için Meclisin bir hamle yapması gerekir. O nedenle, okul içi ve okul çevresinin güvenliğinin sağlanması, öğrenci ve öğretmenlerimizin güvenli ortamlarda eğitim öğretim faaliyeti yapabilmeleri için gereken tedbirleri almamız lazım. Bu amaçla teklif ettiğimiz araştırma önergesine tüm gruplarımızın desteğini rica ediyoruz.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde, YENİ YOL Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Elif Esen'e aittir.

Buyurun Sayın Esen. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli Genel Kurul üyeleri; YENİ YOL Grubu adına, CHP'nin okul içi güvenlik konusunda bizim de çok önemli gördüğümüz önergesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Okullar sadece ders anlatılan yerler değil çocuklarımızın büyüdüğü, geliştiği ve geleceğe hazırlandığı güvenli alanlar olmalıdır ancak ne yazık ki okullarda yaşanan olaylar bize okulların öğrenciler ve öğretmenler için yeterince güvenli olmadığını gösteriyor. Oysa güvenlik, toplum düzeni içinde bireylerin korkusuzca yaşaması demektir. Vereceğim örnekler bugün okulda ne fiziksel ne de ruhsal olarak güvende hissedilmediğinin örnekleri. Zira geçtiğimiz yıl -Sayın Başkanımızın, Suat Başkanımızın da bahsettiği gibi- İbrahim Oktugan, Emrah Coşkun -ki Emrah Coşkun, zil sesinden rahatsız olduğu gerekçesiyle bıçaklandı, okulun müdürü- yine, Manisa Akhisar'da yaşanan olay, Ordu'da uyum haftasında Miray Arslan'ın başına gelen ve yine 2024 yılında okul müdürünün kadın öğretmenin odasını basarak eşyalarına el koymasıyla karşılaştığımız okullarda yaşanan olaylar artık bu durumun vahametini bizlere gösteriyor. Bu trajik olaylar maalesef bir tesadüf değil bir ihmal zincirinin, eksik güvenlik politikalarının ve okul yönetimlerimize, öğretmenlerimize, öğrencilerimize yeterli desteğin verilmemesinin, verilememesinin sonuçları. Oysa Millî Eğitim Bakanlığı müdür ya da müdür yardımcılığı sınavında okul güvenliği konusunda sorular soruyor ancak eğitim kurumlarında öğretmenleri ve öğrencileri koruyacak yeterli güvenlik görevlisi sağlanamıyor. Eğitimin güvenliği kâğıt üzerinde değil sahada sağlanmalıdır. Cumhuriyet Halk Partisinin sunduğu öneri her okula 1 güvenlik görevlisi atanmasının Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin yüzde 2,2'sine denk geldiğini ortaya koyuyor. Bu oran çocuklarımızın ve eğitimcilerimizin hayatlarını korumak için son derece yönetilebilir bir maliyet aslında ancak devlet bu yükü ailelerin üzerine devrediyor, aileleri okul aile birliklerine düzenli ödeme yapmak

zorunda bırakıyor. Bu da şu anlama geliyor: Ödeme varsa velilerden, ailelerden, gelen görevli var; yoksa, yok, güvenlik de yok. Bu kabul edilebilir mi sayın milletvekilleri?

Diğer yandan, bu güvenliği sağlamazsak ne olur? Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşanan okul katliamları, Kuzey Avrupa ülkelerinde yaşanan güvenlik sorunları, dijitalleşmenin getirdiği siber zorbalık, yoksulluğun ve madde kullanımının eğitim kurumlarına yansımaları bize gelecekte okul içi güvenliğin daha da sorunlu bir alan hâline gelebileceğinin sinyallerini veriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Esen, tamamlayın lütfen.

ELİF ESEN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, önlem almak zorundayız çünkü güvenli bir okul ortamı hepimiz için güvenli bir gelecek demek aynı zamanda. İhmallerin bedelini yalnızca kamu bütçesiyle ölçemeyiz, emin olun vicdanımızdaki bedel çok daha büyük olacaktır.

Bu saiklerle önerenin kabul edilmesini talep ediyoruz.

Saygılarımı ve teşekkürlerimi sunuyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde, İYİ Parti Grubu adına söz talebi İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'a aittir.

Buyurun Sayın Kırkpınar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

İyi bir okul, her açıdan güvenli bir okul olmak zorundadır. Okulu güvenli kılan etmenlerin başında ise okul paydaşlarının kendilerini güvenli hissedecekleri bir okul iklimi gelir. PISA 2022 Raporu'na göre OECD ülkeleri arasında Türkiye, öğrencilerin okulda kendini en az güvende hissettiği ülkelerin başında geliyor. Araştırmaya göre Türkiye'de 15 yaş grubu öğrencilerin yüzde 20'si okulda kendini güvende hissetmiyor. Türkiye'de sık sık zorbalığa maruz kalan öğrenciler... Okul güvenliği araştırmasına göre, yüzde 28'ine göre okullarda şiddet olayları, yüzde 22'sine göre ise hırsızlık olayları yaşanıyor. Bugün güvenlik her zamankinden daha çok gerekliken özel güvenlik hizmeti ücretlerinin yüksek olması sebebiyle okul bütçeleriyle bunun altından kalkmak mümkün değil. Okulları güvensiz bırakmanın ise çok daha ağır faturalara neden olduğunu görüyoruz. Bir yanda atanmayı bekleyen öğretmenler, diğer yanda göz göre göre öldürülen eğitimciler. Eğitimcilere yapılan her saldırının azmettiricisi öğretmenleri itibarsızlaştıranlardır. Öldürülen, öğretmenler değil, Türkiye'dir.

Hükûmet, bütçeden en büyük payı eğitime ayırdığını övünerek söylüyor. İyi güzel de ne kadarı, nereye ve nasıl harcanıyor, asıl önemli olan budur. Mesela, tasarruf tedbirleri nedeniyle tüm öğretim kurumları hijyen, güvenlik, atama ve daha çok sorunla boğuşmaya devam ederken Bakanlık Ankara'da lüks bir otelde Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli çalıştayına 17 milyon lira harcayabiliyor. Oysa Bakanlığa bağlı 61.111 resmî okulun, ilkokulundan ortaöğretim kademesine kadarki 6.503 tanesi güvenlik olaylarının en çok yaşandığı üç büyükşehirde yer alıyor. Bu okullara birer güvenlik görevlisinin atanmasıyla bile birçok şiddet olayının önüne geçilebilecektir. Velhasıl, eğitimde güvenliğin sağlanması açısından kalıcı bir formülle güvenlik personeli istihdam edilmesi şarttır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kırkpınar, tamamlayın lütfen.

HÜSMEN KIRKPINAR (Devamla) - Bakan Bey umarız onca önemli işinin arasında böylesi sıradan işlere zaman ayırır diyorum(!)

Önergeyi desteklediğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'a aittir.

Buyurun Sayın Sarıtaş. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizleri izleyen değerli halklarımızı ve cezaevlerinde bulunan siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, eğitim bir toplumun gelişmişlik düzeyinin aynasıdır ancak ne yazık ki bu iktidarın yıllardır oradan oraya savurduğu eğitim sistemi yüzünden ülkemizde bu aynaya her baktığımızda karşımıza özensizlik, çarpıklık ve ihmalkârlık çıkıyor. Okulların fiziki koşullarından müfredatın niteliğine, öğretmenlerin haklarından öğrencilerin sağlığına kadar birçok alanda büyük eksiklikler var. Eğitimde fırsat eşitliği vaatleri verilirken gelir durumuna göre ayrıışan okullar kaliteli eğitimi bir ayrıcalığa dönüştürüyor. Plansız ve sık değişen politikalar ise öğrencileri bir deneme tahtasına çeviriyor çünkü iyi bir eğitim bireysel ya da siyasi değil, toplumsal bir meseledir. İktidar, eğitimin sadece müfredattan ibaret olmadığını görmek zorundadır. Çocukların güvenliğini sağlayamayan bir sistem eğitim değil, ihmaldir ancak yetkililer bu sorumluluğu taşımak yerine suçu başka yerlere atmaya tercih ediyor. Çocuğunu okuldan almak için bir saat öncesinden okulların kapısında bekleyen ailelerin temel kaygısı güvenlidir, "Çocuğumun başına bir iş gelir mi?" kaygısıdır. Eğitim sadece ders kitaplarından ibaret değildir ancak ülkemizde özellikle dar gelirli ailelerin çocukları için beslenme sorunu her geçen gün daha da derinleşiyor. Bugün milyonlarca öğrenci yetersiz beslenme nedeniyle düşük enerji, odaklanma eksikliği ve gelişim bozukluklarıyla mücadele ediyor. Peki, iktidar bu konuda ne yapıyor? Maalesef hiçbir şey. Millî Eğitim Bakanlığı yıllardır bu soruna kalıcı bir çözüm getirmek yerine göz ardı etmeyi tercih ediyor, ücretsiz okul yemeği programları geliştirmek yerine bu konuyu gündeme getirenleri susturmaya çalışıyor. Peki, ya dar gelirli aileler? Artan enflasyon ve ekonomik kriz nedeniyle birçok aile çocuklarına yeterli ve sağlıklı gıda sunamıyor. "Eğitim eşitliği" diyerek övünen iktidar çocukları en temel ihtiyaçlarından mahrum ediyor. Ücretsiz ve sağlıklı okul yemekleri sunmak bir lütuf değil, bir mecburiyettir ancak iktidar çocukların sağlığını ve eğitimini değil, başka öncelikleri gözetiyor; tasarrufu çocukların öğünlerinden değil, lüks harcamalarından yapsalar bu sorun bugün çoktan çözülmüştü. Okullardaki güvenlik ve beslenme sorunlarının ivedilikle çözülmesi, çocukların sağlıklı, güvenli ve eşit bir eğitim ortamında yetişmesi için gerekli adımların atılması gerekmektedir. Bu konuda tüm ilgili kurum ve kuruluşların iş birliği içinde çalışması, denetim mekanizmalarının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın Sayın Milletvekili.

SABAHAAT ERDOĞAN SARITAŞ (Devamla) - ...etkinleştirilmesi, gerekli bütçe ve kaynakların sağlanması şarttır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Sinop Milletvekili Nazım Maviş'e aittir.

Buyurun Sayın Maviş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NAZIM MAVİŞ (Sinop) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bütün milletvekili arkadaşlarımızın ramazanını tebrik ediyorum. Cenab-ı Hak'tan her birimizi sağlıklı, sıhhatle, afiyetle bayrama da kavuşturmasını temenni ediyorum, diliyorum.

Bu vesileyle, şiddete maruz kalmış, hayatını kaybetmiş tüm öğretmenlerimizin, öğrencilerimizin, eğitim çalışanlarımızın acısını yüreğimizde hissettiğimizi bir kere daha ifade etmek istiyorum ancak şunu da hemen yine sözlerimin başında vurgulamak istiyorum: Biz hükûmetlerimiz döneminde gerçekten eğitime çok büyük yatırımlar yaptık. Öncelikle eğitimin fiziki altyapısını değiştirmekle işe başladık. Derslik sayısını hep burada anlatıyoruz, bazen muhalefet bunları sıkça anlatmamızdan sıkılıyor ama yine vurgulamakta fayda görüyorum: Derslik sayısını artırdık, okul sayısını artırdık, öğretmen sayısını artırdık, internet altyapısını güçlendirdik, okullarımızın sosyal donatı imkânlarını güçlendirdik, okul mimarisini değiştirdik. Bütün bunları yaparken aslında bu hizmetlerin odağında öğrencimiz vardı ve öğrenciyi odağa koyarak bu hizmetleri gerçekleştirmeye gayret ettik.

Bütün bunları yaparken iki temel hedefimiz vardı: Birincisi, eğitimin niteliğini artırmak; ikincisi de eğitim ortamlarını daha huzurlu ve daha güvenli hâle getirmek. Eğitim ortamlarını daha huzurlu ve daha güvenli hâle getirmek için yaptığımız bu işleri yaparken, bu hizmetleri, bu yatırımları üretirken, hiçbir şekilde tasarrufa gitmek gibi bir düşüncemiz olmadı ve hiçbir tasarruf gerekçesiyle hiçbir yatırımdan da vazgeçmedik. Bizim için okullarımızın güvenliği, dolayısıyla öğretmenlerimizin ve öğrencilerimizin güvenliği, gerçekten, sadece bizim değil, şu Mecliste bulunan bütün milletvekillerimizin, bütün yurttaşlarımızın en temel hassasiyetlerinden biri olsa gerekir. Dolayısıyla, bu konuda, başta İçişleri Bakanlığımız, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız ile Millî Eğitim Bakanlığımız büyük bir eş güdüm ve koordinasyon içerisinde, iş birliği içerisinde okullarımızın güvenliği, öğrencilerimizin güvenliği konusunda gerekli tedbirleri almakta, gerekli adımları atmaktadır.

Çocuklarımızın her türlü suç ve zararlı alışkanlıklardan uzak tutulması için koruyucu ve önleyici eğitim ve güvenlik tedbirleri yeterli seviyede alınmaktadır. 2024-2025 eğitim öğretim yılı için 1.219 okulda sabit görev yapmak üzere 1.032 okul kolluk görevlisi, 23.676 okulda okul yönetimiyle sürekli iletişim hâlinde olacak 19.856 güvenli eğitim koordinasyon görevlisi, 20.848 okulda giriş-çıkış saatlerinde 5.803 ekip görevlerini sürdürmektedir. Dolayısıyla, öğrencilerimizin de öğretmenlerimizin de eğitim çalışanlarımızın da güvenliği konusunda hepimiz oldukça hassasız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Maviş, tamamlayın lütfen.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Ayrıca, öğretmenlerimize şiddetle ilgili de biliyorsunuz, geçtiğimiz eylül ayında, ekim ayında Meclisimizde Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nu yasalaştırdık, kanunlaştırdık. Bu kanun kapsamında, daha önce başka sektörlerde çalışan çalışanlarımıza olduğu gibi eğitim çalışanlarımıza yönelik şiddeti engellemeye dönük de cezai müeyyidelerin artırıldığı bir yasayı bu Mecliste, Öğretmenlik Meslek Kanunu kapsamında yasalaştırmış olduk. Buna göre, cezaların yarı oranında artırılması, hapis cezasının ertelenmesi hükmünün uygulanmaması, kasten yaralama suçunun tutuklama sebebi hâline getirilmesi gibi hususlarla birlikte öğretmene şiddeti, eğitim çalışanına şiddeti engellemeye dönük bir adım daha atılmış oldu.

Elbette ki şiddetin her türüsüne karşıyız. Hayatın hiçbir alanında şiddetin olmasına gönlümüz rıza göstermez. Hele hele eğitim alanında şiddete hiçbirimizin tahammül yoktur. Bu vesileyle, bir kere daha, bu konuda yapılması gereken ne varsa yapmaya devam edeceğimizi vurguluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Yoklama istiyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerinin oylanmasından önce Cumhuriyet Halk Partisi Grubu tarafından yoklama talep edilmiştir.

Sayın Emir, Sayın Kaya, Sayın Gökçen, Sayın Özçağdaş, Sayın Akay, Sayın Öztürk, Sayın Yanıkömeroğlu, Sayın Akbulut, Sayın Coşar, Sayın Arı, Sayın Sümer, Sayın Kavaf, Sayın Taşkın, Sayın Sümer, Sayın Ünver, Sayın İlhan, Sayın Bülbül, Sayın Elçi, Sayın Öztürkmən, Sayın Demir.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.43

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.50

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Oley!

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş ve arkadaşları tarafından, okul içi ve okul çevresi güvenliğinin sağlanması, öğrenci ve öğretmenlerin güvenli ortamlarda eğitim öğretim faaliyetleri yapmaları amacıyla 12/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen salondaki uğultuyu bitirelim, sessizliğe davet ediyorum.

Alınan karar gereğince, denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190)³

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümünde yer alan 15'inci maddesi üzerine verilen 2'nci önergenin oylama işleminde kalınmıştı.

Önergeyi hatırlatmak amacıyla tekrar okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Kamu kurum ve kuruluşları bu Kanunda yazılı görevlerin yerine getirilmesi sırasında ihtiyaç duyulan hâllerde, kullanımlarında bulunan ve müsadere edilen her türlü malzeme, ekipman, teçhizat ve cihazı, diğer kanunların bu konudaki düzenlemelerine bakılmaksızın Başkanlığa geçici olarak tahsis edilebilir veya bedelsiz devredebilirler."

Seyit Torun

Ordu

İsmet Güneşhan

Çanakkale

Özgür Ceylan

Çanakkale

Aliye Coşar

Antalya

Tahsin Becan

Yalova

Cevdet Akay

Karabük

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15'inci madde üzerindeki diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasında yer alan "müsadere edilen" ibaresinin "müsadere kararı kesinleşen" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

Hakan Şeref Olgun

Afyonkarahisar

Ayyüce Türkes Taş

Adana

Mehmet Akalın

Edirne

Burak Akburak

İstanbul

Turhan Çömez

Balıkesir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

³ 190 S. Sayılı Basmayazı 4/3/2025 tarihli 62'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a aittir.

Buyurun Sayın Olgun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesi hakkında söz almış bulunmaktayım.

Bu madde ne getiriyor, bakalım: Devlet "siber güvenlik" adı altında mülkiyet hakkına el uzatıyor, hukuku aradan çıkarıyor ve gerekli gördüğünde dijital varlıklara el koymanın yolunu açıyor. Bu, mülkiyet hakkını belirsizleştiren ve keyfi müdahalelere kapı aralayan riskli bir düzenlemedir. Bu maddeyle, müsadere edilen mal veya kazancın Başkanlığa geçici olarak tahsis edilmesi veya bedelsiz devredilmesi öngörülüyor yani bir suç isnadıyla el konulan dijital varlıklar, kesinleşmiş bir yargı kararı olmadan kamuya devredilebilecek. Bu düzenleme; Anayasa'ya, masumiyet karinesine ve mülkiyet hakkına açıkça aykırıdır. Bu yetkinin sınırı nerede? Hangi mallara el konulacak? Hangi durumlarda tahsis edilecek? Bu mülkiyet devri kim tarafından ve neye göre yapılacak? Ortada ne net bir çerçeve var ne de hesap verebilir bir mekanizma.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinin imza sahibi milletvekilleri konuşmalarında bu yasayı dijital güvenlik için büyük bir kazanım gibi pazarlıyor. Öyle anlatıyorlar ki sanırsınız interneti yeniden keşfettiler, siber dünyaya çağ atlatıyorlar ama gerçek şu: Bu teklif, güvenliği bahane edip iktidarın dijital alan üzerindeki tahakkümünü pekiştirmekten başka bir işe yaramayacaktır. Siber saldırıları önleyecek misiniz? Kişisel verilerin çalınmasını engelleyecek misiniz? Veri güvenliği mi artırılıyor? Hayır.

Teklif sahipleri ve iktidar şunu çok iyi bilsin: Bizler hukukun üstünlüğünü savunuyoruz, siz ise hukuku iktidarın üstünlüğüne uydurmaya çalışıyorsunuz. "Bu yasayla vatandaşın kişisel verileri daha güvenli olacak." diyorsunuz. Hadi canım! Eğer devletin elindeki veriler bu kadar güvendeseyse geçmişte milyonlarca vatandaşın kimlik bilgileri internete nasıl sızdı? Bankalardaki müşteri bilgilerinin çalındığı haberleri neden gündem oldu? E-devletteki özel bilgilerin ticari amaçlarla satıldığı iddiaları nasıl ortaya çıktı? Eğer gerçekten veri güvenliği sağlanacaksa önce elinizdeki verileri koruyun, sonra vatandaşın verisine nasıl sahip çıktığınızı anlatın.

Değerli milletvekilleri, bir gazeteci canınızı mı sıktı? "Dezenformasyonla mücadele" diyerek hapse atıyorsunuz. Bir belediye başkanını mı istemiyorsunuz? Hemen hakkında bir soruşturma açıp yerine kayyum atıyorsunuz. Devlete yönelik eleştiriler mi yaptınız? Devlete zarar verme bahanesiyle ifadeniz alınır hatta bir sabah eviniz basılır. Örneğin, TÜSİAD Başkanı Orhan Turan ve TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Mehmet Ömer Arif Aras; haklarında "yanıltıcı bilgiyi alenen yayma" suçlamasıyla iddianame hazırlandı. Allah aşkına, bu adamların söylediği hangi şey yanlış? Ne demişler de Türk Ceza Kanunu 217'nci maddeyi ihlal etmişler? Bu suç isnadı nedir arkadaş? Eleştiriye cezalandıran bir hukuk sistemi mi olur? Tam da bu yasaya karşı söylenen ne varsa bugün tek tek gerçekleşiyor. "Bu yasa, muhalifleri susturmak için kullanılacak." diyenlere "Hayır efendim, yalnızca dezenformasyonu önliyoruz." diye cevap verdiler. Sonuç: İlk fırsatta, eleştirenleri susturmak için devreye soktular.

Eskiden hukuk kitaplarında "kuvvetler ayrılığı" diye bir kavram vardı ama AKP geldi, o ayrılığı kaldırdı, tüm kuvvetleri tek elde topladı. Yasama artık bir mühür gibi çalışıyor. Bu kanun teklifi komisyonda görüşülmeden hatta Mecliste tek bir maddesi dahi tartışılmadan 8 Ocak 2025'te -Resmî Gazete'de- Cumhurbaşkanlığına bağlı Siber Güvenlik Başkanlığı kurulmuştu yani iktidar, her zamanki alışkanlığıyla Meclisi âdeta bir noter gibi görüp kararı peşinen vermiş. Meclis görüşsün, tartışsın, karar versin diye beklemeye bile tahammülünüz yok çünkü sizin için demokrasi sadece kâğıt üstünde bir prosedürden ibaret.

Bu keyfiyet düzeniniz bir gün son bulacak diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinde yer alan "istisnadır" ibaresinin "muaftır" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan

Mahmut Dindar

Mehmet Kamaç

Mersin

Van

Diyarbakır

Onur Düşünmez

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Yılmaz Hun

Hakkâri

Kocaeli

Iğdır

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ'li vekillere sormak isterim: Polis devletini aştık, artık devlet eliyle hackerlık mı yapmak istiyorsunuz? Şu yasa nedir arkadaşlar?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Bağırmadan konuş! Bağırma! Bağırma!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Siber Güvenlik Yasa Teklifi nedir ya? Hâkime sormaksızın insanların verilerine el koyma, arama, kopyalama yetkisi veriyorsunuz; Siber Güvenlik Başkanlığına, Kurula çok geniş bir yetki tanıyorsunuz. "Siber uzayda faaliyet yapacak." deniliyor. "Kritik altyapı" "kritik kamu hizmeti" kavramları getiriyorsunuz; bunlar yoruma son derece açık. Sınırsız bir yetki getiriyorsunuz bir kurula; denetimi yok. Böyle bir şey olur mu? Demokrasinin neresinde var bu? Siyasi ağırlıklı bir kurul oluşturunuz, yandaşları dolduruyorsunuz.

Benden önce de burada birçok milletvekili bir kitabı hatırlattı size, bir yazarı hatırlattı. Bu yasa teklifi, evet, "1984" kitabını hatırlatıyor. George Orwell 1949'da ne yapmıştı? Kendisi eski, ünlü bir yazardır, biliyorsunuz; demokrat sosyalisttir ve bir sosyalist olmasına rağmen sosyalist ülkelerdeki aşırı katı yönetimleri de Stalinizmi de eleştiren bir insandır, hakkaniyetli bir insandır. "1984" kitabını yazdı ve herkes ona "Ya, George 1984'te bu kadar da bir devlet zorbalığı olacak mı? Ya, çok abartıyorsun." dedi ama ona benzer hadiseler oldu. George Orwell doğruyu görmüştü. Hele ki George Orwell 2025 Türkiye'sini görseydi ne derdi biliyor musunuz arkadaşlar? "Ya, Erdoğan'ın Türkiye'sini vallahi ben de hayal edemezdim. Bu nasıl bir baskı, bu nasıl bir zorbalık, bu nasıl bir faşizm?" derdi. Nedir ya, bu nedir arkadaşlar? Resmen devlet eliyle hackerlık yapmak istiyorsunuz, insanların verisine çökmek istiyorsunuz; hangi hukukta var bu? Kişisel Verileri Koruma Kanunu'nu ayaklar altına alıyorsunuz, Anayasa'yı ayaklar altına alıyorsunuz, geniş

veri toplama ve işlem kapasitesini yorumlayan birtakım yetkiler veriyorsunuz bu kuruma ve ondan sonra da birçok muafiyet yetkisi veriyorsunuz.

Şimdi, bakın, yargıyı muhaliflerin üzerinde bir sopa olarak kullanmak için bunu yapıyorsunuz ama şunu unutmayın: Bakın, zamanında da başkaları yargıyı sizin üzerinizde sopa olarak kullanmıştı, ben ona da karşı çıkmıştım; 367 krizi yaşanmıştı bu Mecliste, vallahi o zaman 367 krizine de karşı çıkmıştım. Şu anda başkaları üzerinde, işte Sayın İmamoğlu, bizim belediye başkanlarımız, tüm düşünce insanları, gazeteciler, yazarlar ve hatta Vedat Milor üstünde bile Demokles'in kılıcını dolaştırıyorsunuz, "Kelleni alırım." diyorsunuz. Ya, arkadaşlar, aranızda tek bir hakkaniyetli insan yok mu? Vallahi, size sorarım: Böylesine zorba uygulamalar, böylesine zorba yasa teklifleri... Tek birinizin vicdanı sızlamıyor mu arkadaşlar? Bakın, aranızdan birisinin vicdanı sızladı, sağ olsun -saygıyla anıyorum- Sayın Mustafa Yeneroğlu içinizneydi, vicdanı sızladı ve bu antidemokratik tutumu protesto ederek ayrıldı aranızdan. İkinci bir kişi yok mu diye size soruyorum, ikinci bir kişi yok mu?

Bakın, George Orwell'ın bir başka kitabı da var, 1945'te yazmış, "Hayvan Çiftliği"; okudunuz mu arkadaşlar? Vallahi, ben kaç kez okudum biliyor musunuz? Çok değerli bir kitap, müthiş bir kitap; özgürlükçü bir insan, idealist bir insan, gerçekten George Orwell değerli bir insan. İşte, sizin gibi yönetimlerde, baskı ve zorbalığın olduğu yönetimlerde neler olabileceğini orada anlatıyor. Birtakım ideallerle "demokrasi" "hukuk" "AB uyum yasaları" diyerek gelenlerin daha sonra nasıl katı bir yönetim, nasıl bir faşizm uyguladığını çeşitli mesellerle anlatıyor orada; çok önemli, çok değerli arkadaşlar; okumanızı tavsiye ederim. Vallahi ben "Hayvan Çiftliği"ni okuduğum zaman kimi hatırlıyorum biliyor musunuz, sizin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, tamamlayın lütfen ve Genel Kurula hitap edin.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Şahsileştirmeyelim, genel olarak hitap edin, bunu yapmayalım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Ama bütün bu uygulamaları yapan sizsiniz, AK PARTİ iktidarı yapıyor.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Şahsileştirmeyelim!

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, lütfen Genel Kurula hitap edin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Bakın, burada muhalefet olarak biz karşı çıkıyoruz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli vekillerimiz üzerinden yürümeyelim! Şahsileştirmeyelim!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Ya AK PARTİ ve MHP yapıyor bu uygulamaları, kime sesleneceğim? Bak, muhalefet zaten ha bire yoklama istiyor ve durdurmaya çalışıyor.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Havaya seslen!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Bağırma oradan Bahadır Yenişehirlioğlu!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Şahsileştirme o zaman!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Sabredeceksin! Bizim dediklerimize sabredeceksin burada, tamam mı? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Şahsileştirme! "Şu var mı aranızda?" "Bu var mı aranızda?" Niye bize sorup duruyorsun?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Sabredeceksin! Benim bütün söylediklerim doğru!

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, lütfen Genel Kurula hitap edin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Sen antidemokratik uygulamaları terk edeceksin!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Şahsileştirme!

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, lütfen...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Sabredeceksin!

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, lütfen, şahıslarla değil, konuya ilişkin konuşun; lütfen, Genel Kurula hitap edin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - İşte, zorba ruhunuzun yansıması buradan geliyor.

ŞAHİN TİN (Denizli) - Bağırmadan konuşun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Ben tüm örneklerle en güzel bir şekilde eleştiriyorum sizi. Söylediklerimde tek bir yanlışlık yok. Okumadıysanız George Orwell'i bir okuyun, ne kadar haklı olduğumu göreceksiniz. Birtakım idealist düşüncelerle iktidara gelip ondan sonra hukukun beline kazmayı vurmanın ne olduğunu göreceksiniz.

Teşekkür ediyorum.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Otur!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AKP Grup Başkan Vekilinin hatibimiz kürsüdeyken bu saldırganlığını kabul etmiyoruz; bu, bir şiddettir. Dolayısıyla, kendini kontrol edemiyorsa Genel Kurul çalışmalarına katılmasın, kabul etmemiz mümkün değildir; kendisini kınıyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

Sayın milletvekilleri, Grup Başkan Vekiliniz konuşuyor, lütfen...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Arkadaşlar, bir saniye.

BAŞKAN - Buyurun.

53.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlilioğlu'nun, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Allah'a çok şükür her zaman sükûnetini koruyabilen, bunun kontrolünü yapabilen evsafı bir adamım.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Biraz evvel gördük.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Ama, lütfen, rica ediyorum.

Bu konuşmacımız daimî olarak hadiseyi şahsileştirip "Aranızda biri vardı, çok iyiydi, istifa etti. Var mı aranızda istifa eden?" Bu konuşma nedir Allah aşkına? Senin bizimle ne alıp veremediğin var? Mevzuyu ortaya koyarsın, eleştirini yaparsın. Niye dönüp dönüp gözümüzün içine baka baka "Aranızda var mı? " "Şunu yapıyor musunuz?" "Sizde vicdan var mı?"

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sizi adalete ve vicdana davet ediyorum, vicdana davet ediyorum sizi!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Yeter ya, yeter! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Terbiyesizlik yapma!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Aranızda bir tane vicdanlı insan çıksın diyorum; bir tane çıktı, bir tane daha çıksın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Allah Allah, bu vicdan sende var da bizde yok mu vicdan?

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Sensin vicdansız!

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Doktoruz ya biz de!

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

Sayın milletvekilleri, Grup Başkan Vekili konuşuyor, lütfen.

Buyurun.

54.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlilioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, bakın, söz alıyor, yanıt veriyor eleştiriye, sonunda yine aynı üslup. Kime bağıriyor, nasıl bir üsluptur bu, nasıl bir yaklaşımdır? Kendisini bir an önce adaba davet ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

Sayın Hacıoğulları bir talebiniz var.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

55.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, 12 Mart İstiklal Marşı'nın kabulüne ilişkin açıklaması

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Sayın Başkan, bugün 12 Mart; Gazi Meclis tarafından bir çeşit millî mutabakat metni, bir özgürlük çağrısı olarak niteleyebileceğimiz İstiklal Marşı'mızın kabulü bugün, kutlu olsun!

Fakat İstiklal Harbi'miz bitti mi? Bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi verilip bitirilebilir mi, bitebilir mi? Bir hak olarak kazanılıp miras yoluyla oğuldan oğula, nesilden nesle aktarılabilir mi hürriyet? Özgürlük ve bağımsızlık kümülasyonu reddeder aşk gibi, sanat gibi. İşte bu yüzden, 12 Mart burada her yıl Gazi Meclis tarafından bir karar günü olarak kutlanmalı. Meclis Başkanımız 12 Martta gelmeli ve Meclisi toplayıp tekrar aynı kararı bize verdirtmeli. "Biz bu kararı yüz dört yıl önce verdik." diyenler 105'inci, 106'ncı ve 107'nci yılda zorlanmayacaktır eminim. İstiklal ve hürriyet tercih edilmiş ve ancak şimdi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın İlhan...

Buyurun.

56.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, akademisyenlerin özlük ve ekonomik sorunlarına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Bir akademisyen olarak ifade etmek isterim ki üniversitelerimizin bilimsel rekabette geri kalmaması, ülkemize her anlamda katkıda bulunabilmeleri için akademisyenlerin özlük ve ekonomik haklarında devam eden

sorunların çözüme kavuşturulması çok önemlidir. Her ne kadar yükseköğretim tazminatı ve akademik teşvik ödeneği gibi bazı ilave gelir kalemleri ihdas edilmiş ise de bunlar sorunlara çare olmamıştır. Yoğun bir şekilde bilimsel araştırmalar ve çalışmalar gerçekleştirildikleri düşünüldüğünde, maaşlarının yetersizliği sebebiyle güçlük yaşamalarından ötürü en azından seyyanen maaş artışları yapılması nefes almalarını sağlayacaktır. Ayrıca, binlerce genç akademisyenimiz maalesef çareyi yurt dışına gitmekte aramaktadırlar. Akademisyenlerin iş yaşamı, kalitelerinin düşüklüğü, araştırma fonlarına erişimdeki sorunlar, mobbing ve şiddet, ağır iş yükü, kadro sorunları, siyasetin akademik camia üzerindeki olumsuz etkileri gibi acilen çözülmesi gereken kronikleşmiş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ünver...

Buyurun.

57.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Karaman İl Sağlık Müdürlüğü'nün şebeke suyuyla ilgili dün yaptığı duyuruya ilişkin açıklaması

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Karaman şehir şebekesine su sağlayan depodan alınan suda petrol hidrokarbonları bulunduğu; suyun içme suyu, gıda hazırlığı, yemek, çay, ağız hijyeni vesaire için kullanılmaması gerektiği dün Karaman İl Sağlık Müdürlüğü'nce kamuoyumuza duyurulmuştur. Daha önceleri defalarca, en sonuncusunu da 2025 bütçe görüşmelerinde dile getirdiğim su krizi, Karaman'a birden bire değil bağıra bağıra gelmiş ve hemşehrilerimizin sağlığını tehdit eder boyuta ulaşmıştır. Karaman Belediyesi vatandaşın son aylarda artan su şikâyetlerine duyarsız kalmıştır. Karaman'ımıza yeniden içilebilir nitelikte su sağlanması, suyun içme suyu niteliğini taşımadan şebekeye verilmesi sebebiyle ortaya çıkması muhtemel sağlık sorunlarının tespiti ve bu tehlide sebep olan sorumlular hakkında yasal gereğin yapılması için idari ve adli makamları harekete geçmeye davet ediyorum.

Tüm hemşehrilerime geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Coşar...

Buyurun.

58.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Manavgat Devlet Hastanesi inşaatına ilişkin açıklaması

ALİYE COŞAR (Antalya) - Manavgat'ın tam donanımlı hastane ihtiyacı hâlâ devam ediyor. 2021 yılında sözü verilen, 2023'te inşaatına başlanan ve 16/1/2025'te bitmesi planlanan yeni Manavgat Devlet Hastanesi inşaatı daha temel atma aşamasında ve ilerlemiyor. Hastane yeri olarak seçilen bölgede zemin sıvılaşması olduğunu defalarca dile getirdik. Yeni hastanenin yatak kapasitesini 500'e çıkararak başka yere yapın dedik, dinlemediniz. Kendi vekilleriniz dahi yanlış zemin tercihini kabul ediyor ancak çözüm üretmiyor. Manavgat halkı AKP'nin hatalarının cezasını çekmekten yoruldu. Hastane inşaatı neden ilerlemiyor? Manavgat halkı açıklama bekliyor. (CHP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 16'ncı madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 5 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Seyit Torun

Elvan Işık Gezmiş

Özgür Ceylan

Ordu

Giresuh

Çanakkale

Aliye Coşar

Gökçe Gökçen

Tahsin Becan

Antalya

İzmir

Yalova

İsmet Güneşhan

Çanakkale

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ali Bozan

Mahmut Dindar

Mehmet Kamaç

Mersin

Van

Diyarbakır

Yılmaz Hun

Onur Düşünmez

Kamuran Tanhan

İğdır

Hakkâri

Mardin

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFAİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz talebi İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen'e aittir.

Buyurun Sayın Gökçen. (CHP sıralarından alkışlar)

GÖKÇE GÖKÇEN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin çok tartışma yaratan 16'ncı maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Teklifin 16'ncı maddesinin (5)'inci fıkrası ifade özgürlüğünü, basın özgürlüğünü tıpkı dezenformasyon yasası gibi hedef alıyor. Bu madde oylarınızla yürürlüğe girerse yurttaşlarımızın çalınan verilerinin hesabını soran tüm gazeteciler, kurumlardan sızdırılan tüm verilerin ne olduğunu soran tüm yurttaşlar hapse girecekler. (5)'inci fıkra şu şekilde: "Siber uzayda veri sızıntısı olmadığı halde halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak ya da kurumları veya şahısları hedef almak amacıyla veri sızıntısı yapılmış gibi içerik oluşturanlara ve/veya bu içerikleri yayanlara iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir." Ufak değişikliklere rağmen Türkiye'de demokrasiyi bir çağ daha geriye götürecek Anayasa'ya aykırı bir düzenlemeden bahsediyoruz burada.

Sorular şunlar:

Veri sızıntısı olmadığını belirleyen kimdir?

İçerik yayılmasa bile oluşturmak nasıl suç olabilir?

Gazetecilerin hangi amaçla haber yaptığını neye göre ölçeceksiniz?

Değerli arkadaşlar, bildiğimiz ifade ve basın özgürlüğü hoşla giden haberler yapılsın, zaten iktidarı elinde bulunduranlar övgüye boğulsun, yurttaşların gözünde pembe tablolar çizilsin diye yok; tam tersine eğer hakikatin kendisi sarsıcıysa bu gerçekliği herkes bilsin, herkes öğrensin ve yöneticiler de bu gerçeklik üzerinden denetlenebilsin diye var. Bir örnek vereceğim: Pandemi döneminde milyonlarca vatandaşımızın kişisel verileri çalındı, bu sağlık verileri üzerinden tespit edilemeyecek kadar fazla sayıda suçlar işlendi. Hükümet yıllarca bunu doğrulamadı, dönemin Sağlık Bakanı Fahrettin Koca verilere dair tüm iddiaların tamamen asılsız olduğunu söyledi. Aradan yıllar geçti, tekrar bir veri sızıntısı oldu. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu geçen sene eylül ayında şunları söyledi: "Bu, pandemi sürecindeki, hatırlarsınız, sağlık sisteminden bir sızıntıdır. Onun haricinde yok, insanların güncel verilerinin çalındığıyla ilgili bir veri yok. Pandemi sürecinde bazı bilgilerin maalesef belli şekliyle elde edilmiş olduğu doğru. O süreçte o maalesef önlenemedi." demiş, sizin Bakanınız bunu söylemiş. Bugün yine bir veri sızıntısı iddiası var. Bu sefer de Dezenformasyonla Mücadele Merkezi bu iddiaları yalanlıyor. Siber Güvenlik Kanunu pandemi döneminde yürürlüğe girmiş olsaydı bir gerçekliği ifade edip haberini yapmış, hatta yapmış da değil hazırlamış olan bütün gazeteciler bugün cezaevindeydi.

Değerli arkadaşlar, tüm dünyanın yeni güvenlik parametrelerini tartıştığı bir yerde siber güvenlik hem vatandaşlarımızın kişisel haklarını korumak için hem de devletin güvenlik stratejilerini doğru belirlemek için önemlidir. Bu nedenle yeni tedbirlerin alınması, yeni düzenlemelerin yapılması, uzmanlardan destek alınması ve muhalefetin haklı uyarılarının dikkate alınması millî güvenliğin gereğidir, hak ve özgürlüklerin korunmasının gereğidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bugün kişisel verilerin savaşta kullanılmasının yarattığı sorunlardan siber zorbalık, taciz ve istismara kadar, çocuk istismarına kadar birçok alanda ciddi tedbirlere ve ortak çalışma kültürüne ihtiyaç var. Böyle bir ihtiyaç varken siz verileri koruyucu tedbirler almak yerine verilerin sızdırılmasını haber yapanları, verilerin sızdırılmasına dikkat çekenleri, iktidara dönüp de "Bakın, burada bir sorun var, tedbir alın." diyenleri, bu konuda araştırma yapan herkesi hedef almayı seçiyorsunuz yani Türkiye'nin kurumlarının ve vatandaşlarının güvenliğini baskıcı bir anlayışa feda ediyorsunuz.

Bu nedenlerle 16'ncı madde, yalnızca Anayasa'ya değil siber güvenlik mantığına da aykırıdır. Bu maddeye bu hâliyle "evet" oyu verecek olan milletvekilleri yarın verileri çalınan çocukların, kişisel verileri üzerinden tehdit edilen kadınların, devlet kurumlarının bu veri hırsızlarına karşı korunamamasının başlıca sorumlusu olacaklar. Biz Cumhuriyet Halk Partililer olarak "hayır" diyeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz talebi Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'a aittir.

Buyurun Sayın Tanhan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de ekranları başında bizleri izleyen halkımızı ve cezaevlerinde rehin tutulan tüm arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifinin bu maddesiyle yapılan düzenleme, Siber Güvenlik Yasası çerçevesinde ihlallere yönelik cezai ve idari yaptırımları düzenlemektedir. Bu kanun teklifi, yasallık ilkesinin ağır bir biçimde ihlalidir aslında. Yapılan düzenlemeyle özerk olması gereken kurumların tüm faaliyetlerini Başkanlık kendi denetimi altına alabilir ve iş birliği yapmayanlara 16'ncı madde uyarınca ağır yaptırımlar uygulayabilir.

Yine, bu düzenlemede suç ve cezalar belirsizdir. Teklifteki belirsizlik sadece kurumsal yapı ve görevler açısından söz konusu değil, yasanın yeni ihdas ettiği suç ve cezalar da yasallık ilkesini ihlal etmektedir. Suç ve cezaların yasallığı ilkesinin ihlalinin doğrudan kişi özgürlüğünü kısıtlaması potansiyeli karşısında, bu nedenle daha da ağır sonuçlar meydana getireceği açıktır.

Teklifin 16'ncı maddesinde yer alan ağır cezalar yalnızca kişisel hakları değil aynı zamanda temel anayasal güvenceleri de tehdit etmektedir. Özellikle yetki alanı tanımlanmamış denetim mercilerinin talimatlarına uymayan bireylerin cezalandırılmasını öngören maddeler keyfî uygulamalara kapı aralamaktadır.

Teklif aslında ifade özgürlüğünü de tehdit etmektedir; belirsiz, keyfî, baskıcı düzenlemeler içermektedir. Siber Güvenlik Kanunu Teklifi yalnızca kişisel verilerin korunması ve özel hayatın gizliliği konularında değil aynı zamanda ifade özgürlüğü üzerinde de ciddi kısıtlamalar yaratabilecek hükümler içermektedir. Teklifteki hükümler hangi eylemlerin suç olarak düzenlenip düzenlenmediğini açık bir şekilde tarif etmediği gibi, öncelikle yasallık ilkesine aykırıdır. Ancak bunun yanında, ilgili kurallar, Anayasa'yla korunan temel hak ve özgürlükleri ciddi anlamda tehdit etmektedir.

Teklifin 16'ncı maddesinin (5)'inci fıkrası, ifade özgürlüğüne yönelik yeni bir tehdit unsurunu oluşturmakta ve belirsizliklerle dolu, keyfiyete açık bir düzenleme sunmaktadır. Teklifin maddesi "Siber uzayda veri sızıntısı olmadığı halde halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak ya da kurumları veya şahısları hedef almak amacıyla veri sızıntısı yapılmış gibi içerik oluşturanlara veya bu içeriği yayanlara iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir." şeklinde düzenlenmiştir. Bu madde içeriği, daha önce de büyük eleştirilere hedef olan Türk Ceza Kanunu'nun 217'nci maddesinin (A) fıkrasında düzenlenen "halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma" suçu ve yasalasmayan, etki ajanlığı suçlarıyla benzer soruları yeniden gündeme getirmektedir, yeniden gündeme taşımaktadır. Bu

tür belirsizlik ve geniş tanımlamalar ifade özgürlüğünü doğrudan etkilemekle kalmayıp bireylerin ve kurumların eleştirisi yapma cesaretini de kırmaktadır; özellikle, gazeteciler, sivil toplum kuruluşları ile insan hakları savunucuları gibi toplumun demokratik denetim işlevini yerine getiren gruplar üzerinde caydırıcı bir etki yaratacağı açıktır. Eleştirel görüşün ve kamuyu bilgilendirme hakkının susturulması ve keyfi cezalandırmalar riskiyle karşı karşıyayız. Bu, düzenlemeyi demokratik bir hukuk devleti anlayışıyla bağdaştırmayı imkânsız hâle getirmektedir. Temel hakların korunması için gözden geçirilmesi zorunludur bu yasanın.

Teklifin mevcut hâli, ifade özgürlüğü, kişisel verilerin korunması ve özel hayatın gizliliği gibi demokratik toplumun temel değerlerini ciddi şekilde tehlikeye atmaktadır. Yasa teklifinin içerdiği belirsiz ve keyfi düzenlemelerin, yasal güvencelerden yoksun yetkilerin ve bağımsız denetim mekanizmalarının eksikliğinin bireysel hakları derinden zedeleyeceği açıktır. Ayrıca, kanun teklifinin 16'ncı maddesi, Anayasa'nın 13'üncü, 20'nci, 22'nci, 26'ncı, 28'inci ve 38'inci maddelerine açıkça aykırıdır.

Bu bağlamda, DEM PARTİ olarak şu hususları vurguluyoruz: Yasa teklifi geri çekilmeli ve kapsamlı bir şekilde yeniden ele alınmalıdır. Düzenlemeler, ulusal ve uluslararası hukuka uygun hâle getirilmelidir. Kurumlar, suçlar ve görevler belirsizlikten arındırılmalı, yasanın kapsamına giren her türlü yetki ve tanım Anayasa'nın öngördüğü şekilde öngörülebilir, belirli ve keyfiyete yer bırakmayacak biçimde düzenlenmelidir. Temel hak ve özgürlükleri sınırlandıran hükümlere güçlü güvenceler getirilmelidir. Siber güvenliğin güçlendirilmesi adına atılacak adımlar ifade özgürlüğünü ve diğer temel hakları ihlal etmeyecek şekilde düzenlenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tanhan, tamamlayın lütfen.

KAMURAN TANHAN (Devamla) - Sonuç olarak bu teklifin mevcut hâliyle yasalaşması demokratik toplum düzenine ve temel insan haklarına ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

12 Mart olması sebebiyle, bundan yirmi bir yıl önce Nusaybin'in karşısında bulunan Kamışlı kentinde meydana gelen ve 29 Kürt kardeşimizin katledilmesinde Baas rejiminin amacı, aslında Kürt kimliğini, onurunu, statüsü için mücadelede eden Kürt halkının özgürlük arayışını bastırmaktı, halkı sindirmektir, teslim almaktı ama bugün görüyoruz ki teslim olmayan, baskı altına alınamayan ve statü sahibi olan Kürt halkını, Rojava halkını bir kez daha selamlıyorum. Katliamda yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "bir yıldan üç yıla kadar hapis ve" ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını ve (5)'inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"(5) Siber uzayda veri sızıntısı olmadığını bildiği halde halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak ya da kurumları veya şahısları hedef göstermek amacıyla siber güvenlikle ilgili veri sızıntısı olduğuna yönelik gerçeğe aykırı içerik oluşturanlara veya bu içerikleri yayanlara iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir."

Selçuk Özdağ

Necmettin Çalışkan

Cem Avşar

Muğla

Hatay

Tekirdağ

İdris Şahin

Medeni Yılmaz

Mustafa Kaya

Ankara

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkanım, takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; grubumuz adına 16'ncı maddede söz almış bulunuyorum. Öncelikle heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Üç tane ana kavram var aslında konuşmamız gereken: Özgürlük, güvenlik ve refah. Bugün dünya gündemini belirleyen üç ana kavram bu. Güvenlik endişesi baş gösterince insanların doğal olarak diğer ikisini ikinci plana attığına ve güvenliklerini önceleyen bir anlayışla hareket ettiklerine şahit oluyoruz.

"Siber güvenlik" aslında her ne kadar elle tutulamayan, bazen gözle görülemeyen olsa da şu anda ülkelerin güvenlik algısında belki fiziki güvenliğin de önüne geçmiş bir kavramdır. Dolayısıyla "siber güvenlik" denildiğinde, biz sadece havada uçan dijital rakamların veya farklı şeylerin olduğu bir algıyla değil gerçek manada ülkenin, toplumun güvenliğini tesis edecek bir kavram olarak algılamalıyız. Tabii, dün toplumlar, ülkeler, şehirler, beldeler kendilerini korurken kalelerle beraber koruyorlardı, bugün siber güvenlik kalelerine ihtiyaç var. Dolayısıyla bu yasanın Meclis gündemine getirilmiş olması yerinde fakat içerik açısından, mantığı açısından, kurgulanması açısından, maalesef, olması gereken noktada olmadığını üzülenek görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, Erbakan Hocanın önemli bir yaklaşımı vardı. Erbakan Hocamız 70'li yıllarda ağır sanayi hamlesi noktasındaki ısrarını her defasında dile getirdiğinde kimi karikatürlerde Erbakan Hocamızın koluna bağlanan bir serumla beraber onu dillendirir "Ağır sanayi... Ağır sanayi... Ağır sanayi..." diyerek kendilerince itibarsızlaştırmaya çalışırlardı ama aynı Erbakan Hocamız artık dönemin geçtiğini gördüğünde yüksek teknolojiye olan atfı yaparak bir anlamda ülkemizin bundan sonra önünde durması gereken en önemli adımın, atması gereken en önemli adımın siber güvenlik olduğunu ısrarla söylemişti.

Değerli arkadaşlar, Millî Teknoloji Hamlesi açıklandığında aslında şöyle bir söylemle kamuoyuna duyuruldu: "1 milyon yazılımcı genç istihdam edilecek." "Bunlarla ilgili özel planlama yapılacak." şeklinde değerlendirmeler yapıldı. Bunu duyduğumuzda bir heyecan kapladı; herhâlde şimdi eğitim sistemimizin, gençlerimizin günümüzün koşullarına uygun şekilde yetiştirilmeleri ve neticesinde de yazılım sektöründe Türkiye'nin bir odak noktaya ulaşması hedefleniyor diye umutlanmıştık. Ama maalesef, üzerinden yıllar geçmiş olmasına rağmen -çok da yıl geçmedi ama- 1 milyon yazılımcı projesinin nerede olduğunu, nerede kaldığını hiç kimse bilmiyor. Ayrıca, geçtiğimiz günlerde, bir arkadaşımız, yazılım sektöründe olan bir arkadaşımız, artık Türkiye'de gereken desteği,

işçi desteğini bulamadığı için, çalışan desteğini bulamadığı için "Acaba ben kendi imkânlarımı, kendi altyapımı Pakistan gibi ülkelere taşıyayım mı?" diye, maalesef, böyle bir arayış içine girmişti.

Değerli arkadaşlar, Komisyonun da "Takdire bırakıyoruz." demesinden sizlerin de anladığınız gibi, anlaşılacağı gibi, bu maddede "Siber uzayda veri sızıntısı olmadığını bildiği hâlde halk arasında endişe, korku ve panik..." diye devam eden maddede, bizim teklifimiz üzerine burada gerekli düzenleme yapıldı, bunun için teşekkür ediyoruz. Ancak burada bir düzenlemenin daha yapılması gerektiğini, bu maddenin sonunda yer alan "...iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir." ibaresinin "...bir yıldan üç yıla kadar verilir." şeklinde düzenlenmesinin bu mantıkla beraber kurgulandığında çok daha doğru olacağını düşünüyoruz. Bu şekilde bir madde düzenlemesi olmasının elbette doğru olacağını düşünüyoruz ve sizlere bir de şunu söyleyeyim: Bu maddedeki yaklaşımımıza ve sizin yaklaşımınıza teşekkür ettik zaten ama arkadaşlar, maddenin genel anlamda bütününe baktığınızda şöyle bir hissiyata kapılıyor insan: Yani yarın bu yetkiler el değiştirdiğinde, bu yetkiler bir başkasının eline geçtiğinde siz şu anda bunu çok sağlıklı kullanamıyorsunuz ama hani bu, bir başkasının, art niyetli birisinin eline geçtiğinde bu "Siber Güvenlik Başkanlığı" denilen makam Ali kıran baş kesen olursa ne yapacaksınız? Bu gelip de sizi bulursa buradan nasıl çıkış sağlayacaksınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, tamamlayın lütfen.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Dolayısıyla "siber güvenlik" denildiğinde, bununla ilgili bir yasayı yaparken aslında hiçbir tartışmaya mahal bırakmadan, hukukta öngörülebilirlik ilkesi çerçevesinde ortaya koyduğunuz yaklaşımın, yarın o yetki kimin eline geçerse geçsin hiçbir farklılık olmadan hukuk karşısında herkesin eşit olduğu düşüncesi kavramıyla birlikte, mutlaka siber güvenlikte de kim olursa olsun herkesin yanlış yapıyorsa aynı muameleye tabi tutulacağına dair bir hissiyatı vermeniz gerekirdi diye buradan ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin (5)'inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"(5) Hiçbir bilgi veya veriye dayanmadan kurumları ve şahısları doğrudan hedef alarak siber uzayda veri sızıntısı olmadığı halde veri sızıntısı varmış gibi içerik oluşturup kendisine veya başkasına yarar sağlayan veya zarar veren ve halk arasında endişe, korku ve panik yaratanlara iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir."

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

Turhan Çömez

Balıkesir

Mehmet Akalın

Edirne

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

Adnan Şefik Çirkin

Hatay

Burak Akburak

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkan, katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerine söz talebi Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'e aittir.

Buyurun Sayın Çirkin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, çok önemli ve ülkeye gerekli bir kanunu çıkarmak üzere burada bulunuyoruz. Siber Güvenlik Kanunu, gerçekten devletimize, ülkemize lazım, hatta geciktiğini bile kabul edebileceğimiz bir kanun.

Komisyon tartışmalarında bu madde de dâhil olmak üzere önerdiğimiz bazı maddeler, bazı önerilerimiz yerine getirilmiştir ancak tam anlamıyla olmadığını da buradan ifade etmek zorundayız. Hatta, burada hangi konu olduğunu ifade etmeyi doğru bulmadığım, bana göre, bize göre en önemli bir eksiği tamamlamada bizim yani İYİ Partinin önerisiyle gerek Komisyon Başkanımız gerek Komisyon üyelerimiz gerek Komisyonun AK PARTİ'li üyeleri gereken ilgi ve alakayı gösterdi ve o konu kanun teklifine girdi. Fakat burada şunu ifade etmek istiyorum: Şimdi, bu çok önemli bir kanun teklifi sayın milletvekilleri ve ülkemizin siber savaşını sonuçta düzenleyecek bir kanun teklifi. Bu kadar önemli bir kanun teklifi bu kadar aceleye getirilmemeli. Aslında gönül ister ki -çünkü bu kanun teklifi Millî Savunma Bakanlığının kanun teklifi, Millî Savunma- bunun üzerinde biraz daha kafa yoralım, biraz daha çalışalım ve tüm siyasi partiler, muhalefet partileri de dâhil olmak üzere bu kanun teklifi üzerinde azami mutabakata varıp bu kanun teklifini Meclisten tüm partilerin mutabakatıyla ve hiçbir itiraz ve muhalefet olmadan geçirelim yani içinde yaşadığımız coğrafyaya da aslında bu Meclise de bu yakışır. Burada tabii ilk görev iktidarımızın milletvekillerine, Grup Başkan Vekillerine ve Sayın Bakanlığa düşüyor, onlar bize gerekli katkıyı sunacak. Her ne kadar Komisyon Başkanımız -onu da söylemek lazım burada- Sayın Komisyon Başkanımız bizi bir gün evvelden topladıysa da bunun da daha geniş bir şekilde tartışılmasını sağlamak amacıyla daha evvelinden görüşmeler yapmak suretiyle millî güvenlikle ilgili, millî savunmayla ilgili gelen bütün kanunların aslında bu Meclisten hiç tartışılmadan geçmesi gerekir; temennimiz budur.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinize teşekkür ediyorum. Zamanımız daha var ama iftar da yakın. Bu anlamda da yüce Meclise saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin (3)'üncü fıkrasında yer alan "veya bu Kanundan kaynaklanan görev ve yetkilerini kötüye kullananlara" ibaresinin fıkra metninden çıkarılmasını, (5)'inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini, (9)'uncu fıkrasında yer alan "Kritik" ibaresinin "Bu kanundan kaynaklanan görev ve yetkilerini kötüye kullananlara veya kritik" şeklinde ve (11)'inci fıkrasında yer alan yüzde "%1'i ile vergi öncesi kârının %20'sinden yüksek olanına" ibaresinin "%5'ine" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"(5) Siber uzayda veri sızıntısı olmadığını bildiği halde halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak ya da kurumları veya şahısları hedef göstermek amacıyla siber güvenlikle ilgili veri sızıntısı olduğuna yönelik gerçeğe aykırı içerik oluşturanlara veya bu maksatla bu içerikleri yayınlara iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir."

Leyla Şahin Usta
Ankara
Ayşe Keşir
Düzce

Ali Özkaya
Afyonkarahisar

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu
Manisa
Ömer İleri
Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, (5)'inci fıkra da yer alan suçun unsurlarını somutlaştırılması sağlanmakta, (9)'uncu fıkra da kanundan kaynaklanan görev ve yetkilerini kötüye kullanma suçu bakımından uygulanacak ceza miktarı belirlenmekte, ayrıca maddenin (11)'inci fıkrasında yapılan değişiklik ile teklifin 8'inci maddesinin (4)'üncü fıkrasındaki yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezasının oranı yeniden belirlenmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

Sayın Çalışkan, bir söz talebiniz var sanırım.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

59.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, ülkemizdeki pek çok mağdur kesimden biri de stajyer mağdurlarıdır. Öğrencilikleri döneminde kendileri için prim yatmasına rağmen sigorta başlangıcı olarak bu süreler sayılmamaktadır. Bu açıdan da 8 Eylül 1999 tarihinden önce sigortalı olanlarla ilgili EYT düzenlemesinden dolayı stajyer ve çıraklar için büyük bir mağduriyete sebep olunmuştur. Elbette burada yapılan iş bir açıdan sahteciliktir, kamu sahtecilikle anılmamalıdır. Ayrıca, gençlerimizin meslekten uzaklaştığı bu dönemde yeni neslin de sanatkârlığa teşvik edilmesi açısından mutlak surette bundan sonraki dönem içinde stajyerlerin ve çırakların süreleri öğrencilik döneminde başlamalı, geriye dönük de bu mağduriyet giderilmelidir çünkü devlet güven vermelidir.

BAŞKAN - Sayın Arı...

Buyurun.

60.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya'nın Kaş ilçesi Yeşilköy Mahallesi'nde bulunan çıraklık okuluna ilişkin açıklaması

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Kaş ilçesi Yeşilköy Mahallesi'nde bulunan çıraklık okulu, yıllar önce belediye tarafından Millî Eğitime tahsis edilmiş bulunan belediye dükkânlarında faaliyette bulunmakta. Geline dönem itibarıyla çok eski yapıya dönüşmüş olan bu binada eğitim görme imkânı yok denecek durumda. Yakın tarihte Korkuteli ilçesinde de gündeme taşımıştık benzer konuyu, orada çözüme kavuştu. Aynı çözümü Kaş ilçesinde de bekliyoruz. Çıraklık eğitim merkezinin daha uygun bir yere taşınmasını talep ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime elli beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.41

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.40

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190) (Devam)

BAŞKAN - 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.56

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Rûmeysa KADAK (İstanbul), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

17'nci madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Mehmet Karaman

Şerafettin Kılıç

Mustafa Kaya

Samsun

Antalya

İstanbul

Necmettin Çalışkan

Hatay

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ali Bozan

Mahmut Dindar

Mehmet Kamaç

Mersin

Van

Diyarbakır

Yılmaz Hun

Onur Düşünmez

Adalet Kaya

İğdır

Hakkâri

Diyarbakır

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz talebi Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a aittir.

Buyurun Sayın Çalışkan. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

17'nci maddeye geçtik. 16'ncı madde neydi? Cezai müeyyide. Aslında, bu ramazan iklimi içerisinde gerçekten mehabete uygun, nazik konuşmamız gerekiyor ama şu yasanın içeriğini görünce de insan kendinden geçiyor. Buradaki arkadaşların canhıraş... İnsanların iftar sofrasında "Acaba bir iftar çadırı bulabilir miyim? Acaba çocuğumu iftara davet edebilir miyim?" diye geçim sıkıntısı yaşadığı bir dönemde şu yasanın çıkarılması da gerçekten ilginç.

Aziz milletimiz, baştan söyleyelim ki maalesef, aylardan beri burada çıkarılan hiçbir yasa senin derdine derman değil, hiçbir yasa yarana merhem olmak üzere çıkarılmıyor; bütün yasalar, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtik, Anayasa Mahkemesi iptal etti, uyum yasası veya bürokrasinin elinin tıkanmış olduğu yerlerde önünü açmak...

Şimdi görüştüğümüz yasa Siber Güvenlik Yasası, siber veriyi koruma yasası; yasanın maddesi ceza maddesi, hapis cezası. Kimler ne yaparsa? Yetki kötüye kullanılırsa dört ile sekiz yıl arası hapis cezası, yükümlülük yerine getirilmezse bir ile üç yıl arası hapis cezası, algı yapana iki ile beş yıl arası hapis cezası.

Bir yasada olabilecek en kötü durumlardan biri yoruma açık olması, ikincisi ise halk diliyle yazılması. "Algı" nerede yapılacak; basın yoluyla mı, sosyal medya aracılığıyla mı? Ayrıca, kahvedeki iki kişi kendi arasında bir iddiada bulunsa bu algıya giriyor, bununla ilgili hiçbir düzenleme maalesef yapılmamış.

Burada şunu hatırlatmak gerekir ki ülkemizde yarım milyona yakın insan cezaevlerinde, cezaevleri tıka basa dolu; insanlar münavebeli, sırayla yatıyor. Böyle bir dönemde hâlen bir daha hapis cezasını anlamak gerçekten şaşırtıcı. Değerli milletvekilleri, bugün hapis cezası meselesinin ne kadar kötü, acı olduğunu görüyoruz. Herhangi bir sivil toplum örgütü yöneticisi, basın mensubu ya da bir sosyal medya kullanıcısı herhangi bir ifadesinden dolayı şafak operasyonu ile direkt gözaltına alınıyor, tutuklanıyor, hapsediliyor; o açıdan da bunun bu kadar hoyratça kullanılması asla kabul edilemez.

Değerli milletvekilleri, bu yasanın en anormal yönü nedir dersiniz, bu yasa Türkiye'nin en büyük kayyum yasası. Belediyelere, şirketlere TMSF üzerinden kayyum atandığına şahit olduk ama bugünkü bu Siber Güvenlik Yasası devlete kayyum atama yasası. Yasadan maddeler çıkarılmıyorsa hiç olmazsa "Siber Güvenlik Başkanı bizzat Sayın Cumhurbaşkanı olacaktır." diye madde koysanız inan ki biraz daha hafifletici olur. Yargı kararı olmaksızın Siber Güvenlik Başkanının talimatıyla evlere baskın, iş yerlerine baskın; cep telefonlarına, bilgisayara, dijital veriye, her şeye el koyma yetkisi veriliyor bu kanunla. Onun için bu kanunun adı "Siber Güvenlik Kanunu" değil, bu kanunun adı "Devlete kayyum atama kanunu"dur, böyle düzeltmek gerekir. Bu yasayla beraber ciddi bir düşünce suçunun oluşturulduğu, özgürlüklerin kısıtlandığı, tam olarak sansürün uygulandığı bir pozisyondayız. Bu açıdan da şunu net ifade etmek gerekir ki bir yasa ancak bu kadar kötü olabilir diyeceğim ama hiç şaşırtmıyorsunuz, her yasa bir öncekini aratıyor. Dezenformasyon çıktığında aynı şeyi söyledik, TMSF'nin yasası çıktığında aynı şeyi söyledik, Devlet Denetleme Kuruluna verilen yasada aynı şeyi söyledik. Şu iktidar mensuplarının Genel Kurulu bile toplayamadığı bir dönemde, aziz mübarek günde, insanımız iftar sofralarından sonra tedavi sırası beklerken, alelacele, apar topar insanları toplayıp "Ne yapıp edip mutlaka bu gece yarısı bu yasayı geçireceğiz." demeyi, bunu anlamak mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen Sayın Çalışkan.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - İnsan merak ediyor, acaba gerçekten sizi zorlayan, size dayatan birileri mi var? Gönül arzu ediyor ki tek bir defa, şuraya çıkalım "Elhak, iktidar mensubu arkadaşlar, çok doğru bir iş yapıyorsunuz, mükemmel bir yasa çıkarmışsınız, biz bu defa sizi takdir ediyoruz." diyelim, bunu demeyi çok arzu ediyoruz ama bu fırsatı bize hiç vermiyorsunuz. Her yasada sadece yasaların adları güzel. "Siber" deyince, evet, insanların güvenlik ihtiyacı var ama "üstü şişhane, altı meyhane" denildiği gibi, sadece ismi cafcıflı, sadece ismi hoş ama altına bakıldığında baştan sona kadar, olabilecek bütün kötülükler bir yasaya nasıl sıkıştırılır onu görüyoruz. Gerçekten çok iğrenç. Hele şu arkadaşların bunu savunması da başka bir âlem. Evet, bazı kimseler görevini yerine getiriyor olabilir ama bu yasaya "evet" oyu vermek bu ülkeye yapılabilecek en büyük kötülüklerden biridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bu açıdan, bu Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'ni tekrar gözden geçirelim, şu aziz mübarek günü milletimize zehir etmeyelim diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz talebi Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, şimdi ülke, basın ve ifade özgürlüğü konusunda zaten sınıfta kalmamış gibi, görüştüğümüz kanun teklifiyle gazetecilere bir kez daha sınırlama getiriyorsunuz. Az önce görüştüğümüz 16'ncı maddeyle "veri sızıntısı olmadığı hâlde bu yönde algı oluşturmak" diye bir suç türettiniz, gazetecileri potansiyel suçlu ilan etmek istiyorsunuz.

Bakın, uluslararası kuruluşlar tarafından yayınlanan raporlar ülkede basın özgürlüğünün kalmadığını kanıtlıyor. Sınır Tanımayan Gazetecilerin yayınladığı 2024 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde Türkiye 180 ülke arasında 158'inci sırada yani işgal altındaki Filistin'in dahi gerisinde yer aldı. Yine, Expression Interrupted platformunun hazırladığı İfade ve Basın Özgürlüğü Gündemi raporunda, Türkiye'de 2024'ün son çeyreğinde gazetecilere yönelik uygulanan yargı tacizi gözler önüne serildi. Rapora göre, 2024 yılı Ekim-Kasım-Aralık aylarında en az 58 gazeteci ve medya çalışanı yaptıkları haberler nedeniyle veya sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözaltına alınmış; bu sayı İfade ve Basın Özgürlüğü Gündemi raporlarında bugüne kadar kayda geçen en yüksek rakam olarak rekor kırmış. Ayrıca, 44 gazeteci hakkında soruşturma açılmış ve 21 gazeteci ile 5 medya kuruluşu hakkında 25 yeni dava açılmış. 2024 yılının sonu itibarıyla cezaevindeki gazeteci sayısı 34'e yükselmiş, sadece üç ayda görülen 102 davada 181 gazeteci yargılanmış, bu davalarda 18 gazeteci toplam yirmi beş yıla yakın hapis cezası almış. Basın mensuplarının yalnızca işlerini yaptıkları için hapis cezasına çarptırılmaları demokrasinin en temel ilkelerinden biri olan ifade özgürlüğüne darbedir. Suriye'nin kuzeyindeki gelişmeleri takip eden gazeteciler Cihan Bilgin ve Nazım Daştan'ın katledilmesini protesto eden gazetecileri tutukladınız. Onlardan birisi olan Öznur Değer meslektaşlarının katledilmesini sosyal medya paylaşımıyla kınadığı için evine baskın yapılarak ters kelepçeyle gözaltına alındı. Ardından, Mardin hapishanesinde kaldığı sürede ailesine görüş izni verilmedi, sonra da Elâzığ hapishanesine sürgün olarak gönderildi. Bu, düşman ceza hukuku değil de nedir? Yine, HDK'ye yönelik yapılan karalama operasyonunda tutuklanan 30 kişinin içerisinde Ercüment Akdeniz, Yıldız Tar ve Elif Akgül de yer alıyor, 3'ü de gazeteci; hiçbiri hakkında elle tutulur bir suç isnadı yok. Elif Akgül'ün dosyası tam bir kara komedi örneği olarak duruyor. Akgül'ün gazetecilik faaliyetleri suçlama konusu oldu, editörle yaptığı haber konuşmaları da dâhil olmak üzere 2012 yılında hukuksuzca yapılmış olan telefon dinlemeleri delil olarak dosyaya sunuldu. Üstelik bu "tape"ler 17-25 Aralık soruşturmalarını hazırlayanlar tarafından hukuksuzca elde edilmiş "tape"lerdi. Akgül'e daha önce de aynı konuyla ilgili soruşturma açılmış ve takipsizlikle de sonuçlanmış üstelik.

Şimdi, sayın vekiller, aramızda çok fazla hukukçu var yani tam on üç yıl önceki telefon dinlemelerinin hem de hukuksuzca elde edilmiş delillerle yeniden yargıya konu yapılmasını adalet ve hukuka uygun buluyor musunuz? Elbette ki değil. Bunun için hukuk okumaya da gerek yok, sadece birazcık akıl, birazcık mantık ve birazcık adalet duygusunun yeterli olduğunu hepimiz söyleyebiliriz.

Demokratik bir ülkede gazeteciler adliyeye dava takibi yapmaya giderler ama bizim ülkemizde ya yargılandıkları davalara gidiyorlar ya da meslektaşlarına destek olmak için adliyelere gidiyorlar. Ayrıca, gazeteciler son zamanlarda bir diğer konuyla, bir diğer tehditle karşı karşıyalar. Son günlerde pek çok medya kuruluşu maaşları ödeyemediği için ne yazık ki kapatılıyor ve gazeteciler zaten yargı taciziyle mücadele ederken bir de işsizlikle mücadele ediyorlar.

Değerli milletvekilleri, bir taraftan da bu coğrafyada halkların yeniden barışa kavuşmasıyla ilgili önemli adımların atıldığı günlerden geçiyoruz. Biz onurlu barışın kalıcı olması için gerçek bir demokrasiye, basın ve ifade özgürlüğüne ihtiyaç olduğunu unutmamalıyız ve tekrar tekrar hatırlamalıyız. İfade özgürlüğü demokrasinin teminatıdır ve ifade özgürlüğünü ve demokrasiyi savunmak hepimizin sorumluluğudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kaya.

Buyurun.

ADALET KAYA (Devamla) - Gazetecilik faaliyetleri nedeniyle yargılanan ve tutuklu bulunan bütün gazeteciler derhâl serbest bırakılmalıdır.

Ayrıca, bugün Diyarbakır'da, Lice'de ilk Nevroz ateşi yakıldı. Halkların yüreğinde yanan barış umudunun Nevroz ateşiyle harlanmasını diliyorum ve tüm Orta Doğu halklarının Nevrozunu kutluyorum.

"... "4 "Nevroz!"

"Nevroz" "... "5 (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

⁴ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

⁵ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 17'nci maddesinin (3)'üncü fıkrasında yer alan "bir ay" ifadesi yerine "10 iş günü" ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Seyit Torun
Ordu
Aliye Çoşar
Antalya

Elvan Işık Gezmiş
Giresun
Tahsin Becan
Yalova
Veli Ağbaba
Malatya

İsmet Güneşhan
Çanakkale
Özgür Ceylan
Çanakkale

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'ya aittir.

Buyurun Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu ülke çok darbe dönemi gördü, 12 Eylülü gördü ancak 12 Eylül'e benzer uygulamalar hâlâ maalesef devam ediyor. 12 Eylül'de işkence, kapı kırma, gözaltılar meşhurdur gece sabaha karşı, aynı uygulamalar katmer katmer devam ediyor. Değerli arkadaşlar, bir taraftan anlaşıyor ki PKK'yla görüşüyorsunuz, hatta Abdullah Öcalan'a "PKK kurucu önderi" diye hitap ediyorsunuz. PKK'yla barış yaparken bir başka düşman yaratıyorsunuz; HDK. Şimdi, geçtiğimiz günlerde cezaevine gittim, hem Bakırköy hem Silivri Cezaevine. Örneğin, geçmişte Emek Partisi Genel Başkanlığını yapmış Ercüment Akdeniz HDK kongresine katıldığı için tutuklanıyor ya da gazeteci Elif Akgül tutuklanıyor ya da Pınar Aydınlar, Ayşe Bengi Çelik gibi isimler tutuklanıyor. Ya, arkadaşlar, Emek Partisinin İstanbul İl Başkanı tutuklanıyor, niye? "HDK kongresine gittin." diye. Bu insanlar bir partiyi temsil ediyor, davetiye geliyor, bazen görüşüne katılıyorsunuz, bazen katılmıyorsunuz, gidiyorsunuz. Ya, bundan dolayı bir tutuklama sebebi olabilir mi? Bakın, PKK'yla barışıyorsunuz, yeni bir düşman yaratıyorsunuz; HDK, "HDK" diye bir örgüt yaratmaya çalışıyorsunuz. AK PARTİ vekillerine, özellikle kadın vekillerine seslenmek istiyorum: Hele bu uygulamalar var ya değerli arkadaşlar, hepinizin başına bir gün gelebilir, hepinizin yakınlarının başına bir gün gelebilir. Bakın, Pınar Aydınlar'ın evi basılıyor sabah sabah beş yirmide, evinde oğlu ile kızı var. "Müsaade edin, kapıyı açayım." diyor. Koçbaşıyla kapıya vuruyorlar, kadını yatırıyorlar antrede, kadının kafasına uzun namlulu silahları dayıyorlar ve oğlunu da çamaşır makinesinin önünde gözaltına almaya çalışıyorlar. Güvenlikli bir sitede oturuyor Pınar Aydınlar. Pınar Aydınlar herkesin tanıdığı bir sanatçı. Hatta bugün görüşmeleri sürdüren Sırrı Süreyya Önder'le beraber 2014'te İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığına aday olmuş birisi. Ya, insanda hiç vicdan yok mu? Bakın, kadın pijamalı "Müsaade edin, üzerimi değiştireyim." diyor.

Size söylüyorum Bahadır Bey, size söylüyorum, eğer biraz vicdan varsa size söylüyorum.

Kadın üzerini değiştirmeye çalışıyor, kameralarla kadının yatak odasına giriliyor, kızı üzerini değiştirmeye çalışıyor, yatak odasına kamerayla girilmeye çalışılıyor.

Bir başka uygulama, belki bilirsiniz -biraz mürekkep yalamışlığınız var- Adnan Özyalçiner, 91 yaşında, 91. Kızı Ayşe Bengi Çelik, sinemacı, senarist. Kadın "Bir dakika müsaade edin." diyor, müsaade etmeye fırsat bırakılmadan kadının evine koçbaşıyla kırılarak giriliyor, 91 yaşındaki babasının önünde, âdeti silahlıymış gibi bir muamele yapılarak, yine uzun namlulu silahlarla gözaltına alınıyor. Ne zaman oluyor bu? 2025 Türkiye'sinde değerli arkadaşlar. 2025 Türkiye'sinde Türkiye âdeti bir faşizm yaşıyor. Bakın, geçmişte bunun örnekleri çok. Bu kürsüde ben çok konuştum, gitmediğim cezaevi kalmadı. FETÖ uygulamalarını eleştirdik ama ondan betersiniz, bakın, FETÖ taktiklerinden betersiniz, onlar hiç olmazsa bir gerekçe buluyordu, sizde o gerekçe de yok; bunu dikkatlerinize sunmak istiyorum değerli arkadaşlar. Maalesef büyük bir faşizmi ülke yaşıyor, darbe uygulamalarından daha beter uygulamalar yaşıyoruz. Hani "28 Şubat" diyorsunuz ya, 28 Şubatı tasvip etmiyoruz ama 28 Şubattan çok daha kötü günler yaşıyor bu memleket, 28 Şubattan çok daha kötü günleri yaşıyor kadınlar. Ben cezaevine gittim arkadaşlar, koşulları kötü. Bırakın koşullarını, bu insanların gözaltına alınması örtülü bir faşizm değil âdeti açık bir faşizmdir arkadaşlar; bunu dikkatinize sunmak istiyorum, lütfen araştırın.

Bir başka konu değerli arkadaşlar, Malatya'yla ilgili birkaç şey söyleyeyim. Bizim Malatya biliyorsunuz deprem bölgesi, Türkiye'deki depremde en çok binasını kaybeden 2'nci il, oransal olarak 1'inci il. Şimdi, Haçova dediğimiz köye TOKİ'ler yapılıyor. Değerli arkadaşlar, vahşi bir uygulama var, taş ocaklarında dinamitler patlatılıyor. Dün akşam yol açmak için dinamit patlatırken bir evin üzerine kayalar dökülüyor değerli arkadaşlar. Uyarıyoruz, maalesef bu uyarıyı ciddiye alan kimse yok. Yine, bu Haçova'nın mülkiyet problemi hâlâ devam ediyor, köyün neredeyse göbeğindeki arazilere, binası olan arazilere maalesef çok küçük paralar teklif edilerek insanların mülkiyet hakları ellerinden alınmaya çalışıyor. Haçova köylüleri maalesef büyük bir mağduriyeti yaşamaya devam ediyor ve maalesef, onların sesini duyan kimse yok, onların sesi olmaya devam edeceğimizi de söylemek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Değerli arkadaşlar, başka bir problem, deprem bölgesine giden varsa, sokağa çıkan varsa, herkesin yüzüne sinmiş bir şey var; yüzüne bakınca hissediyorsunuz, yoksulluk sinmiş. Derin bir yoksullukla Türkiye karşı karşıya, deprem bölgesi bunun 2 katı karşı karşıya.

Değerli arkadaşlar, bir sorunu daha gündeme getirmek istiyorum. Bakın, depremden sonra, iki yılı aşkın süredir insanlar konteynerde oturuyor. Bakın, bir kadının evine gittim, konteynere gittim, ne zamandan beri çarşıya çıkmadın dedim "Hiç çıkmadım." dedi, "Hiç çıkmadım." dedi. Niye? Çoluk çocuğu var, maalesef sosyalleşmeden uzaklar; maalesef çok sorunlu bir nesil yetişiyor; maalesef ne internet var, çocukların ne oyun parkları var ne konteyner kentlerde geçirecek zamanları var ve çok zor bir dönemi hep beraber yaşıyoruz. Bir büyük yoksulluk var, esnafın durumu kötü. Yine sanayi sitesi var, bizim eski sanayi sitesi; orada büyük bir belirsizlik yaşanmaya devam ediyor.

Bunları gündeme getirmiş oldum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 17'nci maddesinin (1)'inci fıkrasında bulunan "ilgilinin savunma hakkından feragat ettiği kabul edilir." ibaresinin "ilgili savunma hakkından feragat etmiş sayılır." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

Burak Aburak

İstanbul

Şenol Sunat

Manisa

Turhan Çömez

Balıkesir

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

Mehmet Akalın

Edirne

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Başkanım, bir söz talebim vardı.

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, konuşmadan sonra mı vereyim, şimdi mi?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Şimdi verin.

BAŞKAN - Sayın Sunat, iki dakikanızı rica edeceğim.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ben mi müsaade edeceğim Sayın Başkan?

BAŞKAN - Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

61.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli Vekilimize teşekkür ediyorum. Bende bir tespih hediyesi de var kendisinin, iyi görüşürüz kendisiyle. "Birazcık mürekkep yalamışlığın var." dedi ismini zikrederek. Bir hayli mürekkep yalamışlığım var benim. Yirmi sekiz yıl ceza avukatlığım var, uluslararası dillere çevrilmiş 13 tane romanım var, bütün dünyada okunuyor ve bildiğiniz gibi, aşağı yukarı 300 bölüm aktörlük yaptım. Hani "Her şey olabilirsiniz ama asla aktör olamazsınız." der büyük Atatürk. O yüzden, biraz değil o yalamışlık, bir hayli fazla.

Teşekkür ederim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yalnız Sayın Başkan, ben Sayın Yenişehirlioğlu'na bilerek söyledim, Yenişehirlioğlu'nun çok entelektüel birisi olduğunu biliyorum; çok kitap yazmış, dizilerde çok oynamış, biz de seviyoruz kendisini o kimliğiyle ama biraz vicdanı kalmamış çünkü bu söylediklerim hakikaten gerçek, araştırın lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190) (Devam)

BAŞKAN - Önerge üzerine söz talebi Manisa Milletvekili Şenol Sunat'a aittir.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Sunat, biraz beklettik.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Estağfurullah Sayın Başkanım.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Vekilim, teşekkür ederim anlayışınız için.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 190 sıra sayılı Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi saygıyla selamlarım.

Sayın milletvekilleri, bu kanun teklifinin 17'nci maddesi, görünüşte, siber güvenlik ihlallerine yönelik idari para cezalarının uygulanma sürecini düzenleyerek caydırıcılığı artırmayı amaçlamaktadır. Öncelikle belirtmek isterim ki siber güvenliğin sağlanması ve bu alanda caydırıcı önlemler alınması gerektiği konusunda hemfikiriz. Evet, bir çatı mevzuata ihtiyacımız vardı ve çok da geç kalınmıştı ama sayın milletvekilleri, bu amaca ulaşmak için izlenen yolun hukukun temel ilkelerine uygun olması, öngörülebilir olması ve keyfi uygulamalara yol açmaması gerekmektedir ancak bu teklifin hazırlanış sürecinde -sayın milletvekilleri, sizlere söylüyorum- sivil toplum kuruluşları nerede, akademisyenler nerede, konuyla ilgili paydaşlar nerede, diğer siyasi parti yetkilileri nerede? Oysa yasalar toplumun geniş kesimlerinin katkısıyla şekillenmelidir. Eksik tartışılmış her madde ileride büyük sorunlara yol açmaktadır. Bu teklifin en büyük sorunlarından biri, kanun teklifinin genelinde olduğu gibi belirsizlik ve muğlak ifadeler içermesidir. Evet, "siber uzaydaki millî güç unsurları" "siber tehdit" gibi tanımların net olmaması hangi fiillerin kabahat teşkil edeceğinin öngörülmesini zorlaştırmaktadır. Örneğin, bu belirsiz tanımlar, bir şirketin rutin güvenlik taramalarının veya bir bireyin sosyal medya paylaşımının dahi siber tehdit olarak algılanmasına veya cezalandırılmasına yol açabilir.

Bu teklifle yürütmeye verilen geniş yetkiler, denge ve denetleme mekanizmalarını zayıflatmaktadır. Yürütmenin keyfi karar alma alanı genişletiliyor sayın milletvekilleri. Vatandaşın adil yönetim hakkı tehlikeye atılıyor, demokratik hukuk devleti ilkesi

sarsılıyor. Bu yetkiler hesap verilebilirliği değil keyfiyeti artırıyor; kapsamı belirsiz, yoruma açık hükümler içeriyor. Bu durum keyfi uygulamaların önünü açacaktır sayın vekiller.

Güvenlik gerekçesiyle getirilen düzenlemeler bireysel özgürlükleri kısıtlamaktadır. Hukukun üstünlüğü ancak yasaların öngörülebilir olmasıyla mümkündür. Hukuki belirsizlik vatandaşları güvensiz bir ortama sürüklüyor. Her zaman yaptığınız gibi bu düzenlemeler sadece hukuki riskler taşıyor, aynı zamanda dijital çağın getirdiği tehditleri de göz ardı ediyor.

Siber güvenlik artık ulusal güvenliğin ayrılmaz parçasıdır ancak yasada bu konuya dair ciddi eksiklikler var. Kişisel verilerin korunması, veri güvenliği ve siber tehditlere karşı önlemler güçlendirileceği yerde maalesef Türkiye'de kişisel veriler herkesin elindedir. Bilindiği gibi vatandaşların özel hayatının ve devletin güvenliğinin büyük tehlike altına gireceğini hepimiz biliyorsunuz.

Siber saldırılar devletler arası rekabetin yeni bir boyutudur. Dijital altyapılarımız, kritik verilerimiz sürekli tehdit altında. Bu yasa teklifi siber güvenliği dikkate almadan hazırlanmıştır sayın milletvekilleri. Hemen "ben dedim oldu" anlayışıyla hareket edildiği için bu büyük bir eksikliktir. Kamu kurumları, özel sektör ve bireylerin güvenliği için kapsamlı düzenlemeler yapılmalıdır. Teknoloji hızla gelişirken yasal çerçevenin geride kalması asla kabul edilemez.

Son olarak bu düzenlemenin eksikliklerini gidermeden kabul edilmesi toplum nezdinde ciddi meşruiyet tartışmalarına yol açacaktır. Yasaların geniş bir uzlaşıyla yapılması, toplumun tüm kesimlerini kapsaması zorunluluktur sayın milletvekilleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sunat, tamamlayın lütfen.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Sağ olun.

Çoğulculuk olmadan güven tesis edilemez. Katılımcı ve şeffaf bir yasama süreci için bu teklifin yeniden gözden geçirilmesini talep ediyoruz. Demokrasimiz güçlensin istiyoruz sayın milletvekilleri, daha iyi kanun tekliflerini bu yüce Meclisten geçirelim istiyoruz, vatandaşlarımızın haklarının korunmasını istiyoruz. Güçlü bir devlet ancak adil yasalarla mümkündür.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 5 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mustafa Kaya

Muğla

İstanbul

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Necmettin Çalışkan

Mehmet Karaman

Antalya

Hatay

Samsun

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ali Bozan

Yılmaz Hun

Kezban Konukçu

Mersin

İğdır

İstanbul

Mahmut Dindar

Mehmet Kamaç

Onur Düşünmez

Van

Diyarbakır

Hakkâri

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu.

Buyurun Sayın Konukçu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 18'inci maddeyle Siber Güvenlik Başkanlığına kamu destekli siber güvenlik ürünlerinin yurt dışına satışında ve şirketlerin ticari işlemlerinde onay yetkisi tanınmaktadır. Ancak bu yetkiler net kriterleri ve sınırların belirlenmemiş olması nedeniyle keyfi uygulamalara açık bir yapı oluşturmakta ve Başkanlığa aşırı geniş yetkiler vermektedir. Şaşırdık mı? Hayır. Bu aşırı geniş yetkilerin nasıl suistimal edildiğini biz son on-on beş yılda çok yakın bir şekilde yaşamaktayız.

Ben, bugün buradaki konuşmamda özellikle şuna yer vermek istiyorum: Yıllarca üyesi olmaktan onur duyduğum EĞİTİM SEN'e, Eğitim Emekçileri Sendikasına bir saldırı gerçekleşti, kriminalize etme saldırısı, Millî Eğitim Bakanı tarafından alenen ve açık bir şekilde yapıldı bu. Bunun üzerine burada bir şeyler söylemek isterim. Yıllarca içinde mücadele etmiş olduğum, bana haklarımı öğreten, mücadele etmeyi öğreten, KHK'yle ihraç edildikten sonra da her anlamda dayanışmasını benden eksik etmeyen, hiçbir üyesinden eksik etmeyen EĞİTİM SEN'e dönük bu saldırının nedeni de neydi bakalım? EĞİTİM SEN bir açıklama yaparak, üyelerine duyuru yaparak 10 Mart günü toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda ders yapılması kararı aldı 8 Mart Dünya Kadınlar Günü vesilesiyle. Toplumsal cinsiyet eşitliğinden ne anlıyorlarsa -tabii, bilemiyoruz artık her "cinsiyet" geçen kavramdan ne anlaşılıyor, belli travmalar var herhâlde bu konuda- hemen bir saldırı gerçekleşti, kriminalize etme saldırısı gerçekleşti. Biz ilk bu saldırının işaretlerini Yeni Şafak'ta gördük, böyle gerçekten hiç şaşırmadığımız bir dille çok ciddi bir saldırıya maruz kaldı sendikamız. Yusuf Tekin'in bu konuyla ilgili yaptığı açıklamayı kendileri de Yeni Şafak'ta ciddi yorumlar katarak "toplumsal cinsiyet eşitliği" adı altında LGBT propagandası yapılacağını iddia ettiler. Toplumsal cinsiyet eşitliği kadın ve erkeklerin toplumda eşit haklardan faydalanması gerektiğini, bu anlamda eşit olduğunu ifade eden bir kavramdır ve aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili AKP iktidarı daha önce bir proje içinde yer almıştır, bunu da hatırlatmak isterim. Millî Eğitim Bakanlığı 2014-2016 yılları arasında yürüttüğü Eğitimde

Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Projesi'ni uygulamaya çalışmıştır ama o zamandan bu zamana çok şey değişti, biz bunun da farkındayız. Bu değişikliklerin bir sonucu olarak yani faşizmin inşa edilmesi yönünde yeni bir toplum yaratılması, bir toplum mühendisliğiyle toplumun yeniden şekillendirilmesinin eğitimdeki yansımalarını biz çok net bir şekilde görüyoruz. Bilimsel eğitimden, laik eğitimden, demokratik eğitimden tamamen uzaklaştığını görüyoruz. MESEM ve ÇEDES projeleriyle eğitimle toplumun yeniden şekillendirilmeye çalışıldığını görüyoruz. ÇEDES'lerle okullara vakıflar, tarikatlar, hatta bazı derneklerden -bu derneklerden biri de Ülkü Ocaklarıdır- kişilerin gelip dersler verdiğini biliyoruz, bu derslerde bu toplumda tekçi anlayışın ve o anlayışa uygun bir neslin yetiştirilmeye çalışıldığını biliyoruz ve bunun karşısında mücadelemiz devam ediyor.

Sevgili arkadaşlar, yıllarca öğretmenlik yaptım ama böylesini görmedim, "Yusuf Tekin" vakası diye bir vaka var. Millî Eğitim Bakanlığı yapan Yusuf Tekin duruyor, duruyor bir şeylere sardırıyor. En son, biliyorsunuz, şöyle bir gündem oldu: Ücretli öğretmenler sendikası var, Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası ve ücretli öğretmenlerle ilgili belli haklar talep etti ve en son Yusuf Tekin şöyle bir açıklama yaptı: "Uydurma bir kavram, bu mevzuatta yok." dedi ama o arkadaşlarımız e-devletten girip kendi durumlarına baktıklarında "ücretli öğretmen" tanımını görüyorlar. "Yalandan kim ölmüş?" deniyor herhâlde. "Yoktur." deyip inkâr etmeye çalışıyor.

Bakın, en son ne yapılmış Millî Eğitim Bakanlığında Yusuf Tekin'in döneminde: Okullarında temizlik personeli çalıştıracak kadar bütçesi olmadığını söylüyor, bütçe bulamıyor buna ama Ankara'da termal otelde dört günlük bir Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Çalıştayı düzenleniyor ve buna 17 milyon lira harcanıyor sevgili arkadaşlar, bu çalıştaya 17 milyon lira bulunuyor ama çocuklar pislik içinde okullarda eğitim öğretim almaya devam ediyor. Okullardaki eksiklikleri çok net bir şekilde biliyoruz.

EĞİTİM SEN'e saldırı ve kriminalize etme çabaları için aynı zamanda Yusuf Tekin şunu da iddia etti: "Sendikalar var, bunlar iş bırakma eylemi yaptılar. Kendilerine emanet edilen çocukların eğitim öğretim hakkını engellediler." Peki, çocukların tarikatlarda cinsel istismara uğradıklarını biz unuttuk mu? Kesinlikle unutmadık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Konukçu, tamamlayın lütfen.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Bunlar karşısında bir önlem alındı mı, bunlar soruşturuldu mu, etkin soruşturmalar yapıldı mı? Yapılmadı. Biz çok iyi biliyoruz ki bu projeye, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, ÇEDES'ler, MESEM'lerle yeni bir toplum şekillendirilmeye çalışılıyor ve bu şekillendirilmeye çalışılan toplumdaki en önemli saldırı noktaları da direnç noktalarına dönük oluyor. Sendikalar da bu toplumda faşizme karşı, sömürüye karşı en önemli direnç noktalarındandır ve EĞİTİM SEN de bunun için saldırıya maruz kalıyor.

Şunu ifade etmek isteriz ki toplumsal cinsiyet eşitsizliğine karşı mücadelemiz de eşitsizliklerin tümüne karşı mücadelemiz de devam edecek. Ben buradan en son tutuklanan sendikacıları da selam göndermek isterim. Bunlardan birisi Antep'teki işçi direnişinde ciddi rol almış BİRTEK SEN Başkanı Mehmet Türkmen'dir, bir diğeri İNŞAAT-İŞ sendikasıdan Deniz Gider arkadaşımızdır; onları da selamlıyoruz ve bu toplumu bu şekilde sindiremeyeceksiniz.

Tekrar bunu ifade etmek isterim.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde diğer konuşmacı İstanbul Milletvekili Elif Esen.

Buyurun Sayın Esen. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi üzerinde gerçekleştirdiğimiz yoğun ve zorlu müzakerelerin ardından 18'inci maddeyi görüşmek üzere bir aradayız.

Dijitalleşmenin âdeta dev adımlarla ilerlemesi, teknolojik gelişmeler ve yapay zekâyla birlikte kritik ve stratejik öneme sahip altyapılara yönelik risklerin, tehditlerin artması nedeniyle yasal düzenlemelerin yapılması, hatta hızlıca yapılması bir gereklilik olmuştur. Korumacı, önleyici tedbirler ve suçların müeyyidelerinin sağlıklı bir zeminde oluşması da yeni risklerin ve olumsuzlukların önüne geçecektir. Yine de bu süreçte muhalefetin yapıcı katkıları ve kamuoyunun hassasiyetleri dikkate alınarak önemli değişiklikler yapıldı. Umut ediyoruz ki farklı konularda da muhalefetin yapıcı katkılarına aynen bu kanunda olduğu gibi iktidar temsilcileri açık olsunlar. Mesela okul yemekleri, mesela asgari ücret, emekli maaşları gibi; temsilcilerin bu konudaki hassasiyetlerini burada da göstermesi ve âdeta zorluklar, yoksulluklar altında ezilen, kıvranan topluma ilgili diğer kararlar alınırken de aynı yaklaşımda bulunabilmeleri... Bu anlamda, süreçteki iş birliğimize teşekkürlerimizi sunuyor, devamı başka kanun tekliflerine diyorum.

Konumuza geri dönecek olursak genel olarak hukuki ilkelere uygunluk noktasında bazı sakıncaları görüyoruz. Maddeyle, siber saldırı gerçekleştirmek, kişisel veya kurumsal verilerin sızdırılması, sızdırılan verileri yaymak gibi fiillere hapis cezası, diğer bazı fiillere ise idari para cezası verilmesi düzenlenmekte. Tam da burada söz konusu teklifin sadece Millî Savunma Komisyonunda görüşülmesini eksik ve hatalı buluyoruz. Cezai düzenlemeler içeren bir kanun teklifinin Adalet Komisyonu tarafından da incelenmesi, değerlendirilmesi ve görüş alınması gerekmez miydi değerli milletvekilleri? Kişilerin hürriyetlerini sınırlama ve hapsedme gibi ağır suçları olan ceza maddeleriyle ilgili yapılacak her türlü düzenleme, en başta cezanın amacı, işlevi, ölçülülüğü ve gerekliliği gibi denetimlere tabi tutulmalıdır. Evet, özellikle 8'inci maddede yer alan ve Siber Güvenlik Kurulu Başkanına arama, kopya çıkarma ve el koyma yetkisi veren hüküm temel hak ve özgürlükleri koruma adına tekliften çıkarıldı; bu, olumlu bir gelişmedir. Ancak henüz geç olmadan müzakere edebileceğimiz iki önemli konu daha var. Öncelikle, ilk olarak kanunda yer alan cezalara ilişkin ceza sınırının bir ile üç yıl arasında belirlenmesi hem orantılılık ilkesine uygun olacak hem de yargı süreçlerinde daha esnek ve adil kararların alınmasına olanak sağlayacaktır. Ayrıca, 6'ncı maddede Siber Güvenlik Başkanlığına tanınan geniş yetkilerin tıpkı 8'inci maddede olduğu gibi yargı denetimine tabi kılınması gerektiğinin bir kez daha altını çizmek ve önemini vurgulamak istiyorum. Bu yetkilerin hâkim denetimine bağlanması hukukun üstünlüğü ilkesinin bir gereğidir ve bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin korunması açısından da elzemdir. Bu nedenle, 6'ncı maddenin yeniden müzakere edilerek yetkilerin hukuk denetimine tabi kılınması için gerekli değişikliklerin yapılmasını talep ediyoruz. Siber güvenliğin sağlanması, millî güvenliğimizin ve kamu düzenimizin korunması açısından hayati bir öneme sahiptir. Ancak bu süreçte temel hak ve özgürlüklerin korunması, hukukun üstünlüğünün sağlanması da aynı derecede önem arz etmektedir. Çok takdire şayan bir müzakereyle bu noktaya gelindi.

Bahsettiğim iki konuyu da YENİ YOL Grubu adına görüşlerinize sunuyor, teklifin kabul edilmesinden evvel bu konuda da anlaşmayı ve vatandaşlarımız için en doğru, güven sağlayan şekilde kanunun kabul edilmesine önayak olmayı sizlere teklif ediyorum. Bu ülke, bu yapıcı tavrı ve mesaiyi hak ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Esen, tamamlayın lütfen.

ELİF ESEN (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

Oylamadan önce, lütfen, konuyu yeniden ele alalım.

Teşekkürlerimi sunuyor, saygılarımla diyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 18'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "Kamu destekleriyle" ifadesinden sonra gelmek üzere "ve özel sektör imkânlarıyla" ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Seyit Torun

Ordu

Aliye Coşar

Antalya

Süreyya Öneş Derici

Muğla

Tahsin Becan

Yalova

İsmet Güneşhan

Çanakkale

Özgür Ceylan

Çanakkale

Elvan Işık Gezmiş

Giresun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'ye aittir.

Buyurun Sayın Derici. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada e-devlet verilerimizi koruyamayan iktidarın "Siber güvenliğinizi biz koruyacağız ama sadece biraz kişisel hak ve özgürlüklerinizden vazgeçeceksiniz." dediği bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız, bunu görüşüyoruz birkaç gündür. (CHP sıralarından alkışlar)

Siber güvenliğin ne kadar hayati olduğunu, ülkemizin bir siber güvenlik kanununa ihtiyaç duyduğunu elbette sizler kadar biz de çok iyi biliyoruz ama bizim bu önümüze getirdiğiniz kanun teklifi, sürekli önümüze getirdiğiniz ve bizim karşı çıktığımız -örneğin, etki ajanlığı gibi- kanun teklifleri gibi ülkemizi demokratik bir hukuk devleti olmaktan çıkarıp tam da sizin istediğiniz gibi bir polis devletine dönüştürmenin altyapısını hazırlamaktadır. Vatandaşların kişisel verilerinin, haberleşme içeriklerinin keyfi bir şekilde izlenmesine kapı aralamaktadır. Teklif açıkça Anayasa'nın 2'nci, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 13'üncü, 20'nci ve 21'inci maddelerine aykırıdır. Hiç şüphesiz sayıca üstün olduğunuz için teklifi kanunlaştıracaksınız ama biz bunu Anayasa Mahkemesine taşıyacağız. Muhalefet şerhimizde de belirttiğimiz gibi, bu teklifiniz hukuk devletinin temel ilkelerini yok saymaktadır.

Siber güvenliğin ne kadar önemli olduğu açıktır ancak "siber güvenlik" adı altında "siber güvenlik" maskesiyle "Bunu koruyacağız." maskesiyle insanların, bireylerin mahremiyetine müdahale eden, basın özgürlüğünü baskı altına alan, bilgiye erişimi kısıtlayan bir düzenleme kabul edilemez, etmeyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu teklif hâlihazırda demokratik standartlardan uzaklaşmış olan Türkiye'yi sizin istediğiniz gibi otoriter yönetimlerle aynı kategoriye artık direkt sokacaktır.

Sayın milletvekilleri, bu teklif, "güvenlik politikaları" adı altında sunulduğu için sorgulanmayacak zannettiğiniz bu teklif kesinlikle sorgulanmaktadır. Eleştirel gazetecilik, akademik araştırmalar ve hatta başkaca birçok alan için tamamen keyfi uygulamalara yol açmaktadır.

Burada Siber Güvenlik Başkanlığına bu kadar geniş yetkiler tanınırken denetim mekanizmaları tamamen göz ardı edilmektedir. Dünya genelinde siber güvenlik politikaları bağımsız düzenleyici otoriteler tarafından yürütülmektedir ancak burada getirmek istediğiniz sistem, yürütmenin doğrudan kontrolü altında bir güvenlik mekanizması olmasıdır.

Millî güvenlik politikaları için bu kadar önemli bir kanun teklifini alt komisyonlarda görüşmeden, itirazlarımızı yeterince göz önüne almadan oldubittiye getiriyorsunuz, Meclis çatısı altında Anayasa'yı baştan yok sayan hayati kanunlar yapıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, burada bulunan tüm seçilmişlerin bildiği üzere, bu teklif özgürlüklerin kısıtlanması için çıkarılan bir tekliften başka bir şey değildir; hukuki belirlilik ilkesine aykırıdır, ölçülülük ilkesine aykırıdır, Anayasa'ya aykırıdır ve millî güvenlik açısından ihtiyaç duyulan bu kanunu, bu kadar önemli bir kanunu alt komisyonlarda görüşmeden, net itirazlarımızı göz ardı ederek emrivakiyle, oldubittiyle sayıca fazla olduğunuz için bugün bu Meclisten geçireceksiniz. Ama biz, otoriter rejimlere ait olan bu kanunu, haftalarca karşı durduğumuz bu kanunu Anayasa Mahkemesine taşıyacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Size başından beri anlatmaya çalıştığımız şey şu: Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşlarının haklarını, özgürlüğünü hiçe sayan ve "Güvenlik gerekçesiyle demokrasiyi yok edebiliriz." yaklaşımında olan bir devlet olmasına asla müsaade etmeyeceğiz ve bu milletin de bir tebaa muamelesi görmesine asla izin vermeyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu ülke siz iktidardan gittiğiniz gün tekrar nefes almaya başlayacak; bu millet demokrasiye ve hukukun üstünlüğüne tekrar kavuştuğu gün yeniden büyüyecek. Keyfinize göre ülke yönettiğiniz günler bitmek üzere, ilk seçimden sonra demokratik unsurlara dayanan kanun nasıl yapılır siz de göreceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, oylamaya geçmeden önce yoklama yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN - Önergenin oylamasından önce Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun bir yoklama talebi vardır.

Yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımızın isimlerini tespit edeceğim: Sayın Emir, Sayın Gökçen, Sayın Ceylan, Sayın Öneş, Sayın Ağbaba, Sayın Bülbül, Sayın Ünver, Sayın Kaya, Sayın Bilici, Sayın Başevirgen, Sayın Barut, Sayın Gürer, Sayın Sümer, Sayın İlhan, Sayın Arı, Sayın Yontar, Sayın Coşar, Sayın Kavaf, Sayın Becan, Sayın Karaoba.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.47

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.53

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesi üzerinde verilen Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici ve arkadaşlarının önergesinin oylanmasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı sağlanamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 18'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında bulunan "yer alan" ibaresinin "bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

Mehmet Akalın

Edirne

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

Burak Akburak

İstanbul

Turhan Çömez

Balıkesir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; öncelikle bir konuya açıklık getirmek istiyorum; gün içerisindeki tartışmalar ve İYİ Parti Grubu adına araştırma önergemizle ilgili konuşmalarda bahsi geçti, savcılık ve suç duyurusu meselesi.

Ben, İYİ Parti Bursa İl Başkanıydım, 2022 yılında, yine bir mübarek ramazanda "Belediye paralarıyla parti iftarları veriliyor, logolar bile basılıyor." diye konuyu gündeme getirdik ve 14 Mayıs -teşekkür ediyorum Başkanım- 2022'de Bursa Cumhuriyet Başsavcılığına bizzat hukukçularımızla gittik ve dedik ki: Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur Aktaş hakkında 5216 sayılı Büyükşehir Kanunu'nun 7'nci maddesindeki görev, yetki ve sorumluluklarının dışına çıkma ve bu sebeple 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 71'inci maddesinden, net kamu zararı oluşturduğundan dolayı suç duyurusunda bulunduk. Kaç yıl oldu? Üç yıl. Üç yıldır bu suç duyurumuzla ilgili daha hiçbir şey yok. Tabii, o yüzden her şey hukuka gitsin istiyorsunuz değil mi? Sıkıntı yok, cuma günü gideceğim.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Süresi var, iki yıl.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; hepimiz duyduk değil mi? Almanya, Türklere, Afganlara ve Suriyelilere tüm kapıları kapattı. 3 partiden oluşan yeni Hükümet anlaştı ve artık kaçaklar ülkeye sokulmayacak, iltica hakkı olan bile sınırdan çevrilecek. Kaçak gelen Türkler, Afganlar ve Suriyeliler daha sık olarak uçaklarla iade edilecek, polise de kaçakları gözaltına alma yetkisi verildi. Ayrıca, hiçbir kaçağa nakit yardım ödemesi yapılmayacak, bunlar ailesini de yanında getiremeyecek.

Kısacası, gücü kuvveti yerinde Almanya bile düzensiz göçü tamamen durdurma kararı aldı; biz ise hâlâ sığınmacı yükünü taşımakta ısrar ediyoruz. Acaba neden? Neden hâlen daha kendi vatandaşımızın refahını, güvenliğini hiçe sayıyoruz? Almanya ve diğer Avrupa ülkeleri sınırlara duvar örerken, sığınmacıları hızla sınır dışı ederken Türkiye neden bu insanları barındırmaya ve onlara kaynak aktarmaya devam ediyor? Ülkemizde milyonlarca sığınmacı varken, ekonomimiz zor durumdayken, işsizlik yüksekken, sosyal yardımlar yetmezken biz neden hâlâ sınırsız kabul politikası izliyoruz?

Bakın Almanya'nın aldığı yeni önlemlere; kaçak gelenleri sınırdan geri çeviriyor, sığınma hakkı olanları bile ülkeye almıyor, kaçak göçü önlemek için polis yetkilerini artırıyor, sınır dışı uçuşlarını hızlandırıyor, aile birleşimini kaldırıyor, sığınmacılara nakit yardımını kaldırıyor.

Peki, biz ne yapıyoruz? Tam tersini. Biz sığınmacılara vatandaşlık veriyor, sosyal yardımları artırıyor, entegrasyonu için çaba sarf ediyoruz. Türkiye artık bir karar vermelidir. Sığınmacı politikamızı Almanya gibi sıkılaştırmalı, sınır güvenliğini artırmalı, kaçak göçü tamamen durdurmalı ve mevcut sığınmacı yükünü azaltacak adımları atmamız. Aksi takdirde, hem ekonomik hem de sosyal yapımız telafisi imkânsız bir çöküşe sürüklenecek ve ne yazık ki son pişmanlık fayda vermeyecektir.

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 18- (1) Siber güvenlik ürün, sistem, yazılım, donanım ve hizmetlerin yurtdışına satışı, Başkanlıkça belirlenecek usul ve esaslara uygun olarak yapılır. Bu usul ve esaslarda yer alacak izne tabi ürünlerin yurtdışına satışında Başkanlık onayı alınır.

(2) Siber güvenlik ürün, sistem, yazılım, donanım ve hizmetleri üreten şirketlerin birleşme, bölünme, pay devri veya satış işlemleri Başkanlığa bildirilir. Bu işlemler kapsamında gerçek veya tüzel kişilere münferiden veya birlikte şirket üzerinde doğrudan veya dolaylı kontrol hakkı veya karar alma yetkisi sağlayan işlemler Başkanlık onayına tabidir.

(3) Başkanlık onayı alınmaksızın gerçekleştirilen işlemler hukuki bir geçerlilik kazanmaz. Başkanlık, bu madde kapsamında yapılacak işlemlerle ilgili olarak kurum ve kuruluşlardan bilgi ve belge talep edebilir.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin hususlar Başkanlık tarafından yayımlanacak usul ve esaslar ile belirlenir."

Leyla Şahin Usta

Ali Özkaya

Çiğdem Koncagül

Ankara

Afyonkarahisar

Tekirdağ

Hasan Çilez

Osman Sağlam

Amasya

Karaman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini okutuyorum.

Gerekçe:

Önergeyle, siber güvenlik ürünlerinin satış işlemleri ile şirketlerin birleşme, bölünme, pay devri veya satış işlemlerine ilişkin usul ve esaslar yeniden belirlenmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu madde üzerinde 4 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Mehmet Karaman

Mustafa Kaya

Ertuğrul Kaya

Samsun

İstanbul

Gaziantep

Şerafettin Kılıç

Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerine söz talebi Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri YENİ YOL Grubumuz ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama bir teşekkürle başlamak istiyorum. Sayın iktidar milletvekilleri, gerek şahsım gerekse de birçok milletvekili arkadaşımızın Siber Güvenlik Başkanına yargıya ait yetkilerin verilmesine yönelik eleştirilerimize kulak vererek Anayasa'ya aykırı yetkilerin kanun teklifinden çıkarılması, aynı zamanda 16'ncı madde ve az önce teklif ettiğiniz 18'inci maddedeki değişiklikler önemli bir adımdır, önemli bir gelişmedir, bu adımı atarak teklifte değişiklikler yaptığınız için sizlere teşekkür ediyorum.

Evet, kıymetli iktidar mensupları, bugün yine sizin en sevdiğiniz bir konunun sevmediğiniz yönlerini konuşmak istiyorum. Nedir bu? Denetimsizlik, denetimden kaçmak. Öncelikle bu kanun teklifinin görüşüldüğü Komisyon'da bu konuda soru soran, bu eksikliğe dikkat çeken muhalefet milletvekillerine de ayrıca teşekkürlerimi sunmak isterim. Teklifin sahibi, ilk imzacısı sayın iktidar milletvekiline soruyorlar: "Peki, denetim nasıl sağlanacak?" Evet, tutanaklardan cevabı aynen okuyorum değerli arkadaşlar: "Zaten Siber Güvenlik Kurulunda 7 sayın bakanımız var ki bu kadar çok bakanın olduğu bir yerde denetim daha sıkı olur kanaatindeyim." İnanın, insan bu cevap karşısında donup kalıyor. Bu nasıl bir bakış açısıdır? Sizin denetim anlayışınız inanın yani hayretler verici, 7 bakan bir araya gelirse akan sular duruyormuş. Yani hakikaten inanılacak gibi değil, 7 bakan bir aradaysa hata yapmaları mümkün değilmiş. Peki, bu 7 bakanı kim atıyor? Aranızda bakanların inisiyatif olarak karar aldığına inanan birisi var mı? Ben, olduğuna inanmıyorum.

Değerli arkadaşlar, her şey ayan beyan ortada, bakanlar kendi iradeleriyle istifa dahi edemiyorlar bu ülkede. Kartalkaya'da 78 canımızı yangında kaybettik, Turizm Bakanı istifa etti mi? Etmedi, edemedi. Belki vicdanı onu istifa etmeye sevk ediyor -yani hakikaten buna inanmak isterim- ama istifa etmedi, edemedi. Niçin? Ona istifa etmesi, affını dilemesi yönünde bir talimat gelmedi.

Geçelim bakanları, Külliye'de bu bakanları dinleyen var mı arkadaşlar? Külliye'de paralel bakanlıklar kurulmadı mı? Ortada paralel kurulmuş bir sistem var, her bakanlığın paraleli sarayda var. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının paraleli Bilim ve Teknoloji Politikaları Kurulu, Adalet Bakanlığının paraleli Hukuk Politikaları Kurulu, Millî Eğitim Bakanlığının paraleli Eğitim ve ğretim Politikaları Kurulu. Peki, değerli arkadaşlar, bakanı bu memlekette takan var mı? Hayır, yok.

Yaşayanı, vefat etmişiyle toplam 108 milyon Türk vatandaşının kimlik numaraları, adresleri ve telefon numaraları gibi hassas bilgilerinin alındığına dair haberler çıktı malumunuz, sosyal medyada gazeteciler bu verilerden örnekler yayınladı. Siz ne yaptınız? İnkr ettiniz, kabul etmediniz. Bu size yetti mi? Yetmedi. Haberleri yapan, sızıntıları kanıtlamak için örnekler sunan gazetecileri gözaltına alıp tutuklattırdınız. Nihayetinde, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir Uraloğlu e-devlet sisteminin pandemi sırasında "hack"lendiğini kabul etti. Peki, pandemi ne zamandı? 2020-2021. İtiraf ne zaman geldi? 2024.

Arkadaşlar, siber güvenlik acil tedbir alınması gereken bir konu, evet, bu hepimizin kabulü ancak yaşanan eksiklikleri inkâr etmemeniz ve bir denetim mekanizmasını harekete geçirmeniz gerekiyor ama talimatsız bunlar maalesef yapılmıyor. Bunlar kabul edilseydi, 2020'de meydana gelen bir sızıntıyı ta 2024'te inkâr etme cihetine gitmezsiniz. Siz, defalarca inkâr ettiğiniz iddiaları sonradan ikrar etmek durumunda kaldınız mı, kalmadınız mı? Pekl kaldınız. lmşler dâhil 108 milyon vatandaşımızın verileri internette haraç mezat satılıyor. Bu konuda bas bas bağırıldı, kafanızı kuma gmdnz, maalesef inkâr ettiniz; sonra döndünüz, itiraf ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN - Sayın Kaya, tamamlayın lütfen.

ERTUğRUL KAYA (Devamla) - Buradan soruyoruz: Peki, biz size neden güvenelim?

Değerli arkadaşlar, Türkiye'yi ancak ve ancak adil, şeffaf, denetlenebilir bir yönetim modeli ayağa kaldırırsınız. Bunu artık kabul etmelisiniz. Onun için de diyoruz ki bu denetimden kaçma sevdanızdan vazgeçin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAşKAN - nergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... nerge kabul edilmemiştir.

Diğer nergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 19'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "bakanlık mşteşarına" ifadesi yerine "bakan yardımcısına" ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Seyit Torun

Ordu

Tahsin Becan

Yalova

Özgür Ceylan

anakkale

Orhan Sümer

Adana

Ömer Fethi Gürer

Niğde

Aliye Coşar

Antalya

İsmet Güneşhan

anakkale

BAşKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAşKAN - nerge üzerinde söz talebi Adana Milletvekili Orhan Sümer'e aittir.

Buyurun Sayın Sümer. (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 19'uncu maddesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Maddeyle, değiştirilen ve kaldırılan hükümler düzenlenmektedir. Siber Güvenlik Başkanı, bakanlık mşteşarına denk kabul edilmekte, Siber Güvenlik Başkanlığı zel bütçeli diğer idareler arasına alınmaktadır. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun siber güvenlik alanındaki yetkilerine son verilmekte, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının siber güvenlik alanındaki yetkilerine son verilmektedir.

Değerli milletvekilleri, siber saldırıların etkisini azaltmak için sadece teknoloji odaklı çözümler yetmez; bankalar, e-ticaret platformları, kolluk kuvvetleri ve hukuk sistemi arasındaki iş birliği yetersiz olduğu sürece ne yaparsanız yapın siber başarıyı

sağlayamazsınız. Örneğin, bankalardan müşterilerin hesaplarından izinsiz para çekilmesi gibi olaylar yaşandığında vatandaş bankaya gidiyor, banka sorumluluğu kabul etmiyor, polis de "Teknik bir mesele olduğu için süreci yavaş ve ayrıntılı inceliyoruz." diyor. E-ticaret siteleri dolandırıcılık olaylarında sorumluluk almıyor, sonunda yine olan vatandaş oluyor.

Siber suçların mağdurları, şirketlerin kolluk kuvvetlerinin ve hukukun birbirine top atması sonucu bir türlü çözüme ulaşamıyor. Türkiye'nin mevcut siber güvenlik altyapısının sağlam olması gerekiyor ki diğer tüm sistemler kesintisiz olarak çalışsın. Peki, bizde durum öyle mi? Ne yazık ki hayır. Gazeteci çıkıyor "85 milyon vatandaşın kişisel bilgileri, hesap numaraları, özel bilgileri internet ortamında satılıyor, buna engel olun." diye haber yapıyor, kimse inanmıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Aynı gazeteci, söylediğinin doğru olduğunu kanıtlamak için Sayın Cumhurbaşkanının, MİT Müsteşarının kimlik fotoğrafını paylaşıyor, sonra ne oluyor? Bu durumu ortaya çıkaran gazeteci tutuklanıyor. AKP'nin getireceği Siber Güvenlik Kanunu işte tam da budur.

Teklif, siber güvenlik kurallarına uymayan işletmelere yönelik idari para cezalarını da önemli ölçüde artırıyor. Mevcut düzenlemelerde 1 milyon TL ile 100 milyon TL arasında değişen idari para cezaları öngörülüyor. Bu cezaların hangi kriterlere göre belirleneceği ise belli değil. Sekiz ile on iki yıl arası hapis cezaları ve 100 milyon TL'ye varan para cezaları, AKP'nin aslında yaratmak istediği korku imparatorluğunun yasal zemine oturtulmuş hâlidir. Yani AKP artık sosyal medyada yazıp çizen gençler dâhil kendilerine muhalif gördüğü her oluşumu hem cezaeviyle hem de maddi olarak tehdit etmeye başlayacaktır.

Dijitalleşen dünyada tabii ki denetimlerin olması, yasal düzenlemelerin getirilmesi, kamu kurumlarının ve toplumun bu durumlara uyarlanması gerekmektedir. Ancak siber güvenlik, sadece devletin kontrolü altında şekillendirilmesi gereken bir alan değildir. Etkili bir siber güvenlik politikası; devlet, özel sektör, akademi ve sivil toplum ortaklık çabasıyla mümkün olabilir. Eğer yeni kanun birçok paydaşı, yapıyı göz ardı ederse uzun vadede siber tehditlere karşı daha kırılgan bir yapı ortaya çıkabilir.

Peki, Türkiye, siber güvenliği sağlarken bireysel hak ve özgürlükleri koruyabilecek mi? Bu sorunun cevabı, yasanın nasıl uygulandığına ve ne tür denetim mekanizmalarının oluşturulduğuna bağlı olacaktır. Bugün AKP Türkiye'sinde bireysel hak ve özgürlüklerden bahsedebiliyor muyuz? Genel Başkanlar, seçilmiş belediye başkanları, milletvekilleri, akademisyenler, öğrenciler, gazeteciler, askerî personel, sıradan vatandaşlar, emekliler sırf muhalif diye tutuklanmıyor mu? Orada kimse hak ve özgürlüklerden bahsedebilir mi? AKP iktidarı döneminde vatandaşın can güvenliği, memleketin sınır güvenliği, emekçinin iş güvenliği, tüketicinin gıda güvenliği tehlike altındadır. Daha ülkesinin sınır güvenliğini sağlayamayan anlayıştan siber güvenlik alanında devrim yaratmasını beklemek hayalcilik olur.

Değerli milletvekilleri, teknolojinin her gün kendini yenilediği, dünyanın telefonlar vasıtasıyla kişilerin cebine girdiği yeni düzende en önemli olan güvenilir olmaktır. Sizlere sormak isterim, bugün Türkiye'de ayakkabı boyacısı bile "Telefonum dinleniyor." korkusu yaşıyorsa, vatandaş biraz özel görüşme yapacağı zaman normal aranma değil de WhatsApp araması yapıyorsa burada siber güvenlikten bahsetmek mümkün mü? (CHP sıralarından alkışlar) İşte, asıl sorun bu güvensizlik durumunun ortadan kaldırılmasıdır. Onu da ilk seçimden sonra Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında biz sağlayacağız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinde yer alan "tedbirlerin" ibaresinin "önlemlerin" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan

Mersin

Yılmaz Hun

Iğdır

Mahmut Dindar

Van

Onur Düşünmez

Hakkâri

Gülderen Varlı

Van

Mehmet Kamaç

Diyarbakır

Özgül Saki

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Van Milletvekili Gülderen Varlı'ya aittir.

Buyurun Sayın Varlı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle, ekranları başında bizi izleyen tüm halklarımızı saygıyla selamlıyorum. Bugün Genel Kurulda görüşülen kanun teklifinin 21'inci maddesi üzerine söz aldım.

Görüşülmekte olan kanun teklifiyle siber güvenliğin sağlanması bahanesiyle hak ve özgürlükler alanı daraltılmakta, siyasi iktidarı elinde bulunduranların toplum üzerindeki kontrol mekanizmaları genişletilmekte ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulmuş olan Siber Güvenlik Başkanlığına olağanüstü yetkiler verilmektedir. Teklifin içeriği incelendiğinde temel haklar açısından ciddi riskler barındırdığı görülmektedir.

Teklifteki en büyük sakıncalardan biri de kişisel verilerin korunmasına ilişkin herhangi bir yargısal güvencenin öngörülmemesidir. Başkanlığa tanınan geniş yetkilerde bireylerin dijital verilerine herhangi bir mahkeme kararı olmaksızın erişim sağlanabilecek ve bu süreçte bağımsız denetim mekanizmaları inceleneyecektir. Bu geniş yetkileri daha önce başka yasalarda da gördük. Siber güvenlik alanlarında elbette düzenleme yapılması gereklidir ancak bu politikalar bireylerin temel haklarını ihlal etmemeli, ifade özgürlüğü ve özel hayatın gizliliğini de zedelememelidir.

Bakın, daha önce yasalaşan sansür yasasıyla sorgulamayan ve susturulmuş bir toplum hedeflenmiştir. Muhalif ve Kürt basının üzerinde artan baskı ve sansür yasal bir zemine kavuşturulmak istenmişti. Şimdi, bu kanun teklifiyle de basına otosansür uygulanmak istenmektedir. Bugün basın emekçilerinin yazdıkları bir haber ya da bir video paylaşımı bile gözaltına alınıp tutuklanmalarına yeterli bir sebep olabilir. Bunun en yakın örneğini Van'ın irade gasbında gördük. Belediyeye yapılan baskın sırasında haber takibi yapan JINNEWS Muhabiri Rabia Önver, Mezopotamya Ajansı Muhabiri Bilal Babat ve Mehmet Güleş,

Gazeteciler Medine Mamedoğlu, Behçet Bayhan ile baskının ilk anlarını paylaşan Ruşen Takva gözaltına alındı. Gözaltına alınan bazı gazeteciler darbedildi ve yerde sürüklendi. Ardından serbest bırakılan ama soruşturmaları devam eden gazetecilerle beraber şubat ayında birden fazla gazetecinin sosyal medya hesabı askıya alındı ve sansür uygulandı. Bu, tek merkezden yönetilen mekanizmanın farklı görüş ve sesleri baskı altına alma ve engellemeye çalışmasıdır. Gazetecilerin kayıtlarına, telefonlarına, kameralarına el konulması veya sosyal medya hesaplarını askıya almanız yılların bıraktığı mirası, hafızayı yok edemez. Kendi tekelinde olan basını istediği gibi kendi söylemleriyle yönlendiren iktidar medyasına karşı sansür, darp ve her türlü engellemelere rağmen mücadele eden, gerçekleri halka ulaştıran özgür basın emekçilerini buradan selamlıyorum.

Sadece şubat ayında Dicle Fırat Gazeteciler Derneğinin raporuna göre 7 gazetecinin evine baskın düzenlenmiş, 18 gazeteci gözaltına alınmış ve bunlardan 8'i tutuklanmıştır. Böylece tutuklu gazeteci sayısı 42'ye yükselmiştir. Ayrıca 8 gazetecinin haber takibi engellenmiş ve 3 gazeteci de tehdit edilmiştir. 7 şubat tarihinde evi basılan, darbedilerek gözaltına alınan JINNEWS Müdürü Öznur Değer de tutuklanan gazeteciler arasında yer almaktadır. Bugün basında yer alan bilgilere göre Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Değer'in yaptığı haber ve paylaşımlar suç konusu yapılmıştır. Erciş'te takip ettiği Nevruz kutlamasıyla ilgili yaptığı paylaşım hakkında açılan soruşturmada takipsizlik kararı verilmiştir ancak takipsizlik kararı verilen ve suçlamaya gerekçe yapılan fotoğrafı tekrar paylaşması yeni bir suçlamaya konu edilmiştir. Diğer taraftan, SİHA'larla katledilen gazeteciler Nazım Daştan ve Cihan Bilgin için Midyat ilçesinde kurulan taziyede bir polisin cinsiyetçi sözlerine karşı gösterilen tepki de suçlama gerekçesi yapılmıştır. Buradan soruyoruz: Cinsiyetçi söylemde bulunan polis hakkında herhangi bir soruşturma yapıldı mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Varlı, tamamlayın lütfen.

GÜLDEREN VARLI (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Katledilen kadınların verilerini tutan JINNEWS; kadına yönelik her türlü şiddeti belgeleyen, önceliği kadın ve kadınların yaşadığı sorunlar olan ve kadın haklarını önceleyerek gerçekleri halka ulaştıran basın emekçileri iyi ki varsınız.

Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

19'uncu madde üzerindeki son önerge çekilmiştir.

Bu hâliyle 19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

Sayın Karaoba, bir söz talebiniz var sanırım.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

62.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, ceviz ithalatına ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemiz ceviz üretiminde dünyada önemli bir noktada olsa da teşvikler, destekler ve yerli üretim için gerçekleştirilen çalışmalar yetersiz kalmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından verilen farklı kredileri kullanan ve yerli üretim yapan üreticiler Şili ve Çin'den yapılan ithalatlarla zor durumda kalmaktadır. Şehrim Uşak ve Ege Bölgesi'nde çiftçilerimiz en kaliteli ürünleri üretirken Tarım ve Orman Bakanlığının ithalat kararıyla büyük zorluklar yaşamaktalar. Buradan soruyorum: Uşak ve Ege Bölgesi başta olmak üzere ülkemizde en kaliteli cevizler üretilirken biz neden Şili ve Çin'den büyük miktarda ithalat yapıyoruz? Bakanlık yerli üreticilere verdiği destek sonucunda üreticinin ürününü yabancı ürünlere karşı neden korumamaktadır? (CHP sıralarından alkışlar) Bakanlığın ceviz üreticilerine destek kapsamında harcadığı kamu kaynağı ne kadardır? Yerli üreticimizin, Uşaklı çiftçilerimizin, ceviz üreticilerimizin yanındayız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190) (Devam)

BAŞKAN - Geçici 1'inci madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 5 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nde geçici madde 1'in teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Mehmet Karaman

Mersin

Muğla

Samsun

Elif Esen

Mustafa Kaya

Şerafettin Kılıç

İstanbul

İstanbul

Antalya

Haydar Altıntaş

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahiplerini okuyorum:

Özgür Ceylan
Çanakale
Harun Özgür Yıldızlı
Kocaeli

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Süleyman Bülbül
Aydın
Cevdet Akay
Karabük

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş.

Buyurun Sayın Altıntaş. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Milletlerin tarihinde yıldızın parladığı anlar vardır. O anlardan 12 Mart tarihinde İstiklal Marşı'mızın kabulü ve Erzurum'un düşman işgalinden kurtuluşu Türk milletinin tarihteki yıldızının parladığı anlardan biridir. Bu vesileyle, İstiklal Marşı Şairimiz Mehmet Akif Ersoy'u ve İstiklal Harbi kahramanlarımızdan Kazım Karabekir Paşa'yı minnet, rahmet ve şükranla anıyorum. Ama bunun dışında, bazı zamanlarda da milletlerin yıldızının karardığı, solduğu ve söndüğü günler vardır; 12 Mart 1971 tarihi de Türk milletinin yıldızının solduğu, söndüğü günlerden biridir. Bir tarafı sivil, bir tarafı üniformalı iki ayaklı bir cunta, Türk demokrasi tarihinde ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel ve demokratik olarak çok önemli tarihî gelişmelere imza atmış olan Adalet Partisi Hükûmetinin, benim de üyesi olmaktan gurur ve şeref duyduğum Adalet Partisi Hükûmetinin, bir bildiri yayınlayarak -ihtilal yapamadığı için- muhtırayla görevden alınmasına vesile olmuştur. Adalet Partisi Hükûmetinin o tarihte görevden alınmasıyla birlikte Türk demokrasisinin, Türk milletinin ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin omurgası kırılmıştır ve bu omurganın kırılmasından sonra bir daha Türk devleti ve Türk milleti iki yakasını bir araya getirerek belini doğrultup ayağa kalkamamıştır. Ne olmuştur 1970'e kadar geline dört yıllık dönemde, beş yıllık dönemde? Millî bakiye sisteminin getirdiği bütün fevkaladeliklere rağmen, Adalet Partisi yüzde 52'nin üstünde oy alarak sağladığı çoğunlukla yüzde 5 enflasyon, yüzde 7 kalkınma hızı gerçekleştirerek gayrisafi millî hasılanın yüzde 16'sını vasıtasız vergi olarak, gelir ve kurumlar vergisi olarak tahsil edip bu vergiyi tahsil ederken vergi mükelleflerine parmak sallamadan, tehdit etmeden, cezaıyla arkasından koşturmadan devlet ve millet barışıklığını ortaya koyarak gönül rızasıyla bu vergiyi almıştır. Bu sene, 2023 ve 2024 verilerine bakın; yüzde 50'den fazlası, çok daha fazlası vasıtalı vergi olmakla beraber gayrisafi millî hasılanın ancak yüzde 17 küsurunu vergi olarak alabildik. İşte, bu yüzden dolayı bir türlü kendimizi ayağa kaldıramıyoruz.

1970 yılı bütçesi 34 milyar TL'dir. 34 milyar TL'lik bütçenin marka isimlerini sayıyorum: Keban Barajı, Seydişehir alüminyum tesisleri, İskenderun Demir Çelik, Boğaz Köprüsü, Alağa Rafinerisi ve PETKİM olmak üzere -6 tane- bugün bile Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatında vazgeçilmez tesislerinin yapımı ve bunun yanında diğer bakanlıkların yatırım önerilerinden hiçbir tanesini ortaya koymamamıza rağmen o günkü bütçede borçlanma ihtiyacı bütçenin yüzde 6'sı kadardır yani bu, bu devletin milletiyle barışık olduğunda, demokrasiyi de iyi işletebildiği takdirde ekonomide güzel sonuçlar elde ettiğini ortaya koymuştur.

Keban Barajı'nın temel atma töreninde Elâzığlılar şöyle söylüyorlar: "Süleyman Şah Fırat'ta boğuldu -şimdi mezarına bile yer bulabilmek için Süleyman Şah'ı Suriye'nin her tarafında karış karış gezdiriyoruz, bir oraya, bir buraya konumlandırıyoruz- ama Süleyman Demirel Keban'ı boğdu." İşte, bizim bir muhtıraya, bir cuntaya muhatap olmak suretiyle Türk demokrasinin raydan çıkarılmasının ve iyi bir demokrasinin işleyebilir hâle getirilmesinin önüne koyduğunuz bütün engellerin bedelini Türk milleti çekmektedir. Bundan sonra -meydana gelen dönemde- bir daha Türk milleti kendisini toparlayamamış, terör, anarşi, koalisyonlar, ekonomik bozukluklar vesaireyle 1980 ihtilaline kadar gelebilmiştir. Bizim Parlamento olarak tek görevimiz, millet önünde demokrasiyi kusursuz, sonsuz, kesintisiz... Sandık meşruiyetini esas kabul ederken kuvvetler ayrılığı ilkesini de temel kabul etmek suretiyle hem kanuna hem millete hesap verebileceğimiz işler bir demokrasiyi, konuşan bir Türkiye'yi icra edemezsek milletimiz ve devletimiz dünyanın bugünkü türbülansı içerisinde yeniden savrulmaya devam edecektir; bu savrulmanın bedeli de hepimizin için çok ağır olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Altıntaş, tamamlayın lütfen.

HAYDAR ALTINTAŞ (Devamla) - Bu gerçekler çerçevesinde, bundan sonraki hayatımızda devletimizin ekonomik, mali, sosyal, siyasal, kültürel ve demokratik hayatını yeni normlar üzerinden ve dünyayla barışık, milletle barışık, milletle kavgalı olmayan bir hâle getirerek yönetmek zorundayız. Ancak o zaman bilim üretiriz, ancak o zaman teknoloji üretiriz, ancak o zaman üretimimizi artırabilir, gelir dağılımındaki adaletsizliği ortadan kaldırırız; aksi takdirde, milletimiz yerlerde sürünmekten, fakirliğin, fukaralığın ve cehaletin pençesinde kıvrılmaktan bir türlü kurtulamaz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerine diğer konuşmacı Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı.

Buyurun Sayın Yıldızlı. (CHP sıralarından alkışlar)

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün eser ve hizmet siyasetinizden bahsedeceğim; bölgemiz başta olmak üzere, Kocaeli, Sakarya, Düzce ve Bolu'nun en büyük problemlerinden biri olan elektrik kesintilerinden bahsedeceğim. Elektrik kesintileri her gün 5-6 ilçede genel bir sıkıntı hâline geldi, bundan kronolojik olarak sizlere bahsetmek istiyorum yani eser ve hizmet siyasetinizden. Bakın, burada, tarih 24 Ocak 2015, önceki dönem milletvekillerinizden Sayın Zeki Aygün "SEDAŞ'ın hazırlığının olmadığını gördük." diye bir beyanatta bulunmuş; 24 Ocak 2015, tarihe dikkat çekmek istiyorum. Daha sonra, bundan altı, yedi ay sonra yeniden Zeki Aygün, gelmiş, 29 Temmuz 2015'te "SEDAŞ düzeliyor." demiş yani bundan tam on sene evvel, on sene geçmiş. Şimdi, bugüne geldik, yine dönemin milletvekilleri, Büyükşehir Belediye Başkanımız hep birlikte gitmişler "Kocaeli'nin elektrik sorunu bu toplantıda konuşuldu." demişler. On senedir toplantılarda konuşuyorlar fakat bir çözüm yok. En son gelinen noktada, bakın, daha önceki dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilinin geldiği durum bu; Türkiye'de en çok vergiyi veren ilde, turizm kenti olan bir ilde, Kartepe'de gördüğünüz gaz lambası. (CHP sıralarından alkışlar) Şunu anlatmak istiyorum: On sene geçmiş, eser ve hizmet siyasetinden bahsediyorsunuz, 4 tane ilimizde, Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu'da en büyük problem, toplumun her kesiminin şikâyeti elektrik problemi. Vergiyi veriyor bu iller ama hizmeti alamıyorlar, çıkıyorlar buraya bir şey söylemeden gidiyorlar.

Şimdi, Sayın Başkanım, ben buradan bir sataşmada bulunmak istiyorum iktidarın Kocaeli milletvekillerine, Sakarya milletvekillerine: Bu toplantılarda ne konuşuyorlar? Ne zaman Kocaeli'nin ve diğer illerimizin elektrik problemi çözülecek gelsinler, bu kürsüden konuşsunlar; Kocaeli halkı bunu bekliyor, bunu merak ediyor? Ne zaman bu problem çözülecek? (CHP sıralarından alkışlar) İşine geldiği zaman "Her yerde onu yaptık, bunu yaptık." Gelin bakın, bölgemizdeki bütün projeler yarım. Bölge milletvekilleri burada, çıksınlar konuşsunlar, burada cevap versinler. On senedir toplanıyorlar, bir araya geliyorlar, sonra da hizmet siyasetinden bahsediyorlar. Sorun bir türlü çözülüyor, kangren hâline gelmiş. Her gün KOAH hastaları, küçük esnaf, sanayici telefonla bizleri arıyor, mail atıyor, kendilerini de arıyorlar ama bir çözüm gerekiyor. On senede çözemediğinizi ne zaman çözeceksiniz, gerçekten çok merak ediyoruz? Bu konunun ivedilikle çözülmesi gerekiyor. Bizler bu konulardan bahsettiğimiz zaman sıkıntı içerisine giriyorlar. Yarın bakın, hemen gidecekler, yeniden toplanacaklar, bir görüntü verecekler gazetelere, bir mail atacaklar. Biz tarih istiyoruz, Kocaeli halkı bu problemlerin ne zaman çözüleceği noktasında Kocaeli milletvekillerinden cevap bekliyor. Bu konunun ivedilikle çözülmesini iktidar milletvekillerinden bekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin geçici 1'inci maddesinde yer alan "devredilir" ibarelerinin "aktarılır" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan
Mersin
Yılmaz Hun
İğdır

Mahmut Dindar
Van
Onur Düşünmez
Hakkâri

Mehmet Kamaç
Diyarbakır
Nejla Demir
Ağrı

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Ağrı Milletvekili Nejla Demir'e aittir.

Buyurun Sayın Demir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu, değerli halklarımızı, zindan direnişçilerini ve içinde bulunduğumuz tarihsel süreci titizlikle takip edip emek veren herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, eşitlik ve özgürlük taleplerini haykırmak için alanlara çıkan kadınlarla 8 Martı büyük bir coşkuyla, büyük bir kararlılıkla kutladık; sokakları, meydanları doldurduk, eşitlik ve özgürlük taleplerimizi haykırdık ve bir kez daha gösterdik ki hiçbir baskı, hiçbir yasak biz kadınların mücadelesini durduramaz. Kadınlar yok sayıldıkları, sömürüldükleri ve ayrımcılığa uğradıkları bu erkek egemen sisteme en büyük cevabı alanlarda mücadeleyle vermeye devam ediyor. Şimdi de aynı kararlılıkla, aynı özgürlük ruhuyla "Nevroz"a yürüyoruz çünkü biliyoruz ki kadınların eşitlik mücadelesi halkların barış ve özgürlük mücadelesiyle iç içedir. Kadınların özgürlük yürüyüşü nasıl ki erkek egemenliğine ve sömürüye karşı bir isyansa "Nevroz'un ateşi de inkâra, asimilasyona ve baskıya karşı halkların isyanıdır.

Değerli milletvekilleri, bugün tarihî bir dönemeçteyiz, halklarımızın geleceği barış ve özgürlük mücadelesiyle şekillenecek. "Nevroz'un direniş ateşi sadece bir isyanın değil aynı zamanda çözümün, demokrasinin ve barışın ateşidir. İşte, bu bilinçle 8 Martta yükselttiğimiz özgürlük çığlığını "Nevroz" meydanlarına taşımaya hazırlanıyoruz.

Değerli milletvekilleri, Sayın Abdullah Öcalan'ın yaptığı son barış ve demokratik toplum çağrısı sadece bir kesimin değil bütün Türkiye ve Orta Doğu halklarının ortak geleceği için hayati bir çağrıdır. Bugün bu çağrıya kulak tıkayanlar bilmelidir ki tarih önünde ağır bir vebalin altına gireceklerdir. Bu Meclis Türkiye'nin demokratikleşmesi için artık adım atmak zorundadır. Antidemokratik uygulamalar ve tecrit politikaları ülkeyi nasıl bir çözümsüzlüğe sürüklediğini fazlasıyla gösterdi. Israr edilen savaş ve şiddet politikalarının en ağır bedelini gençler, emekçiler, kadınlar yani halkın kendisi ödedi. Aynı şekilde, bugün de siyasetçilerin, gazetecilerin, sendikacıların, kadınların, gençlerin gözaltılar ve tutuklamalarla susturulmaya çalışılması ancak kaosu ve krizleri derinleştirir. Bu sebeple, demokratik siyasetin önü açılmalı, öncelikli olarak demokratikleşme süreci desteklenmelidir, ancak o zaman gerçek çözümlerden bahsedebiliriz.

Değerli milletvekilleri, halklar derinleşen ve kangrenleşen sorunlarına çözüm bekliyor. İktidara bugüne kadar yürüttüğü politikaların sonuçlarını tekrar tekrar hatırlatmak gerekir. Sağlık sistemi çökmüş, hastanelerde yeterli teknik donanım yok, doktor yok, randevu yok, ilaç yok. Niye? Çünkü halka ayrılan adil bir bütçe yok.

Eğitim sistemi deseniz oyuncak hâline gelmiş, atama bekleyen binlerce öğretmen varken yine "Bütçe yok." denilerek otuz yıl önce yapılan sınıf birleştirmesi gibi yöntemlere başvuruluyor.

Tarım deseniz kanayan bir başka yara. Çiftçi yeni bir üretim sezonuna hazırlanırken yine kara kara düşünüyor. "Tohum alsam gübre kalıyor, gübre alsam mazot kalıyor. Hadi, diyelim ki bir şekilde üretimi yapabildim, bu defa da ithalattan dolayı ürünüm elimde kalıyor ya da değerinin çok altında satmak zorunda kalıyorum." diyor.

Kadınlar, çocuklar, gençler sokaklarda saldırılara uğramadan, vahşice katledilme korkusu yaşamadan yürümek istiyor. Cezaevlerinde siyasi hasta mahpuslara insanlık dışı muameleler yapılıyor. Hasta mahpusların tahliye edilmemeleri şiddettir, işkencedir. Hasta mahpus yakınları bu işkencelere son verilmesini bekliyor.

Değerli milletvekilleri, sözün özü, halklar çözüm bekliyor; sözün özü, toplum savaşı, sömürsüz, aydınlık yarınlara uyanmak istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Demir, tamamlayın lütfen.

NEJLA DEMİR (Devamla) - Teşekkür ederim.

Yüreği barıştan yana olanları ve bu topraklara barışı getirecek olan kadınları saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin geçici 1'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "yayımdan" ibaresinin "yayım tarihinden" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Ayyüce Türkeş Taş

Mehmet Akalın

Bursa

Adana

Edirne

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Turhan Çömez

Burak Akburak

İstanbul

Balıkesir

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi İstanbul Milletvekili Burak Akburak'a aittir.

Buyurun Sayın Akburak. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin geçici 1'inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifinin henüz Meclis görüşmeleri tamamlanmadan, 8 Ocak 2025 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak Siber Güvenlik Başkanlığının kurulduğu ilan edilmiştir. Bu durum, yürütmenin Meclis kararlarını beklemeksizin hareket ettiğini ve yasama yetkisinin giderek bir formaliteye dönüştüğünü açıkça ortaya koyuyor. Yasa henüz yürürlüğe girmeden kurumlar Başkanlığa bağlanmakta ve kişisel veriler dâhil olmak üzere tüm siber güvenlik altyapısı hiçbir hukuki denetime tabi olmadan bu yeni kuruma aktarılmaktadır.

Siber güvenlik, sadece teknik bir mesele değil millî güvenlik ve bireysel özgürlüklerin korunması açısından da kritik bir alandır. Bu nedenle düzenlemenin hukuki güvenlik ilkesine tam anlamıyla uygun olması gerekirken teklif metni, belirsiz tanımlar, aşırı geniş yetkiler ve denetimsizlik riski taşımakta. Örneğin, Siber Güvenlik Başkanlığının yetkileri yargı organlarının yetkileriyle iç içe geçmiş. Anayasa'nın 2'nci maddesi, hukuki belirlilik ilkesine vurgu yapar ve hukukun öngörülebilir olmasını şart koşar ancak bu teklif, kimlerin, hangi kapsamda, hangi yetkilerle bu sürece tabi olacağını muğlak bırakıyor. Ayrıca "kritik altyapılar" ve "tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşlar" gibi ifadeler net bir şekilde tanımlanmamış. Bu kuruluşlar kimlerdir, nelerdir? Dernekler mi, sendikalar mı, dijital platformlar mı? Tanımlar açık olmazsa uygulama keyfi hâle gelir.

Kanun teklifinin kişisel verilerin korunması ve özel hayatın gizliliğiyle ilgili eksiklikleri de büyük bir sorun. Veri anonimleştirme süreçlerinin nasıl yürütüleceği, kimlerin bu verilere erişebileceği net şekilde düzenlenmemiş. Bu konudaki belirsizlik, temel hak ve özgürlükleri tehdit ediyor maalesef.

Değerli milletvekilleri, kanunun amacı, siber güvenliği sağlarken bireylerin hak ve özgürlüklerini de korumak olmalı. Yetki dağılımı netleştirilmeli, yürütme organının yargı alanına müdahalesinin önüne geçilmeli. "Tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşlar" gibi belirsiz ifadeler açıkça tanımlanmalı. Kişisel verilerin işlenmesi, saklanması ve anonim hâle getirilmesiyle ilgili güvence mekanizmaları açık şekilde düzenlenmeli. Daha önce Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen benzer yetki düzenlemelerinin tekrarından kaçınılmalı.

İYİ Parti olarak siber güvenlik alanında bir düzenlemeye ihtiyaç duyulduğunu kabul ediyoruz fakat bu düzenlemenin güçlü bir yasal altyapıya oturtularak gerçekten millî güvenliği sağlamasını bekliyoruz. Bu hâliyle güvenlik sağlanırken hukuk devleti ilkesinden ciddi tavizler verildiğini üzüyoruz. Güvenlik, özgürlükler korunarak ve hukuka bağlı kalarak sağlanır. Bu bilinçle daha şeffaf, hukuka uygun bir düzenleme yapılması gerektiğini ifade ediyorum.

Değerli milletvekilleri, İstanbul Bahçelievler'de, geçtiğimiz cuma ve cumartesi, birisi 16 yaşında 2 vatandaşımızın sokak ortasında silahlı saldırılarda hayatlarını kaybetmelerinin sokaklarımızın kontrolsüz şekilde silahlarla kuşatıldığını bir kez daha gözler önüne serdiğini buradan hatırlatmak istiyorum. Devletin temel görevi, vatandaşlarının can ve mal güvenliğini sağlamaktır. Eğer sanal dünyada kişisel verilerin korunması için yeterli tedbirler alınmazsa, sokaklarımızda silahların patlamasına karşı etkili önlemler getirilmezse toplumun güven duygusu zayıflar.

(Uğultular)

BURAK AKBURAK (Devamla) - Sayın Başkanım, çok gürültü var.

Kontrolsüz şekilde artan bireysel silahlanma acilen engellenmeli ve caydırıcı önlemler alınmalıdır. Güvenlik, sadece sanal dünyada değil sokaklarda da sağlanmalı; yasal düzenlemeler, özgürlükleri korurken bireylerin günlük hayatında huzur içinde yaşayabilmesini de teminat altına almalı. Bu sebeple hem siber dünyada hem sokaklarımızda daha etkin, daha adil, daha sağlam bir güvenlik politikası için hep birlikte sorumluluk almak zorunda olduğumuzu ifade ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Oylama öncesi karar yeter sayısı istiyoruz efendim.

BAŞKAN - Önergenin oylanmasından önce YENİ YOL Partisi Grubu tarafından karar yeter sayısı talep edilmiştir.

Önergeyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip Üyeler arasında uzlaşmazlık bulunduğundan elektronik yolla oylama yapacağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Önerge kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin geçici 1'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan "Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve Dijital Dönüşüm Ofisine" ibaresinin eklenmesini, "mezkûr Başkanlıkça" ibaresinin "mezkûr Başkanlık ve Ofis tarafından" şeklinde değiştirilmesini, (2)'nci ve (3)'üncü fıkralarında yer alan "Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığının" ibarelerinden sonra gelmek üzere "ve Dijital Dönüşüm Ofisinin" ibarelerinin ve (2)'nci fıkrasına aşağıdaki cümlelerin eklenmesini, (4)'üncü fıkrasında yer alan "bu Kanunun yayımından" ibaresinin "altıncı fıkra belirtilen düzenlemelerin yürürlüğe girmesinden" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Dijital Dönüşüm Ofisinden bu fıkra kapsamında ataması yapılan personele, iş mevzuatına göre herhangi bir tazminat ve yıllık izin ücreti ödenmez. Bu personelin önceden kıdem tazminatı ödenmiş süreleri hariç kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde geçmiş olan hizmet süreleri, ilgisine göre emekli ikramiyelerinin veya iş sonu tazminatının hesabında dikkate alınır. Ayrıca, bu personele bu fıkraya göre atanmadan önce ilave tediye veya ikramiye ödenmiş olması halinde ödenen tutarların atamanın yapıldığı tarihten sonraki çalışılmayan günlere tekabül eden kısmı geri alınır."

Leyla Şahin Usta
Ankara
Osman Sağlam
Karaman

Lütfiye Selva Çam
Ankara
Ejder Açıkkapı
Elâzığ

Ali Özkaya
Afyonkarahisar

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

8/1/2025 tarihli ve 177 sayılı CBK'yle Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisinin ulusal siber güvenlik faaliyetlerine ilişkin görevleri Siber Güvenlik Başkanlığına devredilmiştir. Bu kapsamda önergeyle, Dijital Dönüşüm Ofisinin ulusal siber güvenlik faaliyetlerine ilişkin varlık envanterinin ve bu faaliyetlerin yürütülmesinden kaynaklanan borç ve alacaklar ile hak ve yükümlülüklerinin Siber Güvenlik Başkanlığına devri öngörülmekte; Dijital Dönüşüm Ofisinde ulusal siber güvenlik faaliyeti kapsamında çalışanların talepleri hâlinde Siber Güvenlik Başkanlığında durumlarına uygun kadrolara atanabilmelerine imkân sağlanarak tazminat ve izin ücretlerine ilişkin düzenleme yapılmakta; atanma işlemlerinin tamamlanmasını müteakip Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından ulusal siber güvenlik faaliyetlerine ilişkin yapılmış olan sözleşmeler ile açılmış olan dava ve icra dosyalarında Siber Güvenlik Başkanlığının taraf sıfatı kazanacağı öngörülmekte ve ayrıca, ilgililerin sertifikasyon yetkilendirme ve belgelendirme tamamlama yükümlülüğünün Başkanlık tarafından yapılan düzenlemelerin yürürlüğe konulmasıyla başlamasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda geçici 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Geçici 1'inci madde kabul edilmiştir.

20'nci madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinde yer alan "yayımlı tarihinde" ibaresinin "yayımlandığı tarihte" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan
Mersin
Yılmaz Hun
İğdir

Mahmut Dindar
Van
Onur Düşünmez
Hâkkari

Mehmet Kamaç
Diyarbakır
Ömer Faruk Hülakü
Bingöl

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa
Burak Akburak
İstanbul

Ayyüce Türkeş Taş
Adana
Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Mehmet Akalın
Edirne
Turhan Çömez
Balıkesir

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü.

Buyurun Sayın Hülakü. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen kıymetli halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin demokratikleşmesi, demokratik toplum önündeki engellerin kaldırılması için mesai yapması gereken Türkiye Büyük Millet Meclisi kendisini inkâr ve itlaf eden bir yasayı, Siber Güvenlik Yasası'nı geçirerek büyük gaflete sebep olmaktadır. Bu yasanın adı "Siber Güvenlik Yasası" değil, açıkça "Anayasa'yı ihlal yasası"dır. Bunu neden söylüyoruz? Anayasa'nın 26'ncı ve 28'inci maddelerinde düzenlenen basın ve ifade özgürlüğü ihlal edilmektedir. Anayasa'nın 20'nci maddesinde düzenlenen özel hayatın gizliliği ihlal edilmektedir. 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na aykırılıklar içermektedir. Basın emekçilerinin hapis tehdidi altında çalışmasına sebep olmaktadır. Bağımsız denetim mekanizmalarına sahip değildir. "Siber Güvenlik Kurulu" adı altında sınırsız yetkilerin verildiği bir kurulun kararlarıyla toplumun gözetim altına alınmasına sebep olmaktadır. En önemlisi ise bu yasa teklifi demokratik hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Şimdi, böyle bir tabloya sebep olan yasa teklifini bu Meclise hangi

yüzle getiriyorsunuz? Hangi yüzle burada Anayasa'ya aykırı hareket etme cüretinde bulunuyorsunuz? Elbette, bu yasa teklifini hiçbir şekilde kabul etmiyoruz, Anayasa'yı fiilî olarak askıya alma girişiminizi de reddediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu çatı altında yasa yapımı işi tutarsızlıklarla doludur, çelişkilerle doludur.

Anayasa Madde 1: "Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir." Hani, nerede halkın egemenliği? On yıldır atanan yüzlerce kayyum, halkın egemenliğine kastediyor.

Anayasa Madde 2: "Türkiye Cumhuriyeti, demokratik, lâik, sosyal bir hukuk Devletidir." Nerede demokrasi, nerede hukuk devleti? Farklılıklara tahammülün olmadığı, muhaliflerin sesinin kısıldığı bir ortamda neye demokrasi diyeceğiz? Tetikçi savcılarının kumpas davalarına, gizli tanıkların iktidar lehine mesai harcamasına mı hukuk devleti diyeceğiz?

Anayasa Madde 5: "Devletin temel amaç ve görevleri, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır." Kişinin en temel hak ve hürriyetleri bu yasa teklifiyle çiğneniyor. Anayasa'yı madde madde saymaya kalkarsanız bir bütün olarak bu teklifin Anayasa'yı ihlal teklifi anlamına geldiğini göreceksiniz.

Değerli milletvekilleri, iktidar buraya ne zaman Anayasa'ya aykırı bir yasa teklifiyle gelse bahanesi içerisinde sihirli bir kavramla karşılaşıyoruz, bu sihirli kavramın adı "güvenlik". İşte, "güvenlik" kavramı bu topraklarda yüz yıldır Anayasa'yı ihlalin anahtarı görevini görmektedir. Yüz yıldır her ekonomik krizin öncesinde güvenlik politikalarını deneyimliyoruz; her toplumsal krizin özünde güvenlik yasalarını görüyoruz; her darbenin evvelinde, her insan hakları ihlalinin, inkârların arkasında güvenlik güçlerini görüyoruz. Dünyanın hiçbir yerinde hem güvenliğin en çok bahane olarak gösterilip hem de güvensizliğin en yüksek seviyelerde olduğu başka da bir ülke yoktur. Bu topraklarda güvenliği tesis etmek yerine, yurttaşların güvenliğini tesis etmek yerine kutuplaşma, fişleme, ayrımcılık yapma pratikleri politik olarak üretilip burada yasalaştırılırsa toplumsal refaha, barışa, huzura kavuşmamız elbette mümkün olmayacaktır. Bu sebeple, bu kanun teklifinin geri çekilmesi ve topluma kulak verilmesi gerekmektedir; barolara, basın örgütlerine, sivil toplum kuruluşlarına kulak verilmesi gerekmektedir. Aksi hâlde ne demokratikleşmeden ne de hukukun bağımsızlığından bahsetmemiz mümkün olmayacaktır.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz talebi Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a aittir.

Buyurun Sayın Olgun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifi hakkında daha önce düşüncelerimi dile getirmiştım. Şimdi ise milletimizin gerçek gündemini, sokakta yankılanan feryatları ve iktidarın görmezden geldiği acı tabloyu konuşacağım.

Bugün, milletimizin bağımsızlık ve hürriyet mücadelesinin nişanesi olan İstiklal Marşı'nın kabulünün yıl dönümü. Bu vesileyle, büyük Vatan Şairi'miz Mehmet Akif Ersoy'u rahmetle ve minnetle anıyorum.

Bugün, ayrıca, bu kürsüde, sınırlarımızın ötesinde yaşanan büyük insanlık dramına ses yükseltmeyi de bir borç bilirim. Suriye'de yaşanan Alevi katliamı, sadece bir mezhebe karşı değil insanlığın onuruna yapılmış bir saldırdır. Bu katliamı gerçekleştiren terör gruplarına ve bunlara göz yumanlara karşı çıkar hesaplarını bir kenara bırakarak net bir duruş sergilenmelidir. Biz her zaman olduğu gibi, kimden gelirse gelsin, her türlü mezhep temelli şiddeti reddediyoruz. İYİ Parti olarak bu vahşeti lanetliyoruz ve mazlumların yanında olduğumuzu ilan ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, hayat pahalılığını en çok hisseden emeklilerle ilgili de birkaç kelam etmek istiyorum. İktidar yine bildiğini okudu, emeklinin bayram ikramiyesinin 3 bin TL'den 4 bin TL'ye çıkarılacağını açıkladı. İkramiye diyerek emekliye üç kuruş atıp minnet beklemeye kalkmayın. Yeter artık, insanlara sadaka vermeyin. Bu paranın neden verilmesi gerektiğini düşünün; daha da önemlisi, bu paranın verilmesini gerektirmeyecek bir düzen kurun. Emekliler onurlarıyla yaşamak istiyorlar, hayatta kalmak için devletin ya da birilerinin lütfuna muhtaç olmak için değil. Eskiden bayram ikramiyesiyle kurban kesen insanlar, şimdi, bırakın kurbanlığı o hayvanın bir bacağını bile alamıyor. Bugün bir emekli pazara gidiyor, domatesi tanıyla alıyor, etin yanına yaklaşıyor, torununa harçlık verirken iki kez düşünüyor. Emeklilik, bir insanın en rahat edeceği, emeğinin karşılığını aldığı dönem olmalıdır ama siz ne yaptınız? Yıllarca çalışıp vergisini ödeyen insanları tarikatların sadaka sofralarına, belediyelerin yardım kuyruklarına mahkûm ettiniz. Devletin şefkat elini uzatması gereken emeklileri cemaatlerin merhametine, derneklerin bağışlarına muhtaç hâle getirdiniz. Bu, sosyal devletin iflasıdır; bu, halkını açlığa sürükleyip sonra da dilenciye çeviren bir düzenin rezilliğidir. ALO 190 Diyanet Fetva Hattı'na fitrenin kimlere verileceği sorulmuş ve Ali Erbaş'ın başında olduğu Diyanetin cevabı: "Emekliler." Siz artık, bu devletin kendi vatandaşına bakamayacağını, emekliyi sadakayla yaşatmaya çalıştığınızı resmen kabul etmişsiniz.

Değerli arkadaşlar, Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun öncülüğünde İYİ Parti Grubu olarak bu adaletsizliğe "Dur!" demek için bir kanun teklifi verdik: Refah paketi kanun teklifi. Teklifimizle, bayram ikramiyesinin 4.000 TL değil 11.052 TL olması, en düşük emekli maaşının asgari ücrete eşitlenmesi, memur emeklilerine aylık 8.000 TL seyyanen zam yapılması öngörüldü. Vergi adaletsizliğini ortadan kaldırarak çalışanların daha fazla ezilmesini engelliyor.

Buradan iktidar milletvekillerine sesleniyorum: Eğer gerçekten bu ülkenin emeklilerini, çalışanlarını, alın teriyle geçinen insanlarını düşünüyorsanız gelin, bu kanun teklifimize destek verin. Emeklinin insanca yaşamasını, çalışanın hakkını almasını sağlayalım ama eğer yine üç maymunu oynayacaksanız, eğer yine bu halkı açlığa mahkûm etmeye devam ederseniz o zaman açıkça söyleyin, halkın parasını 5'li çeteye dağıtırken var da emekliye, memura gelince mi kaynak yok? Milyarları yandaşlarınıza aktarırken var da yıllarca çalışmış insanlara reva gördüğünüz üç kuruş mu? Bu kanun teklifi kimin gerçekten halkın yanında, kimin rantın ve çürümenin içinde olduğunu gösterecek. Şimdi karar sizin, ya bu adaletsizliğe son verirsiniz ya da sandık günü emeklilerin, çalışanların, işsiz gençlerin öfkesine hazır olursunuz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.
"Madde 20- Bu kanun Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer"

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Mehmet Karaman
Samsun

Selçuk Özdağ
Muğla
Mustafa Kaya
İstanbul
Şerafettin Kılıç
Antalya

Elif Esen
İstanbul
İdris Şahin
Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI HULUSİ AKAR (Kayseri) - Sayın Başkan, katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Ankara Milletvekili İdris Şahin'e aittir.

Buyurun Sayın Şahin. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin ihtiyaca binaen hazırlandığı hususunda tam bir mutabakatta olduğumuzu ifade etmek isterim. Dışarıdan her türlü siber saldırıya karşı ülkemizin ulusal güvenliği açısından elbette ki tedbirler alınmalı, bu konuda hiç kimsenin itiraz edebilecek en ufak bir yolu olmamalı ancak dışarıdan yapılacak siber saldırılara karşı tedbirler alalım derken içeride muhalefetin, muhalif kesimin sesini kısma yönelik düzenlemeler olursa işte asıl itirazlarımız buna olur. Bu kanun teklifiyle dışarıdan yapılacak siber saldırılara karşı ülkeyi güvence altına alan düzenlemelerden ziyade, üzülmekle ifade edeyim ki içerideki muhalif kesimi bir nevi etki ajanlığı yasası benzeri uygulamalarla sindirmeyi amaçlayan düzenlemelerle karşı karşıya olduğumuzu ifade etmek isterim.

Ancak bu kanun teklifinde sevindirici iki tane gelişme olduğunu buradan ifade etmekte fayda var. 8 Ocakta Siber Güvenlik Kurulu Sayın Cumhurbaşkanlığı tarafından kurulmuş ve hemen iki gün sonra bir kanun teklifi Parlamentoya gelmiş. En azından, Anayasa Mahkemesi iptal ettikten sonra Genel Kurulda biz tekrar bu kanunu çıkartalım diye bir çaba içerisinde olmayacağız; bu bile iktidar açısından son derece olumlu bir gelişme.

Bir diğer hususta "Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer." yani söz aldığım 20'nci madde. Bunu da son derece olumlu bir gelişme olarak görüyoruz çünkü iktidarın bir önceki yasasında, TÜBİTAK yasasında 9 maddenin 8'inin yürürlük tarihini geriye doğru götürüyorduk. Bu ülkede olmaması gerekenleri iktidarınız sayesinde görüyoruz.

Arkadaşlar, gelin, şu Parlamentoya gerçek anlamını hep birlikte verelim. Yasama, yürütme, yargı fonksiyonlarının demokrasilerde ayrı ayrı ellerde olması gerekliliğini gayet iyi biliyorsunuz ancak üzülmekle ifade ediyorum ki getirdiğiniz her düzenlemeyle, yasamayı elinizin tersiyle itip yargının yetkilerini de yürütmeye kurduğunuz kurullara ve bir kısım kişilere teslim ediyorsunuz. Bakın, geriye doğru geçirdiğimiz 3 tane kanuna şöyle bir bakalım. Bir: Dahiliye Memurları Kanunu'nda ne yaptınız? Mülkiye müfettişlerine yargısal yetkiler vermeye çalıştınız. İkincisi: Cumhurbaşkanlığı Denetleme Kuruluna, yine benzer yetkileri Cumhurbaşkanlığı Denetleme Kurulu üyelerine vermeye çalıştınız. Bugün itibarıyla da bu kanunun teklifinin 6'ncı maddesiyle, yargısal yetki kullanması gerekenlerin, yargının işlevini yürütmeye Cumhurbaşkanının yönetmelikle belirleyeceği bir kurul başkanına veriyorsunuz. Yapmayın, Allah için bu yanlışlardan vazgeçin.

Bakın, çok deneyimli bir hukukçu, bu kanunun birinci imza sahibi Komisyonunda kendisi bizatihi ifade etmiş ve teklif Komisyonundan geçerken şu cümleleri Sayın Özkaya'nın ağzından duyuyoruz, kanunun Cumhurbaşkanlığı Dijital Ofisinde hazırlandığını ifade ediyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Yok.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Eğer bu ifade yanlışsa tutanaklardan çıkarttırın Sayın Özkaya, bu size yakışmaz çünkü.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Yanlış. Yanlış, öyle bir şey yok.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Çünkü altına imza koyduğunuz bir kanun teklifini siz hazırlayabilecek ehliyet ve liyakate sahipsiniz; onu özellikle ifade etmek isterim.

Bir diğer husus ise Türk Ceza Kanunu'nun 217/A'daki suç tipinin dijital suçları bir şekilde karşılamadığına yönelik bir tespitte bulunuyor Sayın Özkaya.

Şimdi, Allah için konuşuyoruz, burada, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde, özellikle muhalefetin her türlü sesini kesmeye dair attığınız adımlar aşikâr. Gelin ya, basın rahatlıkla kendini ifade etsin, sivil toplum rahatlıkla ifade etsin. Eğer siz bunları söylerseniz...

217/A'yı özellikle okumak istiyorum: "Sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle, ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığı ile ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi, kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alenen yayan kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır."

Bu kanunun çıktığı günden bu yana basın mensuplarına nelerin yapıldığını gayet iyi biliyoruz, sanatçılara nelerin yapıldığını gayet iyi görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, tamamlayın lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - O yüzden sizlerden hassaten istirhamım, büyük bir arzuyla bunu ifade ediyorum: Anayasal devleti ortadan kaldırdınız, çok geç oldu artık, bundan sonra anayasal bir devleti bu ülkede konuşmak mümkün değil; gelin, hiç olmazsa Anayasalı bir devletmiş gibi hareket edelim, kanun devletiymiş gibi hareket edelim ve çıkardığımız kanunların lafzına uygun hareket edilsin.

Suçun maddi ve manevi unsurlarına bakılmadan onlarca insana sorgusuz sualsiz 217/A'ya göre soruşturma açtınız, gözaltı kararı verdiniz, büyük bir çoğunluğuna da tutuklama kararı çıkarıldı.

Şimdi buradan şuraya gelmek istiyorum: Hepimizin en çatı organı şu mevcut Anayasa; gelin, hiç olmazsa bu Anayasa'nın altında hukuka uygun bir şekilde, adaletli bir şekilde yaşayalım diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, ismimi vererek bana sataştı, 69'a göre söz istiyorum.

BAŞKAN - Önergeyi oylayabilir miyim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Şahsımı, ismimi söyleyerek "Bu kanunu Sayın Özkaya hazırlamadı." dedi Sayın Şahin, iki dakika sataşmadan 69'a göre söz istiyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sataşma yok, siyasi değerlendirmeydi Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özkaya, iki dakika; sürenizi uzatmayacağım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın, Ankara Milletvekili İdris Şahin'in 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Sayın İdris Şahin "Bu kanunu Dijital Ofis hazırladı, Sayın Özkaya sundu." dedi. Hayır, doğru değil.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Ben demedim, bunu Komisyonunda...

ALİ ÖZKAYA (Devamla) - Söylediğimiz çok net. Anayasa'ya göre, bir kanun teklifini idare ihtiyaçlarına göre hazırlayabilir, kanun teklifiyle ilgili çalışma yapılabilir ama Anayasa'mızın açık hükmü "Kanun tekliflerini milletvekilleri verir." Bu kanun teklifini biz AK PARTİ Grubunda çok uzun süre çalıştık Sayın Millî Savunma Komisyonu Başkanımız, Sayın Grup Başkanımız ve birçok bürokrat arkadaşla; ihtiyaca son derece uygun bir kanun hazırlandı. Dediğiniz doğru değil, bu kanuna gerçekten emek verdik, ihtiyaç olan bir kanun. Muhalefetin birçok önerilerini, isteğini dikkate aldık, eleştirileri dikkate aldık. Hem 8'inci maddenin (5)'inci fıkrasında hem 16'ncı maddede, diğer maddelerin birçoğunda düzenlemeler yaptık. Amaç, doğru, ihtiyaca uygun bir kanun çıkarılmasıydı. 217/A'dan Türkiye'de 2024 yılında sadece 6 kişi mahkûm oldu, 1.800 soruşturma açıldı bir yılda, sosyal medya bu kadar geniş olduğu hâlde ama sadece 6 kişi... Oradaki bireysel suçlara yönelik, buradaki suç daha ziyade toplu ve siber uzaydaki sızıntılara yönelik suç; birbirini karşılamayan, dar alanda daha geniş bir suç, birbirinden farklı suçlar.

O nedenle, doğru bir kanun yapmak için gayret sarf ettik. İnaniyorum ki bu kanun çıktıktan sonra muhalefetin sesini kesmek vesaire gibi şey hiçbir zaman söz konusu değil. Önceki kanunlarda da 5651'de de birçok kanunda da ben kanun teklifi sahibiydim, burada hepsinde "Sesimizi keseceksiniz." dediniz, hiçbirinde kesilmedi.

Arkadaşlar, siber sanal ama suç gerçek; sanal âlemde gerçek suç işlerseniz cumhuriyetin savcıları size sorar, buna göre de yargılama yapılır; söylediğimiz budur. İnşallah, kanun teklifi yüce Meclisin takdiriyle kabul edilir.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Yerinizden Sayın Şahin.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

63.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Kanun teklifinin Komisyon raporunda, açıkça, Sayın Özkaya'ya atfen, Komisyonunda bu çalışma için "Cumhurbaşkanlığı Dijital Ofisimiz tarafından yapılan çalışmalara..." diye kendi ağzından beyanının olduğu ifade ediliyor. Ben de kendisine eğer burada bu çalışmayı Dijital Ofis değil de kendisi doğrudan hazırlamış ve teklifi sunmuş ise bu Komisyon raporuna yazılan hususları açıklama fırsatı vermiş oldum. Şimdi, kendisi diyor ki: "Bu çalışmaları birlikte yaptık, ben yaptım ve bunun altına imza attım." Eğer kendisi tamamen bu beyanıyla kendini bağlıyorsa söyleyeceğim bir şey yok; burada, muhalefet şerhinde yazılmış. Ben o günkü şartlarda bu Komisyonun üyesi değildim. Elimdeki 190 sıra sayısı üzerinden yapmış olduğum okuma sonucunda bu cümleyi kullandım. Kendisi de sataşmadan kendisine vermiş olduğunuz imkânla kendini ifade etti.

Teşekkür ediyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Muhalefet şerhleri bizi bağlamıyor, bizim yaptığımız bizi bağlıyor.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190) (Devam)

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinde geçen "tarihinde" ifadesi kaldırılarak "tarihinden itibaren" ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Seyit Torun

Özgür Ceylan

Tahsin Becan

Ordu
Ali Fazıl Kasap
Kütahya

Çanakkale
Aliye Coşar
Antalya
Servet Mullaoğlu
Hatay

Yalova
İsmet Güneşhan
Çanakkale

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Mullaoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

SERVET MULLAOĞLU (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu salonda bulunan herkesin mutlaka büyük dedesi Çanakkale'de yatmaktadır. Çanakkale'deki mezarların üstünde "Diyarbakırlı Mehmet oğlu Hasan" yazar. O zamanlarda, tabii, Orta Doğu'da bulunan hiçbir ülke olmadığı için örneğin Hatay, Halep vilayetine bağlıydı, "Halepli Ali oğlu Ahmet" "Konyalı Ömer oğlu Mehmet" yazar. Dolayısıyla, biz bu topraklarda hepimiz kardeşiz. "Kardeş" kelimesi aynı karından doğan insanlara denir yani "karındaş" kelimesinden türemiştir. İşte, Anadolu'da biz aynı topraklarda doğmuşuz ve kardeşiz. Bu kardeşlik, sadece çizilen sınırlarla, siyasi sınırlarla sınırlı değildir. Geçmişten gelen ortak tarihimiz, ortak kültürümüz, ortak her şey, akrabalık ilişkilerimiz bizi kardeş kılmaktadır. Dolayısıyla, Orta Doğu'daki bir yangın burada İstanbul'da oturanın da Konya'da oturanın da İzmir'de oturanın da yüreğini yakar; bu şekilde bakmak lazım son dönemdeki olaylara. Biz bu ülkeyi Türk'üyle Kürt'üyle Çerkez'yle, Alevi'siyle Sünni'siyle beraber kurduk ve beraber yüceltmekle mükellefiz. Bu topraklarda "barış" kelimesinin zikredilmesi bile İzmir'deki vatandaşlarımızı; Diyarbakır'daki, Edirne'deki herkesi mutlu etmiştir. Barışın muhteşem bir bereketi ve gücü vardır, güzelliği vardır. Biz güzelliklere doğru yürümeliyiz. Siyaset adına birbirimizi çok yorduk, bu topraklar çok yoruldu; anneler çok ağladı, hepsi aynı gözyaşını döküyor. Elbette barış tesis edilmelidir ve bunun için samimi bir şekilde silahlar susacak ve barış tesis edilecekse biz her şeyi vermeye hazırız. Bu konuda yapılacak her türlü çalışmada samimi olarak -asla figüran olmadan ama- bu topraklarda barışı tesis etmek zorundayız.

Barışı tesis ederken Orta Doğu'da çizilen senaryoları da hassasiyetle değerlendirmek gerekiyor. En son Suriye'de olan olaylarda hep bize yöneltilen soru "Siz ne yaptınız?" sorusu. Şimdi fırsat bulmuşken ne yaptığımızı anlatmaya çalışacağım. 2011 yılında ilk olay patlak verdiğinde biz "Başka bir ülkenin sınırlarına, başka bir ülkenin iç işlerine karışmak uluslararası hukuka uygun bir iş değildir. Dolayısıyla, Türkiye her zaman uluslararası hukuka uygun davranmıştır; başka ülkelerin dinamiklerine, hukukuna saygı göstermiştir. Dolayısıyla, bize yakışan, elbette kendi güvenliğimizi düşünerek ama başka ülkelerin iç işlerine karışmamak gerekiyor çünkü oradaki ateş bize döner." diye çok uyarılarda bulunduk. Ancak o zamanlarda çok değişik teoriler üretildi; yeni Osmanlıcılık stratejisi, derin strateji, müthiş ve o zaman... Mesela stratejik derinlik doktrini varken aynı zamanda CIA şefinin de burada "Yeni Türkiye Cumhuriyeti" diye bir kitabı vardı; anlatılan şeyler aynıydı. Maalesef Hükûmete çok gaz verildi ve orada yeni bir halife yaratılacak inancıyla çok yanlış işler yapıldı.

Yanlış Suriye politikasının faturasını biz bugün Filistin'de ödüyoruz. Eğer yanlış politika uygulamasaydık bugün Trump'ın çıkıp Gazze'yi emlak ister gibi istemesi mümkün olmayacaktı, bugün Filistin bu kadar zayıf noktaya gelmeyecekti. Filistin hepimizin ortak davası, bu siyasetüstü bir meseledir. Buradaki herkesin samimi olarak Filistin konusunda hassasiyet gösterdiğini biliyorum ama sadece hassasiyet göstermek ile gerçek anlamda politika üretmek farklı, hayalimizdekini yapmak istediklerimiz ile sahadaki durumlar çok farklı. Hiç olmayacak işler yaptık.

Biz, Suriye'deki ateşin ilk başında "barışa çılgılık" etkinliği yaptık. Kardeşin kardeşi katledeceğini... Çünkü tarihsel süreç içerisinde, Birinci Dünya Savaşı öncesi nasıl İngilizler gelip kardeşi kardeşe katlettiler diye aynı senaryonun uygulanacağını gördük ve nitekim, maalesef, bugün geline nokta bunun yapıldığını görmekteyiz.

İçimiz çok acıyor. Türkiye'nin acilen Suriye'ye müdahale etmesi gerçekten şart. Şu an oradaki insanlar da Türkiye'nin müdahalesini arzuluyor. İnanın şu an plebisit yapılırsa oradaki halkın yüzde 90'ı Türkiye'yi tercih edecektir çünkü Türk askerinin adaletine, Türk'ün gücüne güvenmekte ve inanmaktalar. Biz burada hepimiz tek bir millet olmuşuz, bizim akrabalarımız orada; orada belli bir kesimi "bunlar Nusayrî" "bunlar Alevî" diyerek dışlamak Türkiye'yi gönülden ikiye bölmek gibi bir şey olur. Dolayısıyla, burada günlük siyasi çatışmaların dışına çıkarak, oradaki insanların hayatlarını dikkate alarak, orada ölen sivilleri dikkate alarak gerçekten inisiyatif almak durumundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Mullaoğlu, tamamlayın lütfen.

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Bunun için gerekirse bütün partiler bir araya gelmek ve ortak tavır ve ortak bir politika üretmek zorundadır.

Tabii, az süre kaldı ama yine de... Türkiye'nin acilen demokratik uygulamalara, demokrasiye gelmesi gerekmektedir. Konuşan herkesi içeri tıkarak Türkiye'yi, biz güçlü bir Türkiye hâline getiremeyiz, Türkiye'ye çok büyük kötülük yapmış oluruz. Dolayısıyla biz, güvenlikçi politikalardan değil... Özgürlükçü politikalara dönmek zorundayız. Rakip gördüğünüz kişinin önüne engeller çıkararak Türkiye'yi büyütemezsiniz. Türkiye sadece konuşmalardan, eleştirilerden yıkılacak bir ülke değildir, ülkeyi bu kadar küçük görmeyin. Buradaki her insan, her eleştiri çok kıymetlidir ve onun değerini bilerek, Türkiye'nin gücüne güvenerek öz güvenli bir şekilde politika üretmeliyiz; siz yapmazsanız inşallah ilk seçimde bize nasip olacak bu.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge bulunmaktadır, önergeleri ayrırlılık sırasına göre işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 21'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Madde 21- (1) Bu Kanun hükümleri Cumhurbaşkanı tarafından yürütülür."

Adnan Şefik Çirkin
Hatay
Ayyüce Türkes Taş
Adana

Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa
Mehmet Akalın
Edirne

Turhan Çömez
Balıkesir
Burak Akburak
İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Bülent Kaya
İstanbul
Mustafa Kaya
İstanbul

Selçuk Özdağ
Muğla
Mehmet Emin Ekmen
Mersin

Elif Esen
İstanbul
Şerafettin Kılıç
Antalya
Mehmet Karaman
Samsun

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Ali Bozan
Mersin
Özgül Saki
İstanbul

Mahmut Dindar
Van
Gülderen Varlı
Van
Yılmaz Hun
Iğdır

Mehmet Kamaç
Diyarbakır
Onur Düşünmez
Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Seyit Torun
Ordu
Özgür Ceylan
Çanakkale

Süleyman Bülbül
Aydın
İsmet Güneşhan
Çanakkale
Aliye Coşar
Antalya

Tahsin Becan
Yalova
Ömer Fethi Gürer
Niğde

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin.

Buyurun Sayın Çirkin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, izniniz olursa... Suriye'nin Lazkiye bölgesindeki olaylar biraz durulmakla beraber henüz daha tam anlamıyla durulmuş değil. Ben, ülkemizin millî güvenliğini de ilgilendirdiğinden bu konuda İYİ Parti olarak, Hükûmete gözlemlerimizi aktarmak üzere yüce Meclise ve iktidarın sayın temsilcilerine birkaç tavsiyede bulunmak istiyorum.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim: Belki biraz duygusal olacak ama çocuklarımızın sağlığı, hatta hayatıyla ilgili bir endişesi olan vekilimiz oldu mu? Mutlaka olmuştur ama biz Hatay olarak bunu neredeyse nüfusumuzun tamamında yaşadık. Ne zaman? 6 Şubat sabahı. O depremde, o depremin kükremesinde "Allah'ım, bizim canımızı al, çocuklarımızı başışla." dedik. Allah kimseye bunu göstermesin, ne Hatay'a ne başka bir bölgeye yaşatmasın. Şu anda Lazkiye'de olan bu; bütün Lazkiyeliler her gün - biz bir buçuk dakika yaşadık- bunlar her gün, yirmi dört saat... Dağlara çıkıyorlar, ormanlara kaçıyorlar ve çocuklarının hayatı için endişe ediyorlar. Şimdi, böyle bir kütlenin olduğu bir yere her devlet girer; Fransa girer, Rusya girer, İsrail girer, Amerika girer ve bu bizim çok aleyhimize olur, bu bizim için millî güvenlik meselesi olur. Dün sizlere arz ettiğim gibi, Fransa'nın zaten 1920'lerde bu rüyasıydı; yarın gelir, oraya yerleşir ve Fransa'nın Hatay davası geri başlar. Bu bakımdan, alınacak tedbirler olarak ordumuzun oraya girmesi belki de Hükûmetten beklenmeyecek ve biraz da zor bir mesele olabilir ancak burada, devleti de uluslararası hukuku da düşünmek lazım. Yönetim ile Hükûmetimizin ilişkisi göz önüne getirildiğinde orada alınacak idari tedbirler son derece etkili olabilir. Mesela, bir Alevi -yani bölgeden- ya da bir Türkmen vali atanabilir oraya. Oranın güvenliği, hâlihazırda SMO içerisinde bulunan Türkmen komutanlara verilebilir. Bu çok önemli bir girişim olur; maliyeti yüksek değildir, diplomatik maliyeti de yüksek değildir ve bu, Türkiye'yi de rahatlatır, bölgeyi de rahatlatır; Türkiye'nin ağabeylik pozisyonunu Suriye'de perçinler ve yarın başımızı açılacak işlerden kurtulmuş oluruz. Sayın milletvekilleri, bunu bilhassa iktidar milletvekillerinden rica ediyoruz, Hükûmete iletin, bu şarttır; bu -Suriye'deki- önümüzdeki on yıllar için de şarttır. Burada ifade edemeyeceğimiz daha birçok sorunla yarın Hükûmetimiz karşı karşıya gelecektir. Biz, İYİ Parti olarak da şahsi olarak da bu konuda Hükûmetimiz ne zaman dara düşerse hizmetindeyiz ama sözlerimizin de dikkate alınmasını arzu etmek, istemek, beklemek de öyle zannediyorum hakkımız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Milletvekili.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum efendim. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki 2'nci önerge üzerine söz talebi İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; siyasetin bir felsefesi, bir fikrî altyapısı olur. Siyasi faaliyetlerin, siyasi düşüncelerin bir alt dayanağı olarak mutlaka ve mutlaka bir fikrî altyapısı olur. Liberal görüşlerin, sol görüşlerin, sağ görüşlerin, muhafazakâr görüşlerin, demokrat görüşlerin ama her siyasal felsefenin dayandığı bir altyapı olur ve her siyasi parti bu faaliyetlerinde buna uygun hareket eder; tutarlılığı açısından söylüyorum.

Cenab-ı Allah her şeyi insan için yaratmıştır. Bakara suresinin 29'uncu ayetinde der ki: "O Allah ki yeryüzündeki şeylerin hepsini sizin için yarattı." ve yine Casiye suresinin 13'üncü ayetinde de der ki: "Odur ki o Yüce Allah'tır ki bütün göklerde ve bütün arzlarda yani hayat olan bütün âlemleri her şeyi, katından sizlerin emrine musahhar kıldı. Muhakkak ki bunda düşünen bir kavim için ayetler vardır."

İslam düşünce felsefesinde "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." düsturu vardır yani İslami düşünce felsefesinde devlet insanlar için vardır, insanlar devleti yaşatmak için değil. Devletin insanları yaşatması gerekiyor ki devletler ayağa kalkabilsin. Aksine otoriter sistemlerde ya da otoriter hevesliler ise insanı devlet için yaratılmış birer kul olarak görürler yani otoriter eğilimli sistemlerde devletin bekası, insanın özgürlüğünün üstünde tutulmuştur. Cenab-ı Allah kendi kudretiyle yarattığı bu dünyanın tamamını insanlığın emrine vermişken otoriter sistemler ise insanları devletin emrine musahhar kılma konusunda bir kararlılık şeklinde hareket ediyorlar. Cenab-ı Allah'ın bile insanları bağımlı kılmadığı bir metaya, maalesef, otoriter eğilimli sistemler kılıyor. İnsanlığın özgürlüğü, güvenliği ve refahı için var olan devlet, maalesef, bir amaç olmaktan çıkıp bir araca dönüştürüldüğü zaman, devleti yaşatmak için insanların özgürlüğünden, refahından ve güveninden fedakârlıkta bulunan bir devlet kavramıyla karşı karşıya kalıyoruz. Özgürlük ve güvenlik arasında bir denge olmalıdır ama güvenlik, insanların özgürlüğünü teminat altına almak için vardır; yoksa güvenlik için, özgürlüklerden feragat etmek için özgürlük-güvenlik dengesi yoktur.

Bu kanunda da bu dengede dikkat edilmesi gereken bazı temel düsturlara dikkat edilmediği için YENİ YOL Grubunu oluşturan Saadet, DEVA ve Gelecek Partileri olarak biz bu kanuna itiraz ediyoruz. Nedir onlar? Biri, kuvvetler ayrılığı. Muhalefet şerhinde ifade etti değerli milletvekillerimiz, Ali Özkaya "Hayır, bizim de katkımız vardı bu çalışmada." dedi. Ama kuvvetler ayrılığı nedir? Devletler yani yürütme organını temsil eden iktidarlar gücü tek elde toplamak isterler ve mümkün olduğu kadar kendilerini sınırlayan yargı ve meclisi baypas etmeye çalışırlar çünkü o gücün şehveti sebebiyle ne kadar güçlü olursa toplumun menfaatine o kadar düzenleme yapmayı esas alır. Oysa modern hukuk sistemlerinde, tam da iktidarların bu gücü kullanma şehvetine karşı getirilmiş bir panzehirdir kuvvetler ayrılığı. Siz burada Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisinde bir kanun çalışması yapacaksınız, sonra da imza aşamasını tamamlamak için Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna göndermişseniz, işte, tam da bizim kuvvetler birliği dediğimiz yani modern devletlerin, iktidarın bir zulme dönüşmemesi için getirdiği panzehri ortadan kaldırmış olursunuz. Maalesef, bu kanun, öncekiler gibi sipariş ve ısmarlama bir kanun olduğu için kuvvetler ayrılığı esasını sağlamıyor.

Bir diğeri, temel hak ve özgürlükler esas alınmalı her güvenlik tedbirinde. Güvenlik önlemleri, bireylerin temel hak ve özgürlüklerini ihlal etmemeli, Anayasa ve uluslararası İnsan Hakları Sözleşmesi'nin teminat altına aldığı standartlara uymalı. Oysa, burada, yargının yetkisine giren birçok konunun Cumhurbaşkanlığı tarafından atanmış olan Siber Güvenlik Başkanına verildiğini - özellikle 6'ncı maddede- daha önceki konuşmalarımızda da ifade etmiştik.

Hukukun üstünlüğü... Özgürlüğü sınırlayan her güvenlik tedbiri mutlaka hukuka dayanmalı ve yargı denetimine açık olmalı, keyfi uygulamalara izin vermemelidir. Ama burada, yine, 6'ncı maddede Siber Güvenlik Başkanına tanınan geniş yetkiler, bunun yargı denetimine açık olmaksızın bir Siber Güvenlik Başkanı tarafından rahatlıkla kullanılabileceğini görüyoruz.

Bir diğeri, orantılılık ilkesi. Siz şüphe uyandıran belli bir sosyal medya faaliyetini takibe almanız gerekirken burada hangi kriterlerle başlama ve start verdiğiniz belli olmayan bir ölçüyle bütün alanları Siber Güvenlik Başkanlığının uhdesine alıyorsunuz. Bu da orantılılık ilkesine aykırı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Kaya, tamamlayın lütfen.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Yine, bir diğer önemli husus, demokratik denetim ve şeffaflık. Devletin güvenlik politikaları, mutlaka ve mutlaka bağımsız denetim mekanizmalarına tabi olmalı, basın ve sivil toplum kuruluşları, hele hele yasama organı tarafından mutlaka denetime tabi tutulmalı. Daha önceki Millî Güvenlik Kurulundaki kırmızı kaplı kitaplarla bu ülkenin başına neler örüldüğünü çok iyi biliyoruz. Çünkü dediğim gibi, devleti yönetenlerin doğası gereği, gücü kullanmak istedikleri için başka tehdit algıları vardır, oysa millet adına hareket eden yasama organının başka tedbirleri vardır.

Yine, teknoloji ve özel hayatın korunması... Dijital çağda güvenlik adına izleme faaliyetleri, bireylerin mahremiyetini ihlal etmeyecek şekilde sınırlandırılmalıdır. Veri güvenliği konusunda yasal düzenlemeler yapılmalı ama idare, veri güvenliğinin güvencesi olmamalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Bütün bu gerekçelerle biz bu kanun teklifine karşı çıkıyoruz. Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlarımızı da ve özellikle vicdan sahibi hukukçu arkadaşlarımızı da bu kanun teklifine karşı çıkmaya davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki 3'üncü önerge üzerine söz talebi İstanbul Milletvekili Özgül Saki'ye aittir.

Buyurun Sayın Saki. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'ni konuşuyoruz ve buna benzer kanun tekliflerine, içinde "güvenlik" geçen -millî güvenlik, ailenin güvenliği, siber güvenlik- tüm kanun tekliflerinin ayrıntılarına baktığınızda aynen bu teklifte olduğu gibi, tüm toplumun güvensizliği uğruna "AKP'nin iktidarının güvenliğini muhalefeti bastırarak nasıl ilelebet sağlayabilirim?" yasa teklifi bu da. Tüm anlamıyla basın-yayın kuruluşlarını, bağımsız kuruluşları ve bu kanalla tüm toplumu zapturapt altına alarak tek elde toplama kanun tekliflerinden bir tanesi. Oysa güvende olmayan kimler? İktidarın ilelebet kendi iktidarını güvence altına alma adına bize getirdiği, Cumhurbaşkanlığı ofisinde hazırlanan, tek kişinin inisiyatifiyle hazırlanan bu kanun teklifleri altında mesela işçiler güvende değil, çocuklar güvende değil, istismara uğruyorlar; göçmenler güvende değil, kadınlar güvende değil, LGBTİ+lar güvende değil;

tüm demokratik haklar, tüm bireysel özgürlükler zapturapt altına alınıyor. Neden? AKP, hem dış politikasında hem ekonomi politikasında o bütün öz güvenli adımlarının bataklığına saplandığı için. Şimdi kendi iktidarını güvence altına almak için tek yaptığı tüm toplumu zapturapt altına almak. Ve burada, bu "güvenlik toplumu" denilen toplumda kadınların güvenliği tam hedefte.

Birkaç gün önce 8 Mart'tı. 8 Martta, 8 Mart mitinglerinde, feminist gece yürüyüşünde on binlerce kadın dediler ki: "Eşit, özgür, güvenli bir toplumda yaşamak istiyoruz." İktidarın polisleriyle karşılaştılar, birçoğu gözaltına alındı.

EĞİTİM SEN -benim de örgütüm, uzun süre EĞİTİM SEN'li olarak ben mücadele ettim- toplumsal cinsiyet eşitliği dersini on yıldır 8 Marttan sonraki ilk derslerde işliyor. Bu yıl bu, suç kabul edildi ve İstanbul'da bir öğretmen arkadaşımız toplumsal cinsiyet eşitliği istediği için açığa alındı. Dolayısıyla bu toplumda öğretmenler de güvende değil.

Halkların Demokratik Kongresi operasyonuyla arkadaşlarımızın bir kısmı şu anda Silivri'de, kadın arkadaşlarımız Bakırköy'de; onlar da güvende değil. Oysa biz diyoruz ki eşit, özgür, güvende yaşamak isteyen tüm toplumsal kesimlerin demokrasiye, özgürlüğe, barışa ihtiyacı var ve bunu derken bunun tüm toplumsal kesimlerle birlikte inşa edilebileceğini söylüyoruz.

Ama bakın, ben size yine hazırlıksız yakalanmayalım diye bir şeyi söylemek istiyorum: Dördüncü Yargı Paketi Strateji Belgesi vardı. O belgeye dayandırılarak -yine basında yer aldı- yeni bir taslak hazırlanıyor; hangi dehlizlerde hazırlandığını bilmiyoruz hâlâ, Komisyona bile gelmediğini biliyoruz. 103 sayfalık Türk Ceza Kanunu ve Medeni Kanunu üzerinde değişiklik teklifi ve bu teklif gerçekten şu ana kadar olanlara rahmet okutacak bir teklif. Bu teklif yasalaşırsa... Onun için, bu teklifle ilgili tüm muhalefete, tüm toplumsal kesimlere sesleniyorum: Bunun geri çekilmesi için elimizden gelen her şeyi yapmalıyız.

Bakın, o teklifte ne diyor? Artık 2911 sayılı Yasa cezaya yani hapis yatmaya sebebiyet veren bir şey değildi, onu değiştiriyorlar. Artık 2911 yani işçiler sokağa çıktı, oturma eylemi yaptı, cezaevine; "İşçiler trafiği aksattı." denilerek cezaevine... Tüm cezalar sürekli artırılıyor. Türk Ceza Kanunu'nda bütün örgütlenme, basın özgürlüğü bu yasa teklifiyle zapturapt altına alınıyor; sonra Medeni Kanun'da... Uzun süredir AKP iktidarı kendi iç tahkimatını güçlendirmek için yeni düşmanlar arıyor. Öncelikle "Aile değil, kadınız, özgürlük istiyoruz." diyen kadınları hedef tahtasına koyuyor; sonra "Varoluşumuz yargılanamaz." diyen LGBTİ+'ları hedef tahtasına koyuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Saki, lütfen tamamlayın.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Tamamlıyorum.

Bu yeni yasa teklifine, basında yer alan yeni yasa teklifine göre biyolojik cinsiyetle uyumlu olmayan hâl ve davranıştan, genel ahlaka uygun olmayan hâl ve davranıştan hapis cezası... Bakın, bunlar sadece LGBTİ+'ları ilgilendirmiyor, sadece kadınları ilgilendirmiyor; tüm toplumsal kesimleri zapturapt altına alma yeni yasa teklifiyle karşılaşacağız çok kısa zamanda. Bunu hemen tüm toplumsal kesimlerle birlikte ve Mecliste... Böyle antidemokratik, faşizan, otoriter yeni bir toplum inşası ve bu insanın tamamı da Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi devam etsin, AKP'nin iktidarı devam etsin diye tüm toplumsal muhalefeti zapturapt altına alma uygulaması. O nedenle bu toplumun, tüm kesimlerin barışa, demokrasiye, özgürlüğe ihtiyacı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Demokrasiye, özgürlüğe ve eşitliğe ihtiyacı olan tüm kesimlerin bu saldırıyı da siber güvenlikle gelen saldırıyı da olası gelecek tüm kanun tekliflerini de güç birliği yaparak püskürtmekten başka şansımız yok diyorum, teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki 4'üncü önerge üzerinde söz talebi Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'e aittir.

Buyurun Sayın Bülbül. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir ülke düşünün, o ülkede güvenlikçi yasa teklifleri Meclise geliyor, bir geliyor, iki geliyor, üç geliyor ve antidemokratik yasal teklifler kanunlaşıyor. Bir de bir ülke düşünün, güvenlikçi değil de özgürlükçü yasa teklifleri geliyor, onlar yasalaşıyor. Güvenlikçi teklifleri getirmenin amacı nedir? Demek ki o ülkede yoksulluğa çözüm bulunmamış, o ülkede ekmek zor, kazanç zor, iş, aş zor, gençler işsiz, emekli aldığı parayla yaşam koşullarını sağlayamıyor, asgari ücreti ise açlık sınırlarının altında ve o ülkede artık beyin göçü var, başka ülkelere göçüyor. İktidar bu düzeni sürdürmek amacıyla ne yapıyor, güvenlikçi politikalarla birlikte neyi getiriyor? "Cumhurbaşkanı hükümet sistemi" adı altında yasal düzenlemeler getiriyor. Anayasal hak ve özgürlüklerin kullanılmasını engellemek amacıyla, ifade özgürlüğünü, hak arama özgürlüğünü, barışçı toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma hakkını, basın açıklaması yapma hakkını, örgütlenme hakkını engellemek amacıyla ne yapıyor? İnsanlar toplanmasın, insanlar muhalif tavırlar koymasın, insanlar basını kullanmasın, özgürce hareket etmesin diye yasa teklifleri getiriyor. O ülkeye düşünün, dezenformasyon yasası getiriyor. O ülkeyi düşünün, Seferberlik Yönetmeliği'nde değişiklik yapıyor, terörist olarak ilan ettiği ve lekelenme hakkını tanımadığı insanları asker alacağım diye hüküm getiriyor. O ülke düşünün, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen 9 maddelik bir yasa teklifiyle -5'i Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen- Devlet Denetleme Kuruluna görevden alma hakkını veriyor. O ülke düşünün, Cumhurbaşkanı tarafından atanan, kendilerinin hiçbir sorumluluğu olmayan, TMSF'den tutun başka birçok kimliğe, kişiye, atanan kişilere ne yetkisi veriyor? Anayasa'nın 7'nci, 9'uncu maddesine göre yargı yetkisi veriyor. İşte, o ülke neresi? O ülke Türkiye arkadaşlar, Türkiye. Nereden diyoruz? Şimdi Churchill demiş ki arkadaşlar, bakınız: "Sabahın beşinde kapı çalındığında gelenin polis değil de sütçü olduğundan emin olunan rejime 'demokrasi' denir." (CHP sıralarından alkışlar) Hangimiz eminiz arkadaşlar? Sabahın köründe şafak operasyonlarıyla muhaliflerin evleri basılıyor, konuşanlar içeri alınıyor. Düşünebiliyor musunuz, cezaevi açılmasından dolayı müjde veren iktidar milletvekilleri var. Aydın'ın en güzel Yörük ocağı olan Çine'ye 4.500 kişilik cezaevi açılıyor. Düşünebiliyor musunuz arkadaşlar, cezaevi açmakla, 492 tane cezaevi açmakla övünen bir iktidara karşı karşıyayız. Sonra ne oluyor? Millî irade bir kenara itiliyor. Millî irade ne? Vatandaşın sandıkla getirdiği belediyelerde belediye başkanlıklarına kayyum atanıyor, kayyumlar geliyor. Her zaman söylüyorum, AKP iktidarı kayyum iktidarıdır; AKP iktidarı demokrasiye, özgürlüklere karşı iktidardır. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, nereden bakalım? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarına bakalım. Düşünebiliyor musunuz, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde adil yargılanma hakkında, güvenlik hakkında, özgürlük hakkında ve ifade özgürlüğünde en çok ihlal kararı verilen ülke Türkiye. Düşünebiliyor musunuz, OECD verilerine göre -bizim üye olduğumuz- yargıya güvende 38 ülke

arasında 36'ncı olan ülke Türkiye. Düşünebiliyor musunuz, lekelenmeme hakkını getiren ve çıkıp da 9 tane yargı paketiyle, 4 tane yargı strateji belgesiyle, 2 tane insan hakları eylem planıyla Türkiye'yi bu hâle getiren hangi iktidar? AK PARTİ iktidarı. (CHP sıralarından alkışlar) İnsanların hukuki güvenliğini olmadığı, can güvenliğini olmadığı, cezaevi kapılarının muhaliflere açık olduğu iktidara karşı vatandaş ne yapıyor? Direniyor, her yerde direniyor, direnme hakkını kullanıyor, Anayasa'dan kaynaklanan direnme hakkını kullanıyor. Ne kadar cezaevi açsanız dahi ne kadar polis baskınlarıyla, şafak baskınlarıyla susturmaya kalksanız dahi yoksulluğu önleyemediniz, vatandaşı yoksul hâle getirdiniz. Yasakları... Vatandaşın özgürlüklerini kaldırdınız ve yolsuzluklar konusunda da Türkiye dünyada 1'inci ülke hâline geldi. Nerede 3Y'ler? Sayın AK PARTİ'liler nerede 3Y'ler?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bülbul, tamamlayın.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) - Yoksulluk, yasaklar ve yolsuzluk konusunda sizin yirmi üç yılda geldiğiniz nokta Türkiye'nin özgürlüklerinin bittiği nokta. Artık şunu söylemek istiyorum: Sonun geldiği noktada yolun sonu gözüküyor arkadaşlar, yolun sonu gözüküyor. 2028'de veya 2028'nin önünde, gelecek seçimde adaylarımız yargı aparatlarıyla ne kadar engellenirse engellesin Cumhuriyet Halk Partisinin Cumhurbaşkanı adayı kesinlikle o ülkenin Cumhurbaşkanı olacaktır.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Teklifin tümünün oylanmasından önce İç Tüzük'ün 86'ncı maddesi uyarınca lehte ve aleyhte olmak üzere 2 sayın milletvekiline söz vereceğim.

İlk söz, lehte olmak üzere, Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'a aittir.

Buyurun Sayın Dusak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dijital çağın sunduğu fırsatlarla birlikte hızla artan siber tehditlere karşı ülkemizin güvenliğini sağlamak amacıyla hazırlanan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi hakkında şahsım adına lehte söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Dijitalleşmenin yaygınlaşmasıyla birlikte siber uzay yalnızca bireylerin değil, devletlerin ve kritik altyapıların da bağlı olduğu bir alan hâline gelmiştir ancak bu genişleme siber suç, siber casusluk ve siber terör gibi tehditleri de beraberinde getirmektedir. Siber saldırılar artık bireysel zarar doğuran olaylar olmaktan çıkmış, kritik altyapı sistemlerini, kamu hizmetlerini ve finansal sistemleri hedef alan büyük ölçekli tehditlere dönüşmüştür. Geleneksel savaş yöntemlerinin çok ötesinde, ilk merminin siber uzaydan atıldığı yeni nesil savaşlarda panik ve kaos oluşturmak, hatta can ve mal kaybına sebep olmak amacıyla siber saldırılar gerçekleştirilmektedir. Bu saldırıların etkisini en aza indirmek ve ülkemizi siber uzayda güçlü bir konuma taşımak için bu yasal düzenlemeye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çerçevede, Siber Güvenlik Kanunu Teklifi siber tehditlere karşı ülkemizin ulusal mukavemetini artıracak bütüncül bir güvenlik yaklaşımını ortaya koyacaktır. Kanun teklifi kapsamında Siber Güvenlik Kurulunun kurulması, siber güvenlikle ilgili politika ve stratejilerin belirlenmesi, kamu kurumları ile kritik altyapı kuruluşlarının siber olgunluk seviyelerinin artırılması, güncel teknolojik gelişmelerin takip edilmesi ve siber güvenlik süreçlerine entegre edilmesi hedeflenmektedir.

Bu yasa teklifiyle şu hususlar amaçlanmaktadır: Siber Güvenlik Kurulunun kurulması ve uluslararası stratejilerin belirlenmesi, kamu kurumları ve kritik altyapıların siber savunma kapasitesinin artırılması, siber güvenlik olaylarının merkezî olarak izlenmesi ve önlenmesi, denetim ve yaptırımlarla caydırıcılığın sağlanması, yerli ve millî çözümlerle siber güvenlik ekosisteminin güçlendirilmesi, siber suçlara yönelik hukuki düzenlemelerin belirlenmesi.

Değerli milletvekilleri, dijital teknolojilerin hayatımızdaki artan rolü suçların sanal ortamda daha kolay işlenmesine neden olmaktadır. Siber suçların uluslararası boyut kazanması caydırıcı yasal düzenlemelerin önemini artırmaktadır. Bu kapsamda, siber suçlarla mücadele ve siber güvenlik olaylarının merkezî olarak yönetilmesi bu teklifin önemli unsurlarıdır. Özellikle kritik altyapıların korunması, siber olayların yönetimi ve kriz yönetimi konularında ülkemizin kapasitesini artırmalıyız. Siber tehditlere karşı proaktif önlemler almak ve risk yönetimi süreçlerini güçlendirmek zorundayız.

Sayın milletvekilleri, siber güvenliği yabancı çözümlerle sağlamaya çalışmak sınır güvenliğimizi yabancı askerlere teslim etmekle eş değerdir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Size çok spesifik örnekler vereyim: Arap-İsrail savaşları, Irak'ta Saddam'ın direnişi, Libya'da Kaddafi'nin direnişi acı tecrübelerdir. Bu yüzden yerli ve millî çözümleri ön planda tutacağız. Bize milliyetçilik dersi vermeye kalkışanlara sesleniyorum: Asıl milliyetçilik savunma sanayimizdeki yerlilik oranını yüzde 20'den yüzde 80'e çıkarmaktır.

Sonuç olarak, dijital vatanda siber güvenlik sadece teknik bir konu değildir, aynı zamanda toplumsal bir meseledir, millî bir meseledir. Biz, ana vatan, yavru vatan, mavi vatan, gök vatan ve siber vatan bir bütündür, parçalanamaz diyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Dusak, tamamlayın lütfen.

ABDÜRRAHİM DUSAK (Devamla) - Teşekkürler Başkanım.

Bu vesileyle Türkiye Yüzyılı vizyonu çerçevesinde siber uzayda güçlü ve bağımsız bir Türkiye için, dijital vatandaki siber güvenliğimiz için bu kanun teklifinin ülkemize hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İkinci söz, aleyhte olmak üzere, Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'a aittir.

Buyurun Sayın Ceylan. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi üzerinde aleyhte söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, uzun süredir görüştüğümüz bir kanun teklifinin sonuna geldik. Kanun teklifinde maalesef ki kabul edemediğimiz pek çok önemli konu var. Örneğin, kritik altyapı tanımı; bunu defalarca tartıştık. Kritik altyapının tanımlanması, neyin kritik altyapı olduğu, el konulabilecek şeylerin ne olduğu Cumhurbaşkanlığının başkanlığındaki bir kurula bırakılmış. Değerli AKP milletvekilleri, bu millet sizlere güvenmiyor; kritik altyapının ne olacağını güzelce tarif etmemiz gerekiyordu, etmedik, burada inisiyatifine bıraktık, bu çok önemli bir konu, kritik altyapının tanımlanması gerekirdi, maalesef ki tanımlanmadı.

Bir önemli konu da bu kanun teklifinde denetimle ilgili hiçbir şey yok. "Devlet Denetleme Kurulu denetler." deniliyor ama Devlet Denetleme Kurulunun denetlemesi yeterli değildir. Başlı başına bütçesi olan, personeli olan, çok önemseydiğimiz bir kurumun denetim mekanizmasının da bu kanun teklifinde oluşturulması gerekirdi. Cezayı getirmeyi düşünüyorsunuz ama denetlemeyi getirmeyi düşünmüyorsunuz, bir AKP klasiği, denetlenmek istemiyorsunuz, ne yaparsak yapalım olsun istiyorsunuz. Maalesef ki böyle bir yasa anlayışı olamaz, gerçekleştirilemez.

Madde 8'de Başkana arama, el koyma yetkisi vardı. Bu yetkiyi görüşerek kaldırdık, teşekkür ediyoruz ama 6 ve 7'nci maddelerdeki görev tanımı ve sorumluluklarda hâlâ bu duruyor. Yani bu anlamda, burada, 8'inci maddeden kaldırılan Başkanın yetkileri 6 ve 7'nci maddelerde hâlâ tanımlanmış hâlde duruyor. Bu bile başlı başına bir garabet, Anayasa Mahkemesinden dönecek bir konu. Bürokrasi bunu kötü niyetli olarak kullanabilir, o zaman 8'inci maddede yaptığımız değişikliğin hiçbir anlamı kalmayacaktır. Bunun için 6 ve 7'nci maddelerde defalarca gerekli düzeltmenin yapılmasını söyledik ama netice alamadık.

Madde 16'da "veri sızdırılmadığı hâlde sızdırılmış gibi davranmak" diye bir suç uydurmuşsunuz ve bunun ceza hükmünü getirmişsiniz. Bakın, biz "Siber güvenlik önemli bir konu, bu konuda ülkemizde alınacak her türlü adımı destekliyoruz." dedik ama burada getirdiğiniz suç zaten TCK'de düzenlenmiş. Siz bununla yetinmeyip bunu daha da geliştirerek, daha da farklılaştırarak, daha da insanların konuşmasını, basının konuşmasını, temel hak ve özgürlükleri kısıtlayacak seviyeye getirecek şekilde maalesef ki getirmişsiniz ve ceza hükmünü de getirmişsiniz. Bu kanun teklifinden bu maddenin çıkarılması gerekirdi ama maalesef ki bunda da başarılı olmadık. Bu da bu şekilde geçtiğinde inanın ki bir sansür mekanizması olarak toplumun üzerinde, barışın üzerinde, insan hak ve özgürlüklerinin üzerinde bir giyotin gibi sallanacaktır.

Evet, zaten açılmış olan bir kurumdu bu, 8 Ocakta zaten Cumhurbaşkanı bunu yayınlamıştı ve açmıştı. Yine, bir AKP klasiği, biz zaten açılan kurumu buraya getiriyoruz. Bu iş yanlış. Bakın, Meclisin saygınlığına gölge düşürüyorsunuz. Önce biz bunu yapmalıyız, önce getirip biz bunu geçirmeliyiz, ondan sonrasında uygulamaya girmeli ama bir türlü dinletemiyoruz, maalesef ki hep aynı şekilde devam ediyorsunuz.

Evet, denetimi yok dedik, denetimin olmamasının çok önemli sakıncaları var. Bakın, bu kanun teklifinde fondan para aktarma var; Varlık Fonundan para aktarma var, İşsizlik Fonu'ndan para aktarabilir isterse. Aynı İşsizlik Fonu'nda yaptığınız gibi işsiz parasını işverene aktarabilirsiniz. Sınırsız bir para aktarma gücü var. Liyakatsiz kadroları istediği gibi Cumhurbaşkanının atama yetkisi var. Çok tehlikeli yetkiler. Burada daha net, daha şeffaf, daha öngörülebilir şeyler yapmamız gerekiyordu, maalesef ki yapmadık, şu hâliyle yeni bir arpalık yaratma, yeni bir yandaşa mevki sağlama kanunu çıkarıyormuşuz izlenimi var bizde. Maalesef ki bunun gerçek olduğu konusunda da biz şüphesiz sizleri eleştiriyoruz ve bunu daha önce de yaptığınızı biliyoruz.

Evet, tartışmalı bir kanun teklifi, insan hak ve özgürlüklerini hiçe sayan bir kanun teklifi. Bu kanun teklifi bu şekilde geçtiğinde inanın ki bu ülkede basın özgürlüğü de sosyal medya özgürlüğü de insan hakları da büyük bir yara alacak ve maalesef ki sizler biraz sonra vereceğiniz oylarla bunu geçirmeye çalışacaksınız. Biz şimdiden buna karşı olduğumuzu söylüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ceylan, tamamlayın lütfen.

ÖZGÜR CEYLAN (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

Yine bir AKP klasiği, güzel bir şey yapmaya çalışırken güzel soslarla güzel şeyleri bulayarak maalesef ki çok kötü, ülkemizi geriye götürecek, demokraside bizleri geriye götürecek bir kanun teklifine imza atıyorsunuz. Bunun böyle geçmemesi lazım. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında herkes özgürce konuşacak, herkes dilediğini anlatabilecek, insan hak ve özgürlüklerine gereken önemi vereceğimizin altını çiziyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, bir söz talebiniz var sanırım.

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bir kanunun sonuna geldik. Bu Meclisi şöyle bir tahayyül edin lütfen, eskiden bu kürsü burada değildi, yukarıdaydı bu kürsü ve bu sıralarınızın üzerindeki mikrofonlar da yoktu. Bu ne demekti? Daha sonra, 1991 yılından itibaren bu kürsü aşağı indirildi ve aynı zamanda da bu sıralara mikrofonlar konuldu. Ne demek istiyoruz? Burada bir kişi konuşsun, diğerleri dinlesin değil, bir kişi konuşsun ama başkaları da ona cevap versin diyerek bir iklim oluşturulmuş, ne kadar güzel. Bu kanunla ilgili olarak da grup başkan vekilleriyle geçen hafta salı gününden bugüne kadar yaklaşık altı yedi gündür müzakereler yapıyoruz. Bu müzakereler sonucunda 8'inci madde doğru bir şekilde tanzim edildi, 16'ncı maddede değişiklikler kabul edildi. Bu değişiklikleri beraber yaptık, birlikte yaptık. Keşke 6'ncı maddede de yine aynı şekilde -hâkim teminatlı olarak- bunu yapabilmiş olsaydık. 12'nci maddede, yine, aynı şekilde, insanların işine son verildiğinde veya insanlar çıktığında bu insanların işine tahdit koymamış olsaydık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Hemen toparlıyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen Sayın Özdağ.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - O nedenle, diyorum ki bu müzakereleri yapmaya devam edelim ve bu kanunlar gelirken daha çok ince eleyp sık dokuyun, paydaşlarınızla beraber kanun yapın, Komisyona geldiği zaman da Komisyonda muhalefetin sesine kulak verin, Genel Kurula geldiği zaman da yine, bu kanun teklifinde olduğu gibi -bazı maddelerde başaramadık, beceremedik ama bazı maddelerde başardık ve becerdik, birlikte karar verdik- birlikte karar vermenin yollarını araştıralım. Sadece bugün için değil bundan sonra da doğru kararlar çıkarmanın yollarını araştırırsak Türkiye kârlı çıkar; bir iktidar kârlı çıkmaz, milletimiz kârlı çıkar.

O nedenle, biz oyumuzun rengini de söylüyoruz. 6'ncı maddede değişiklik olmadığı için, hâkim teminatı olmadığı için ve suçların önlenmesi değil herkes potansiyel suçlu olarak görüldüğü için biz "ret" oyu vereceğiz.

İnşallah, bundan sonra daha dikkatli kanunlar bu Meclise gelir, hep beraber doğru kararlar verilir diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen sayın milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen sisteme giremeyen sayın milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, açık oylama sonucu:

"Oy sayısı	:	348
Kabul	:	246
Ret	:	102 ⁶

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Yasin Öztürk	Rümeysa Kadak
Denizli	İstanbul"

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

2'nci sırada yer alan, 198 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Bursa Milletvekili Emel Gözükara Durmaz ile 95 Milletvekilinin İklim Kanunu Teklifi (2/2927) ve Çevre Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 198)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek üzere 13 Mart 2025 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati:23.06

⁶Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.